

Cancionale,

AZ AZ,

HISTORIAS ENE-

KES KÖNYW: MELLYBEN

küemb küemb fele lép löt dolgoc vadrac
nyomtatua, à Magyarai Királyokról, és
egyeb lép löt dolgokról, Gyönyörü-
ségellec olualásra, és halga-
tásra.

Az Énceknek Laistromat meg találod à kö-
vetkező leuelen.

PSALM. XLVI.

lőyeret el, és lássatoc meg az Wrac nagy cze-
leködetit, Melly igen czodállatosoc az
embereknek fiai közet.

HELTAI GÁSPÁR
COLOSVAROT I. 5. 7 4.

HELTAI GASPÁR KI-
VÁN A KEGYES ÉS IÁMBOR
olvasónac, Istenec kegyelmességét és ál-
domását, zz wr Iesusban.

VÓLTam è bándékba . hogy ki nyomtattám à
Bibliabeli sient historiáknac s'iep énekit, És à Sól-
tárnac rend betéent valo Psalmusit, Mellyeket soc iám
boroc b'orzettenee s'iep Notákra és versekre. De Isten,
ó sient felsége , nem engedte eddig , Hogy az én iò
bándékomat véghez vihettem volna: Kiváltképpen
mostan. Ezokaért elő vettem az historiás Énekeket à
régí Magyar Királyokról, és azzoc közzül egy nyi-
hányat meg nyomtattam , Egyeb s'iep historiákkal
egyetembe. Kérlec ezokaért régeder, Hogy ved iò
• neuen töllem az én munkámat, Méglen az

Wí Isten egyéb s'iep wyfágokra segitend.

✠: Ó legyen veled. :✠:

AZ ÉNEKŐKNEC LAYSTROMA.

1. A Bela Királyrol : Mint iöttenec be à Tátároc Magyar országba. A.
2. Sigmond Királynac és Czaßárnac Chronikáia, és annac czeleköderi.
3. A nagy wr Bankbánrol, Mint ölte meg à Királyné asßont, András Király feleségét.
4. Az nagy vitez Hunyadi Iánosról, az ő erede-
tiről, és ieles diadalnirol. B iij.
5. Az vitez Vaydasi Lászlóról, Mátyás Királynac Battyáról.
6. A felséges Mátyás Királynac egész historiáia, és ieles czelekederiről. A.
7. A Könyér mezői historia, Mint adta az Isten à Diadalmot Báthori István Vaydánac, à Törökec ellen. A i.
8. Isabella Királyné asßonnac historiáia. D ij
9. Iános Hertzegnac, az Iános Király fiánac löc dolgai.
10. Frater György Kéntstartónac historiáia. .
11. Az Lippa váraßnac elveßbeszeröl valo historiáia. H ij.
12. Az Lippa visßa véuéséröl valo historia.
13. Az Temesvárnac első vitatása.
14. Az Temesvárnac másodic vitatása, és à Törökec által meg véuése. M iij.

A ij

A Szegge-

15. A Steggedő veszedelméről való historiája. L ij.
 16. Az Ali Bassának diadalmiról, Mint vötte meg
 à nyólcz várat egy más vián. P j.
 17. A Palásti veszedelméről való historia. Q j
 18. Eger varának vitatásának historiája. R ij
 19. Az Barbarossának, és Károly Czafárnak hi-
 storiája. A j
 20. A szép Indiaról való historia. K ij.

ABELA KIRALYROL.
 MINT IÓTTENEC BE À TATÁ-
 roc, és el pusztítottac mind egész Magyar or-
 szágot. ✠ ✠
 A Szent Tobiás notaiára mondiác.

HRonikát immáran sokat hallatátoc, Í-
 rásban is tudom gyakran olvasítatoc,
 Magyaroknac dolgán tú czodálkoíthatoc
 Mert locféle dolgoc irattac meg róloc.

•Azért én is íróloc ő szerenczeickről, Régen ray-
 toc történyt czoda esetekről, Tudom hasznos nek
 tec emléköznem erről, Hogy példát vegyetec tú
 minnyáian eből.

Lám az Bűn ért Isten országotac el vesít, Példa
 erről nektec Magyar ország leher, Emléközem arról
 régen is mint vesít, Pogán Tatároockal mint meg
 eméíttett.

Az oc-

Az negyedik Béla neuú Király vala, Io Magyar országot à ki biria vala, Az András Királynac öregbie fia vala, Ezer, két száz, harmincz ötben irnac vala.

Még czac ör efiendör wralkodot vala, Nagy sockafágu pogán Tatár feltámada, Éőac felöl fáka módra iöüec vala, Nagy soc országokon Istenec oštora.

Immár soc oršágot öc el birtac vala, Afiát, Europát pušitottác vala, Magyar oršág felé el kezeltec vala, Ötšáz ezer ember seregekben vala.

Töüec hirté hammar az Bela Királynac, Hogy pogán Tatároc reà indultranac, Ezen meg röttenec őüec Magyaroknac, Hogy pogán nemzettel öc el rontatnanac.

Olly igen kegyetlen mert à Tatár nemzet, Fer telmés életü, iőnyo, rut nemzet, Mert ő nem tud semmi emberi erkölczet, Hanem fene módra czac kegyetlenséget.

Semmi irgalmasság, kegyeség, nincz benne, Még ašőon népec is olyan kegyetlenec, Fene vad módiára vagon ő életec, Mint farkasnál el kél à ló hus ő közetec.

Igen hammar az vért nyersen is meg iőőác, Ha kenyeret kapnac, ašt belé a prittyác. Šöt még embernece testét is meg rágiác, A miböl öc ešnece, soha meg nem mošfac. A iij Semmi

Semmi válogatás étekben nincz nekie, Ebec,
Matskác, Louác hufát, téyet esic, Barmoknac az
iauar igen meg kimélic, Ha meg hal, vagy beteg,
vagy béna, meg esic.

Soha búkólkedõn õc nem könyörülne, Miko-
ron bólnac is, de czac vuołtezne, Kenyerec nekie
nincz, de köllesel élne. Teyel, hussal, peppel, õc
meg elégebnec.

Isten gyanant, Napõt és Hódot imádnac,
Babona, varásflást nagy sokat tanolnac, lóuendõt
õrdegtõl mert õc tudakoznac, Igaz Istent soha
õc nem tanóltanac.

Minden fele lopás, kóborlás, latorfág, Kõs-
tec bõuelkõdic az nagy vsorafág, Toluayfág soc
vagyon, és nagy faytalanfág, Alattoc valokon
olly nagy nyomorufág.

Az Istent Tatároç Hiczogánac hiyác, Es az
Feiedelmet Kamnac magyarázzác, Isten gyanánt
õtet è földén imádiác, Halottyoçat harmintz na
piglan sirattyác.

De mikoron meg hall az õ Feiedelmec, Ottan
válaftatnac egy nyihány legényec, Velle egyetem
be à solga legényec, Ott el temettetneç vgyan ele-
uenec.

Ezeket à Sandor az régi vðõben, Caspius he-
gyekneç belsõ részeiben, Be sörította vólt, vgy
mint

mint egy rekeczben, Hogy czacot laknának ő-
rőcké egy helyben.

Világi emberc ne esmernéc őket, Iffonyu,
fertelmes, sene erkőlczeker, Erős vas kapuckal be-
sorita őket, Hegyekben be zárta, meg átkoza őket

Az vián mikoron meg sockafottac vólt, Az
ő határokban nem maradhattanac vólt, Erős
vas kapukat mind le rontottac vólt, Onnat nagy
erőuel el ki indultac vólr.

Soc nemzetségeket féllal el biránac, Nagy bé-
les országot őc el foglalánac, Mellyet most is hinac
az Tatár országac, Sántalan soc néppel, két or-
szággal vadnac.

Tęriunc arra, mint lőn az ő indulásoc, Iő Ma-
gyar országban el be rohannásoc, Barhus neu ő
vala az ő fő Hadnagyoc, Ő viánna esmet Feiede-
lem nagy soc.

Az Kumanusokra előb indulánac, Azzokat
meg rontac, mindent pusztítánac, Kumánosoc
bóltac vala az Belánac, Hogy helyt adna nekic,
hol meg maradnánac.

Tőn fogadást, hogy őket vgy tarttya, Mint
az Magyarokat vgyan óltalmazza, Iőidet adá ne-
kic az ő országában, Kunoknac hiuattac iő Ma-
gyar országban.

Immár Bela Király bizodalmos vala, Mert
Kunoc

Kunoc is Kerebryénné löttec vala, Magyar Király
hoz őc halgatnac vala, Az Tatároc előt el futtac
vala.

Oltalmában Bela Királynac valánac, Szolgác
nélkül negyuen ezeren valánac, Kic Magyar or-
szágban ackor be állánac, Estendeig még is béké-
uel lakánac.

Ra gondola Király iò Magyar orfágra, Ho-
gy à Tatárokat be ne boczátana, Tatároknac
vítat meg álotta vala, A fő Nador Ispánt el bo-
czátta vala.

Ő maga pediglen nagy gyűlést tétete, Budá-
ban végeze, à mit végezhete, Hogy minden az
hadra hammar fel késsülne, Két gonosb serencze
de czac hammar ére.

Gyanóságban Kunoc felölestec vala, Az fő
Feiedelmec tartosztatua vala, A több fő nép is mind
örüzetben vala, Az Cumánus népe háborodot
vala.

Nagy foc zene bonna, fel indulás vala, Belső
ellenfég is à Kun kösctec vala, Külső à Tatár is
már el iutor vala, Az Magyar határba érkezet
vala.

Igen gyorsan az Nadorispán indulla, És à
Tatároknac cleyben álla, Vezet ot meg viua,
meg verettet vala, Még önnen maga is keuesen
állada. Hogy

Hogy megérte Király, hammár fel kéfűle, Wy
olan, mint lehere hadat hirdettete, Bets országba
vala az ő felfege, Frideric Hertzeg nec hammar el
izene.

Válic kére őtet, hogy iőne hozzáia, A Frideric
Hertzec azért el iőt vala, A fő Wrac is mind fel
kéfűltec vala, Ersec, Púfpec, Pap wr nagy soc fel
gyült vala.

Nagy lép haddal Bela Király el indula, Pe-
sten az ő népét táborba iártatà, A tób Wracat is
oda vána vala, Azonba à Tatár mind közelget
vala.

Gondioc olly nagy vala erre Magyaroknac,
Hire mert nagy vala pogán Tatároknac, őt na
pig Tatároc mind féllel iáránac, Iò Magyar or-
szágban senkit nem bántánac.

Azért műueléc atri, hogy el ne hirednéc, Az
ő iőutelec ingyen se tudatnéc, Vagy mikor meg
ternyi nekic történyéc, Az ép földön elég élést le-
hetnéc.

Róka módra bellyeb bellyeb ballagánac, Vég
re tűzzel vassal iárnia fogánac, Mindent pusztitá-
nac, féllel el rablánac, Égeténec, mindent fegyver
re hanyánac.

Igen kegyetlennül mindent meg ölénec, Fér-
fiat és affont őc nem kimélenec, Sem kiczéni, sem

B

nagyot

nagyot, mert meg nem nézének, Egy aránt minden kegyetlenkedének.

Az Bela Királyra Bathus siet vala, Ki a Tarárokna Fejedelmec vala, Pestnél volna Király, megértötte vala, Husz mélyföldön Pestől már a Tatar vala.

El boczárà oda mindiárt az rablókat, Kic mindenüt féllel sokat pusztítánac, Égetének, nagy foc barmokat haytánac, Viadalt Magyaroc nekic nem adánac.

Azért: Mert a Király igen felti vala, Népét, czalárdíságtól óltalmazza vala, Tataroc álnokoc ő iól tudia vala, Kiért felelmesnek őt itéltec vala.

Tataroc mert mikor hallatnánac ióni, Ackoron el szoktac vala mindiárt menni, Mikoron visszontac kezdettec el menni, Hogy ingyen sem vélnéc vissza köbretc tertyi.

Az Pap Wrac közzülegy magát gondola, A ki Kalocza nagy fő Ersec vala, Király hadiásáual keulei gondola, A Tataroc ellen vini ki ment vala.

Ráioc hogy indulla pogán Tatátoknac, Amazzoc mindiárást ot hátat adánac, Magyaroc viannoc olly igen valánac, Egy seppedec helyre mikoron iutánac.

Tataroc könyen ot által gázlánac, Mert könyű fegy-

nyű fegyverben minnyáian valának: De kic fegy-
veresec Magyaroc valának, Ersekestől fárból ki
nem máshatának.

Ást látván Tatároc őket környéközéc, S'an-
talan soc nyíllal igen el tekitéc, A szegény Magya-
roc ot mind el veséneec, Czac hárman, vagy ne-
gyen Ersec meneködéc.

Rayta Ersec igen meg haragut vala, Mert ta-
lám ast igen szegényli is vala, . Hogy à Király meg
nem segitötte volna: Ez Nagyczótörtéken huf-
uéc elöt vala.

Immár az Hufuétnac napia el iöt vala, Vá-
tzot à Tatároc meg szálottác vala, A Király is ac-
kor hadával ot vala, De Tatároc elöt ő el lépet
vala.

Soc Papoc, polgároc oda gyűltec vala, Mind
felefégestől köz nép is soc vala, Gyermekkel őb-
ue szállattanac vala, Belől à templomban, melly az
várba vala.

Papoc à templomot, várat nem tartharác,
Mert à Tatároktól meg ostromlatának, Meg vé-
uéc, sokakat bennec le vágának, Soc erecklés dol-
got őc el pusztítának.

Ezűst, arany kelyhet, drága öltözetet, Es an-
nac felötte soc szántalan kénczet, Tatároc nyeré-
réneec, meg fogác à népet, Kic meg marattac völt,
igy ölec meg őket. Bij Rackás-

Rákásban à fõc fã képeket õcrackác, Abból egy nagy tüzet pogánoc gyuytánac, A begeny foglyokat mind à tûzbe hányác, Várzi Pûlpekféget õc ecképpen rontác.

Pestnél vala aektor Frideric Hertzeg is, Kezdé nec iargalnyi à Tatároc ott is, Reáioc ki méné Frideric Hertzeg is, Mert az Bela mellé el iõt vala õ is.

Elõtte, mint módioc, Tatároc futánac, Vián noc õ siet pogán Tatároknaç, Egyet által vere hogychõz iutánac, Az fél kezét Hertzeg el vága máfiknaç.

Tatároc est látuán or mind el futánac, Egy nyihányan bennec meg is fogatánac, Belára Magyaroc ezért bosonkodnac, Hogy Frideric Hertzeg iob vólna mondánac.

Belára annál inkább haragußnac vala, Az elõc is nem iõ bömmel nézic vala, Hogy õ à Kunokat befogatta vala, Igen az Magyaroc est nehézlic vala.

Ast kezdéc mondani, hogy ellenség vólna, Az Kumánus népe czac azért iõt vólna, Hogy az Magyarokat el arulhatnáiac, Mint à Tatar olyan ellenségeg vólna.

Támadánac sockan, Királynac bólánac, Hogy Fejedelmeket àfutot Kunoknaç, Közükbead-
nais

nája: Mert az Magyaroknak, Az volna fő oka el-
pusztulásoknak.

Afir is bányác vala, hogy foc falut, földet, Ki-
rály nekic ostit vala örökséget, Olly igen keduez
ne, óltalmazna őket, Ország rontomac mondiác
vala őket.

Töllec Király hallà bosszonkodásfokat, Nem
tűrhetè az ő nagy foc panaszfokat, Maga láttya
vala büntelen vótoakat, A segény Kumoknak ár-
tatlanfagokat.

El küldè à Király, hogy hináiac hozzá, Ku-
noc Friedelmér, neuc Kuten vala, Együt kébülné-
nec pogán Tatárookra, Kuten à Királynac efit izen-
te vala.

Menni én nem merec hozzád Magyaroktól,
Kérlec népet mellém adgy óltalmazoul, Ezen fel-
zöndülè Magyar bertelenül, Kuten állására ro-
hanà azontul.

Palotát be rontác, Kutent meg raggadác, Ke-
gyetlen Magyaroc az nyakát el vágác, Ablakon
nép közzé feiét ki hagyitác: De efit à Magyaroc
czac hammar meg bánac.

Ottan à Frideric Hertzeg is el mène, Király à
Kumokat mind ósue gyütere, Hogy à Tatárookra
vèle együt menne, Kutennec halalát à köz nép
hogy érte.

Rayta zöndülés lön, kezdéc igen bánni, Ma-
gyaroc est látuan, à Kunokat vágni, Kiket kap-
nac vala, mindent meg fosztani, A Kunoc vison-
tac kezdéne meg gyúlni.

Igen órtalmazzac vala ömagokat, Ellenfége
véuéc mind az Magyarokat, Égerni fogánac bel-
lel socfalukat, Kösséget le vágac, sokat pusztítanac.

Bulzo vala neue Czanadi Püspökne, Valá-
nac ö velle soc Nemesfö népec, Gyermekec ö velle
vala feleséget, Király táborához vala ö menésec.

Vtokban à Kunoc reáioc találánac, Viadalt
véllec ott sömbe állánac, Magyaroc Kunockal
olly igen viuánac, De végre Kunoktól mind le vá-
gatánac.

Söt Kunoc Tatárral frigyec vettec vala, Annál
inkáb mindent öc pusztitnac vala, Fel földet à Ku-
noc el rablattrác vala, Boszuiokat öc is meg álo-
tác vala.

Ritka Magyaroknál az iö egyeneslég, A ki ö
melletec volna nagy legitlég, Az is nálloc vgy ál-
vgy mint egy ellenség, Még önnen kösvec is va-
gyon czac gyúlóség.

Est immáran sokszor kéfértetéc volna, Hogy
az viszá vonás romlásokra volna, Oiságoc à mi
at sokszor pusztult volna, Melly ért soc nemzetnél
vialatban volna.

Gonob

Conos ez az erkölcs, bátor el hadiátoc, Mere
ha egy más közet czac visítat vonstotoc, Vdeger
népec is támadnac reátoc, Maydennel iobban is
el czuít tú orságtoc.

Igen késtül Bela Király Tatárokra, Velec vgy-
an liómben vini ákaria, Váradí Púspcket ő hiuat-
ta vala, Nagy néppel à Púspcc hozà siet vala.

Sőt vtaban Eger nec vesélet, Pogán Tatárok-
tól el égetélet, Oda siet vala, hátráb hadià népét,
Hogy ő meg vernéie az ő ellenféget.

Bizodalma vala Váradí Púspck nec, Mert az
elót immár meg vert vala ben nec, Tatároc hogy
ertéc fel felé lépé nec, Illyen álnokfágra őc vgyekő-
zénec.

Egy nyihány fákokat telé meg tólténec, Az-
zokat louokra őc fel őltebetéc, Emberek nec azzoc
hogy mind tetzenénec, Egy hegy allat aual őc leš
ben lónnénec.

Lesben egy nyihányan azért be állánac, Ma-
gyarral à többi igen hartzolánac: De Tatároc ne
kic ot hátat adánac, Hammar az leš felé őc el fu-
tamánac.

Azzoc olly nagy móddal lassan iónec vala,
Mint ha nagy segítég, és erős had vólna, Maga
šörzet dolog és álnokfág vala, Nagy bizuást à
Tatár látà, meg fordula.

Esti liz-

Esi látván Magyaroc, czalárdfágnac vélec,
Mert lebből nagy sokan látác hogy iouéne, Az-
zokat őc vélec igen nagy erőne, A Tatóroc előt
futnia kezdéne.

Kegyetlenül őket à Tatór kergete, Nyilac-
kal, fegyuerrel, Magyarokat veftéc, A Púspec is
alig hogy oda nem vefté, Keufed magával Vá-
rádda iohete.

Vala à Király is olly nagy kébüledben, Pestről
táboráual indulla nagy néppel, Hogy ő főmbe
vion pogán Tatór néppel, Alkolmas helyt ke-
res, lassan jár népéuel.

Saio viz mellé immár iutot vala, Egertől
nem meffte táborát iárratà, Az hidat erőssen ör-
zeteti vala. Hogy à Tatór aző által ne ballathana.

Rauafoc Tatóroc dolgokban valánac, Egy
tő melet őc is táborban balánac, Hid nélkül hoz-
záioc hogy ne iuthatnánac, Tét helyen az viz-
nél két felől valánac.

Tön bép intést Király akkor Magyaroknac,
Ielen valo veftedelmeket gondolnac, Kegyetlensé-
geket pogán Tatóroknac, Mellyekben napon-
ként nagy sokat látnánac.

lól látyátoc, vgy mond, veftedelmeteket, Ho-
gy ha nem féltitec tünnen feieteket, Akar czac bá-
nyátoc túfeleféteket, Ides hazátokat, ides gyer-
mekteket.

Veftéct,

Veséjét, romlását à tú országtoknac, Hallatlan kenzását tú nemzetiségteknek, Tekinczetec vesét az Magyar nemzetnek, Állatoc ellene az Pogán népeknek.

Est czac siket füllel Magyaroc mulatác, Ó feidelmeket ingyen sem halgatác, Nemellyec pedighen vgyan meg czuffolác, Királynac veséjét inkábblan akarác.

Rendel minden éyel ezer ember vala, Király az Strázára kiket válast vala, Éyel egész táborot az-zoc őrzic vala, Czalárdfágtól Király erőssen fel vala.

Sűrű nép az hidat igen őrzi vala, Hogy azon à Tattár által ne állana: De őc réuet leluén által költec vala, Király táborára körültenec vala.

Igen iò haynalban meg riuakodánac, Táborra loc nyilat nagy sűrön bóránac, Magyaroc é dolgon el amétkodánac, Iyettekben semmi rendet nem tartánac.

Bela Király őket váltig inti vala, Coloczai Ersec ot forgódic vala, Magyarokat hartzra igen küldic vala, De ašt el halgatuán, egyic sem megyen vala.

Vesét ország, kinec feiedelme ninczen, Ha vgyon is, semmi böczületi ninczen, Ahól à kösség-nec is félelme ninczen, Mert félelem hol nincz, ot tífteleg sinczen. C Semmi

Semmi fenyegetés, sem lépés, sem intés, Nem fog vala immar semmit à könyörgés, Ebec veszet vala, raytoc az pogán is, Semmi iót nem tehet követe à Király is.

Kálman neuú vala, Királyat egy vala, Ez háboru közbe magát bátoritá, Mert látá, hogy senki ki nem megyen vala, A dél is azomban immár el iót vala.

Olly nagy sebességgel Tatárra rohanná, Az ő seregéuel vélec hartzot álla, Nemellyeket immár le is vágot vala, Sárnyul meg segitic azt remélt vala.

Meg látá, hogy senki őtet nem segíti, Az ellenféleg neki ýtat kezdé adni, Azért nem leheté esmet vissza térnyi, Más felé népéuel ő foga tartani.

Pusztákon, erdőken ő elballat vala, Pestre seregéuel meg vissza ment vala, Ezt látván nagy sokan mind el menné vala, Király czac esében sem veheti vala.

Rayta meg iyede hogy esébe véue, Látá hogy melőle à nép mind el menne, Mikor ellenfégtől magát vrithetne, Ó is magát biza, futa egy erdőbe.

Egy Birtalan neuó Pesti Púspec vala, Látá hogy à Kálman más felé ment vólna, Király is melőle hogy el becket vólna, A tábor is Tatár meggyuytocta vólna. Hammar

Hammar fel készűlle minden seregűel, Tábor
ból ki vte igen nagy crűel, Hogy el űalladhatna
az ő népűel, Tatároç vtánha nagy hertelen-
feggel.

Ezemben egy nagy Wr elű iutor vala, Nagy
néppel Királynac melléie iűt vala, Ki Tatár ot létet
még nem tudia vala, A Pűspeg aűt látà, meg el-
merte vala.

Nem meréc Tatároç őtet kergernie, Mert lá-
tác, hogy wy nép eleykben iűne, Hammar meg
teréneç, Pűspeg is el méne, Az egéűség felé, hol ne-
ki iob lűnne.

Soc pogán az vtán à tábort el lepe, Kic ot ma-
rattac vűt, őket mind meg őle, Kic Pest felé fut-
nac vala is meg lelé, Az vtakon űéllel fottig mind
el vűtű.

Azzoknac ő űámát senki nem mondhattya,
Mert egy nyihány ezer mind oda marada, Eűter-
gomi, Coloczai Erűec hala, Az Erdélyi Pűspeg, és
nagy soc Wr vala.

Az Vice Cancellarius is ot vűűe, Eűtergomi
űű Pap Albirt ot vűűe, Gyűri nagy tudűs Gyűrgy
Pűspeg el vűűe, Nyitrai pűűpeg, Baczi Pap wr vűűe.

Immár Kalmán Pestűű Somogyban mene va-
la, Az Tatároç Pestűű el égettűc vala, Tűűzel,
vassal népet eműűűűűűűc vala, Sockakat vizben is
el burittac vala.

Olly igen loc népet ők le váktac vala, Két nap
iáro földén anyi hólt test vala, Miként à loc czor
da vgyan látzic vala, Séllel mind à mezőc vérnec
terznec vala.

A kic valahoua be szálladnac vala, Azzokat
vgyan ot tűzzel vesztic vala, Sokakat vizekben
tókban vetnec vala, Siralmas pusztulás, iaygatás
loc vala.

Nem oknélkül lőn ez, Mert Isten akara, Osto
rát boczátni az Magyar országra, Kegyetlensége
ért, vakmerősége ért, Hogy meg büntötnéc loc
gonoszságaért,

Nagy loc predát, kénczet, az ellenség gyűre,
Mert az Magyarokon győzedelmet nyere, Me-
zön rackásokban mindent ősbue gyűre, Aual őb-
tozánac, valánac örömben.

Ezec köst Királynac peczetes gyűitőier, Az
titkos deáknac testénél meg lelec, Nagy örömmel
ast ők magoknac el téuéc, Kiből Magyaroknac
veszedelmec esnéc.

Leueket à szegény Magyar foglyokkal, Ira-
tánac hammar à Király bauáual, El küldezéc séllel
igen hammarfággal, Leueket irtac vala ilyen
böckal.

Intúnc mű tuteket, hadiuc is tú nęktec, Há-
zatoktól sohoua tú ne menyeter, Pogán Tatórok
tól sem-

tól semmit ne félljetez, Bizuást házatoknál tú ves-
tez lehetec.

Történyt azért mostán valami kár köztűnc,
De rövid nap azt esmet vissza nyerhettyűc, Sinc-
len Istennec tú könyörgietec, Hogy a pogansá-
got vissza verhessetec.

Erre fellyúl nyomác gyűriét Királynac, Séllel
az országban küldéc Magyaroknac, A leuclnec hű
nec, othon maradánac, Azért pogánoktól mind
k vágatánac.

Röppenetes rablást, pusztitást téuénec, Az po-
gán Tataroc mindent eluesténec, Köuereket Ta-
taroc országba küldénec, A töb fő népek nec ebben
hírt tóuénec.

Arra intéc őket, hogy el ki ionénec, Az or-
szág földében oc is reszet vennénec, Kadan vala ne-
ue más Feiedelmek nec, Aual ősbue többen el ki e-
redénec.

Tęre vissza Bela Király a futásból, Lengyel or-
szág felől az hideg hauasból, Bęts országban méne
ő gondolattyából, Ő felségéhez tęrt vala vtrából.

Ott az Bętsi Hertzeg rea talált vala, Nagy
kénczet álnakul tőlle el vót vala, Egy keuefet Bela
Király ot mulatà, Czašárhoz, Papához köuertet
boczátà.

Tőllec azt kéuána, hogy ne hadnác őtet, Mel-

kie küldenéc ő segítségzecket, Ne hadnác el veszni
az Magyar nemzetet, Vele egyetembe soc Ke-
rebrényecket.

Hiréuel vala ez az Bérzi Hertzegnek, Hogy
Magyaroc bélel igen el vesstene, Alita v̄deiét boš
bu v̄zélleñec, Ó is dlenšége lön Magyar nemzet-
nec.

El boczátà népét az Magyar oršágra, Igen
rablattatà bélel az oršágban, Dunán innét Ta-
tár mindent pusztit vala, Dunan tul à Német i-
gen éget vala.

Mind várost, mind falát tűzzel elvešténec, Soc
népet fegyuerrel Németec ölénec, Olly kéteknšé-
get raytoc művelénec, Kin még à pogánoc meg
keseredénec.

Ezemben à Király egy nyihány Magyarral,
Seggedneł mulatà czac keuēs louaggal, Kadan
Király ki iőt vala Tatórockal, Várad mezõn iu-
ta olly nagy haddal.

Soc falukból az városban gyűltec vala, A Ta-
tárocc elõt bešorultac vala, Soc aššon nép, gyer-
mcc vełtec egyűt vala, A Púšpec is othon ackoron
nem vala.

Várost, mint lehete, Magyaroc épűtéc, De el-
šõ ostromon Tatóroc meg veuéc, Mert nem kō-
uel, hanem fáual kōritetéc, Ki ot találtatéc, min-
den le vágatéc.

Aššony-

Affonyállatoc, férfiac, gyermekec, Az iffiac,
vényec egyaránt vesénecc, Mind kösség mind Ba-
rát, mind Pap le vágattéc, Mind templom, mind
váras tűzzel eméttetéc.

Röckeskedénecc be nagy lokan az várban, Lá-
tác à Tatároc afft erős vóltában, Tauoly el mené-
nec másuua táborban, Félelmec ne lönne Magya-
roknac várban.

Immár egy nyihány nap ebben elmúlt vala,
Tatárokat sohólt nem láthatni vala, Afft véléc im-
már hogy el mentec vólna, Az várból nagy biz-
uást mind ki iárnac vala.

Nagyon épüteni kezdéc az városban, Az é-
get házakat olly nagy bátorságban, Vadnac az
hoffstadtnac meg wyitasában, Minden nap az
váron kóuul mulatásban.

Ottan visssa tere à Tatár hogy erte, Vgyan-
ot hirtelen őket mind el lepe, Hoffstadtban, város-
ban à kicket kélhete, Rut isszonyu képpen azzokat
meg öle.

Im az várnac falát kezdéc rontania, Melly
falt czac wyonnan épütenec vala, Mert az előt à
kőfal le romlot vala; Az várat más napon őc meg
vóttéc vala.

Nem könyen engedéc à begény Magyaroc, De
őkert meg tollác fántalan pogánoc, Soc Nemeséc
belőt

belől válánac soc papoc, Azokát le vágác kegyet-
len Tatároc.

Monostor szép vagy on ot belől az várban, Soc
asszony, soc gyermek ballat vala abban, Biznac
vala annac nagy erős vóltában, Tatár az Mono-
stort fel gyuta az várban.

Őket ben égete, és ő marháiokat, Szép szűz
leányokat, soc szép asszonyokat, Gyermekekkel őb-
ue, véneket, iffiakat, A kőfalról allà hanyánac na-
gy sokakat.

Mindenféle rendet fegyuerre hányánac, Sem-
mi szörnyűséget hátra nem hadiánac, Soc bentlé-
ges dolgoc mind el rontattánac, Férfiac, asszonyoc
meg rutitánac.

Illy hallatlan képpen fertelmeskedénc, Ho-
gy emberi eline azon czodálkoznéc, Sem Isten,
sem Embert, mert őc nem nézénec, A pusztulás
vtán meg előb menénec.

Rendel meg keréséc kic el ballattac vala, Erdő-
cken, mezőken el reytestenec vólt, Mint az eb à
nyomot el nem hadia soholt, Őc is kit lelénec, min-
dent meg ölénec.

Vdeie vala már az iò aratásnac, Azért à Tatá-
roc reà gondolánac, Egy nyihány foglyokat arra
választánac, Az országban bellel el boczátatánac.

A ki haza iönc im az hagyot napra, Senki-
nec Ta-

nec Tatártól nem lönne bántása, löyenecc mind
haza à takaradásra, Visellyenecc gondot ő házoc
dolgára.

Meg mondác ezeket à futot népeknec, Kére-
len begényec è sóknac hiuénec, Mert az ehfégtől
is kéferitötténec, Azért az házokhoz mind haza
iouénec.

Pogán à kösséget már nem bánntya vala, Söt
takarodnia ő is segít vala, Magyar à Tatárral v-
gyan elegy vala, Száz Kenézt közzéiecc válaftot-
tac vala.

Azoc az kösségnec lönnénec óltalmi, Es az i-
gafágnac ki sólgátratói, Törüénec lönnénec iò
igazgatói, Kezdénec ő nekic sokan kedueskòdni.

Nemellyec szép leányokat véfic vala, Rut fer-
telmességre oda adiac vala, Feleségeckel is kedues-
kòdnec vala, Kegyelmet nagy sokan cuel nyernee
vala.

Nem vala bégyen,à mint az vndoc ebec, Mert
vgyan elöttecc fertelmeskedénec, Idöntuén hogy
töllec afe iò neuen vettéc, Ók is ökre, iuhot, ad-
nac vala nekic.

Ottan hammar hogy be takorattac vala, A
Kenézetcc féllal mind izentec vala, Kösséget hiuat-
tac az égy hagyot napra, Minden házoc népe oc
lönnec akkorra.

D

Nem löa

Nem lön mit tönnecc mind felelégefföl, Elő-
tencz vala, és mind gyermekefföl, Egy völgyben
minnyáian viterénecc egyűt, Meg fosztuán le vá-
gác őket kegyetlennül.

Indulánac onnan al földre menénecc, Olly i-
gen rablánac, mindent meg ölénec, Noha akkor
anyit őc nem égeténecc, Azért hogy telyre élést kel-
hetnénecc.

A kösségben egy nyihányat meg tartánac,
Kic más estendőre válot bánatanánac, Buzát, bort,
és élést be takaritnánac, De aual élniecc nekic nem
hadiánac.

Előb menuén loc várafokat rontánac, Erős
Kalastromokat igen ostromlánac, Kikben nagy
fokfágu futottac valánac, Azokat meg véuéc,
mindent le vagánac.

Valamelly erős helyt ha találncz vala, Magya-
rokat oda elől v zic vala, Tulaydon véreccel vinya-
kel vala, Az Tataróc hátul czac meuetic vala.

Tataróc várakat kicket vesnecc vala, Mind
Nemes, mind paraszt le vágatic vala, S'ép assont,
s'ép leányt ki válastncz vala, Fertelmességekre ő-
ket tarttyác vala.

Töb bánatalan nagy loc hihetetlen dolgoc,
Hallatlan, isbonyu vndoc gonoszságoc, Az egész
orságban minden pusztalágoc, Az Tataróc miav
lönec vér ontásloc.

Az Bets

Az Bets ország felé Dunán tul keléne, Eštergom várasát hógy ők meg vönnéec, Könnyebben zengeric oštán mehetnéne, Nagy eröuel azért reà közeléne.

Nò immáran Béla Király futot vala, Az Horuát országban igen halgat vala, Tatároknac fele ő reà indulla, A fele Eštergom allat meg marada.

De meg nem kaphatác őtt Hóruát országban, Tenger űigetében vala lappangásban, Tatároc viánna nem mehetec vala, Az Bolgár országot el rablettac vala.

Ez vđóc köšt viác Eštergom várasát, Sokšágu pogánšag akaria romlását, Belsőc óltalmazác igen őmagokat, Hógy ne eyšéc kézben kazdag várasokat.

Minden takarmányal váras tele vala, Mondhattatlan űépség, kazdagšag ben vala, Oláš, Német, Frantzoc áros nép ben vala, Soc kazdag országnac fogo helye vala.

Temerdec soc nép belé űorult vala, Az pogán Tatároc nem árt hatnac vala, Azért soc tárgyokat csináltanac vala, Az foglyoknac hamar paranczoltac vala.

Olly soc nyaláb fákat őšue kötezeéne, Sakokat nagy űockat földel meg tölteéne, Harmad nap várasnac árkába be tölteé, Soc fáual, soc földel ároc eltel telec.

Dij

Töncec

Tönc nagy ostromlást külső körítésre, Sám
Soriyel igen lövénc à népre, Kóssal, tárgyal, kö-
ud kezdéc veszténie, Nyilakat nagy sűrön reáioc
be lönyie.

Czac hammar belső nép ezen meg rémüle,
Iyettében nem tud vala mit tönnie, Végezéc,
Hoffstadrot fel kel égetnie, Ómagocfel gyuytác,
ot minden elége.

Louakat, ruhákat, drága bőrfámokat, Tűz-
zel égetéc meg soc lép marháiokat, Földbe ássác
ezüsteket, aranyokat, Ne kazdagitanác aual po-
gánokat.

Az belső városban belől költézénc, Mellyet
körül köuel meg körítetténec, Hogy Tatárooc
meg keménykedénc, Fogoc czikorgatúan reáioc
vtténc.

Deréc hartzor, sebes viadalt kezdénc, A be-
lől valókat vártákról le vžéc, Olly bőrnnyú öldec-
lést városban téuénc, Czac tizen öt ember me-
nekethettéc meg.

Illyen nagy romlásbá kic meg fogatánac, Mint
az barmoc sockan nyasra vonattánac, Tűznel
sütteténc, ként, halált vallánac, Tisctes aszony né-
pec mind le vágatánac.

Belől im az várban soc nép borult vala, Az
Friedelmeknec neue Simon vala, Olly nagy bátor
bíud

És mel meg tartotta vala, Tatároc az várat meg
nem vöttéc vala.

Váltic érte vóltac minden álnokfággal, Ho-
gy meg vehetnécc, aúagy hatalmackal, De látác,
hegy semmit nem kaphatnác aual, El kelle had-
nioc várat pirongfággal.

Sieténc innét Sűkes Feicruára, Véléc, hogy
találnánac ot nagy kazdagfágra, Hol à Királyoc
is temerkeštec vólna, De meg nem vehetéc, kárt
vallottac vala.

E két helyen oc is heiába iaránac, Szent Már-
ton Klástroma felé indulánac, Ást sem vehetéc
meg, heiában iaránac, Czac ez három helyen
nem puštit hatánac.

Dezektől válua egéš az oršágot, Éppen el
puštitác à pogán Tatároc, Három eštendeig tar-
ta ő rablášoc, Iò Magyar oršágban lón addig
šállášoc.

Olly hire iuta azonba mind űellel, Tatároc vé-
geštec vólna közenšéggel, Oršágokban haza-
mennénc à kénczel, Mellyet nyertec vólna nagy
gyözedelemmel.

Czoda űoc kénczet, ezűštet, aranyat, Šűp őt-
tezeteket, űoc Magyar foglyokat, Šoc űűle harmo-
kat, vinnec űoc marhákat, Šűkerekre űűrűc ő kaz-
dagfágokat.

D üj

Tönc:

Tönc indullatot iö Magyar orßágból, A po-
gán Tatároc köz akarattyokból, Ha mi marac
vala ö kóborlássoktól, Vtokban pusztitác kegyet-
len vótokból.

Az Oroß orßágon haza mentenec vala, Kit
az előt immár el rablottác vala, Lengyel orßágot
is pusztítottác vala, Az Eedçly orßágot is el rablat-
tac vala.

Pusztulását Király az Magyar orßágnac, Iól
lcher iól tudia vala Magyaroknac, De hogy hallà
visßa tçrtét Tatároknac, Siüuc meg élede az Be-
la Királynac.

Ottan visßa tçre iö Magyar orßágban, Sirua
ö találta aßt nagy pusztulásban, Mint egy vedet
ßólot el hadiatásban, Várac, ßép várasoc valánac
romlásban.

Ez veszedelmötöl kic meg maradánac, Imit,a-
mot, egyen, ketten kullagánac, Orßágokban es-
met'helyekben állánac, Öc is engedénec à Bela
Királynac.

Nem soc vdo mulua ßárnyat vöttec vala, Ray
toc eset romlás is eßekbe iuta, Az Frideric Hertzeg
mia melly lot vala, Rayta bosßuiokat meg állot-
tac vala.

Im még távozéc Istennec oßtorà. Oly igen sa-
nyaru ö fel huzot kara, Hárágudni még sem bü-
nic Magya-

nic Magyarokra, Ókét fel hűtá nagy bossú
állásra.

Tatóroktól à melly keűcs nép marada, Kőstec
hammar egy nagy dög halál támada, Melly ökes
el horda mind à más világra, Az czac elég sem
lön, ehűég nagy támada.

Euel is à Magyar nemzet mind fogy vala, An
nyira immáran meg keűcsűlt vala, Alig hogy tób
bire magua nem sackadà, A Bűn ért az isten
bossúját meg állà.

Reà halgas kérlec Keresűyén ezekre, Ne ad te
magadat fertelmes bűnekre, Istenec iò tète ius
son te esedbe, Hála adò vóltodat mutasd életedbe.

És bintelen halgald Istenec igéiét, Ne ved
meuetűegre bentsűeges intését, Ne véd czac sem
minec ő fenyegetését, Gondold meg Christusnac
érted benuedését.

Deréc bint írásban Isten aűt irattya, Az ő bűl
gaiual igen kiáltattya, Minden az ő gonosű életét
el hadià, Vduessűgét à ki várnyia akarja.

Igir békesűget az ő fogadóknac, Órűc vűduel
sűget ő benne bizóknac, Órűc vesűdelmet lesűen
gonosűoknac, Az ítelet napián őc meg gyalásű
tatnac.

Soc példác immáran lűtűec ez világon, Isten
bossút állot tudod à Sidókon, Nagy sokűor im
az Magya-

az Magyarokon , Bár ezac tanólnának valaha magokon.

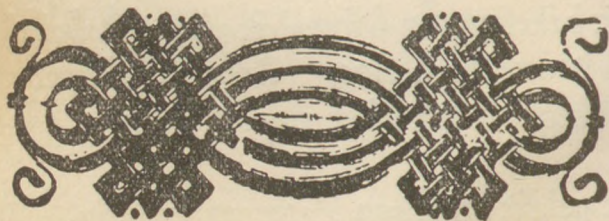
Czac keuiffé most is annyira nem iuttac, Pogán Törökektől el nem rontattanac, Miként à Tatártól régen el rontattac, De Istentől még is touáb várattanac.

Ast nem látom azért hogy meg ióbbulnának, Egymáshoz egy búuel lélecekkel vólnának, . Istennec Igéien hogy igen kapnának, Iek hammar valo nagyob pusztalásnac.

Túró és irgalmas. tudiuc, az Wt Isten, De népet ha láttya vgyan hirtelen, Sanyaru ostorát bo czáttya hirtelen, Késő ostán tertyi, el veit nagy bertelen.

Themesuári Iános Deác őbue fede, Deác Chronikából versekbe rende, Deszen lackafában be bõrze énekbe, Ezer, öt száz hetuen és egy esztendőben.

Finis, Laus Deo.

SIGMOND KIRÁLY ÉS CZÁSÁRNAC CHRONICÁIA,

:✚: és lőt dolgai rendel iratattac. :✚:

Tinodi Sebestyén által.

EG mondom Sigmond Király Chroni-
caiat, Emberfégét, iofágát, vitez vól-
tár, Ez melet az ő gyözedelmes vóltát,
Szerenczerlenségét és aprofagat.

Mikoron Lajos Király meg hólt vólna, W-
bületése vtán irnac vala, Ezer három száz, nyóltz-
uan kettő vala, Negyuen estendő, egy hólnapot
élt vala.

Czac két szép leánya maradt vala, Öreg bik-
nec neue Maria vala, A másiknac neue Adiuga
vala, Az Maria még igen igen gyermek vala.

Igyesüladac egy gyermek Morkolábnac, Ro-
mai Czásár, Czeh Király fiánac, Burgundiabeli
gyermec Sigmondnac, Hogy Királya lönne az
Magyaroknac.

Paranczola az Magyar Wraknac, Az Mari-
át előfő coronáznac, Ioua hadiác, hogy mind ő-
tet halgatnác, Mert Lajos Királynac hiuec valá-
nac.

Igen hamar Mariát coronázác, Vgyan ie-
gybe szép is őtet assonlyác, Annyát Ersébet as-
E sonyt

Bonyt őc válastác, Hogy gondrát viselne őka-
nyánac.

Támada wrac kőst nagy visssa vonás, Mert
két felé kőstec lön az hasonlás, Kiknec nem tet-
zic asßonnac vduarlás, Kitől nem lehet ország öl-
talmazzás.

Paranczolo nagy soc kazdag wr vala, Kicket
Lajos Király wrrà töt vala, Az Asßony hiue Ga-
ra Miclós vala, Kit asßony Nadorispányà is töt
vala.

Rötenetes veszedelmet ez sörze, Mert Király-
né asßonyt ő azon kére, Tisreket az wraktól
mind el vegye, Hogy tőlet semmi férlme ne lönne.

Ezen wrac igen busultac vala, Zagrabi Pü-
spec az Olas Pál vala, Debrekefi Latzknac két fia
vala, Egyic Istuán, Erdelyi Vayda vala.

Fő Ispán másic fia András vala, Simon Tor-
nyából az Istuán wr vala, Horvati Iános Bán, Iá-
nos Pirial vala, Mindenic hatalmas kazdag wr
vala.

Asßony ellen ezec tanátskozánac, Hogy más
Királyt ez országba hoznánac, András Király fia
mellé támadnánac, Az kis Károlyt ió Budába be
hoznác.

Siciliából ki indultac vala, Sigmond Morko-
láb cßt hallotta vala Ió Budában Mariával ot va-
la: Meg

la: Meg ő országában el be ment vala.

Az Károly Királyt Zabragba be hozác, Zabragból őtet Budában be hozác, Az asbonyoc nagy vigan be fogadác: Az nagy álnokfagor, Mert ebt nem tudtác.

Im hammar bánatra őremfordulla, Király magát meg coronástatà: A két asbony magát igen sirtatà: Méltosagoktól mert Karolly meg fosztà.

Ot Buda várában kő házban tartà, Minden ióktól Asbonyokat meg foszta, Éyel nappal sírua ohaytnac vala, Czac Garai Miclós hiwseggel vala.

Im meg mondom Károlynac veszedelmér, Lajos Királynénac ebes elmeiér, Titkos tanácsát sölita, ő hűuét, Garaiual ot nyuyta soc beszedét.

Ottan Károly halálát el végezéc, Vitez Forgáts Baláfal ot ebt közléc, Ot őneki Gémes várát igéréc, Hã Károly Király tölle le vágatnéc.

Czoda bátorhűue Forgáts Baláfnac, Meg elküuéc az Királyné asbonnac, Nem soc vďore őrcã gondolánac, Mint lehetne halála az Károlynac.

Garai Miclós földot kiáltatà, Soc iò vitezeket gyorsan fogadà, Menyegzőre kéfűle asbt tettec, Egy hayadon leányát haza vitetnc.

Rólla Ersébet asbonnac így sölta, Károly Királyt hazából ki hiuatna, Hogy Sigmondnac le-
E ij uclét meg

uelét meg mutatná, Arról neki loc tanácsza volna
Ottan Aßony Királyt allà hivatà, Király aß-
ßony hazába hammar iuta, Mert à bõrzet álnok
ságot nem tudà, Az orára Garai Miclós be iuta.

Nagy loc vitészlõ nép vtánna vala, Kic az vá-
rasban marattanac vala, Ki kapu kõst, ki palotá-
ba vala, Forgáts Balás fegyuer közue ot vala.

Indulla be Királyhoz és Aßonyhoz, Hogy
buczut vönne, menne leányához, Leányát bo-
czárna házas társához, Senki nem kertes Garai
Miclóshoz.

Czac magokat Olaß vitészec hadiác, Sockás
berent ketten ketten morálnac, Esmeréc vdeiet bõr-
zet dolgoknac, Forgáts Balálnac bõmmel hunyo-
ritánac.

Az vitész hogy látà, fegyuerét ránta, Géges
Károly Királyt ot agyon vága, A bõmeig feiet na-
gyon hafità, Olaßoc kõst Balás két felé vága.

Mikor hír lön ebbe az Olaßoknac, Fegyuer
közue réoua oc bollyognac, Az Magyaroc via-
dálnac állánac, Kapu kõst à palotába viuánac.

Seb mia Károly el nem eset vala, Ó bõkibõl el
fel bédelget vala, Ó addic hazába el fel ment vala,
Az õ vtát vérbe fertesztõtte vala.

Iytrében Aßony el eset vala, Az Garai loc
dolgon õrül vala, Az vár crõsege már nálla vala,
Az kapukat Magyaroc állýác vala. Gondioc

Gondioc eséc ebből az Olašoknac, Feiedelem
nélkül igen budolnac, El szálásra vár kapuián ki
futnac, Váras verte segítségert kiáltnac.

Immár az nap igaz el nyugot vala, Várba be
rohanni akarnac vala, Az Olašoc felgyuerkös-
tec vala, De czac héiába zörgelődnecc vala.

Sockat bennec Magyaroc le vágánac, Som-
bat kapun oc el ki szalladánac, Olaš ország felé i-
gen futánac, Minden kazdagfágot Budán ha-
gyánac.

Magyarockal az Garai kébűle, Károly Király
aytaiát be törete, Egy mély toromba ötet be vet-
teté, Azon sebbe ötet ot gyötreté.

Viržec, kic Afšony párti valánac, A kic az
várasban széllel valánac, Alig váriác oc, hogy meg
viradnánac, Meri örülnecc vala kazdag predánac.

Es mikoron szépen meg virradánac, Az vidék
ról fokban be rohannánac, Az pártokkal viadal-
nac állánac, Sockat bennec várasba le vágánac.

Dullác igen az Olašoc szállását, Raggadozác
o nagy kazdagfágokar, Ot meg olic vala Horuá-
ti Iános Bánt, Soc Horuáttal kapa szombat ka-
puiát.

Igen nagy vérontás lön az kapuban, Nehe-
zen szallada Horuát országban, Károlyt viuéc el
Misegrádban, Nagy seb miat meg hala az fok-
ságban.

Imè, minden róla vehet nagy példát, Mikor
hogy kazdagon bírá országát, Meg nyomorítà az
Aßßony áruakat, Szegénységgel icmetéc el à Ki-
rályt.

Röppenetes à Serentse magában: Melly ham-
mar ő fordul ióból gonozban: Kövélykődni kár
az ió Serenczében, Mert hammar veti nagy álla-
zatosságban.

Ez Károlynac veszedelmét hallátoc, Esmei lö-
nec Aßßonyoc hatalmasoc, Nagy kazdagon
mint Királynac lakásoc, De meg hammar lön
gonosi berte iczeiec.

Gondolkodnac Aßßonnyoc őmagában, Soc
ellenfégi vadnac országokban, Kic bányc Károly
halálát valóban, Akariác meg torlanyi bara-
gokban.

Immár vadnac Aßßonnyoc nagy buakban,
Nem bírhatnac őc az Buda varában, Akarnac
menni őc egy erős kő várban, Hogy lenkitől ne
féllyenec házokban.

Sokan bioktátoc è példát mondani, Kit Isten
akar è földön vesíteni, Leg előser esiet annac el ve-
si, Vgy őmagát világ Serént vesíteni.

Ersébet Aßßony Garaiual bollánac, Czac vd-
uaroc népével támadánac, Az alföldet akariác
hogy meg látnác, Hol Seretnéc, abba meg ma-
radnánac.

Tarto-

Tartományba Diakonac iutánac, Sertelen
vesedelembe iutánac, Hír lön ebbe Horuati Iános
Bannac, Hogy Királyné Asszonyoc budosnánac.

Igen hamar ssep sereggel indulla, Hogy az
Károly halálát meg torlona, Asszonyoknak óvto-
kat meg álla, Vduar népével viadalnac állánac.

Mind két félbe nagy sockan el hullánac, Mert
erős viadalt ők ot tartánac, Vduar népe igen meg
faradánac, Kic fen álnac, azzoc meg futamánac.

Paranczola à Ban az vitézeknec, A Bekérhöz
ők hamar sietnénc: Sbekér környül nagy via-
dalt sörzénec, Nagy vérontást beker környül tön-
nénc.

Erősen viu az Forgáts vitez Balás, Ó környü-
le vagyon soc Horuát hullás, Sbekerekben va-
gyon nagy suvás riuás, Mind két félben nagy seb-
miat ohaytas.

Röppenetes képpen vitezec vesnee, Forgáts
Balást louárol le öklec, Ot az Asszonyoc elő-
sejét véuéc, Garai Miklós louárol le beckeléc.

A beker melet viadalt tart vala, Asszonyokat
ők óltalmazza vala, De semmit az neki nem has-
nál vala, Mert környüle nagy soc ellenfég vala.

Törrel nyillal igen tekiéc vala, Semmiképpen
el nem cythetic vala, Sbekér alól lábát raggattac
vala, Földre eséc, ot sejét vörtéc vala.

Olly ko-

Olly kegyetlenec Horuátoc dolgokba, Steke
reket feltorgatác vtokba, Tísfetéég semmi nincz ot
ő dolgokba, Affonyokat, Leányokat káb-
dolásba.

Rut bitkockal Affonyokat illetic, Az Bán e-
leybe őket be viuéc, A Bán látà igen meg kefer-
déc, Nagy veséssen nagy foc feiedelmeknec.

Igen bosszonkodic Bán Affonyoknac, Eröl-
sen könyörög Affony az Bánnac, Iustion esébe
iörete Laiosnac, Kegyetlenség ne lönne Leányá-
nac.

Sirua beszél ez az Iános Bánnac, Én vagyoc
oka Károly halálánac, Készenhetem Garai taná-
czomnac, Azért ma lön halála Garainac.

De nem hadià ebbe töbet állani, Affon e-
löl à Bán kezde ki menni, Azonközbe kezde el fő-
tútólni, Az Laios Királynét kezde el vinni.

Igen hamar fel áyazác az ő fáiát, Bossna vi-
zébe be vetéc ő magát, Raggadác ot szép karczu
leányát, Leányinac méréc hofibuságokat.

Meg viradua fokat nem mulatánac, Horuát
országba őc be álladánac, Maria Királyt fogua
velec be hozác, Mert iöuendő vesedelmet gondolác

Vala Maria Király nagy ohayrásban, Bán
kezében Kruppában nagy fokfágban, Anyya
Garaiual főrnnyú halálban, Karoly halála így lön
meg torlásban. Mikor

Mikor Károly Király meg holt volna, Ersebee
Sigmöndnac ottan meg ira, Gyorson Budába be
iöue, onßola, Királyfágot ömagánac foglalna.

Czoda hammar Sigmond fel kéfült vala, Aß-
ßonnac halálát nem tudia vala, Mátkaiánac fok-
fágát nem hallotta, Vgyan akkor Sigmond ha-
dat támaßtà.

Vala Sigmond igen nagy vigafágban, Be bo-
czátac az iö Buda varába, Ackor Maria vala Krup-
paba, Horuati Iános Bán nagy fokfágában.

Mikor Bán Sigmondot Budában hallà, Es ho-
gy neki minden wr vduarlana, Bannac ßüue e-
féc oly nagy bánatba, Méne Mariahoz ßépen így
ßólla:

Czoda vesedelembe tú efétec, Iól lehet nagy
méltán eßt ßenuedétec, Mellyből nagy bánatba
engemet eytétec, Akaratom vala meg ölestétec.

Eßt iól tudom hogy te à te wraddal, Eßt meg
torlod te az én halálommal, De én éltem anyád
attád aiándékáual, Nem fertezem véredbe halá-
loddal.

Tekéllettem most eßt az én ßüuembe, Fel fo-
gadiad én nekem te hitedben, Hogy raytam
boßßt nem álláß éltemben, El boczáttlac béké-
uel te földedben.

Ha eßt nem teßed, tégedet meg öletlec, Ha an-
F nac kd

nac kel iobnac lönni el vestlec, Bán ki mène, Ab-
ßony bánatba eséc, Le boruluán, sírua ö gon-
dolkodéc.

Rà gondoluán kõnyueit meg sárástá, Az Iá-
nos Bánnt hammar hozà hjuatà. Erekyeken ot ne
ki hitet adà, A felet hires anyáua fogadà.

Igen hammar bekereket kébite, Iò Budába,
Mariát fel vitete, Az Maria lön Budába örömben
Mert Sigmondot látà nagy örömében.

Sigmond Morkoláb koronázását, Es ö neki
mondom hadakozását, Soc wraknac elötte bu-
dosásár, Kiknec tú meg hallyátoc halálokat.

Ezer, három sázba irtac hatuan hatba, Ko-
ronázac Sigmondot Feieruárba, Laios Király hól
ta vtán bolygásba, Soc zur zauar lön akkor ez
orßágba.

Iános Bán fokfagából sábadulla, Maria Ki-
rály mikor iuta Budába, Sigmond vala már fel
támadásába, Iános Bánra megyé nagy haragiába.

Vidula meg Sigmond hogy ez hirt halla, Ma-
rianac ekybe ki sállà, Kezét foga neki sèp sòkat
sòlla, Mellyen Maria népéuel meg vidulla.

Sõt nagy örömekbe öc ot síránac, Végzetre
egy másnac wy hirt mondánac, Elöfer, mint lör
dolga kis

dolga kis Károlynac, Az vtán, mint lőt halála a-
nyánac.

De nagy hálát adánac az Isten nec, Ki ham-
mar véget tót veszedelmek nec, Mikor végre erről
meg emleköznének, Nyauallyáioc öröm leßen bú-
ueknec.

Erről vigad Sigmond Maria Királlyal, Budá-
ba menének zongés bongással, Magyarokkal
győzőckel vigalággal, Istent diczéréc nagy hála
adással.

Maria Király egy nagy gyűlést tétetec, Feier
várba országában be méne, Coronáát feiébe ő te-
tete, Király Istápiát kezébe véué.

Gyakor könyw hullatással magát bánta, Fe-
iét Sigmondot melleie állatà, Annac vtánna or-
szágát bólita, Bölcz beféddelel ackor ő imest monda.

Én wraim, tú est meg halgassátoc, Es gyű-
lélnec okát tu meg tudiatoc, Kiknec vólt én at-
tyám iól tót wratoc, Arra nézuén nekem hiuec
vólatoc.

Soc hálákat adoc arról tú nektec, Az elmult
soc veszedelmet ertitec, Velem őbue soc nyauallyát
benuertetec, Mint estem fogua, asit is iól ertitec.

Tú ez ország veszedelmet ertitec, Kösségiauá-
ról tú iót végezetec, Előbbi veszedelembec
Fij ne essetec

ne essetec, Tú kösítetec tû meg egyesüllyetec.

Iól tudiátoc melly ország meg hasonlic, Vendég néptól czac hammar meg rontatic, De melly ország magában igazodic, Vendég országoc est igen röttegic.

Sigmond wramat, feiemet látyátoc, Kit atyám, Laios Király, iól tudiátoc, Hadià hóka után hogy wrallyatoc, Velem ősbue ötet coronázzatoc.

Est iò keduel ackor fel fogattátoc, Szeretettel kit aiándékösítátoc, Hogy lönne Királytoc kiáltottátoc, Szeretettel mà is fel kiálczátoc.

Vagyon kösítetec, ertem, olly tanácztoc, Asszon mia pusztításba országtoc, Lesztec veszedelembe, kit én is halloc, Azért lehet ez nektec óltalmatoc..

Töttetec arany coronát feiembe, Vgyan azont tessc Sigmond feiébe, Feienként legyetec hozzà hiwségbe, Neki hinc legyetec ő éltebe.

Olly nagy örömmel mind fel kiáltánac, Szeretettel kit meg coronázánac, Az Istennec mind nagy hálát adánac, Vigadánac, lò Budába állánac..

Reà gondola Sigmond Király dolgára, Országába késs nép szabadságára, Ellenségnec eltauosítottásra, Hitetleneknek lönne tanoságára.

Sigmond Királyt felsége igazgattya, Gyakor
firásokkal

bráfockal forgalmaztattya, Nagy nyomorúsá-
gát hogy meg torollya, Iános Bánon bosszuiát
hogy meg állya.

Ez vődö közt Iános Bán Pošga várba, Lakic
vala feiéncé őltalmába, Sigmond Király támada
nagy haragba, Duna mellet megyen nagy ha-
talmába.

Bolgár országba menetit tettete, Pošga várát
hertelen meg környékezé, Az Iános Bánt ot az
várban rekkéste, Erőssen vitatà, igen lötete.

Az Iános Bán hammar kétfégbé eséc, Egy é-
yel az várból ő el ki feckéc, Bosznafágban Do-
bro várban érközéc, És à S'auán gyorsan által
költézéc.

Soc wrakat találta ot Dobroba, Bosznaiac, Dal-
maciac ot az várba, Kic mind tárloc valánac ő dol-
gában, Horuát wrac ot vadnac nagy buokban.

Támattanac ellenec Magyaroknac, Ez or-
szágba égettenec, dultanac, Melly buára vagyon
Sigmond Királynac, Hogy meg erte, indulla à
S'auánac.

Igen hammar ő Bosznába be állà, Dobro
várát nagy cróuel meg állà, Az Iános Bán még
ideièn meg halla, Az wrackal ki fockéc, elálladà.

Az hegyekben vèlec budosic vala, De à futás
nèki nem használt vala, Mert lest Király foc fclé
Füj vettet-

vettet vala, Kiktől à Bân meg fogattatot vala.

Lám Királynac Dobro vár kezébe lôn, Bos-
na, Dalmacia hatalmába lôn, Horuát ország w-
rackal kezébe lôn, Országában be ménc, örömben
lôn.

Vala vigan Pętsi várába hogy iuta, Az Iános
Bânt ló farkon hordostatà, Tüzes fogóckal ötet
fogdostatà, Négyé vágatà, négy kapura hányatà.

Soc wrakat à Király meg ölete, Az Pál Pü-
speket ot meg nem ölete, De ő tistit soha meg
nem engede, Maria bánattyát így engesztele.

Es az vđđo ebbe hogy forgot vala, Asszony
vezę Magyar országnac vala, Moldoua Hauas
el földhöz haylot vala, Sigmond Királynac meg
nem hódolt vala.

Igen hammar Király reáioc indulla, Ackor
Molduát Istuán Vayda biria vala, Minden népét
fel indította vala, Király vttát környül álatta vala.

Tudására Királynac ez nem vala, Egy hauaf-
nac kőbelébe be álla, Az Oláhoc ot fen futosnac
vala, Magyarokat nyillal sebhertic vala.

Elnecc, hulnac soc jó louac, Magyaroc, mind
gyalog sđgdesnec ot az louagoc, Előttec meg
futamánac Olahoc Sockat bennec ölénc az
Magyaroc.

Röttene meg Istuán Vayda népével, Szeren-
częre

czere vete feiét è síúel, Borockal méne fő fő népé-
uel, Király eley be nagy felelemmel.

A Király clót ot földre be borulla, Es őmagát
olly nagy bünelnec valla, Nagy engedelmeslegét
mutar vala, Könyöreguén ő kegyelmet kért vala.

Tön kegyelmet Király az ő feiének, Országá-
nac benne valo népének, Mert ő hit vala az Vay-
da hitinéc, Vayda meg kössene ő fellégének.

Vissza tere Király ő országába, Estendeig la-
kéc Buda varában, Hadhoz igen sörzédéc allat-
tomba, Haus elföldébe lön indulásba.

Soc Töröket Olahoc hittác vala, Segitsegül,
Mert nem bissharnac vala, Sigmond Király mikor
be jutot vala, Oláhockal vtközni akar vala.

De hogy Törökec Magyarokat meg látác,
Soc fényes fegyvereket hogy falditác, Magokat
nem bizác, el futamánac, Sockat bennec Magya-
rocle vagánac.

Ez meg léuén, táborát el inditá, Nicapólyt
az Király meg sálita, Lötete rontatá, ostromlat-
tatá, Benne valókat ő mind le vágatá.

Tön Magyar Tisztartókat Nicapolyba, Az
országot hayta birodalmába, Győzedelemmel
iöue országába, Hát Maria Király meg hólt Bu-
dába.

Igen

Igen nagy gondia eséc az Királynac, Mert
Adiuga ocze az Mariánac, Felesége vala Lengyel
Királynac, Wra akar lónni Magyar országac.

Nagy hadát az Lengyel Király indita, Sig-
mond Király még meg nem iutot vala, Kanisai
Iános Esztergomi Ersec vala, Lengyeleket be nem
boczátta vala.

Olly igen el biza magát dolgába, Sigmond
Király hogy iárt iól ő vtába, Ki akar fégyent val-
lani magában, Hídic el magát az minden dol-
gában.

Dulful vala Király nagy haragiába, Egy nyi-
hány wrat halla országába, Kic réssécc az Abbo-
nyoc dolgába, Nem akarnac vduarlani Budában.

Leg ottan Király rólla igy gondolà, Vagy
azzokat kegyelmére hiuatna, Vagy meg fogat-
na és le vágatna, Abba okot vtat hammar találà.

Vitézec ot harmintz keten valánac, Kiket
fokbor hegedősec czáczoktac, Ezec féllal az alföl-
den lappagtac, Vduarlani Királynac nem akartac.

Telen, Nyáron, erdőt, mezőt iártac vala, A Ki-
rályról olly igen félnecc vala, Egymás közet oc meg
esküttecc vala, Hederuári Kont Istuán ot fő vala.

lò vitéz és icles nemzet ez vala, Vakmerő és
bátor búuú ez vala, A Súa melyékén budosnac
vala, Melly az Királynac mind tudtára vala.

Es ham-

Es hammar ot hiueit elő solita, Az Vaydasi Gy
örgyet ő el boczátà, Nagy eröuel vitezeket meg fog
na, Vagy meg czalna, neki fogua be hozna.

Igen liet Vaydasi hogy est hallà, S'aua mellet vi
tezekre talalla, Egy haynalban igen aluñnac vala, lò
korpádi lános czac vigyaz vala

Siualkodua ő reaioc üténec, Az vitezec hamm
ar fel bökdesénec, Mind egiglen őc fegyuerre kelénec
Hogy halálig velec ügyeköz né nec.

Tartostatà népét Vaydasi hogy láta, Eleuenen
őket meg nem fokhtana, Király képében hitet nekic
adà, Hogy kegyelmet Király nekic aiánlya.

Az vitezec à hitnec meg hiuénec, Mert azzok
nac nem álhatnac ellenec, Ió Káromba bépen el be
ménenec, Czalárdfaggal őc meg kötöñteténec,

Czalárdfagon czac el feletkezénec, Hogy őc hit
tec az arulo hiténec, őmagokba sokat törekedénec
S'ekerekben Budára vitetténec,

Az vitezec menteket igy rön deléc, Király eley
be hogy vitetnénc, Az Királynac ingyen sem köñ
benénec, T'erd fő haytással sem tisztelnénec,

Sigmond Király eleybe iutánac, Mit fogattac
abba meg maradánac, Kin az Wrac czac el amelko
dánac, Kiraly környül à kic ackor valánac,

Sigmond haragiába hadiá el vinnéc, S'ent Gy
örgy piátzán feicket el vönnéc, Minden bűneket ot

Őc meg fűzetnéc, Hogy minden gonosznac példác
lőnnénec

Hederuári Kont Istuánnac ot vala, Bátor bűve
minden vgyébe vala, Mondiac feiét elől vétette vól-
na, Hogy halálát bõmmel látta vólna,

Vitézeket harmintz egy nec mondiác hogy volt,
Az harmintz kettõdic egy a prodia vólt, A kis Czó-
ka ő wrát sirattya vólt, Kihöz képest egész kösség sir-
nac vólt,

Ótet az Király deybe hiuata, Wrrà tönne neki
abst fel fogadà, Czóka bátron az Kiralynac est mon-
da, Mint olyan Czeh dísnót ő nem wralna,

El haraguéc annac is feiét vétere, Az harmintz
két bãmot aual be tölte, Szent György cintermébe
remettete, Eucl soc Magyar Király meg röttente,

Sigmond Király is igen meg röttent vala, Az
Wraktól ő igen fél vala, Hogy soc attyokfiát ölötte
vala, Az wrac el vdegenültec vala,

De hogy az vdo mind ebbe forgana, Czoda
bèrencze neki fordula, Nagy Nicápoly allat Sigmond
mint iára, Abst tünéktec én adom tutotokra,

Ély vala Iános Király Görög országba, Háboru
történéc Görög országba, Két wrac valánac ő orsá-
gokban, Mint két Király nagy hatalmasságokban

Birodalmát ot mindenic kiuánya, Mind kettõ
fejedlem nemzet vala, Görög wrac mind hasonlot-
tac vala

ezt vala, A ki melley szeret vrasnya vala,

Ezec egy máskozet sokbor viuanac, Mind ket
fellol loc Gorogec hullanac, Egyc felben sokkal tob-
bec hullanac, Faradanac oc, meg fogyatkozanac,

Ezen az nagy wr igen búsult vala, Kinec neue
az Mihály Czaſar vala, A Töróc Királyhoz sietet
vala, Kinec neue az Murat vala,

Legottan az ő segítségét kére, Murat hallà igen
örülle, Afiából Európába be kele, Az onęki hason-
lónne est vele,

Ot Traciánac iob részét meg hayta, Azonközbe
Murat Király meg hala, Az ő fia Bayzet csmet táma-
da, Iò szerenczes és hatalmas ez vala,

Róttentes Bayzet Király hadába, Traciát, The-
ssaliát, Macedoniát, Ponciát, Daciát, egész Misiát,
Mind meg véué, foglala ő vtába,

Ez Misiát hiuac Bolgár oršagnac, Ackor adót
ád uala Magyaroknac, Ebben hir löt vala Sigmond
Királynac, Töróc wroc támat az Bolgároknac.

Gondolkodéc ő köuetet böczáta, Kéri Bolgár
oršagnac békét hadna, Bayzet Király erre tanác-
zot tartta, Válasz tételt ő mind el halgata.

Iò Bolgár oršágot hogy mind meg hayta, Mind
denféle fegyuerét be hozatà, Az falra ő rendel fel-
rackatatà, Az Köuetet az Bayzet be hiuata,

Ot vyáual fegyuerét mutogatà, A köuetnec ſep

ŒóualimeŒt monda, Ebból illet engem egész MíŒia,
IgaŒágom vagyon Sigmond aŒt tudia,

Sigmond Király eŒt igen meg boŒŒulla, Nagy
hadáual orŒágában támada, Soc vendég baráttya
mellé támada, Angliából, Galliából el iuta,

Igen Œép haddal ezec iöttec vala, Burgundiai
Hertzec veŒec vala, Ön kölczégeken mellé iöttec vala,
Sigmond Király ezeckel indult vala,

GonoŒ nem íó kőuéllyen hadakozni, Ezec na
gy kőuéllyen kezdéc mondani, Ez világot ha kezdé
néc be iárni, Nem kellene Œoholt embertől félnyi,

IŒten ellen kezdé nec káromkodni, Ha magas
meny kezdene le Œállani, Sűrő kopiáckal aŒt fel tart-
hatni, KőuélyŒégből kezdé nec bolondoskodni,

Sigmond Király Bolgár orŒágba iuta, Bodont
és Signeont ő ot meg Œállá, Kicket á Törőkec ot bir-
nac vala, Azzokat Király rontattya vala,

Mikor az nagy Nicápolyhoz iutánac, Ezer ha
romŒáz kilentzuen hatba irtanac, Nicápolyt meg Œál-
llác igen viuánac, Baiazet Törőc Királynac hirt adá-
nac,

Viadal ot mint lőn böuen meg irtam, Á Törőc
CzaŒároc Kronyikáiokban, Azért egy keueŒet Œólloc
gondoltam, Sigmond Király mint el Œalladot onan

Nagyí Œoc néppel Baiazet Király érközéc, Elő
Vtközeter á Frantzoc kéréc, TíŒteléget őmagoc-
hogy

hogy el nyernéc, Fejedelmec nekic est meg engedéc,
De kőuélység miat ők el veséneec, Törőkeckel
mikor bõmbe érenee, Ió louakrol ők mind el-
bõgdesseéneec, Soc Töröket veséneec meg oléneec,

Ió louac Magyar táborba futánac, Az Magya-
roc látac fel kiáltánac, Az Frantz népeket hogy mi
nd le váktrác, Viadal nélkül minnyáian el futánac,

Soc vitézec Frantzoc ot el veséneec, Sigmond Ki-
rály Hertzeggel eredéneec, Egy czólnakba által esé-
neec, Magyaroc vtokban sokan veséneec,

Király mikor ért vólna Magyar országba, Ra-
támada Wrac közzül nehánya, Meg fogác õtet rem-
lõzbe be hánac, Ollyhiwféggel úlletec õtt az wrac,

Czoda képpen õtt Isten szabadita, És az õ gil-
kos kezekbõl ki ballada, Az vtán raytoc kemény bõb-
but állà, Veseedelmet az õ feiekre hozà,

István Vayda mikoron meg õletéc, Társaiba
egy nyihány meg õletéc, Nekic õ közzülec sám ki-
vetettéc, Országában Király békéuel lakéc,

Immár visbavono nincz országába, Ió éléit fog
iámboróságokban, Ió hire teriede soc orsógokban,
Wralnya kiuanýac Romaságban,

Ez Királynac birodalmánac vala, Huszon három
estendõre már vala, Kiraiyt Romába válastottác va-
la, Ezen Sigmond nagy vigaságba vala,

Igen hamar kezdé haddal kőbõlni, Törökeket

Güj

akita

akária tefteni, Vég Glambotz várat meg ostrom-
lani, Ó határát akária touá vetnyi,

Soc szép néppel Galambotzot meg állá, Mind
két felől gyakor hartzolás vala, De mindenkor Ma-
gyaroc nyeric vala, Mig Calepinus Czaſár iutoc
vala.

Töröc Czaſár nagy szép eröuel vala, Király láta
nagy szép eröuel vólna, Meg futaméc, Dunan által-
ballada, Töröc miat a Dunaba soc hala,

Viadalban soc Magyar veszet vala, Közzülec ot
egy ieles vitéz, Fekete Staniblo ő neue vala, Ki miat
soc Töröc el veszet vala,

Az vödö közbe Huſtoc tamadánac, Czeh orſá-
gba hatalmasoc valánac, Mindent Királlyal hadba
biránac, Soc nemzetet oc hadba le vagánac,

Nagy vetelkedés à hit felől vala, Conciliomot
Király tétetet vala, S szép ſockal Huſtokat hiuata
vala De hitte ellen meg ölette vala,

Királyt Pápa hitſeggéből ódoza, Tetzéc Király
nac igen ióliárt volna, De Iſten ſerenczejét ſárba-
nyoma, Mert az vtán mind nagyob ſégycent vala,

Sigmond példáia mind à nagy wraknac, Ho-
gy ne hidienecc Romai Papánac, Mert haſontalan
mind ő ódozáſſa, Hamis hitet köuet öröc kár valáſſa.

Vala akor Király Aquisgranumba, Az Király
ſagba coronázáſſába, Hadnagyokat hadiác Magy
yar orſág

gyar országba, Kic vitézec éz ország óltalmába n.

Az Garai Iános Bán egyic vala, Maroti Iános
Bán másic vala, Monostói Czupor Bán harmadic
vala, Ezeckel egy nyhány iò Hadnagy vala,

Irnac az Ezer négyváz tizen ötben, Az Herbo-
lia Hertzec Bosna földében, Sigmond Királynac va-
la hiwségében, Kazdag hatalmas ackor az vðdöben

De el biza magát hatalmaságában, El backa-
da Királytól illy bíándékban, Mert Királylága lön
Olas országban, Ada magát á Töröc óltalmában.

A Törökec hozza sockan iutánac, Bosna vará-
ban, kic hiuec valánac, Azokra Törökec rohanná-
nac, Égetnac, rablánac, pusztítánac,

Es ebben hamar hír lön ez országac, Az meg-
mondot Bánoknac és wraknac, Hammar izenének
az Hadnagyoknac, Sockan késülének el indullánac,

Az Bosna határára indullánac, Herboliauat Tö-
rökec indullánac, Az hátaron vellec bõmbe állánac,
Allát, lesult két felöl kiáltánac,

Köbtec dobot trombitát rihastánac, A tövéken
soc harangoc kongánac, Nagy vakmerõn õc õbue
rohanánac, Elegyülven õc erősten viuánac,

Módia viadalnac igen bsep vala, Mert õ köbtec
nagy vüöltés vala, A soc fâc tõrdelnac vala Kic
miat sokan lóról hulnac vala,

Igen hulnac mind két felöl soc testec, Az Magya-
roc vala

roc valánac ot nyertefec, De rau áßocálnokoc Tõ-
rekec, Hogy látác Magyaroc leßne nyertefec,

Nagy kiáltás vüöltés kezdé lönni, Az hegyek-
bõl eßt kezdéc úuõlteni, Fút fút Kauor. erõssen iyeget
ni, Az Magyaroc hogy eßt kezdéc hallani,

Tõrõkec sõrzéfec ackorez vala, Az hegyekre né-
pet boczáttac vala, Es azzokat meg tanyítottac
vala, Mikor látnác õc veßne viadalba,

Fel sõual Fút fút Kauor vüölténec, Ez sõual soc
Magyaroc rõtenénec, Az õ hadoc velec futni kezdé-
nec, Viadalt tágitác meg iyedénec,

A begény Magyaroc lokan veßénec, Az Wrak-
ban sockan halua eßenec, Soc kõzzülec nagy foklág-
ba eßenec, A Tõrõkec kazdaglágot nyerénec,

Iò Garai Iános Bán foglyà eße, Nagy kegyet-
len foklágba õ tartatéc, Végre à tõmlõtzbõl ki me-
nekõdéc, Istentõl szabadlága meg adatéc,

Õ sietséggel Báthára ment vala, Melly vasackal
ot meg valaßtác vala Á bent Vérnel aßt mind ott
hadta vala, O mia szabadult aßt véli vala,

Tõrõknecc ackoron foglyà eße, Maroti Iános
Bán ki meg változéc, Nagy somma aranyért el creß-
teréc, Czupor Pál Bán ackoron foglyà eße,

Vala Herbolya Hertzec foklágában, Oker bõrbe
butata haragiában, Czupor Pál Bánt vetete vgy egy
tóban, Ez sõual õleté õt nagy buában,

Élcedbe

Értedbe szólás vala te öker szóval, Immar te szóly
most öker abrázattal. Mert régente Czupor az Her-
boliaual, Egyút szolgált Királynac az Wrackal.

Termete rút az Herbolianac vala, Éte itta is ba-
rom módra vala, Az Czupor Bán ötet meueti vala.
Mikor ötet elől telálya vala.

Ő neki öker szóval kőben vala, Bő bő neki fel szó-
val mondia vala, Eft Herbolia igen ségyenli vala,
Czupor Pál Bánt ezért így ölte vala.

Nem iò kőveltségből embert meuetni, Vagy
szűleiről, termetről czuffolni, Isten teremő, Wra termé-
betnecc, Ő kedue szerént adia eft mindennec.

Nemes Czupor meuette Herboliat, Termeti ére
iobnac ítélte magát, Itéleti ellen Isten eytötte, Az vn-
doc Herbolianac kezébe.

Törtinéc címet Hauas földében, Két atyafi va-
la egy nemzetiségben, Az Dan Vayda, Mircze Vay-
da éltek ben, Nem alkothattánac fejedelemségben.

Támada ő kőstec nagy visssa vonnás, Lön ő
kőstec veszedelmes hartzolás, Dán Vayda népébe lön
fogyatkozás, Lön az Mircze mindenkor diadalmas.

Ezen Dan Vayda igen meg búfult vala, Segit-
séget Törökektől kért vala, Mircze Vaydat meg fu-
tamratta vala, Mircze Vayda meg búfult vala.

Sigmond Királynac kéri segítségét, Király mellé
igért sép erejét, Losontzi Istuánnac küldé kudar, ho-

H

gy elő-

gy diouén meg legitenc Mirczet.

Az Lofontzi Istuán Bán indult vala, Egy tábor-
ba Mirczcut szállot vala, Dan Vaydával ot főmbe
szállot vala, Dan Vaydával akkor foc Török vala.

Bán hogy látá ellenségi sokságát, Olahnac, Tö-
röknek szép serrel voltát, Azért nagyon biztatà min-
den hadát, Vitéz módra nem szána ot halálát.

Vtközénec, nagy viadalt tartánac, Mind két fél-
ben nagy sokan el hullánac, Viadalnac iobbában
hogy volnánac, Halála történyec ió Lafonrzinac.

Sokan Magyaroc ot meg rémulénec, Viadalban
nagy kétségbe esénec, Minden felől oc futnia kez-
dénec, Sokan meg halánac, foglya esénec.

Ez Lafonrzi Istuán Bán vitéz vala, Törökeekkel
sokat vgyeközet vala, Vitéz miat foc Török hullot
vala, Vitéz módra halála történt vala.

Nagy szép dolgot történyec azonközbe, Törö-
kek iouénec az Tómes közbe, Vitéz Petérfi Miclól-
nac földébe, Kicket kétser artzúl vere földébe.

Dan Vayda hogy Mirczet el birta vala, Az Vdö-
be öttödíc Czáfár vala, Machomet Török Czáfár
vala, Földen tengeren birodalma vala.

El bira egy részét az Misiánac, Felső Bosznát, kit
hinac vég Bosznánac, Ikaczo hadià Bosznai Király-
nac, Hogy óltalma lonne ot az orságnac.

Az Wy Király akar neuet keretni, Nagy erouet
hammar

hammar kezdé gyűjtezni, Temes közbe akara ő be
iőni, Magyarokon nagy diadalmot venni.

Kébsüllettel Ickacz sēpen ki indulla, Tōmes közbe
égete és rabbolà, Az Tōmes köz mind meg futá-
mot vala, Peterfi Miclosnac hiréuel vala.

Igeu hammar vitez rea gondolà, Hon lackò sē-
gény legényeckél sōlla, Kic fūzetés nélkül hon lak-
nac vala, A Kōznēpet is mellé vōtte vala.

Reáioc nézuén bistattya el indulla, Ickacs Kirá-
lyal ot ő sōmbe sōlla, Vitez modra vellec vīkōzet
vala, Népe maga neki keueseb vala.

Tōrōkeckel ot nagy viadalt kezdé, Mind két sēl-
ben hulni és halni kezdé, Ickacz Királyt viadalban
meg őle, lō louáról őter hammar le őcklele.

Az Ickaczhoz hammar le sōckel vala, Az mellyé-
re vitez ot állor vala, Ickacz olly erőssen kōnyōreg
vala, De az Peterfi feiét vette vala.

Király halálát Tōrōkec meg láttác, Rōttenénc,
hammar meg futamánac, Sokat bennec Magyaroc
le vagánac, Az nagy nyereségen hiálár adánac.

Ez vitez sēp aiándékokat sōrze, Kicckel az iō Sig-
mond Királyt tīstle, Sēp zászlókat, sōc iō louakat
kūldé, Sigmond Király tōlle iō neuen véué.

Vgyan hammar meg Tōrōkec iutánac, Hogy
Király halálát őc meg torlanác, Tōmes közbe nagy
sōckan iargalánac, lō Peterfi Miclosnac hirt adánac

H ij

Nagy bá

Nagy bánattyá vitéznec ezen vala, Mert igen keücs néppel ackor vala, Czac keücsen ackor támadot vala, Értzakára viadalt hatta vala.

Vitéz illy nagy álnokfágot gondola, Menet czordát haytarà, Sipost, dobofst minden czordánac adà, Minden czorda közé népet állarà.

Vuoltenénec és siualkodnánac, Mikor Törökeccel oc ot vinánac, Éyel à Törökekre rohannánac, Az czordac seregek nec oc siualkodnac.

Budulánac Törökec rómülénec, Nem sokat viuánac, meg futamánac, Nagy sockan hullánac és meghalánac, Nyereséggel az Magyaroc iaránac.

Éyeli iclec, Isten bent Mihály vala, Viadalban Törökec hallyác vala, Hogy ballahatnánac vuoltic vala, Czac Mihályt mondnac, Istent feleytic vala.

Sigmondnac hallyátoc coronázását, Nador Feyruárnac neki adását, Blasko dolgát, az két Király iarását, Es Prágába nagy vigan be válását.

Irnac vala, Ezer négy száz és huzban, Harmintz négy estendő birodamában, Meg coronázac ötrec Czeh országban, Immár vagyon három coronázatban.

Kazdagfága nagy valà à Királynac, Mert soc felöl adót neki be hoznac, Segény rendből ot nagy Wrac, Lötteacc, Palociac, Rozgoniac támattac.

Mondiam, Ország Mihályt, Nador Ispán valà,
Király

Király ezeket fel emelte vala, Iosfággal őket wrta tötte
vala, Ezek nec mind még maradékioc vala.

Orozai Pipo, Nador Ispán vala, Magzat nélkül
világból kimúlt vala, Mátko Bán neki atyafia vala,
Franko, Preyko, Zouáno nagy wr vala.

Mind czac begény nemből ezec valanac, Kic
maradéki nagy wrac vóltanac, Hatalmassoc, és na-
gy fokot biránac, Sigmond Királynac mind hiucc
valánac.

Teriede ki hire soc országokban, Sigmond Király
vagyon hatalmasságban, Soc országból ionec ő or-
szágában, Tanólni, szolgálni Buda varában.

Söt Portugalliából ki iöt vala, Egy Királyfi, Sig-
mond nagy vduarába, Vduarlani, és tanólni iöt
nálla, Dunán tölbe hogy általiárnac vala.

Ast czodállya: Mert ő ieget nem látot, Hogy ha-
za ment, atyánac mond mit látot, Immár halgas-
látoc tú Rátz Despotot, Mint aiándékosita Királyt,
Sigmondot,

Király vduarába Despot iöt vala, Mert Töröc
Czafártól igen fél vala, Hiwféggel magát aiánlotta
vala, S'ép főházzal aiándékosita vala.

Iéles háza Nador Feieruár vala, Kit Királynac
kezébe adot vala, György Despottól iö ngen vöt-
te vala, Magyar ország kapuia ez iöt vala.

H ij Rayta Ki-

Rajta Királynac nagy öröme vala, Örömébe
ajándékosita vala, Fő várat, várasokat adot vala,
Sjalonkéményt, Kolpet, Beczet adta vala.

Iò Világos várat, és Munkats várat, Tokayt, Thal-
lyát, és Regetz nec várat, Sjakmárt, Bebet ményt,
Dóbretzen várasát, Túrt és Varfánt, Budán nagy ie-
les házat.

A Király estt gondolà ő magában, Sok aig nem
élne ő ez világban, Akar ő be menni az Ro-
maságban, Magát coronázni à Czáfárság-
ban.

Sőt Czehec köst még is Husioc valánac,
Hatalmassoc, nem enged nec Királynac, Ellene vad-
nac Pápa Egyházánac, Király ellenec nem áthat az-
zoknac.

El be mène Király az Romaságban, Óltalmazó-
kat hadià országában, Az fő Vezér mikor hon-
nincz hazábá, Gyakorta talállya házat nagy kárba.

Blasko az vődö közbe fel támadà, Allá valo nem-
ből ő támat vala, Czeh országból Kornyióckal tá-
madà, Czechel, Magyarral óckal el indulla.

Étzacka Nagy Bombator meg állatà, Vgyan
Iopua ő hammar meg hágatà, Pokol órában lokat
le vágatà, A lép várasit magánac foglaltatà,

Soc latorianfággal népét sokasità, Az Mátyus
földet ége.

földet égete, dúlata, Magyar orfágot Dunaig pusztíta,
Aual egéfi orfágot meg bufítá,

Támadánac fő Hadnagyoc nagy haddal, Sömbe viúanac ot à Czeh Blaskóual, Meg czalatec, el végeze hammarfággal, Magyaroc le állánac ő hadokkal.

Imè esmet egy gonosb hirt hallánac, Póroc közül ketten fel támattanac, Mondíac mind à kettőt, nagy haddal vadnac, A parásitoc véltoc fel támattanac.

Egyic Antal, à másic Márton vala, Antalkénchez Erdélyből támad vála, Hatalmassoc őc féllel jár nac vala, Nemeseket mind le vágatnac vala.

Követeket várasokra küldnec vala, Véres törrel aiándékoznac vala, Ki meletec hammar nem támad vala, Sörnyű fegyuerrel meg büntötic vala.

E póroc anyira gyűleközénec, Wrac Nemesec töllec rörténénec, Fel támadni sockaig nem merénec, Végre látac, hogy őc mind el vesznénec.

Támadánac őc, mind egybe futánac, Az ket pör Királyal Sömbe állánac, Egy mezőbe őc egybe ropponánac, De à Póroc hammar meg futmánac.

Sertekennül ot őc le vágatánac, A Királyoc nagy kényal meg halánac, Sömektől, orroktól soc meg valánac, Aiaktól, kezektől, meg valánac.

Ez vjő

Ez v̄dõ közben az Olas̄ or̄szágban, Sigmondot coronázac Czáfárſágban, Nem ſoc mulua iõue Magyar or̄ſágba, Elõſer be ſálla az iõ Poſomba.

Rà gondolà or̄ſága ſükſégére, Magyarokat hayta nagy békeſégre, Egyeſégre, egymáſt nagy ſerelemre, Decretomat Wyità iob ſõrzéſre.

Ottan Czeh or̄ſágba Király indulla, Iglaria várasba õ be ſálla, A Czeheckel nagy gyülelelõt vala, A hit dolgából egyeſülnece vala.

Romai hitre haytác az Huſtokat, A Czafárnac aianlác õmagokat, Meg épütéc mind à ſentegyháza kar, Mert à Huſtoc meg égettéc azokat.

Nagy ſoc Pap, Barát annac õtül vala, Mert az Huſtoc mind ki kergettéc vala, A drága képeket el tõttec vala, Nagy kazdagſágban ſákimányt tõttec vala.

Sigmond Király halálát meg halyátoc, Soc iárát, hadát ha meg hallátoc, Czeh Pragába mikor lön be ſálláſoc, Czehnece Magyarnece lön ot vig lakáſoc.

Immár Czáfárt vényleg el erte vala, Reſketefég is gyõtrette vala, Nem ſoc v̄dõre õ meg kórult vala, És halálra el nehezedet vala.

Gondba eſéc ot à Czafárné aſſony, Kincec neue vala Babára aſſony, Czáfár halála vrán gondola aſſony, Mint lehetne ez or̄ſágba õ Aſſony.

Meg ſõ-

• Meg bõlità à Czelling Ispán öczét, Meg bõlità az Pegradi Györgyet, Ezeckelegy nyihány icses fő népet, Kic õ neki aianlác hiw ségeket.

Ott õnekic titkony hit allat, S'ólka õ Wroknac melly közel õ halála, Kezd el vesni neki nagy birodalma, Nêkem lesen tú veletec nagy bumra.

Tú Wramnac ha tanáczul adnátoc, Hogy ha többé én õzuegyé maradoc, Lengyel Kitálynac feleségül adnátoc, Velem õsue tú wralkothanatot.

Tudom, hogy Lengyel Király hozzáia venne, jegy ruha ért è két ország enyim lönne, Egyic segédem Czelling öczém lönne, Másic segédem én vno kámlönne.

Kel kérnétec én Wramat élteben, Magyaroknal más bõrzése nelönne, A Czeh wrac mind engedgyenec erre, Czáfárnénac fogadnánac hűtõkre.

Imè áßbonné álhatatlanlága, Czodálatos neki nagy kiuánlága, wra még fen vagyon bõme világa Férhöz vakarkodic õ áßbonlága.

Régen Ersebet leányát el adta, Austriai Albñe Hertzegnec adta, Ez országot birni ást fel tartotta, Mert Czáfárnac nem vala tób magzattya.

Az egy leányát õ sem nézi vala, Czac az iffiu Királyhoz õ mehet vala, És õ ez országot birhattya vala, Alnoklágát Czáfár meg tudtà vala.

De ő hűségébe már kétés vala, Austriai Her-
tzeg értötte vala, Király az Barbárat gyűlöli vala, De
már magát halnyi el kívánta vala.

Czech országból hadià el kívüllyenec, Az
Magyaroc hogy or el ne vesßenec, Nem biszha-
téc à Czechec hűségéoc, Betegségét Czechec ho-
gy meg erteneç.

Rea gondola, haiát balangostatà, Virágos
kosboróual meg nyomtatà, Vgy Pragából Ma-
gyarockal indula, Czac fő haytuán mindenneç
válast adà.

Olly igen siet Czásár az Moruába, Albire
Hertzeget leanyáual latharnà. Minden országit neki
aiánla, S nama neuő városba ő beállà.

Az Albirt Hertzec mikor est meg halla, Fe-
lelégeuel siet, beállà, A Czásárné asszony is in-
dult vala, Atyafiáual Czellingel beállà.

Iőüélet asszonnac Czásár meg tudà, Hogy
meg fognac titkosánac meg mondà, Est à Czel-
ling igen hamar meg tudà, Asszont meg fogác, ő
futua balladà.

Czásár el nehezűk azonközbe, Az Wrakat
hiuatà deyce, Mert lelke czac alig vagyon resté-
be, S ólla illy bór, ackor valo fektébe.

Atyámfiái, Vagyoc halálomon, Velem
vóltaroc

vóltatoc nagy soc dolgaimon, Nagy hálát adoc
tú hiw vóltotokon, Örültem mindenkor tú jó vóltotokon.

Iól tudiátoc, Husztoc igen álnakoc, Kofsó-
rós főuel engem ki hostatoc, Oka ez lön, hogy
ki szabadullyatoc, Kegyetlen nép miat el ne hul-
lyatoc.

Ast bizonyyal én meg értöttem vala, Ha ha-
lalom nekem ot történyt vólna, Feinként tú ot
reckentetec vólna, Kazdagfágtoc mind predára
kólt vólna.

Tú jótokat jóuendöre is kiuánom, A két or-
szág békefégebe maradion, Előbbi veszedelmbe
ne iuslon, Asszony kéuánfága hátra maradion.

Vegyétecelő tú ez ország gondiár, Vtölso
Friedelem válastását, Közütekbe vállastatoc egy
Királyt, Kinec beressetec bölcz tudományár.

Éltembe nagy beretettel lássatoc, És ő neki hi-
uen boldgallyatoc, Országtokba nagy békéuel ma-
rattoc, Soc ellenséget így el táuostarhattoc.

Gondom nekem régen vólt è dologra, Ho-
gy ki méltó vólna à Királyfágra, Az én vómet vá-
lastottam én arra, Albirt Hertzeget ez birodal-
lomra.

Efe, bölczesége neki jó vagyon, Az hadako-
I ij zásra jó

zálsa idő este vagyón, A törvény is mondja hogy
te a bállyon, Mert Erőbet leányom nálla vagyón.

Szeretettel nektec ötet aianlyom, Mert Albert-
nac idő berenczeit tudom, Iő erkölczét, kegyességét
iöl tudom, Azétt őltalmatokta őtet hagyom.

Tűteket kerlec én kegyességem ért, És én ne-
kem aianlot hűtetec ért, E két orőnac meg mara-
dása ért, Soc berenczet értetec bollygásom ért.

Ez Albirt Hertzeget, kit most bešellec, Leá-
nyommal Királyságba vegyétec, Még éltembe ő-
tet fel emellyétec, Mint tudgyátoc, nagy hiuen tiš-
tellyétec.

Sigmond Czáfárnac könyuei húllanac, Az Ma-
gyaroc erről mind fogadánac, Czáfár kezén őc
mind hűtet adánac, Király Albirt Hertzeget fel ki-
áltánac.

Erőbettel Albirt meg esküvénece, Az idő be-
renczeuel be köšenénec, Követeket orőagokba kül-
denéc, A testamentom felől izenénec.

Bódog Aššony fogadása napiában, Sigmond
Czáfár Snama neuú várasban, Nagy šépen meg
hala az ő ágyában, A Czáfárné aššony vagyón
fokfágban.

Élt it ő šáz estendőt ez világban, Őcuen egy
estendőt az Királyságban, Huszon hét estendőt az
Romaiban

Romaiban, Tizenbét ebendöt à Czeh országba.

Sigmond élc öt ebendöt à Czásárságban, Ezer, négy száz harmincz ötbe iaráfában, Az testel sieté-
nec be Posomba, Onnat sieténc kénczes Budába.

Tesnc mindenút nagy ohaytásokat, Nagy iay
sóual, vonfnac soc harangokat, Bihar Váradon te-
metéc wrokat, Testnec bánatalan Mese mondások-
kat.

Vgy forgódnac nagy soc rendbeli Papoc, Ot
lobognac nagy soc vias istápoc, Veriteznc kő-
uér nyaku Barátoc, Mert pendülnc nagy soc arany
forintoc.

Vltöttéc egy koporsóban féliben, Coronaiá-
ban lép öltzetiben, Mondiac, hammar írtac
Sentec közüben, Váriac à két kezét, hogy érien
egyben.

Éneckbe hallottam, vagy vólt, vagy nem vólt,
Tar Lörintz hogy pokolba be ment vólt, Egy
tűzes nyosollyát ő ot látot vólt, Négy beginçl négy
tűzes ember ál vólt.

Szózatot ot Tar Lörintznec adnac, Az nyo-
sollyát tarttyac Sigmond Királynac, Ersec, Púspoc,
két parasit wrac vóltanac, Az négy ember hamis
wrac vóltanac.

Ersec hamis dézmaért kárhozot, Cancellari-
usleuçl váltság ért kárhozot, A két nemes wr du-

lás ért kárhozor, Hamis vám börtén ért egyic kár-
hozor.

Nagy soc czodát Tar Lörintz látot vólt, Egy
túzes kádferedet ot látot vólt, Sigmond Czásár
hogy benne feredet vólt, Maria Király leányával ot
forgodic vólt.

Soc pártá nélkül való leányokat, Szép menyets-
keket és szép ruhásokat, Kiknek Sigmond meg mér-
te köldeket, Hosszúságokat, és ő szép túgyeket.

Ezt Czásárnac Tar Lörintz meg monda, Ezt
felelt, Levesen arról nagy gondiá, Mint ő ágyát po-
kolból ki iktassá, És hogy menyorságra igazgat-
hassá.

Coronánac egy kis ágát el rontra, Tizen három
várast ő él bakastra, Nyoltzuan ezer forint ért zála-
gosita, Budán bent Sigmondot aual rackatá.

Belé kazdaglágot, Papokat börtén, Ioságot na-
gy lokat oda engedte, Bent Sigmondnac ő afe-
fel neuebete, Hanem ha ágyát aual ki vét-
hette.

A Királynac viadallya soc vala, De diadal-
ma igen ritkán löt vala, Azért feiébe míg Coro-
na vala, Országait meg óltalmastra vala.

És à ki ezt magyar nyelvre fordita, Notáiat is
czac ő maga gondola, Vers feickben neuet is be-
alkota, Ezer hatot felbáz, ketöben írta.

Finis, Laus Deo.

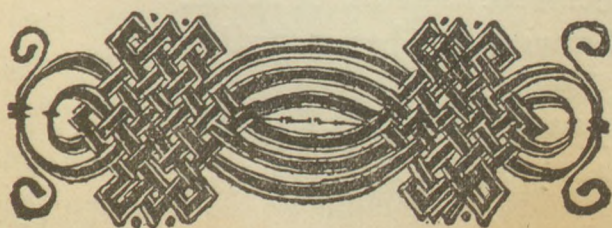

HISTORIAS
ENEAC, AZ NA=
gy vr Bankbanrol, Mi=
képpen az András Ki
rálnac feleféget meg
ólte, az ó nagy vétke
ért.

Mikoron irnánac Christus Wrunknac búletéssé v-
tán, 1. 2. o. 1. cétendöbe.

HISTORIAS ÉNEC AZ BANC- BANROL.

OC szép dolgot vadnac nekünk meg ir
uan, Historiákban szépen befoglalván,
Vadnac nekünk példaiul meg iratván,
S szép dolgokkal Chronikác vadnac rakuán.

Egy régi dologról én mostan szóllóc,
Kérlec hogy feienként ra halgassatoc,
Tisza életről szép dolgot halhatoc,
Kit ne talám soha nem hallottatoc.

Másod András, harmad Bela fiáról,
Es feleségéről, Német Gerdrudról,
Szóllóc mostan az jó vitéz Bancbánról,
Királné asszonyal történt dolgáról.

Mikor András volna a Királyságban,
Zöndülés lön az keresztény országban,
Soc Királyoc lönec olly jó bándékban,
Pogánoc ellen hogy indulnának hadban.

Mind egyenlő akarattal választác,
András Királyt, a bent had elöt hadiác,
Az had gondiát András Királyra bizác,
Mindeniknec halgatnia őt hadiác.

Ennyi estendőben meg váltás vrán,
Ezer, két száz, egy estendő el muluán,
Az hidektől jó vődöre forduluán,
Minden felől az hadac el induluán.

András Király ez dolgon meg örüle,
Kazdagon lép Magyar haddal keűlle,
Akar lönni pogánoc vldözöie,
Christus neue káromlóc kergetöie.

Ország gondiát biza egy szolgálára,
Feleféget, gyermekit egy fő wrra,
Nemzetlégből az iò vitez Bankbánra,
Mellyet hagyà orşága óltalmára.

Igalágot hadia szolgáltatnia,
Meg ne hadia orşágát romlania,
Gonosşágot hadià el táuoştatnia,
Képében hadià orşágot birnia.

Bankbán iámbor vitez wr fiu vala,
Ezen ő búueben őruendez vala,
Bátorşággal tıstıt fel vette vala,
Magát arra elégneç mondia vala.

Sándékozic tıstıben iámborşágát,
Meg mutassa Királynac szolgálattyát,
Orşága népéuel şeretesse magát,
Király vıán fellyeb vigye ő dolgát.

Bátorşága nagy vala az Bankbánnac,
Tekéletes iámborşága az wrnac,
Vitezşége iò erkölcsze wr finac,
Órúl vala azért ő ez dolgánac.

De à şerenczenec ő állapattyát,
Nem tudhattya meg senki annac dolgát,
Melly gyorsan más felé fordittya magát,

Czoda képpen forgattya ő haióiar.

Kopás. neki czac egyfűrt haia vagon,
Mint tükörnc olly ründe kléssé vagon,
Az ő iarása forgo szellen vagon,
Terméséti, hogy mindenkör forogion.

Nem kell hinni azért ő forgásának,
Mint az forgo szel nec ő zugássának,
Mert hammar változássa leszen annak,
Mint meg mutatya példája Bankbánnac.

Mert mikoron a Király el ment volna,
Absonhoz egy atyafia iót vólna,
Ki egy ember gyermeke vele vólna,
Nyénét vigasztalna ezért iót volna.

Nyénét kéri, hogy semmit ne bánkodiéc,
Es ő keferűségétől meg szűnnyéc,
Somorusagától hogy el táuozzéc,
Sirás, ohaytárol el feletközéc.

Mint szerelmes atyafiát vgy kéri,
Ezekről felelytközéc arrà inti,
Keferűségét vigaságra tericze,
Szerelmes nyénét mert búw ből bereti.

Bankban feleségét akkor ott tarttya,
Hogy Királné absonyát ő is szolgállya,
Király táuolly léreben vigasztallya,
Nyáiaszagával is azt vidamittya.

Ékes termecic szép vala absonnac,
Sokan czodálkostac szépségen annak,

Tekélletes vala jámborlág annak,
Iò hirec nevec asßonhoz valónac.

Attya fia à Királné asßonnac,
Szerelmére geriede Bankbanénac,
Es meg ielenéc Királné asßonnac,
Szerelmében bűn vackulása annak.

Semmiképpen asßt el nem titkolhattyaç,
Santafágot mint el nem titkolhattyaç,
A szerelmet vgy el nem titkolhattyaç,
Mert az vðoc asßt ki nyilatkoßtattyac.

Meg bolondul embet szerelem miatt,
A ki fekszik annak vac sòme allar,
Búkat, bánatokat sokakat valhar,
Végre poklot is miatta találhar.

De már terec az el kezdet dologra,
Királné asßonnac nagy vakfagára,
Miképpen gondola attyafiára,
Óneki hammar lòn halalára.

Láttyaç Bankbannénac tekéleteségét,
Nem elégitheti meg aual öczét,
Nem ronghattya meg sòmérmetességét,
Nem teheti abból öczénec keduet.

Iol lehet forgódic Királné asßony,
Öczénec keduet ha teheti asßony,
Dé tekéletes az Bankbanne asßony,
Tòlle meg ne czalattátnéc az asßony.

Királné asßon sòla az öczéuel,

Reytec házba lönne ő czeneféggel,
Mind addig forgódnac mestersegeuel,
Hozà vísi Bankbannét beféddelel.

Bankbannét hordozà ő házaiban,
Besélget ő velle nagy nyaiaságban,
De az Bankbanné semmit nem tud abban,
Királnénac mi vólna bándékában.

Őcze reytezue vala meg hadiöt házban,
Aßßony az Bankbannét viue az házban,
Iámborlága meg romla viragában,
Meg törtéc az ő tistafagában.

Szegyenféget az aßßony nem titkola,
Nem soc vðöre wránac meg monda,
Mikor wra meg ölele, apola,
Sirua vitez wránac è söt monda.

Vitez wram, Nem vagyoc méto arra,
Te apollásod, meg ööléfredre,
Söt én méto vagyoc meg öléfredre,
Hogy nem esni ilyen nagy szegyenfégre.

Mert meg romlottam én tistafágomban,
Es meg szegyenültem iámborlágomban,
Szolgalatunc ért estem gyalázatban,
Nem akaroc élni én ez világban.

A te ágyad immáron sötplefulte,
Tistafágtól társod immár meg vñült,
Iámborlágnac haióia mert el merült.
Én miattam ortzádra szegyen tçrült.

Nem vólt

Nem vólt nekem ez soha akaratom,
Mindenkoron vólt ebben ártatlanságom,
De est művele raytam az asbonyom,
Ócze miat romla meg tisztaságom.

Nem kiuánom én immár életemet,
Im kezedbe hostram az én seiemet,
Fegyuereddal ólly meg wram engemet,
Ez béggyennel ne egyem kenyeremet.

Ólly meg, vitez wram, kérlec tégedet,
Mert el vestörttem hiredet, neuedet,
Kússébbitörttem te tisztelégedet,
Rutitotta m à te Király képedet.

Ólly meg azért, vitez wram, engemet.
E béggyent magaman hogy ne láthaltam,
Tisztelégedet meg ne fogyatkostrassam.
Eletemmel neuedet ne gyalázzam.

Igen meg haraguéc ezen à Bankban,
Stomorufágot nem ielenti az Ban,
Feleséget kéri hogy sirásában,
Meg búnyéc, ne legyen nagy banattyában,

Hozzám valo nagy berelmed ért kérlec,
Banatidtól meg búnyécl arra intlec,
Ártatlannac téged ebben esmerlec,
Meg hall à Királné asbony érótted.

Semmiként nem vehet jó keduet asbony,
Noha wrától vigasztaltatic asbony,
Mert erőssen bánkodic vala az asbony,

Rayta

Rayta eset külsébség, vndoklágon.

Másod napon felesége sáua vián,
Tört oldalára köti az Bankban,
Erössen ful magában az vitez Bán,
Mérget nem tarhattya meg ő magában.

Mikoron vduarhoz ő be indulla,
Királné asszonyal hogy sőmbe iuta,
Tört asszonhoz mindiárást ki ránta,
Királné asszont leg ottan le vágà.

Az vián Bankbán házból ki indulla,
Az véres tört kezében tarttya vala,
Az vduar népénc à tört mutattya,
Czendes beszéddel őnekic est mondia.

Kérlec túteket, Hogy vesztreg legyetec,
Semmi haboruságot ne kezdiotec,
Vétec nélkül tört nec est ne vélyyetec,
Asszonyomon iutalmánac itellyetec.

Mert semmit nem czeleköttem oc nélkül,
Asszonyomon nem löt ez vétec nélkül,
Nem akaréc lönni halála nélkül,
Mert ez meg löt az ő vndoc vétegből.

Ez mű asszonyunc én házás társomat,
Meg fertesztötte öczéuelágyamat,
Hírem, neuem veszté, tisztaságomat,
Elerembe rontotta virágomat.

Ez világon est merem mondania,
Minden halált kész vagyoc senuednie,

Az halál-

Az halálra mérem fejemet vetni,
Társom ért akartam bossút állani.

Imiò reggel Király vrán indulloc,
Tõruént fejemre wramtól kiuánoc,
Érdemem szerént büntötést kéuánoc,
Igaz az én wram, õ hozza futoc.

Nem félec, Mert bizom igazágomban,
Tudom hogy wramat érem vrában,
Tõruént vároc tõlle én è dologban,
Meg mondom est, bizuán igazágomban.

E bót haluán vduar népe, czendesbedéc,
E dolog ért haboru nem kezdetéc,
Az Bankbannac békefége ádatéc,
Bankban dolga, mert helyén találtatéc.

Hogy iuta Bankban Constantzinapolban,
Királyt ott ére Bankban az városban,
Gõreg Czafárnac lako városában,
Királynac monda dolgát batorságban.

Éllyen felséget sokat ez világban,
Iò szerenczes légy minden vtaidban,
Te bistál engem Gubernatországban,
Feleséged meg õltem országodban.

Mert feleséged, én asszonyom Gerdrud,
Kit én ollynac véltem mint bent Rut,
Olly dolgot művelt, ki meg mondásra rút,
Halalára ki vólt válastattot vrt.

Német országból öczét be hiuatta.

Társomat egy házba zárotta,
Erőszak szerént velle meg rontotta,
Ezért ez lön ő halálának oka.

Nem akartam én előttet el futni,
Sohoua felleged elöt budosni,
Kegyelmességedhöz szoktam folyamni,
Mert tudtalac tégedet igaznac lönni.

Im hozzád iörtem nagy bizodalomban,
Itély meg engemet igazágodban,
Mert törüen yem vagy on akaratodban,
Életem, halálom vagy on markodban.

Bizom magam én te igazágodra,
Igaz törüen szerént meg latásodra,
Az én feiemet ide hoštam arra,
Ha vétkeštem, bátor vites halálra.

Náladnál én más birót nem keressec,
Iollehet, én neked pöressed vagyoc,
Ez dologban neked ellened vagyoc,
Noha šegény šolgád te neked vagyoc.

Ha bünesnec leš engem törüenyeddel,
Rám bátor ne tekints kegyelmességgel,
Ha menšégem lehet feiemner,
Végy elől engem kegyelmességeddel.

Azért igaz tételt te tölled vároc,
Ha nincz vétkem šabadulást kéuánoc,
Ha vétkeštem, én az Halálnac álloc,
Feiem ide hoštam, Elöttet álloc,

Ha ašt

Ha azt leled, Hogy az asfonyom bűn ért,
Töllem meg ötletet az ő vérke ért,
Műveld, wram, ió hired ért, neued ért,
Meg ne ötlettessem én è dolog ért.

Mert mindenkör bistam te iò vóltodban,
Mert mindent műueltem igazágomban,
Minden dolog vólt az egy állapotban,
Törüént vároc tölled ezen vótodban.

Czodà: Ezen à Király ő búuében,
Meg nem haborodéc ő elmeiében,
Semmi változás nem lön az ő binében,
Király Bankbánnac síól tekéleteffégben.

Im iól látom à te emberfégedet,
Bizuán valo tekéleteffégedet,
Cickelen ként meg érttem beffédedet,
Látom bistodban hozzám iouéffédedet.

Nefély azért mostan à te búuedben,
Ha vgy vagyon, mint síollál kéreffédben,
Meg lásd, hogy külembfégben ne legyen ebben,
Igaz törüént tessék neked ezekben.

Tery hazà az ért mostan orffágomba,
Esmet Gubernátor légy wrafágban,
Iary hiuen el, és igazán dolgaidban,
Fogyatkozás semmi ne legyen ebben.

Isten, síent felsége, hogy haza visszen,
Telepedéffém nyugodalmos léffen,
Igaz törüényed neked ebből léffen,

Ha nincz vérted, dolgoz mind helyén lehen.

Egyéb válaſt én tenéked nem adoc,
Sies haza: Látod, útamba vagyoc,
Vgyan előbeli András Király vagyoc,
Igazat látni, mindennec akaroc.

Dicziertes hadat Király viſſele,
Vdó muluán hogy orſágba iöue,
Az Bankban elſeletközzéc erröl,
Hogy Királytól törüent kérien feiere.

Egykor Király feleſéget emlite,
Ottan Bankban magát elő vette,
Monda, wram Király, orſágodban vagy,
Tudom aſt, hogy igaz feiedelem vagy.

Én öltém meg à te feleſégedet,
Im kezedben adom az én töremet,
A mellyel meg öltém feleſégedet,
Ölly bátór ezen törrel engemet.

Biſtam magam te törüeny tételedre,
Törüenuedet vártam az én feiemre,
Tégy törüenyt azért moſt az én feiemre,
Hattam én aſt te Király képedre.

Az Bankbannac Király igaz törüent tön,
Ki meg ſabaduláſſa Bankbannac lön,
Hire neuc Királynac azért iö lön,
Mert igaz András Király ő neuc lön.

Zóltan Király ellen ő hadakozoz,
Vitezckel nyereſégecket ő hozoz,

Soc bent tetemeket onnét el hozot,
Magyaroknak iò hírt s iò neuét hozot.

Magyaroc ez dolgot vegyúc esünkben,
Tiszfágot köuessünc életünkben,
Mú eleünc dolgát vegyúc esünkben,
Azzokat köuessünc jámbor életben.

Tisztán tarczuc magunkat Istenünknek,
Hiüec legyünc az mú Fejedelmünknek,
Es mú igazac legyünc mindenneknek,
Vgy lehetünc keduében Istenünknek.

Éllyen ó ez világban sockaiglan,
Minden jókat az Isten neki adion,
Eímeretiben ötet iól fondállya,
Mind éltic keze vtán igazitla.

Ki böueb ben estt erteni akaria,
Bonfinius könyuébe meg talállya,
Máfic'irassában meg oluashattya,
Mert hetedic részében annac iria.

A ki böorzette estt Magyar versekben,
Nem ielente Neuét ó ezekben,
Sem pedig nem írta az vers feiekben,
Valkon meg talállyac Kalota begben.

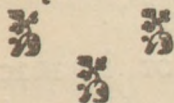
Süületés vtán, enye esttendöben,
Ezer, ött száz, hetuen háromban,
Az hew hónac bent lacab innepben,
Tisza életre ó mindent int ezekben.

FINIS.

Chronica, auagy
HISTORIAS E=
nec, Az ieles vitez fe=
IEDELEMROL, AZ HVNNYADI
Ianosrol, Erdeli Waydáról, és egész Magyar orfág-
nac Gubernatorról, Annac eredetiről, Nemzetse-
géről, soc ieles hadairól, gyozedelmiről, és ie-
les soc vitez czelekedetiről.

Nem Bonfiniusból czac, Hanem az igaz Historiá-
ból egybe gyütettet, es egybe fõrzetet.

Chronica, auagy HISTORIAS E=

NEG, AZ VITEZ HVNNYADI
IANOSROL.

EMLEKŐZEM nektec, ha meg hál-
gattyátoc, iò Hunnyadi Ianosról, En-
nec eredetiről, nemzetiségéről, és nagy
iámborságáról, Es annac hiw boldgattyáról, em-
beriségéről, viadalirol, Es Törökec ellen diadalmirol,
Végre ostan haláláról.

Szület vtán mikor irnanac, ezer, három száz
klenzuen kettőben, Vala ackoron két wr, at-
tyafiasác, Hauaseluó földében, Az első Dan vala,
à másic kediglen, Mircze vala neuében, Ezzec egy-
be vesuén, meg hasonlottanac vala az ő földekbē.

Az Dan Wayda eseit el vesuén, gyorsan Tör-
óc Czásárhoz küldē, Es attól az öcze ellen, magá-
nac népet segítségül kérete, A murates Czásár örü-
le neki, és hamar nagy erőt küldē, Es Dannac az
öcze, cuel Hauas eluó földből gyorsan ki reckede.

Az Mircze Wayda fel siete hamar Budára Sig-
mond Királyhoz, Es lép aiándéckockal meg aiándé-
kozuán öcet, lábaihoz, Esuén, igen könyörge neki
Hammar lásson Hauaseluó földhöz, Mert Dan

Wayda

Wayda, az öcze el hayloe, Kötte magát Töröc
Czaßárhoz.

Haluán eßt Sigmond Király, Meg bolira Mir-
cze Waydat, neki monda. Ha igaz è hír, mellyet
mondaß, iól tötted hogy fel iöttél Budára, Az v-
tán Mircze Waydatól mindeneket meg kérde, és
meg tuda. Végre ötet Sigmond Király visontac
éckessen meg aiándékozza.

Mindiarást népeit egybe gyútuén, szép rendel
öket el indita, Magyar orßágon által menuén, Er-
délbe be méne, és meg állta, Deuán felöl, a szép
völgybé, az Istirigy folyó viz melet táborát, Hú-
nyad vármegyében, minden népéuel, az kies Hun-
nyad vár allat.

Lón ott alkalmas vdeü mulatfága a szép Sig-
mond Királynac, Méglén a fő emberec mind egy
be gyútéc a népet ez orßágnac, Mellyet el kel va-
la vinni, ellene az Hauasluó Waydánac, Hogy
engedelmessége alla haytanáia aßt az Coronánac.

A szép földén való ió lackásokban el vna az öz-
uegységet, Es az innásoktól titkon kérde meg
mind az környül való földet, Ha szép népe volna,
kiualtképpen meg kérde az aßson népeket, Ha
bépec volnánac, és szép bömély és karczu leanzo
gyermekek.

A Komornyikoc mondánac, Hogy ott az vi-
dékbe öc láttac volna, Egy icles szép leanzo,

C

egy kaz-

egy kaszdag Bojermec hazánál volna, Kinélszéb né lehetne messze földön, mondánac à Komornyikoc, Ha akarát od volna, mú el menuén, ašt te felségednec hoznóc.

Mikoron estue à šép leanzo à Királlyal šömbe állana, Felsőges wram: En az nemes iò Moršínai nemzetből vagyoc monda, Ha tölled meg terhessülec, Mint lešen nekem és fiadnac dolga? Erre legyen te felségednec, és en nekem előber fő gondia.

Ha meg terhessültz töllem, monda Sigmond Király à šép leanzónac, Gondom lešen reád, és šép iovágot adoc neked és fiadnac, Nemzetfégedet is nagyobb méltoságra vissem, és tekintötire, Ebben bizonyos légy, Ne fély semmit, Mondom ešt én emberfégemre.

Ez vrán el indita à Király sereget be Houaseluósföldbe, Es meg viuan Olahockal, Törökeckel őué lön gyözedelme, Minden népéuel az oršágon által Nicapolic el be méne, Es ašt törüén, és mind el rontuán, annac vránna úgy visša tere.

Es Erdölbe visša ióuén, esmet az előbeli helyre šálla, Estue esmet à Moršínai šép leanzot magánac hozzatà, Monda az neki: Felsőges wram, Tölled higyed meg törhessülttem, Immár, kérlec, visšeld gondomat: Mert hidied, igen nebez az én vgyem.

A Király šámlála az vdot, Tehát mayd négy
holnapoc

hólnapot találta, Es egy gyűrőt wyából ki vón-
uán, aſt az Morſinainac adà, Hogy ez volna
nálla iegyűl, és mindenek nec ellene tartanà, Es az-
zonközbe az Iſtétől ő áldomáfát nagy vigá várna.

Bőw kölczéget is ada neki, mind ő magánac,
s mind à gyermek nec, Es az vrán inditá minden
népét, Hogy Budára fel mennének, Es ott az or-
ſágra mindenképpen gondot viſſedne, és vigyázna,
Es békefégben az ő hiw alatta valoit meg óltal-
mazna.

Vala ot az v̄döben egy Houaseluő Boier, Voic
Buthi, Ki ki ſeket vala onnét, Mert nagyoc az or-
ſág egyenetlenſégi, Aual közli vala v̄gyét à ſép
Morſinai, és minden dolgát, Mutatuán neki
kazdagſagát, végre házaſágra adà magát.

Azon közbe Mircze Wayda, az Voic Buthit el
hiuata haza, Es minden el v̄t iofagat, marhat,
éppen viſſa neki adatà, Es be viuen à ſép Morſi-
nà feleségét, egyűt lackéc velle, Né ſoc v̄dö mulua
le esuén, Voic Buthinac ſép fiat ſülle.

Meg keresreluén aſt, az anya, Iancula neue lön
ne kéuánà, Es mindenhoron az wraual à gyer-
mekre lön igen nagy gondià, Hogy aſt ſépen
fel neuelhetne, és minden képpen v̄gy meg tarthat
na, Mint Sigmöd Király, eröſſen neki paranczol-
ta vala, az ő atya.

Egy v̄dö mulua, mikoron Sigmond Király ef-

met haddal iöt volna, Houascluö földbe, és ott
Törökec elene vini akarna, Az Morfinai szép as-
ßon, Voic felesége lanculát fel von, Es be menuén,
Király ekybe mind az lanculát, s mind az gyüröt
tön.

A Király látván az gyürét, mindiárt lanculá-
nac igen örüle, Az asßonnac meg hadià, Hogy
vdö mulua, szép Budára fel iöne, ott mindenről önc-
ki iö válaßba, és gond visseleße lönnö, Kün nem czac
ö, és az ö ides fia, Söt nemzete is örülne.

Sigmond Király mikoron az Olahockal és Tö-
rökeckel vit volna, Visßba tere az vtán, minden
népénel, méne Magyar orßágba, Az Voic Buthi-
né szép asßon is lanculával ottan indulla, Es Er-
dely orßágba be iöüén, hazaiában Hátzogbá meg
ßalla.

Vdö mulua, móda az asßony bátyánac, Mor-
finai Gasparnac, Enneké ez kis gyermeckél vtam
volna Budára, De Budánac, En nem tudom sem
vtát, sem tudom az ö kezel vagy meßße voltát, E-
zokaért, iö bátyám, velem iö, és mutas meg annac
az ö vtat.

A bátya felele neki: Iö hugom, Nem tudé?
Sántánac Buda, Igen meßße: Mit iárnal ott? Az
asßon bátyánac ßólla, és monda: Iö bátyám:
Semmi morálássom ot nem volna: Hayt engem na-
gy ßükfégy, Használ kis lancula veke, Söt minnyá-
ian nemzetül, ha velem mégy. Mor-

Morfinai Gáspár el czodálkozéc rayta, à dol-
got hallastà, Azonközbe az huga lanculát à föld
re vlteté, és mosà, Ruhátskait és polait: Addig lan-
cula erőssen síra, Hogy meg búnéc à nagy sírá-
stól, Király gyűróiét kezében ada.

Lancula el hagyta sírását, és iátzodozéc à lép gyű-
róuel, Egy hollo látà egy fárol az gyűróit, Allà bal-
uán raggada el, Lancula erőssen kiáltani kezde,
Az anya oda futuán, Kerelni kezde à gyűróit, k-
mè táhát fénlic az hollo orrában.

Halálra meg iyeduén és bátyyához futuán, kez-
de könyörgeni: Szerelmes bátyyám: Megyünc? Az
hollo szerenczenket el fog vesíteni, Mert orrában
az Király gyűróie, Mellyet iegyül ada enneké, Mi-
dön akarattyát műuelem, ígérete vtán hálna velem.

Há ezokaért à gonosb holló à Király gyűróiét el
visen, Nem fogia à Király meg állani az ő ígére-
tit, aít hiszem, Sőt annálkül nem merég soha ő fel-
sége eleybe körülni, Sem merem soha az Lancula
dolgát ő elötte emliteni.

Morfinai Gáspár, à bátyyá, ottan tegzét és éyéc
raggada, Es oda menuén, az hollohoz, egy lép
nyíllal hozzáia aránza, De az hertelenkedésbe hi-
bát tön, Es mindiárt à hollo el méne, Es à Király
gyűróiét az orrában hordózuán, más fára viué.

Az bátyyá vtánna sietuén, más fán alól, más
nyíllat boczata, Es aual nem tön hibát, Hanem

egyeneft az mellyébe találá, Hogy az hollò állá
eféc mind gyűrestől, az fà állà elcibe, Mellyet nagy
örömmel, mind nyilastól és gyűrestől öneki viue.

Morfinai Gáspár ezokaétt eruén hugától Ki-
rály dolgát, Fel véue hugát, és annac szép fiát, és
kerese vélec Budát, Egy nap midőn az Király az
piatzon ebéd vián morálna, A szép Morfinai, gyű-
töt kezében visseluén, oda iarulla.

Es meg mutatuán Királynac à gyűrét, Eckép-
pen kezdé beszédét, Felsőges wram, Lásd meg è
gyűrét, Arról à gyermeket itéllyed, Meg emleköz-
zel nagy igeretedről, és ne had ségény feiemet, Ez
te fiad, à szép lancula, ne hadiad, és ségény nem-
zetemet.

Sigmond Király egy kevesé piruluán, Mindiárt
à gyermeknec mosolga, A szép gyűröt vissza, à szép
lancula fiánac kezében adà, Iól tödtet, Hogy fel-
hostrátoc à gyermeket ide hozzám Budára, Gon-
dodat viselem, Emelem nemzetedet, ötet tesé wra.

Ban Ferentzet mindiárt à Király meg solituán,
és meg hadia neki, Ezekre gondod legyen, Mindé
eleget legyen, Szalásra vid ki, Ne hadiad feleyte-
nem az ő vgyeket, Hanemiutasd esembe, Hogy
ollykoron örömmel haza boczássam kénczes Er-
delbe.

Ban Ferentz iò szalásra viue őket, egy icles pol-
gárhoz Pesten, Es ott minden nap iól tartá őket.
mint

mint egy ieles menykekezében, A Király à kis Lanculát gyakorta által hozatà Budára, Esczac magánac léuén. iádzéc velle, marackal forintot ada.

Egy hólnap mukua, Ban Ferentz esébe véuè Királynac vigafágát, Felsőges Király: Vdõ vólna iò válasszal boczatni Lanculát, Meg aiándékozni õtet, és nemzetét, de fõképpen az anyát, Mert ha Lancula élhet, hidgye felséged, Meg mutattya magát.

A Király à Morbinai nemzetec szép iofágot el intéze, Hugoknac, és à szép Lanculánac, Hunnyad vármegyét el végeze, Es szép leueket iratúan, az õnen Secretumat ra nyomà, Hogy õket hamar azzokbà iktatnác, Erdeli Waydánac hadia.

Meg is hadia Ban Ferentznec, Egy fñc forintot adna, s kölczéget, Az arany gyúros Hollo adà nekic, Hogy az lönne õ Cimerec, Mind Lanculanac vdõuel, A mellet az õ egész nemzetec, Olly válasszal el boczatà õket Budáról, és lön nagy örömecc.

Ebből neueltötéc az vtán az Lancula, Hunnyadi Ianosnac, Ezokaért ne hidgy ember, az hi zelkedõ Olaf Bonfinusnac, Ki valami hazug sin allat, Olafit csinál Hunnyadi Ianosból, Mert ez az igaz Historia felõlle, légy bizonyos, hidied iól.

Nem neueltötet Budában Király allat, Pesten sem hólt az anya, Hanem Wayda Hunnyad
mellet

mellet, ott fekszik az anya egy Thelec falluba, Hunyadi Iános innaskorába előb Czakiakat foglalta, Azzoknac vduarába napról napra emberféget megmutatá.

Azzoktól el búczuzuán, foglálni kezdé à Czánadi púspeket, Vdó muluán, tizenket loul foglalla à Zagrabi púspeket, Onnet az vtán egy fő vitéz ló wr alla sackada iò Magyar országba, Ez okból meg esmerteté, à felséges királynac vduarába.

Annac vtánna mikoron Sigmond Király Olasz országba méne, Fell kévülle Hunyadi Iános foglaltal, és be méne velle, Es ott Philepnel, az Mediolani nagy hertzeguel meg marada, Es tiz loul aszt nyilány estendeig emberfégesten foglalla.

Onnet visssa ióuen Magyar országban, Török ellen vitézkedéc, Egy olykört az ő vitéz társaiual Misziába vgyeközéc, Es ott egy ag Görög kalasramot Calogoroknac fel dulánac, Mellyből Hunyadi Iános társaiual kazdag kénzert ki hozzánac

Nagy szép ékességgel esmet Német országba Kirallyal fel méne, Egy vdeig oda mulatuán nagy neuel és diczirettel tere, Az vtán hadi tíftek ben vitéz dől s iámborul kezdé visselni, Magár, minden emberféggel mind nagy, mind kiczinhoz iól megmutarni.

Hunnyadon egy szép várat épütöte fépen fen egy magas hegyen, Az Gerebec nemzetsegből hozza fe-

hoza feleléget nem késen, Az Ersebet assont, à ne-
gy Silágyi Mihálnac ides szép hugát, Láslo Her-
tzegnec, és à felséges Mattyás Királnac ides anyát.

A több tisztec vtan, ra vetéc Erdéli nemes Wayda
fagot, Láslo Király el veséssé vtán, az egész Gu-
bernatorfagot, Melly jámborul, és vitezül czele-
kedet legyen ő mind ezekben, Ezeket mind ren-
del elő bömlallyuc, ez historiás énekben.

EZ HISTORIAS ÉNEKNEC II. R É S E.

IR N A C vala ackor, Ezer, négy száz, és az negy
uen iò estendöben, Iffiu Albirt Király mikor
regnál vala Magyar ország földében, Az Király
meg hala, felelége kedig meg marada terhöben, Iò
Hunyadi Ianos ackor Wayda vala az Erdélnec föl-
dében.

Az Királné asszony mikor látta volna, hogy ő
elég nem volna, Iò Magyar országnac gond vi-
seléfére, vég házac óltalmára, Iò akarattýából az
Wraknac meg paranczolta vala, Vállassátoc Ki-
rályt, vgy mond magatoknac, az ország óltalmára.

Lengyel Kazmir Király atyafiat, Láslo Hertze-
get őc válasszác, Ki ért Lituafágban köueteckel né-
pet az Wrac boczatánac, Mig oda iaránac, Ad-
dig iò Budában az Királné asszonnac, - Lón fiu

D

magzat-

magzattyá, hogy kit nevezénc kerebtségben Lás-
lonac.

Látuán est az Wrac, Sockan ő közzülec az as-
sionhoz haylánac: Nem soc vđo múluán, à kis Ki-
rály fiat őc Feier várban hozác, Ott nagy tiste-
séggel Királlyà válastrác őtet, meg coronázác, On
nat Visegradban, mind anyáual őbue, coronástól
fel hozác.

• Ot Királné asszony azért à Coronát esmet hel-
lyére téué, De vgyan mentében felső ruha allat
elő kötében téué, Ašt kedig vgyan ott mind az
Wrac előt az ládába be téué, De az assion dolgát
senki wrac közzül czac esbében sem véué.

Nem soc vđo muluán, mind fiaual őbue méne
Német országba, Frideric Czafárnac, mint atya-
fiánac, à gyermeket aianla, Mind az Coronáual
gyermec Láslo Királyt neki tartania hadiá, Őma
ga meg terte, olly nagy szeretettel iőue Magyar or-
szágba.

Várac, és Várasoc, kic Királné asszony pártyán
akor valánac, Néppel és éléssel Királné assiontól
olly igen takartnac, Azonközbe pedig az Lás-
lo Hertzeggel Wrac haza iutánac, Sčekes Feier vár-
ba viuéc tistéséggel, hogy ott meg coronáznác.

Az Coronát Wrac hogy helyén nem lélec, igen
meg busulánac, De ra gondolánac, à sent Istuán
teslet igen hamar fel áfac, Az scieében valo coro-
nát vouéc

ki vőuéc, à restet beezinalác, Az Láslo Hertzegget
cuel tisteféggel Wrac meg coronázác.

Mikoron sękiben Lengyel Láslo Király, iò Bu-
dában vlt vala, Ott ieles férfia az asson partryá-
rol ottan Királyhoz hayla, Iò Rozgoni Simon, I-
regyi Miklos Wayda, Hunyadi Ianos Wayda, Die-
nes Gardinál, Garai Láslo Ban, ki Visegradi vala.

Rõuid vdon esęc nagy gondia Királynac az
Királné assonnyal, Mert nagy gondia vala az
pártos Wracakal, Czikordi-Monostornál, Kit ho-
gy erte Király, ottan népét adà iò Hunyadi Ianos-
sal, Hogy sőmbe meg vion mint ellenszeguel ott
az pártos Wracakal.

Ottan elindulla Király sereguel Hunyadi Ia-
nos Wayda, Czikordi mezőben az pártos wrac-
kal Wayda ott sőmbe sállá, Gzoda bölczesége az
hadakozásban, és bátor sűue vala, Seregeket sör-
ze, népét bátorità, viadalhoz oktata.

Iò Hunyadi Ianos sereg clõt mikor pártos W-
rac meg látác, Mind el rőttenénec, Mert feienként
tudiác Wayda ió vitez vóltát, Iól lehet, hogy sőm-
ben vele meg viuánac: De el futamodánac, Stan-
talan nagy sockan hõstec el hullánac, kic földre va-
garánac.

Mikoron ez dolgot à Királné assony ott meg
ertõtte volna, Népét Sóllyom várát az Iskra Ia-
nosnac ottan kezébe adà, Az Czch Iskra Ianos.

D ij   à többi-

3
A többiuel öbue, nagy loc kastélyt csinála, Erős
klastromokat, nagy loc templomokat, mind ka-
stélynac alkotà.

Ezekben mind Czehec, Lengyelec, és egyéb
nemzetsegec valánac, Az egész fel földet kic erőf-
sen dullyác, égetic, és rabollyác, Láslo Király pár-
tyát valahól fokhattyác, fogiác, és földre vagyác,
Mikor ezen képpen iò Magyar országban egy mást
igen rontanác.

Azonközben Amurates, Töröc Czásár, hogy
ez dolgot meg halla, Iò Magyar országban ilyen
visssa vonás az Wrac közet vólna, Minden ereiuel
Nandor Feier várát Amurates meg sállá, Het e-
gész hólnapig, éyel nappal, Czásár lötete, ostromlatà.

Iò vitez Souáti Iános Bán tistiben akoron Fe-
ier várban, Az vitezec közet forgódic, mindenüt
vagyon nagy bisztatásban, Súue bátorságban,
bóltis hadakozásban, ieles minden dolgában, Vi-
tizeckel teßen Souáti Iános Bán nagy kárt Czásár
hadában.

Mikor látta vólna Amurates Czásár népének
veszedelmét, Bánat, és felelem, czoda nagy rötte-
gés foglalá Czásár súuét, Ségycen vallására meg
terité azért esmet földébe népét, Ki ért Feier vár-
ban, olly igen dicziréc az wr Istennec neuét.

Ez dólgoz vián Feier várát adác iò Hunyadi Ia-
nosnac, Mint jámbor vitezec, és Magyar or-
szágac

Éagnac hívséges fogaiának, Azért hírré tétve
est Senderóban akkor az Isaac Waydának, Nan-
dor Feier vári Banfágot hogy adtác iò Hunyadi lá-
nosnac.

Isaac Wayda akkor nagy néppel indulla akara
rablani, Nandor Feier várnac vidékét kezdé ő é-
getni és rablani, Hunyadi lanosnac hogy ha bá-
tor búue volna akarna látni, Az ýtban ő velle, iò
Hunyadi lanos, bõmbe meg merne vini.

Iò Hunyadi lanos Ban mikor è dolgot Feier vár-
ban meg halla, Feier váron belõl à Czafár hal-
manál Wayda eleybe állla, Mert az Isaac Wayda
akkor az rablásból immár vissza tét vála, Kazdag
nyereseéggel, bántalá soc rabbal Isaac Wayda iò vála.

Viadalhoz népét iò Hunyadi lanos igen ham-
mar késítte, S'ép boual oktatà, tanyita, bisztatà,
b'ép seregeket b'örze, Isaac Waydát azért iò Hun-
nyadi lanos vitézeckel meg vere, Mind Senderó-
iglen Isaac Waydát ýze, népet igen õlete.

Kazdag nyereseéggel iò Hunnyadi lanos vitéze-
ckel meg tere, Azonban más felõl, az Mefet B'ec
iòue nagy néppel Erd'el'égbe, Nagy rablást, ége-
retst t'õn Mefet B'ec akkor az Erdõl'necc'õldebe, Kit
haluán Hunyadi lanos, meg t'ertuén, siete néppel
Erd'el'be.

Gyula Feier várhoz nem messze, Mefet B'ec az meg
s'érésben vála, Iò Hunyadi lanos, à megfárat nép-

ped ott vát meg állá. De mikoron látá, hogy a
Mefet Bék nec népe igen soc volna. El állá dölle,
Meg nem viua velle, Mert czac keuesen vala.

Olly nagy szerféggel töb népet tanasztá, à Béc
vtán indulla, Mert bán talan soc nép à Töröckel
vala, kiket Wayda bán vala, Nagy búuc sackad-
ua iò Hunyadi Ianos vtánnoc megyen vala, Isté
vgy akarà, az pogánt el ére, Vele ott bõmbe állá.

Iò Hunyadi Ianos igen hammar népét viadal-
hoz kesite, Icsust kiáltatà minden népeuel, à po-
gánt ot meg vere, Két vitez fiaual à Mefet Béc ac-
kor viadalban el vesé, Népé nec iob rése azért a
Mefet nec akoron ott el vesé.

Sirnac terden álua ot à segény raboc, az Isten-
höz kiáltnac, Szúzec, lép leányoc, férfiac, asson-
nyoc è képpen imádkoznac, Menybeli Wr Isten,
kérunc, adgy szerenczet à segény Magyaroknac,
Es adgy diadalmot à pogánoc ellen iò Hunyadi
Ianosnac.

Az viadal vtán vala nagy õreme iò Hunyadi
Ianosnac, Sier nec vitezec louakrol sògdesni, à ra-
bokat ódozác, Menybeli Isten nec kegyelmessé-
gérõl minnyáian bálát adnac, Soc iò nyeresléggel
õc fel rackodánac, el haza indulánac.

Ez dolgot meg erte Moldouai Wayda, és Ha-
uaseluõ Wayda, Hunyadi Ianosnac nagy ha-
talmaságát félic, röttegic vala, Miért Törõc Cza-
bárhoz

Œarhoz haylottanac vala, adót füzetnee vala, Ió akarattyából azért mind à kettò Láslo Királyhoz hayla.

Vala nagy haragia Töróc Czafárnac azért à két Waydára, Ottan be hiuata nagy Mustafa Basát, neki meg paranczola, Moldouát és Hauasfel földöt el rabollya, az Waydákat meg fogia, Nyóltzuan ezer embert Mustofa Bassánac akor à Czáfár adá.

A kis Nicapolnál Duna vizen Basa népével által kele, Hauasfel földében nagy rablást téuénec, Erdel be iouénec, Nagy soc rablás után az Erdel országban à Basa haza tere, Ió Hunnyadi Ianos utánna fiete, Vaskapunál élé.

Ió Hunyadi Ianos ot az Vaskapunál Basával Œombe állá, Seregeket förze, népét bátorita, az Basával meg viua, Isten vgy akara, à Basát meg vere, népét földre vágatà, Kiért minden nép köbte ió Hunyadi Ianos nagy tisztességbe vala.

Azonközbe Láslo Király ió Budában záflóiat ki tétete, Söldöt kiálatà, Kire minden felöl soc ió vitez nép gyüle, Hunyadi Ianosnac à Király izene, hogy népével ki ióne, Mert ő az al földre Töróc ellen akar hadakozni mennie.

Népét el indita ió Hunyadi Ianos, à Királyhoz hogy iura, Láslo Király akor Hunyadi Ianossal nagy haddal el indulla, Az al földre méne, Dunac által kele

Ital kede, Rátz országba hogy iuta, Mind az egész
hadat iò Hunyadi Ianos ot két féde backabta.

Ott Hunyadi Ianos à népnek felénel Láslo Ki-
rályt meg hadià, Ómaga Hunyadi à feléuel pedig
rablani el indulla, Mind à Törökeket erőssen ra-
bollya, és fiertelen vágattya, Holot öttber izben
à Török rea gyülle, velec bõmbe meg viua.

Mind az öttber izben iò Hunyadi Ianos à Tõ-
röket meg vere, Igen meg busula Amurates Cza-
sár è dolgot hogy meg erte, Nagy néppel à Cza-
sár Natolai Basát Wayda vtán erefite, Meg tæruén
vtában iò Hunyadi Ianos à Basa ott el ère.

A Czásár hadánac mikor sokalágát Hunyadi
Ianos látà, Igen meg iyede, de semmi fékelmet né-
pének nem mutatà, Sõt igen bištartya, seregeket
börze, viadalhoz állatà, Itt hatodbor vere meg à
Czasár hadát, és à Basát meg fogà.

Sántalan soc rabbal, kazdag nyereséggel Way-
da Királyhoz iòue, Natolai Basát iò Láslo Király-
nac ott aiándékon viué, Amurates Czásár è dol-
got meg erte, olly igen meg röttene, Ó nagy fe-
lelmében tiz estendeig valo frigyet Királtól kérete.

Király meg engede : De ollyan oc allat, à mit
Király kéuána, Hogy S'enderõ várát, egész Rátz
országgal Despotnac visssa adia, Natollai Basát a-
iándékon õ is Czásárnac el boczáttya, Nagy crõs
hit keuél à Fejedelmec kòst è dologról kòlt vala.

Eugenius

Eugenius Papa, Iulianus neuo Gardinalt ki ere-
sté, Ki által à Királyt Papa arra inte, Hogy à Tò-
rókre menne, Minden kèntòl buntòl Királyt meg-
ódozna, hogy ha hitet meg segne, Soc hizelkò-
dèssel Iulianus Gardinál à Királyt meg gyòze.

Láslo Király akkor Hunyadi Ianosfal nagy had-
dal indullánac, Nagy soc várasokat, várakat meg
vònec, kiknec népét le vágác, Végezetre mikor
òc à tenger mellé Varanohoz iutánac, Holot az
varanót, Galatat akkor Királynac hodoltatác.

Azonkòzbe pedig Amurates Czašár nagy had-
dal oda iutà, Láslo Királyal šòmbe šálla, Es mind
iarást vtkòzetnec állà: De elòb az šablya tassollyá-
bol à frigy leuelet ki vonà, Es ašt mind az egèš se-
reg elòt meg nyita, és fel tartuán monda:

Iesus Christus, ezec vallyác tégedet vduòzi-
tòkneclònni, Òc velem frigyet šòrezuén à te ne-
uedre mertenec eskeni, Im Romai Nagy Papnac
tanaczából meg meric segni hiteket, Mutasd meg
men nyei eròdet má raytoc, Had vešessem el òket.

Azzonnal Amurates dobot vttòte, trombitá-
kat futatà, Mint hiti segettél Láslo Királyal
Czašár ottan šòmbe viua, Ott à Király, Iulianus
Gardinállal viadalban meg hala, Iò Hunyadi Ia-
nos czac egyedòl aekoron onnat el šalladà.

Az gyòzedelem ezokaért álla éppen az Amu-
ratesnec, Mind Királyostól az Magyaroc, mind

E

az egyeb

az egyéb népet ot vesénecc, Iò Magyar orságból az vitézlo népnek sine ot maradánac, Pápa, Gardinaloc tanácsa sörze vesedelmet Magyaroknac.

Iò Hunyadi Ianos hegyekben, völgyekben, erdön budosic vala, Történyéc azonban, Hogy Hauasel földben iò Hunyadi talállà, Az Drakuly Waydára, ki Hauasel földet ackoró biria vala, Ert uén, hogy Hunyadi Ianos ot budosnéc, ötet ottan meg foga.

Nem soc vdo muluán iò Hunyadi Ianos az Wayda el creste, Meg aiándékoza, népet ada neki, Erdelbe kékérteté, Magyar Wraknac keucs máradéka à Rákosra fel gyük, Hunyadi Ianos is Erdely földéből, az wrac közükbe méne.

Mind egy akarattal az Magyar wrac Ianos Waydát válastác. Iò Magyar orsági Gubernatorfagot minnyáian neki adác, Mert hiw szolgálatsyát, iám bor vitez voltát, mind feienként iól tudíac: Immár halgassuc meg, miképpen visselé ó Gubernatorfagát.

Irnac vala ackor, Ezer, négy száz, negyuen ötödíc estendöben, Hunyadi Ianosnac az Hauas el földi foglac iuta esében, Nagy néppel indulla az Drakully Waydára Hauaseluo földében, Meg vere az Waydát, Holot egy háual ackada ó kezébe.

Az Drakuly Waydánac, mind háual ósue ackor feiet vétette, Onnét el induluán, Frideric Cza

Bárta Bets

Bár a Bets országba felméné, Coronauál ösue, gyer-
mec Láslo Királyt à Czafártól kéréte: De sem az
Coronát, sem à Király fiát Czafár neki nem küldé.

Iò Hunyadi Ianos Gubernátor ezen olly igen
meg busulla, Hogy Bets ország melet, Karintiát
haragiában el rabla, Euel egyetembe az nemes
Karnyiolát, Stiriával el dulla, De Frideric Czafár
mind è négy országgal keufet gondola.

Népéuel meg tere iò Hunyadi Ianos vigan Né-
met országból, Ott meg emleközéc az ó raytoc
eset romlásról, bosbusagáról, Az Láslo Királyról
Magyari Wrakról, vitezec haláláról, Ki raytoc e-
séc à Galatán belől Amurates Czafártól.

Nagy néppel indulla iò Hunyadi Ianos Amu-
rates Czafár ra, Szeremnél az Dunan, népet köl-
sebtete, Rigo mezőre állla, De ott à szerencze Hu-
nyadi Ianosnac nagy gonosbul szolgálta, Mert az
el végezet, hittel erősfütöttet frigy, még ki nem tölte
vala.

Az Rigo mezőien Amurates Czafár vele sòm-
be vtközéc, Két egéss nap estic az viadal tarta, à
nép tölle még sem futaméc, De à frigy törés ért,
iò Hunyadi Ianos tölle meg verettetéc, Népe ve-
sedelmét Gubernator látà, ottan meg futamodéc.

Az futásban Hunyadi két Töróc kezében tör
cényéc hogy ackadà, Mind à kettő gyalog louá-
tól le állla, mindenic hozà kapà, Gazdag ölterezie

Hunyadi Iánosnak a két Török le vona, De az ö-
sztozásban, Isté vgy akara, hogy egybe vesztet vala.

Egyic a másikat igen kezdéc kezel ot arról
czapdosnia, Látuán est Gubernator, egyik nec
szabliát igen hamar ragada, Az egyic Töröket
czac hamar le vágà, A másik el szállada, Louára
fordula futrásban Gubernator egy Ratzrà találà.

Az Ratz mikor látà, iò Hunyadi Iánost leg ot-
tàn meg esmere, Hitire fogada, Nandor feier vár-
ban hog Hunyadiit késérne, De meg czala ötet:
Mert a Rätz Despotnac Szenderőbe be viué, Egyic
fiát akkor feie válczága ért a Rätz Despotnac küldé.

Despot fogóságából iò Hunyadi Iános mikor
haza iót vólna, Igen bosszonkodéc az ő foklá-
ga ért, és fia ért Despotra, Esmet fel kefélé, nagy
néppel indulla, az hamis Rätz Despotra, Szende-
rő vidékét mind el égetteté, népét el rablattatà.

Mikoron è dolgot Szenderő varában a Rätz
Despot meg halla. Igen meg röttene Hunyadi
Iánostól, ő hamar frigyét kére, Gubernator fiát
Despot tiszteléggel az attyánac ki véué, Despot
fel fogadà, Hogy Magyar országnac, mind hól-
taiglan ő hiw lönne.

Onnét hogy meg tette, iò Hunyadi Iános a
Czehekre indulla, Mert Istkra Iános soc kastélyo-
kat mindenút csináltottot vala, Mellyekből na-
gy dulást mind a Czehec, mind a Lengyelec teszne
vala,

vala, Ezekben nagy sockat Gubernator meg vèz-
népét mind le vágatà.

Lofontznál bent Márton kastélyat Magyaroc
Hunyadiul hogy viuác, Az Czeh Ißkránac, Ia-
nos Gubernator az wrac el arulác, Az õ népe e-
lõt valo Hadnagyoknac titkon meg paranczolac,
Hogy ha à Czeh Ißkrat látnác, Mindenic balladna
el az õ vron.

Azért à Czeh Ißkra, wrac tanaczából Ianos
Waydára ioue, Az arulo wraknac népe, mind
egyiglen elfuta melöle, Látuán est à Gubernator
õ népével, ott el mène elöle, De az arulóknac na-
gyob réße, vgy ada Isten, mind oda vesße.

Hederuán Láslo, egy az wrac közzül, ki Egri
Púspec vala, Czeh Ißkra Ianoínac kezében körü-
le, meg ackada, Feie válczága ért à Czeh Ißkránac
Egret ígerte vala, De à két porkoláb hazugság-
ban hadtà, Egret nem adà odà.

Iò Hunyadi Ianos ottan be hiuata az alföldi
hósszeket, Kikkel egyetembe kezde kergernie Cze-
heket, Lengyeleket, Azon estendöben meg vén
Czehektöl nagy soc örökségeket, Kicket el hánya-
tà, és mind le vágatà à benne valo népet.

Végezetre oßtán iò Hunyadi Ianos Sóllyom
várát meg állá, Mellyben Ißkra Ianos minden ne-
peivel ackoron borult vala, Ott egy kastélyt Sól-
lyom várà ellenébe Hunyadi cynáltatà, Kit az

Mikor Iános mikor latta volna, könyörgésre indulla:

Azonközbe halla Amurates Czafár az alföldi hősceket, Hogy hon nem volnának, Hánem à földön vinác soc kastélyokat, Ottan fel hiuata Czafár eleybe az merész Fritz nagy Beket, Meg tanyita ötet, mit czeleködiéc, és ada velle soc népet.

Meg hadia à Béknek, hogy az el vont Krusotz várat meg csináltassa, Mellyből Rácz orfágot Czafár mindenkoron sábadon rabolhassa, Despot hogy est erte, Hunyadi Iánosnac igen hamar meg ira, Iò Hunyadi Iános ottan minden dolgat Czeheckei hátra hadia.

Nagy néppel à Fritz Bec az el rontot Krusotz építésére ioue, Iò Hunyadi Iános alföldi hőscekel igen hamar meg erte, Mind éyel és nappal Iános Gubernator az alföldre siete. Mikor Krusotz allà iò Hunyadi Iános vitézcekel élé.

Fritz Beckel Magyaroc à Krusotz mezöien ottan sòmbe sálánac, De mihelt I Hunyadi à Törökec látac, ottan el futamánac, Mind sötüt estue ic à Magyaroc véc öket, olly igen vágac, Még annac felette Fritz Becet à Magyaroc futásban meg fogac.

Iò Hunyadi Iános onnat Magyarokkal Bolgár orfágba méne, Biduiót meg véue ott à Bolgároktól és mind el égeté, Kázdag nyereséggel iò Hunyadi Iános Magyarokkal meg erte, Ackor irnac
vala,

vala, Ezer, négy száz, ötven ötredec ebtendőbe:

Azon ebtendőbe Magyar wrackal Czelling Ispan indulla, Német wyhel várat Frideric Czafár ra Magyarockal meg állla, Mert az iffiu Láslo Király Coronástól ackor Czafárnál vala, Kire Magyar ország, mint Király fiára, törüen beréne néz vala.

Végezetre Czafár ott késeritetéc wracknac meg igére, Mind à Coronáual iffiu Láslo Királyt, hogy ő Betsbe vitetne, Nem loc vdo muluán Czafár, Láslo Királyt allà Betsbe küldé, Iò Hunyadi Iános Királyhoz Magyar wrackal Betsbe méne.

Engedelmefféget mutatnac hirséggel wrack Láslo Királynac, Iò Hunyadi Iános Gubernatorfágát ott le tóue Királynac, Király meg kössene nagy hrv solgalatryát iò Hunyadi Iánosnac, Külemb külemb fele szép aiándékokat adatà Hunyadinac.

Egy fekete Hollo Hunyadi Iánosnac payfán írta vala, Melly az orrában egy nagy szép arany gyüröt, szép ékesen tart vala, Ez egy szép feles vértben, egy szép zöldelő boytos ágon vl vala, Ahhoz, Láslo Király, egy verhenő sinit oroflánt allà ada.

Ez kedig egyic lábáual raggadot vala egy aráy Coronát, Melly titoknac magyarazoiánac Láslo Király tön önne magát, Az erős oroflánt, Hogy Hunyadi Iánost önne magát példáz- na,

na, Ki à pogán vértől soc viadallyokban meg ve-
ressédet volna.

Az Oroslán lába, hogy ki à Coronát körmé-
uel d raggatà, Az à te fiadat, iò Hunyadi Mat-
tyást bizonynyal példázzà, Mert ez à Coronát az
én holtom vtán mindiárást el raggadià, Het est-
tédõ muluán ám be tellyessedéc Kiraly Propheciája.

Betsból Lásflo Király Magyar wrakat mind ha-
zakhoz boczátà, Hunyadi lanossal, Kapistranos
lanos allà iòue Budára, Hogy Keresztes hadat min-
denút támaszson, az Mahomet Czafára, Miképen
az Miklos Papa est õneki meg paráczolta vala.

Nem soc vdo muluán à Lásflo Király is Betsból
el allà iòue, Mint Coronás Kiraly iò kenczes Budá-
ban Királyly sekkibe vlle, Azon estendõben à na-
gy Mahomet Constantzinápoltra iòue, Frigyet
hátra vete, Soc viadal vtán, az várast õ meg vòue.

Ott à Görög Czafárt, az vitezlõ néppel, wrac-
kal le vágatà, A Czafárné asfont négyé vágatata
az várast meg dulatà, A begény kölléget pénzen
el adata, soc búzeket meg rontata, Sancta Sophi-
anac templomat magánac áldozatra válasta.

Igen õriil vala kazdag nyerefégnec à Constan-
tinápolyban, El biza õ magát, és fel fuualkodéc
nagy hatalmasságában, Alita õmagát igen bölcz
Sandornac hadakozás dolgában, Nandor feier
várat kezd forgatni Czafár gyakran õmagában.

Akkor irnác vala, Ezer négy száz, ötven ötödik
érendőben, Az Mahomet Czaár mind földön
mind vizen vala nagy kézületben, Négy száz ezer
néppel Czaár elindulla ő nagy köüelységében,
Nandor Feier várát, mind földön és vizen meg állá
merészségében.

Kezde lötetnie tornyait, köfalát iò Nandor Feier
várnac: E dolgokat mikor meg mondottác volna
iffiu Láslo Királynac, Egy Német wr ada taná-
czul Királynac, Hogy ők indulnánac: Vgyan a-
zon éyel iò Buda varából sőkue mind ki futánac.

Tizen ötöd napig Budánac kapuia örüzet nél-
kül álla, Semmit ez orßagnac akkor óltalmára à
Király nem gondola, Mikor Ianos Wayda à kén-
ezes Erdélyben est meg hallotta volna, Hogy à
nagy Mahomet Nandor Feier várát nagy erőssen
vitatna.

Iol lehet à Gubernatorfágot immár Wayda le-
tötte vala, De mind azon által hóltáiglan akara
hazaiánac sölgáltatnia, Nagy hamar sieté, mind
tölle lehere, sép hadat támaszta, Capistranos Ianos
keresztényenséggel Wayda mellé indulla.

Eyel nappal siet iò Hunyadi Ianos, az alföldre
hogy iura, Nagy soc nasádokban, saykákban,
haiókban Wayda népét állatà, Eueßtet erőssen,
siet vitzeckel Feier vár óltalmára, Mahomet Cza-
árnac vizi ereiüed Wayda hogy sòmbe állá:

Czoda bátor búue Hunyadi Ianosnac, népét igen bištattyá, Nasádít, haióit erős viadalhoz rédeli, és állattyá, Az Wt Iesust Christust segítségül hiuén népéuel kiáltatya, Mint febes menydörgő, nagy hertelenséggel à Törökre rohanna.

Vala nagy kiáltás, röttenetes lóués, roppogás ő kőzettec, Az vitéz Magyaroc igen törekednec, Töröc haiókba šökdesnec, Nagy erős vér ontást. Czoda nagy viadalt à pogánoc kőst tesnec, Meny beli Istentől ott à diadalom Hunyadinac adatéc.

A Czafár haióit, és vizi šeršámait Magyaroc meg égetéc, Nandor Feier várba Hunyadi Ianos sal minnyáian be menénec, Ió Hunyadi Ianos Nandor Feier várban lattyác, meg őrűl nec, Meny beli Istennec hála adásšockal dicziretet tēuénec.

A meg röttenet népet kezde Ianos Wayda illy šóual bištatnia, Šerető fiaim: miért iyerettec meg? nekic mondia vala: Tudiátoc, ezeknec nyakokon iártatoc az én Hadnagyšagomban, Es à tú fegyvertéc nem vóit erőtlen ő ellenec az hadban.

Ezokaért mostan, šerelmes fiaim, bizzatoc à Christusban, Ki az ő šent vérét mű erőtűnc ki onta à magas kerešt fan, Ó igéretiben nekűnc ešt fogatta, hogy műnket meg halgatna, Ha hozà folyamunc, minden nyauallyánkbol ő ki šabaditana.

Azért ne fellyetec: Bizzatoc šienként Christus igéretiben

gëretiben. Bizony vödünc leßen igéreni berént mo-
stani nagy vgyünkben, Eröt és fegyuert ád à
pogán nép ellen az Wt Isten kezünkben, Es öket
meg ronntya à mu kezünc által, ö nagy köuély-
ségekben.

Mert ezec Christusnac olyan ellenségi, miként
binte münckünc, Azért ne féllyetec: Mert à Chri-
stus leßen hadban mü közetünc, Es ö viaskodic à
fertelmes néppel, meg hidiétec eröttünc, Azért né-
kel félnünc: Mert Christus hadnagyüc: Ki álhat mü
ellenünc?

Mikoron ezeket, à meg rörtent nép nec Wayda
meg mondta vólna, Ottan minden népét erös
viadalhoz Feier várban állatà, Ieles hadnagyokat
közétec támaszta, Az vártakat el oßta, Hunyadi
tör gödic, à népet bißtattya, viadalkoz oktarà.

Meg erte à Czafár, Hogy vizi ereiér à Magya-
roc meg vertéc, Es minden haióit, esközit à Du-
nan Magyaroc meg égettéc, Hunyadi lánossal
Nandor Feier várba segitfégre be mentec, Czafár
meg busfulla, bakálát meg fogà, erössen meg esküüéc.

Sólla à Baláknac: A kárt, küssebséget bizony
én nem benuedem, Tizen ötöd nappic, vagy it
meg halloc, vagy az várat meg vessem, Ha mindé
népemet allatta el vessem, még is enyimé tessem.
Mert iob it meg halmom, Hogy nem ségyenemre
ançkól haza mennem.

Kemény kőfalait Nandor Fejér várának Czafár igen rontatá, A tizen ötöd nap mikoron el iöue, à Basákat hiuatá, Piros haynalkorban ottan minden népet az ostromhoz indita, Az nap mind estue-ig nagy erős viadalt az ostromon tartánac.

Olly nagy erős harizot, mind egész nap estig ő közettec tartánac, Sokszor à törésről segény Magyarokat à pogánoc meg tolyác, Az városban őket mind à piatziglan veric, Es vissza vágác, Fejér vár kő falán à Czafár zászlóit Törökec lobogat tyác.

Az vitéz Magyaroc Hunyadi Ianossal esmet Iesust kiáltanac, Esmet az városból à Mahomet Czafár hadat vissza vágác, A Czafár zászlóit mind zászló tartóslól kő falról vissza hánác, Sinte estue felé, mikor à Törökec az ostromon volnánac.

Forgódic Hunyadi, à népet biszattya, elindul elöttec, Törésről à pogánt az vitéz Magyaroc ott ezac hammar el veréc, Mind à táboriglan háta-
kon menénec, nagy vér ontást téuénec, Mahomet Czafárnac mellybé egy nyilat à Magyaroc löuénec

Czafár meg fődülle, à Baslác meg fogác, igen hamar raggadác, Sietuén à Baslác Czafárral Sarnóba azon éyeliutanac, Ottan minden hada táborból ki futa Mahomet Czafárnac, Egy éy fejt koron ese hogy meg iöue Sarnóban à Czafárnac.

Czafár mint szólhatá, monda à Baslácnak: Val
lyon hol

lyon hol vagyunc mostan? A Bassác mondánar: Te felféged vagyon most vég Sarno varában, Czafár esmet kérde: Vallyon az én népem, Mint vadnac à táborban: Es az én álgyuim, kic Feier vár allat à sántzokban.

Sóllánac à Bassác: A Magyaroc velunc ez estue meg viuánac, Igen meg verénc, és mind à táborig kegyetlennül vágánac, Azért felfégeddel ez éyel minnyáian táhorból ki futanc: Azért à szép álgyuc mind Feier vár allat à sántzokban marattac.

Haluán est à Czafár, Akara ő magát hertelen meg őnie: A Bassác nem hadiác, hogy sörnyű halállal őnen magát meg öllye: Ackor hadià Czafár minden népé közet è dolgot hirdetnie, Hogy soha elötte Nandor Feier várat senki meg ne emlicze.

Vala nagy őromec Hunyadi Ianossal à soc jámbor vitezec, S'ég diczireteket, hála adássokkal tesnec az Wt Istennec, Ki nagy kőuélységet, hatalmas ereiét meg ronta Mahometnec, Es nagy győzedelmet ada Feier várban s'egény keresztýéneknec.

Egy v'stekes czillag látatéc az egben ackor Magyar országban, Mikor irnac vala, Ezer, négy fáz, és az ötuen hatodik ban, Ió Hunyadi Ianos betegedéc ackor halálra Feier várban, Zómlénbe az v'izen hozác Ianos Waydát Magyaroc egy saykában,

Meg hala Zömlénbe: Testét à Magyaroc nagy
sírással fel viuéc, A kénchez Erdélybe, Gyula
Feier várba tiszteléggel el temetéc, Kinec ő halalat
Erdély, Magyar ország soc v̄deig kesergéc: Mert
à két országnac, és az vég házaknac fő ótalma el
esséc.

Nagy bép közeb, nyakas és bép válas ember
Hunyadi Ianos vala. Haja nagy bép fodor, és ge
stenu sinu vitęzi feie vala, Óróg bõmü, kinec te
kintõti nagy kegyelmességgel vala, Feiedelemség
höz v̄lendõ erkölczé neki mindenbe vala.

Két ékes fia, vitęz Láslo, és Mattyás Waydánac
maradánac, Kic nagy síralommal, és keserues
gyasszal attyokat gyasszóllánac, Kinec à külebbic
nagy sokat szolgálá végre Magyar országnac, Ta
masson az Isten ilyen Hadnagyokat az nyomor
ult országnacban.

Mikoron irnánac, Ezerben, öt százban, és à fe
let hetuenben, Hunyadi Ianosnac soc viadallyárol
gyackran gondolattyában, Nagy Baczai Mat
tyás rendic versekben, Egy pilesses városban, Az
vitęzlo népacc aiánla, kic vadnac béllal az vég há
zakban.

F
I N I
S

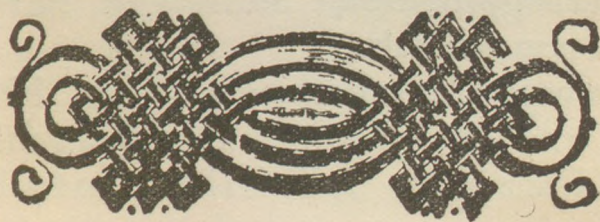

Historiás Encc,
AZ IELES GYOZE-
DELEMRŐL, MINT VERTE MEG
Mátvás Király vdeiében, Bathori István, Erdę-
li Wayda, à Király hadáual, és az Erdęli és Ma-
gyar orsiági hadáual. az Alibeket, Hatuan
ezer Töröckel:

ERDELBE A KENYERMEZŐIÉN.

Mikoron irnánac r. 4. 7 9. Szent Kálmán
napján.

Az Cirusnac notajára.

O Magyarországnac munka napiaról,
Es ő benne való hatalmas wrakról,
Tudom hallottátoc gyakran Király-
okról: De, im, én is szólloc két w-
rakrol.

Azért halgassátoc, im én meg beszéllem, Ió Bá-
thori Istuán, à kenyér mezőien, Az ő bombédiá-
ual, ió Kinisi Pallal, Melly ió berenczeuel vit meg
Alibeckel.

Hogy irnánac, Ezer, négy száz és nyóltzuan-
ban, Az Wr Iesus Christus búllerése után, Ió Bá-
thori Istuán, az Erdély országnac, Wayda vala ac-
kor, olly nagy jámbororságnac.

Vgyan azon vdo folyasában vala, Vitéz Ki-
nisi Pál az vég Temes várba, Király után vala ot
az Ispanorságnac, Hire vala neki soc tartománybá.

Ezen estendőben Senderő varában, Sánta-
lan soc Töröc gyűlni kezdet vala, De ez gyűlé-
nec oka hogy mi volna, Sem Magyar, sem egy-
cseb fele nem tudia vala.

De hogy lassan lassan ennec az ő hire, Neue-
kedni kezdé, à Királyhoz ére, Ottan Mátyás Ki-
rály al földre izene, A Kinisi Pálnac hadiá, Ké-
ssen lönne.

Azon követecktől az Erdély országnac, Fő Ka-
pitányánac, Bathori Istuánnac, Király paranczo-
lâ, mint hiw szolgálánac, Hogy mind éyel nap-
pal erőssen vigyázna. Nyug-

Nyughatatlan Király ez hírnec hallásán, Idő
Báthon Istuánt, à Kinisfi Pállal, Inti és oktattyá
főc követc által, Hogy késsen lönnénc minden
bátorfogban.

Mert à Töröc, vgy mond, nagy főc néppel va-
gyon, Róuid vődö muluán iő Magyar orfágon,
Dullást, rablást akar tőnni várasíkon, Kiknec iő
ellene álljatoc iő móddal.

Gyakor helyen nektec ő követc legyen, Egy
kém haza iőyen, másic ottan mennyen, Kic meg
lássac Töröc bándékokat mi legyen, Hogy álnok-
ságtól à nép ne rőtregien.

Az két icles wrac, à Király besvédér, Mihelyen
meg hallac az ő izenélér, Minden felé ottan kül-
dénec kimeket, Kic meg kimlenéiéc iól à Töröke-
ket.

Mind ketté az Wrac nagy bűp seregeket, Kez-
dénec azomban gyúteni főc népet, Kic az rab-
lástól ő birodalmokat, Meg tarthatnác éppen à
segény kölléget.

Imè, azonközben kimec meg iutánac. Az
Erdęy orfágban Bathori Istuánnac, Es vég Te-
mes várban iő Kinisfi Pálnac, Meg besvelléc, Tő-
röc bándéka mi vólna.

Most, vgy mond, Alibęc ékes seregéuel, Alral
kezdet kelni Dunán ő népéuel, Az Erdęly orfág-
nac nagy veszedelmére, Haruan ezer néppel in-
dult hetséggel.

Ez hír már mind két Wrtudtára vala, Ió Báthori István az Erdély országban, Olly nagy szerettségben ő tartományában, Söldöt kiáltatà az Erdély országban.

A kénczes Erdélynec ő tartományában, Sčekel, Magyar, Sás, Olah lakic abban, Kikből olly nagy lép hadat ió Báthori István, A Törökc ellen nagy hammar támaszta.

Bővszeges éléssel raborát meg tölteté, Es hadi bősámmal mög erősiteté, Ellenség ióuését sem minec nem vélé, A szegény kösége nagy rablástól felté.

Imè azonközben réuéc neki híré, Az ő birtokára, hogy Alibec ióne, Olly nagy számu néppel Erdélyre szeretne, Ingyen mayd Erdélynec határára érne.

Azért gyorsasággal és nagy bátor sűuel, Töröc cleybe Wayda ő népéuel, Indulla ráborból szerettséggel megyen, Mert hallya, hogy Töröc ióne sebesléggel.

Azonközben pedig az vég Temes várnac, Az ő Ispanyánac, ió Kinisi Pálnac, Izene Báthori, mint ió Bombédianac, Oltalmára ióne az Erdély országnac.

Sics, vgy mond, kérke mint Bombédomat, Somoru rablágtól én birodalmomat, Oltalmazuc mű tartományunkat, Földre mind k vágiuc itt à pogánokat.

Imè be

Imè be indultac most à mû földünkbe, A mû
ellenfégunc, oly nagy kôvélységben, Kiket az
Wt Isten ad à mû kezünkben, Es k veri ôket itt à
mû földünkben.

Èn innét népemmel oly nagy sietséggel, Ek-
ykbe megyec èn minden örömmel, Kérlec te is
indully vtánnoc népeddel, Közbe vegyúc ôket à
mû seregünckel.

Erre igen kérlec, hogy nagy gondod legyen,
A mû viadalmunc ilyen módon legyen, A Pogán
ellenfég mû közzünkben esséc, Hogy mû sere-
günktól így ô meg rôttenyen.

Èst ha mûuelendiúc, èn bizonyal hissem, Ho-
gy à diadalom mû kezünkben leszen, Ez fertelmes
népben haza egy sem megyen, Koporsóioc ne-
kic à mû földüncc leszen.

Vitéz Kinisfi Pál, hogy è dolgot érte, Az ô
sép seregét ottán el késite, Èst Alibec ingyen esé-
be sem voué, Hatul hogy ellenfég volna, aét nem
vélé.

Azért az Kinisfi népe táuolly földén, Igen
sép sereggel Töröc vtán megyen, Azonközben
Töröc az Erdély földén, Ègetést, dulást, és nagy
rablást teszen.

Rôttenetességgel à sèp várasokat, Dullyác, és
ègetic, mind à sèp falukat, Nagy bizvást rabol-
lyác à benne valókat, Mert nem látnac soholt el-
kenc állókat.

A iij

Cyula

Im láttyátoc, az nép, medly igen kőuéllyen, A
mú iofágunckal meg rackodua mégyen, Sánta-
lan foc népet az rablágra viſſen, Nagy kegyet-
lenſéget nemzetünkön teſen.

Nem czac külfő népec az ő iofágoctal, Vi-
tetnec töllec minden marhaioccal: De à mú gyer-
mekünc, ő ides anyoccal, Rablágra vitetnec min-
den marhainckal.

Sűzoc, ſép leányoc, ſép kiſdet gyermekec, Vel-
lec egyetembe ſép tiſtes ſőmélyec, Kiket ha en-
gedünc, békéud el viſſnec, Nagy keſerűségben
mind halálíg élne.

Mú atyánkfiat à pogán Törökec, Nem ha-
látra viſſic, bizonyal higyetec, Mert talám köny-
ebben aſt el ſenuedhetnéc, De halálíg valo rab-
lágra vitetnec.

Keſerűség miat meg nem beſélhetem, Melly
keſerűſéget à ſegény ſűzeken, Es azzoccal együt
az aſſon népeken, Ez iouendő éyel teſnec ſegén-
nyeken.

De hogy ez ne legyen, kéfűllyetec hozzá: Ne
hadiuc ezeket élne hólnapra, Hanem, mú ſa-
blyánc kontzról kontzra hányà, Még mà ez me-
zöben mind fortig le vágia.

• Ó ſokafagokat tú ne gondollyátoc, Mert ſo-
ckal keuęſen vinya tú tudoc, Ellenſégnec ſoha
hátat nem adratoc, Gyakran Törökeknek nya-
kokon iartatoc.

Nagy

Nagy bátor sűuerec lám tünękter vagyon, A
mellet erőterc győsheterlen vagyon, Bizzatoc Chri
stusban, Minden fegyuert fogion, Az ielt mikor
hallya, Ottan elő állyon.

Czac egy óra mulua, bizonyal hidiéterc, Ám
az nagy Kinisi Pállal az vitęzterc, Segitfégre iőnec
mellenc sűp seregetc, Azért mű ellenűnc nem ál
hatnac ezec.

Azért magatokban esit el tekéllyeterc, Hogy
mind haláliglan è fertelmes népet, Egyarant vág
iátoc, pogán Törőkeket, Istennec adiátoc à tū
neueteket.

Bizonyal hidiéterc, hogy én ielen leszec, Min
den vgyetekben hogy én ielen leszec, Vagy ez nap
veleterc győzedelmet veszec, Auagy az Christuf
nac vendége én leszec.

Hogy è bešedet Wayda el végeze, Az egész
nép őtet, hogy ielt adna kérc, Minden vitęz wr
nac hiwšégét icentec, Az Wayda bešedet à sereg
diczire.

Azért gyorsasággal az Wayda ő népét, El
rendele sűpen, és bölczen ő seregét, Négy felé vá
laszta ot ő minden népét, Hogy könnyebben meg
tolhatna ellenšégét.

Miért hogy négy šele nép vala táborban, Ma
gyar, Šeckelly, Šáš és Olah vala abban, Iob kez
felől Wayda Šášokat állatà, Az Maros folyása se
lől őket hadià.

B

Melleicc

Melleic Sásoknac Olahokat ada, Az önneni
sereget közüben állatà, Bal felől melleic a Sčeket
állatà, Hátol igen erős állo sereg vala.

Más felől Törökec az ő seregeket, Őc is ki fel
lehtëc minden ereieket, De à pręda környül soc fe-
gyuerefeket, Rendeltenec vala nagy sęp seregeket.

Immár, hogy mind à két fél el készült volna,
Egybe rohanánac nagy siualkodással, Doboc és
trombitác zöngnec roppogással, Nagy erősen vi-
ni kezdénec egymással.

Alibeknec egyic serege indulla, Olly nagy ri-
ckóltással iob kézre sackadà, Ottan ő louokat
terítéc Sásokra, Iutánac mind két fél az Maros
parttyára.

Ott nagy emberléget à Sásoc téuénec, Mert
fokat pogánban gyorsan le verénec, Az viz me-
let erős viadalt téuénec, De Törökec mellé ám
sockan iouénec.

Kiknec rohanásfokat az iámbor Sásoc, Miére
hogy keuesleb vala az ő sámoc, El nem senued-
hettéc, az ő hadoc, Ottan hátat adà, lön nyomor-
uságoc.

Sockan ő közzülec ott le vagatánac, Az el-
lenşeg miat, sockan meg hallánac, Es miért hogy
hátra őc nem fúthatánac, Az Maros vizében soc-
kan burulánac.

A többi pediglen, kic salladhatánac, Az O-
lahoc kö-

lahoc közé nagy gyorsá futának, Kickelegyűt pógánokra artzól állának, Nagy vakmerőséggel reáioc rohannának.

Ott az Olahoc, Sásók, Törökekben, Czac gyorsan nagy sokat keuerénc vérben, Sokat ő közzülec ot mind le vagának, Ám be vgratának louackal vzésben.

Azonközben pedig, hogy ezec it vinac, Bal kéz felől à Sčekely is igen forgodic, Az hadnac két szárnya erősen hartzolnac, Mind két félben sockan ackor hullának.

Mikor hadnac szárnya ellenség sokságát, Meg nem álhatna az ő ostromlását, Ottan à közepire vísi vala magát, Hogy bizuást vákhatna ott à pógánokat.

Hartzon mind két félben sockan elhullának, Törökek Sásókban sokat le vagának, Es az Olahokban sokan meg hallának, Mind vérre vált vala vize az Marosnác.

A fegyueres népet Wayda azonközben, Amelly őmagával ál vala közébben, Ámelőb indita Török eleybé, Itt hald meg, melly dolog lón egy történyedbe.

Fegyueres nép előt Wayda ál vala, Rohanni Törökre egyűers mind akara, Ó iò louát ottan meg sarkanrtyuza, Louastol egyűers mind földre cset vala.

Mihelt az vitézet est egekben vévéc, Pokolbe-
renczenec iellénc itéléc, Hogy vissza tērnénc
Waydát arrà intéc, Auagy, hogy az hegyre fel fut
nánac kéréc.

Báthori fel keluén, nekic felele, Gonos szeren-
czenec est senki ne vélye, Mert ki hadakozic I-
stennec neuébe, Semmi gonosbára nem lehet él-
sében.

A dolgon, vitézet meg ne röttenyetec, Az I-
sten mű velúnc lesen, meg hidiéec, Mostan bátor
búuel engem kőuessetec, A mit én tőlcin láttoe,
ast tegyéec.

Miglen est monda, olly nagy sietséggel, Ro-
hana Törökre ottan merésféggel, Bátorita népét
hogy az ellenféggel, Erössen vinánac velle Törö-
keckel.

Az ő rohanássát Töröc serege, El nem ben-
uedheté Alibeknec népe, De nagy gyorsasággal
ottan visszà tēre, Az Bék nec híréuel, hogy ez do-
log lönne.

Bec négy lép sereget egybers mind indita, Ki-
uel Wayda népét földre le rontana, Deréc viadal-
tól az Hadnagy két bányá, Am ottan meg bú-
néc, had középre állá.

Az egész sockaság mind középre futá, Rötte-
nerességgel egymással ot vinta, Hat sebeckel ac-
kor István Wayda, Louáual egyemben meg seb-
bettec vala.

Itt az

Itt az Magyarokat Török közben fogá, Az-
ért az viadal itt igen nagy vala, Pogán Törökek
ben sántalan meg hala, Kiknek ő helyekbé meg
más fereg állá.

Azonközben pedig, hogy itt hartzolnának,
Es mind à két félben sockan hullának, Nagy
sóc iò vitezec à Kinisi Pállal, Vég Temes vár fe-
lől iönc gyorsasággal.

Az iò Kinisi Pál nagy szép seregeckel, Erdely-
be be ére alföldi hősseckel, Mihellyen meg láta,
hogy az ellenséggel, Ió Báthori István vina me-
résfiséggel.

Iesult kiálatatà, Törökre indulla, Olly nagy
sebességgel reaicc rohanna, Hától Törökeket ke-
gyetlenül vágia, Sántalan Törökeket gyorsan
le hullatà.

Török ömagában már el hitte vala, Hogy à
Magyarokat ő ot mind le vágia, Es az győzede-
lem ő nálla maradna, De mihellyen hától Kinisi
Pált látà,

Alibęc, azontól ot meg röttent vala, Mert iò
vitezséget Pálnac tudia vala, Ottan Töröknek
serege meg bomla, Es az ő sóc sámoc küssebedic
vala.

A Kinisi Pál vala it sinton ollyan, Mint si-
uo ordito kegyetlen oróblán, Valahoua tőről, há-
tat ad à pogán, Két çes tör vala neki az oldalán.

Igen serény vala ő minden dolgában, Telhe-
reden pogán vér ontásban, Olly nagy rikóltással
ő vala az hadban, Hogy meg rőttenének Po-
gánoc táborban.

Leg ottan Kiniszi Pál esébe vőüé, Hogy à di-
adalom lönne keresztényecké, Kezde bagóldani I-
stuan Wayda felé, Ellenség előtte, álla ott két felé.

Wayda seregéhez hogy már iutot vala, Felbó-
ual kiálta, és ecképpen szólla, Szerető bombédom,
iò Bárhori Istuán, Felelly meg ennekem, vagyoc
Kiniszi Pál.

Valahon te most vagy, ielencz meg ennekem,
Ez à Kiniszi: El győze, Az vagy ielencz meg enne-
kem, Ez à Kiniszi, kinec à te élted, Nagy viga-
sagára vólt mindenkor élted.

Inkáb ellenségnek el ragulásából, Hogy nem
Kiniszinec ő kiáltásából, Wayda ám esébe vőüé
hartzolásból, Hogy Kiniszi ielen vólna viadalbá.

Noha soc sebeckel el bádiot vala, Mind az ál-
tal testec közzül igy szóla vala, Szerető bombédom,
ímhol vagyoc monda, Ottan Wayda mellé Kini-
szi indúlla.

Wayda kőrnnyül Töröket le vere, Az néppel
Waydát haláltól meg mente, Nagy síp intéssec-
kel népét erősite, Artzól Törökekre meg terite.

Veszedelmet Töröc hogy két felől érte, Ottan
ő seregét az hegyre terite, Hogy meg maradhat-
na hegyen

na hegyen ő aſt velle, Es à predás tábort ottan el
feleyte.

Futnac nagy erőſſen Törökec az hegyre, V-
ránnoc Magyaroc, vágiác őket földre, Vitez Ma-
gyaroknac az Iſten terite, Ékes diadalmat, kaz-
dag nyereſſéggel.

Mind egész nap őket erőſſen kergetéc, Heg-
yen, völgyen, erdön, ſikon igen ölec, Minden fe-
le pogánt oc el ki feleſtéc, Ecképpen Magyaroc
pogánt ot meg veréc.

Soc ſántalan Töröc czac à hegyen veſte, Egész
harmad napig, kiket à föld népe, Té toua kergeté,
gyakor helyen öle, Sokat budofásban ehſég
meg eméſtéc.

Czac keueſed bennec el foktanac vala, Kikre
Törökec köſt nagy tekintet vala, Kiknec ſarzo-
láſſoc ſokat teſen vala: A többit mind földre oc
le váktac vala.

Alibec, ruháiát váltoſtattya vala, Egy páſt-
torhoz hegyben gyorsan be ment vala, Annac
kuttyaiban az éyel hált vala, Reggel iò louára ő
fel fordult vala.

Monda à páſtornac: Meny el gyorsafággal,
Báthori Iſtuánnac, és Kiniſi Pállal, Mond meg
hogy cz éyel te gazdáia vóltál, Vitez Alibeknec
te iól gazdálkottál.

Ottan az Alibec onnét el ſagólda, Haláltól,
fokfágtól

lokágtól ő meg szabadulla, A Török országban ő
maga be fogadta, Meztelen elballaduan be futta,
De minden ereie Erdelyben marada.

Mihdt Törökeket Magyaroc le vágác, Ottan
iò louokat táborrà forditác, A Török táborát a-
zontol el dullác, Kazdag nyereséggel ott meg ra-
ckodánac.

Mindiárt az foglyokat ot őc el ódozác, Nagy
rablágtól őket is meg szabaditác, Kikkel egyetem-
ben Istennec nagy hálát, Adánac vitézec, egy
másnac vigadnac.

Az vrán minnyáian vitézec gyulénecc, Az
hartznac helyére ottan őc mennénecc, Wrac vi-
tézeckeligen örulénecc, El végezéc, Hogy ott va-
czorát önnénecc.

Mert már estue vala à táborban, Nem mehet
nec vala onnét nap világban, Azért à testeken
olly nagy vigasággal, Abtalt teritete vitez Kinisi
Pal.

Ellenségnecc teste sűrön sekkie vala, Mind az
egés mezön olly nagy gyakor vala, Hogy egyic
holt testől el hákhattál volna, Másikra, tizen hat
futamatni földén.

Ott azért érelhöz vitezec minnyáian, Le te-
lepedénecc, nagy hála adással, Ellenség testecken vl-
necc vigasággal, Wyittyác testecket étellel itallal.

Öremekben hősec isnac az iò borban, Nagy
kép éne-

Ép énekeket ő lakodalmokban, Mondnac és be-
séllic eleúnc az hadban, Miként ellenféggel vittac
viadalban.

• Hősec iobban iobban az ió borban innya,
Kezdénc fegyúerben ép tántzokat iárni, Egy-
fers mind hangoson igen kiáltani, Kezdéc a mé-
fert épén be tölteni.

Nagy épén az hősec lakozuán vigadnac, Kú
lemb kúlemb iátéket kőstec indinac, Nagy fe-
gyueres tántzot mezőben őc iárnac, Élteket I-
stentől keric az wraknac.

Vitez Kinisi Pált az hősec ot kéréc, Hogy ő
is tántzolna wrackal őc intéc, Meg fogada vitez
wraknac kérésér, Ottan ő előttéc Kinisi fel vgréc.

Egy nagy Töróc testet azonítúl raggadà, Az
ő fogaiual földről fel harapà, Vitez kezeiuel czac
hozzà sem nyulla, Aual egy ép tántzot Wrac
előt iára.

Kic ez dolgot látac, erőssen czodálac, Erős
Herculeshöz Kinisit hasonlác, Nemellyec Sám-
sonhoz hasonlanác mondác, Dicziréc vitezec lát
uán az ő dolgár.

Óromekben hősec az egész érzaka, Czac egy
mác bómnet is nem aluttac vala, Reggel seregé-
uel két wr indult vala, Gyula Fcier várban vigan
mentec vala.

Onnét őc küldénc más nap nagy soc néper,

C

Kic meg

Kic meg ſámlalóáiac tarloknae teſteket, Es elte-
metnéiec mind egyiglen őket, Vadac madarok-
nac hadnác Törökeket.

Népec oda iutuán, meg ſámláltác vala, Ma-
gyart Törökektől külön raktác vala, Magyaroc
hadából nyóltz ezer nép hala, Pogánból mezőbé
harmintz ezer vala.

Annékül az hegyen, völgyen és Erdőben,
Sántalan ſoc Töröc veſe kergetésben, Lelénec az
vtán az Maros vizében, Két ezer Olahot, Saſ-
ſal egyetemben.

A kic Magyaroknac pártyokon valánac, A-
zoknac népektől ſirec áſſatánac, Es à föld kőbe-
lében be homlitattánac, Ellenség teſteket hadiác
az vadaknac.

Iò Báthori Iſtuán, és az Kinifſi Pál, Ecképpé
viuánac meg à pogánockal, Bőw Kenyér mezeièn
az Erdély orſágban, Az Bőyt elő hónap tizen öt-
ted napián.

Ezec vtán Wayda egy ſép Kápolnátskát, Vt-
közetnec helyén csináltattot vala, Önnen köl-
czégéuel epütettet vala, Kit emleközetre ő vtánna
hadí.

Budában Királynac ez hogy hireuel lön, Na-
gv diczireteket Király Iſtenec tön, Hogy ki dia-
dalmat Pogán Törökeken, Gyakran Magyarok-
nac ad ellenségeken.

Ecképpen

Ecképpen az Isten a mű elednket, Igazgattá
régén mű nemzetiségünket, Czae bizzunc ő ben
ne, most is bir műnket, Meg ronntya bizonyal
mű ellensegünket.

Támaszon az Isten most is olly wrakat, Kic
által meg ronnta mind a pogánokat, Es meg sa-
badicza ő benne bizókat, Kezünkbe meg adia
a mű országunkat.

Ezeket versékben a ki be rendelte, Temes vá-
ri István Deác az ő neuc, Hogy Thelegden lak-
néc schola Mesteriségben, Ezer, ött száz, hatuas
kilentz estendőben.

FINIS.

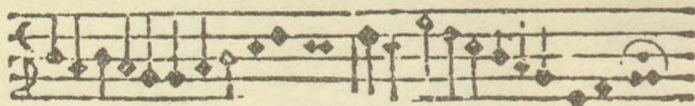
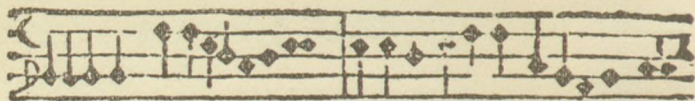

Historiás Enec,

IANOS KIRALNAC

TESTAMENTOMAROL, ES S³O-
liman Czafárnac indulássárol, Iános Király fiánac
meg látássárol, Budánac el foglalássárol, Ysabella
Királné absonnac budofássárol, Frater György
nec czel czapásárol, Es á Király fiára va-

lo támadássárol.

oc czodác vóltanac iò Magyar orfágba,
Kikròl emlekòzet seles ez világba, Ne-
hany estendò vltá illyen bollygásba, Né
voltac Magyaroc hasonlo kénzásba.

Erre halgassatoc, és tú meg hallyátoc, Mert è
lesen nektec ieles Cronicátoc, Kiròl emlekòzic tú
meg maradéktoc, Mert vagy mind el vesítec, A-
uagy ióra fordultoc.

Bésséllec

Befélecc Erdélyben mi történt dologról, Iános Király fia ki budosásától, Es à Frater Györgynec foc rauasságiról, Czoda képpen eset nagy sörnyű haláláról.

Az Ferdinand Király vgyeközéséről, Pogán Czásár ellen törekedéséről, Ió Magyar orságnac meg építéséről, Az régi állapatra ő hozásáról.

Ezért Iános Király hogy Erdélybe vala, Isabella asszony Ió Budában vala, Másfel ezer és negyuenbe irnac vala, A Királyné asszony egy szép fiat sült vala.

Tudtára Királynac lön, örömben vala, Nem foc vdo muluán halálra borulla, Frater Györgyec, Petruitot ot elő állatà, Fiát, Feleségét czac ő nekic aianla.

Imè történyéc halála Szászbesbe, Szekes Feier várba lön eltemetésbe, A Királyné asszony lön keserűségbe, Fiaual aruáua marada özuegységben.

A nagy Feiedlem, Ferdinandus Király, Felesége vtán löt törvényből Király, Anna asszon bāt tya, az Ió Laios Király, Ki Mohácson vesze ez orság ért, à Király.

Nagy sommát, és kéncczet költet ez orságra, Az Magyar nemzetnec meg maradássára, Ki Német orságnac lönne nyugolmára, Pogán Töröknek nec el táuosztatássára.

Vendég orságokból neki foc hada lön, Ki Iános Ki-

nos Királynac olly nagy buára lön, Előster Tokay
nál nagy futamása lön, Kereftesi mezön gonos
Berenczeic lön.

Sertelen futása az Sinai mezön, Ferdinand
Királynac kin nagy öröme lön, Mind ezek nec o
ka à soc Magyar Wr lön, Mert köbtec két felé
pártolás, hasonlás lön.

Lön végre Királynac olly nagy soc kárára, Soc
rendbeli hadánac el romlássára, Magyar Wraknac
à sem lön soc hasznára, Mert pártolás soc lön so
kaknac halálára.

Iánosnac halálát Ferdinand hogy hallà, Kis
fia anyáual Budaban ben vólna, Hadià lép tábo
ra hogy hammar indulna, Mind vizen mind föl
den Buda allà állana.

Táborát indità, Budát meg állarà, Töröte,
rontatà, igen is ostromlatà, A Királné assont a
ual háborità, Soliman Czafárnac nagy sirtában
iratà.

Ezen pogán Czafár igen meg busulla, Sáz
ezer emberét Budára boczátà, Az nagy Memhet
Basát képében boczátà, Iános Király fiát hogy
meg szabaditana.

Röppenetes haddal Memhet el fel álla, Szent
Gelerd hegyére à Német forulla, Budáról soc Ma
gyar ackoron ki álla, Ellegy Törökeckel együt
sokfor ostromla,

A Czafár

A Czafár is nem túrhete, fel siete, A Király fiát
hoz szerelmet jelente, Hogy népét ez Drávan által
költetete, A Budai hadat aual meg örültete.

Törökec, Magyaroc ostromnac ménének, Na
gy röttenetesen bent Gelert hegyének, Sockan à
Némerec az hedgyen vesének, Kic szállatharának
hammar fel sietének.

Vigan Töröc Czafár Scambriaba iuta, Iá-
nos Király fiát allà hozatà, Hiwségét fogadà, meg
el fel boczátà, Iò Töröc Balintot czac magának
marasrà.

Sokat è dolgokról nem illic állanom, Mert
töllem már sokat hallottac iól tudom, Erdéli gon-
domat euel sem mulatom, Czac ennec sommáiat
én tünéktec most mondom.

Dunát, Pestet, Budát Czafár elfoglalà, A Ki-
rálné affont békéuel boczátà, Ott el kísérteté,
Lippába beállà, A Tiffántul ez orfágot neki
aiánla.

Erdelbe beállà Gyula Feier várba, Kis fiával
lackéc nagy fohászkodásba, Frater György mara-
da à Kénasztartóságba, Három Púspeklégbe, Er-
délyi Vaydaságba.

Themes várba iò Petruit Peter állà, Nagy hi-
uen fogallà ő az Ispanságba, Birodalma vala Lip-
pába, Solymosba, Iò Káránsebesbe bir vala, ió
Lugosba.

Igen nagy gödioc lón ot è két tutornac, Mint

keduér lehernéc à Töröc Czafárnac, S'oual, aian
dékcal, Bękek nec, Bassáknac, Sockat igéré nec, adá-
nac à Czafárnac.

Nó már, halgassátoc á deréc Cronikát, A kęę
tutornac kőstec nem alkhatását, Barát Kéncztar
vónac bertelen czodaiát, Királné asszonnac fiával
budosását.

O melly begény régen à Frater György vala,
Vezetéc neuc Vtisenouit vala, Scardonához kö-
zel ő hazáia vala, Az Horuát orfágba Karkas viz
parton vala.

De mikor klastromba Remetec kőst vala, Ot
is bira borral, Mert kokzáróc vala, Ó minden dol-
gában gyors és okos vala, Az ő szolgálattya min-
den nec kedues vala.

Lőn híreuel dolga iő Iános Királynac, Taná-
czát fogadà ag Frater Iánosnac, Klastromból hi-
uata, s'olla à Barátnac, Hogy immár szolgálna ő
Király magánac.

Véuéc fellyeb fellyeb s'ęp ieles tistekre, Vduar
biroságra, onnat Púspek s'ęgre, Onnat kéncztar-
eolág gond viselésére, Ó dolga mindenbe lőn Ki-
rálynac keduére.

Vęgre, hogy Barátnál volna Király kéncze, Es
mind vitęzek nec s'őme rea nézne, Azzoc közzül
az iobbokat ő válastà, A Királyénál s'ęb lőn az ő
vduara,

••

••

Düczöke-

Dúcökedic mindenbe Frater György Barath,
Wy Baluányost kezd rakni István Mayláth, Fra-
ter addic Királynál dolgát tekeré, Az wy művet
Mayláth kezéből ki véué.

Sírtelen erős várat ot fondáltatà, Mert alla-
tomba à Coronát vadassá, Ezért wy várat Olas-
sál csináltatà, Hogy egész Erdélyt az vián abból
birna.

Látuán Király Barátnac nagy akarattyát, Ho-
gy minden felé fel magasztalna magát, Meg szóli-
ta őtet, keményen dorgállà, Cipót ésmet hámosf,
György, ő neki monda.

Barát est haluán, őmagában gondolà, Nò,
Iob meg hallyon Király előfer, monda: Váradól
wy czerebneket be hozatà, Tordán mérget neki
azzokban adatà.

Allà Szábsébesbe hogy Király ment vólna,
Kéncz tarto, kébüly Töröc Czafárhoz, monda A
régi adót, és aiándékit be vıdt, Ebben egyeb né
lehet, ast bizony elhid.

Barát farral, látuán Király betegségét, Gondol-
lya: Meg hall: Mert tudia meg őt mérgét, Azon-
közbe hozac à fiánac létét, Órully Király: De nem
eméstheti mérgét.

Testamentomot tóuén, hadià Barátot, Oltal
mazna fiát, vele az országot, Lónne hiw minden-
be hiw Királné ássonnac, A melet főképpen az
ides fiánac. D Ió Petruit

Iò Petruit Petert mellé hadta vala, Ki Iános
Királynac attyafia vala, Kit nagy bégénfégből ő
fel emelt vala, Feleféjét Fiafól rea bišta vala.

Nagy hiwféjét iò Petruit meg mutata, Czell
czapáflát neki lám senki nem látta, Sõt à Király
fiát mindenbe taplálta, Kiueclába nyomát nagy
hiwféggel nyomta.

Iò hit allat est is ertem hogy ő mondra, Ho-
gy halálíg Wra gyermekét sem hadta, Tòle gyü-
tet kécnczet búkfégére adia, Dolgát à ki hályya, di-
cziri s ioua hadia.

Sõt à Temesvárba kezde ašt gondolni, Ha
az Frater Györgyel kezdenéc meg halni, Király
kécnczében fákmánt kezdenéc tónni, A Királyfi
kezd nagy bégénfégbe maradni.

Tón illy izenetet Barát Kécncztartónac, Ez
nelhez ne legyen te Wraságodnac, Tudod hitcsec
vagyunc Király fiánac, Vele egyetembe az ő aš-
šony anyánac.

Tudod ašt, melly nagy kécnczet neki gyütöt-
tunc, Šép erős várakban kicket helyheštöttunc,
Oršág akarattyából ašt oda engediuc, Egy ki-
rályi házba mind be helyheštessuc.

Czac három fő šómélyt oršágul vállasšunc,
Három Nemzet Wraknac hitet fel adiunc, Azok-
ra à kécnczet ilyen módon bizzuc, Még ember-
kört ér Királyfi, addic adiuc,

Ašt igen

Ált igen jól tudod, ha kezdűnc meg halni;
Felelégűnc, gyermekűnc nem kezd maradni, Tis
tartóc fűiosoc, visűt kezdűnc vonni, A Király fi-
ának kezdűnc nagy gondot adni.

Sőt hogy est meg halla-Frater György, harag-
uéc, Ehöz ő nem álla, Mert neki nem tertzéc, Sól
la, hogy halalic tölle ki nem vennéc, Hólta
vían Tis tartoi mind meg engednéc.

Sir vala gyakorra à Királné asszon, Semmi
birodalma neki ez orűagon, Az Frater György
tattya Fiával abrakon, Kedue berént ninczen,
gyakran bánkodic azon.

Ohaytua telelni méne fel Gyaluba, Irnac va-
la, Ezer, öt száz negyuen nyóltzba, Betegségében
késűl vala bánatba, Akar el ki menni onnat Lé-
gyel orűagba.

Véuéc est esűbe Barát, Petruittal, Mindent i-
gerénec ő nagy sűp sűauockal, Assont meg ma-
rastác nagy fogadástockal, Feier vára hóza Frater
György sűp sűual.

Immár è két Tutor ellenkodic vala, Kiből vé-
gre az orűag iót nem vár vala, Lengyel Királné
asszony est hogy meg halla, Mondhattatlan a-
zon igen meg busult vala.

Erdelbe boczátà hammar két sűlgaiát, Poz-
nesűti Pűspeket, és egy Nador Ispanyát, Egybe bé
kűltörnéc hoznác à két wrat, Hogy hiuen sűl-
gálnác Leányát s ynokáiát.   D ij   Czac

Czac hammar wrakat õsue békéletéc, Egy
más akarattal ott õc est rendeléc, Négy wrnac
mindenkor egyic ot ben laknéc, Királné asson-
nac szolgálna ot forgódnéc.

Ott auagy Frater György, vagy Perruith Peter,
Vagy Patoczi Ferentz, vagy Losontzi Antal, Min-
denkor forgódnéc Király tanácsiuál, Váradà in-
dulla Barath Lengyel Wrackal.

Maradánac hárman, szolgálac õ felségét, Mi-
kor láttac volna az õ nagy búkségét, Es à Frater
Györgynec õ nagy fesuénségét, Fogadással kéréc
az asson, õ felségét.

Petruit szóllalà: Kériúc felségedet, Mú igen iól
láttyuc te nagy búkségedet, Lippán meg szerez-
zúc böuen életedet, Ióyel, ott el tarttyuc aszalo-
dat, népedet.

Isabella asson est iò neuen véué, Hiw ségeket
szép beséddel meg kősbene, Est mind az orsbágnac
hammar hirré téué, Hogy chel meg halna, köz-
züllec el ki menne.

Lõn el indulatba, Deuára be szálla, Váradà Fra-
ter György est hammar meg halla, Hiw szolgai
által kére es vnszólà, Erdelből ki nem menne: Mert
végre meg bánna.

Ott õ akarattyát assony változtatà, Deua
varába õ kénczét fel hordatà, Est haluán Patoczi,
Losontzi, busulla, Okot leluén, mind à két Wr
haza indulla.

A Király-

A Királyné affony Deuáról indulla, Petruit-
tal, hogy Sebembe beállana, Frater György Vá-
radà ezent hogy meg halla, Sebennec izene af-
font, Be ne boczárnác.

Vay te rauaf Világ: Melly hitetlen te vagy,
Sóhoz, aiándékhoz, melly igen haylo vagy, Vi-
lág, kazdagfágban telhetetlen vagy, Ki ért Ke-
restyén népnek te vrálatos vagy.

Inkáb engedénc à Barát bauánac, Hogy né
az affonnae, és Király fiánac, Maga meg esküt-
tec à Király fiánac, Őket nem boczátac Sebem-
be à Sáf wrac.

Tön firua könyörgést azon az Istenec, Al-
dot igaz Isten, ki látod búueknec, Minden álnok
fágát, hitlen embereknek, Hadiom czac te reád,
Hogy meg itéltesenec.

Sirua Isabella Feier várba állá, Éyel nappal
ohajt és kesereg vala, Iò Petruit Peter tiseiben in-
dulla, Ez meg löt dolgokon olly igen meg busulla.

El gondola Frater György Czáfár miuoltár,
Az ő rauafágát, álnoc hazugfágát, Mint Király
fiánac aiánla őmagát, E fin allat magánac ké-
uánya orfágát.

Rólla olly nagy gondia, Mint ő ki hofhatna,
Hogy à pogán kezitől meg óltalmafhatna, At-
tyától maratba éppen iktathatna, Czac kereszt-
yén kézbe, bár segénybe tarthatna.

Ebbe esébe véuc, már nem fog Czásárnál, Soc
rauaslagáual, és soc czel czapással, Menyére à Czá
sárt ssep aiándokáual, Meg annyéra czalta ides ra
uaslagáual.

Vay melly czodálatos vala bölczesége, Ó min
den dolgába, nagy esse, elmeie, Ha akarta, Cza
sár, Király, sšómét be kötöte, A mint ő szerette, mid
kettőt vgy viselté.

Igen nagyot használt bizony ez orságnac, Bé
ne valo népnek meg maradásánac, Mayd meg
erthetitec, ha vók ez orságnac, Az ő czell czapás
sa hasznára Magyaroknac.

Sokat gondolkodéc Frater György esébe, W
ra gyermekét ne eytse Töróc kézbe, Ez orság ma
rathatna kereštyén kézbe, Német Czásártól, Ki
rálytól erteni kezdé.

Söt már ő közetec vala ez végezue, Király kö
uetéuel, hogy ő sšömbé lönne, Kis asšon napián
az Nyir Bátorban lönne, Király fia felöl, Erdély
ről iöt végezne.

Imè, ez vđó köšt, Czásár az wraktól, Beršer
Berskereket kéreti Baráttól, Gondba esšenec W
rac ez hír hallástól, Inkáb meg selemlec Frater
György à Czásártól.

Mi válasšva legyen töllec à Czásárnac, Siman
dot válasštác, hogy arról sšólnánac, Király köue
téröl is ot sšóllánánac, Hogy ha sšükség vólna, kö
uetšéget meg hallanac. Ot ez

Ott ez négy W^r Simádon főmbe léuénec, A
Török Czafárnac bölczen meg felelénc, Báthon
gyűlésbe és mind ot lönnénec, Petruith, Patoczi,
Lofontzi be gyűlénc.

De Királné affony halla est, meg erte, A Né-
met köuettel Barát főmbe lönc, Budosóban Ki-
rály fiaual eytene, Országát ő tolle el vdegenyitené.

Ott Frater György Erdélyből hozà hiuatà, Es
Magyar országból wrakat hiuata, Váradból na-
gy szép sereggel el indulla, Két ezere, nagy pom-
páual Bátorban állla.

Módia mint Felsőgnec ő dolgában vala, A
Clastromba állla, környűl foktác vala, Puskásloc,
Louagoc, igen őrzic vala, Alföldi Wrac czac kö-
uetet boczáttac vala.

Iò Gróff Miklós vala ot köuetségben, Iám-
bor tanác vala Király híwségében, Magyarok-
hoz vala olly nagy szeretetben, Halálát ohaytlya
ez vers főrző életében.

Nagy soc Magyar főanya ez vitez halálát, Mert
szereti vala Magyar vitez voltát, Minden fele Me-
sternecc bölcz tudományát, Az felséges Király is
ohaytlya meg hóltát.

Ott Király képében fogada Barátnac, Ha Ma-
gyar országot boczáttya Királynac, Arrya iofá-
gát lános Király fia nac, Éppen meg boczáttac,
meg adna szép lános nac.

De Erdély-

De Erdélyfégen, és Vaydaságban hadia, Kirá-
rálne affonnac iegy ruháiát meg adia, Barátnac
Váradí Púfpekléget adia, Eßtergomi Ersekléget
is véle adia.

Ottan az Frater György ez hienee meg álla,
Ó is Groff Miclófnac hitet adot valla, Bátorból
ki iöue, ő Erdélybe álla, Kiráalne affonnac, mit
serete, aßt álla.

Mikor iránc, Ezer, ött száz és ötuenbe, Gyü-
lést hirdeténc kis Karacson innepébe, Kiráalne
affont inditác nagy hidegbe, Ió Colosuár felé, az
Marosnac mentébe.

Im az Barát viué affont Bestertzébe, Socká
czonkulánac, halánac nagy derbe, Onnat Co-
losuárba harmad nap viué be, Nem gyúlésebe, ha-
nem Korlatouit menyeközeibe.

Nagy pompáual menyegző lön Monostorba:
Másod nap Kiráalne affony Colosuárba, Mineró-
na affont el hazasításban, Zbornitzki Miklóf-
nac adá törüeny házasságban.

Ott szép aítándéket az ország mutatà, Ségény
köz Nemes nép kit váltigen bána, Mert soknac
költsége már el fogyot vala, Gyúlést nem várhat-
tyác, soc haza is ment vala.

Frater György à gyúlésebe czac aßt végeze, Az
affony két hiw solgaiát el véstene, Horuát Mi-
hályt, Czáki Mihályt, meg öltene: De bünket az
affony ömagára véuc. Egy pénz

Egy pénz heiaual egy forintot bõrzenec, Ho-
gy Tõrõc Czafárnac adót bõrzenenec, Mert min-
denkor ez tõruénye Magyaroknac, Forintot he-
aual az adóban vednenec.

Reggel affony indulla iõ Feier várba, Czen-
dezbe maráda buába, firtába : Petruit meg erte
mindent Temes várba, Affonnac meg ira, Cza-
fárnac Drinápolyba.

Deréc berént Királné affony meg tuda, Er-
dõji Wraknac mind tutokra adà, Kére õket, ho-
gy gondolnánac iól arra, Hogy ne esnénc feien-
ként Czafárnac rabba.

Igen gondolkodnac wrac, tõttenenec, Socká
az affonnac ot fogadást tõnec, Hogy minden
berenczet vele kéfertenec, Ebben Frater Gyõrgy-
nec czac hammar hirt tõuenec.

Nò hammar Al Vintzbe Frater Gyõrgy be bál-
la, Titkon Sáfsebest õmagánac foglalà, Király-
né affon ellen sokat gondola, Mint Erdõlybõl
Fiáual ki igazithatna.

Az Frantzai Király, kazdag Király vala, Ká-
roly Czafár, Ferdinandos vduarába, Korosként
kõuete à Királynac vala, Frater Gyõrgy dolgát,
kõuete cõtõttec vala.

Nò, hammar meg irác Frantzai Királynac, Ki-
rály esmeg ira à Tõrõc Czafárnac, Barát hitet a-
dot Báthorba egy Gróffnac, Magát köttelebte à
Ferdinand Királynac. E De hogy

De hogy iobban felséged è dolgot tudia, Bi-
zony felségedet Barát el arulta, Ó Wra gyermekét
anyáual el adta, Iò Magyar országot Németnec
aiánlotta.

Olly igen kévülne Németec, Magyarral, Rád
akarnac ióni az ò nagy hadackal: Czáfár hallà
feie haytogatássaual, Czac el amétkodéc soc gon-
dolkodássaual.

Az vòlt végezéffe sòt régen Czáfárnac, Ho-
gy egy kis leányát Frantzai Királynac, Feleségül
adia lános Király fiánac, Es meg coronázza bép
varában Budánac.

Wraságába hadià kénczes Budánac, Iò Ma-
gyar országnac, és Erdély országnac, Es à Tót or-
szágnac, az Horuát országnac, Végre Bets ország-
nac, az felsò Czeh országnac.

Tòròc Czáfár ira à Magyar Wraknac, Külén
külén à kòritet várasoknac, Mind az Vármegyék
nec, külén à Sáboknac, Az ò leuelében est ira
mind azzoknac.

Czoda iól tudiatoc, kic vòltatoc hiuem, Mi-
kor kénczes Budát én kezemhöz véuém, Király
fiát, anyáual én el erebtem, Sátoromban Frater
Györgyet én meg eskerém.

Rea felele ot ennekem, hiw leßen, Wra gyer-
mekénec hiw solgáia leßen, Szegénységbòl Király
wraságra véuén, Szòrzetes vòltát, vénségét gon-
doluán, nézuén.

Azért

Azért bizám rea Iános Király fiát, Assony
anyát, velle az önnen országát, Veletec, tudiatoc,
Iános Király fiát, Békével tartottam, óltalma-
tam országát.

Olly ha adót is czac tíz ezer forintot vöttem,
Hogy hiucim vattoc, aßt is azért vöttem: Maga
az országac hasznát mind értöttem, Az Barát el
arult engem, iól meg értöttem.

Lám feimet együt wránac fiával, El arult aß
ßonyával, Magyar országgal, Azért hadiom nek-
tec, nagy paranczolattal, Ellene támaduán Ba-
rátnac hammarfággal.

Azért, kergessétec, és ört meg fogiatoc, Vagy
feiet, vagy magát tú kézbe hozzátoc, Mert ha
vissza haluán, tú rá nem gondoltoc, Túzzel, vassal
töllem bizony tú meg ronttatoc.

Tötöc Czásár ebben sokat nem mulatà, Má-
hut Czauß hammar ot elő híuatà, Minden leuc-
leit kezében adatà, Mint benne el iáron, harag-
gal meg tanyità.

Olly hertelen Czauß Temes várba méne, Pe-
truit Peter nec mindent meg beßelle, Czásár pa-
ranczolattyánac hogy engedne, A Király fiára
ő nagy gondot viffelne.

Ottan iò Petruit ssep haddal késülle, Czauß
ot meg hadià, Erdelybe fiete, Királné aßsonnac
est mind meg ielente, Aßson Mamhut Czauß
hammar hozzà viteté. Eij Rólla

Rólla gondola Frater György est hogy halla,
Sebesbe hozzáia Wrakat hiuata, Fő fő bolgait is
ot hozzá huià, Fő fő embereckel ő dolgaiól bolla.

Ez Mamhut ot bolla Királyné asbbonnac, Na-
gy kegyelmességet monda à Czafárnac, Es min-
den óltalmat, mint iò leányanac, A Király fiánac,
mint tulaydon fiánac.

Gyülést hogy tétetne Erdeli Wraknac, Halla-
nác paranczolatnyát Czafárnac, Asbony eliratà
minden Sęc allyánac, Kic ackort minnyáian S'asb
sebesbe valánac.

Ira Magyar országba á két hiuénc, Loson-
tzi Antalnac, Patoczi Ferentznec, A Tibbba kö-
belybe, mind az Vármegyék nec, Kic Feier várba
hammar mind el be gyülénc.

Hammar leueleket Czauß mind el oßta, Fő fő
Wraknac, Vármegyék nec meg adà, S'auát à Cza-
fárnac Czauß ot így monda, Az Frater György
melöl hogy minden el állanà.

Wra gyermekét mert el arulta vólna, Minden
ött kergetne, Ki meg fokhatna, A Királyné asbony
kezébe iktatna, Aual à Czafárnac nagy hiwfé-
get mutatna.

Mert, ha el halgatnác, Őc meg büntötnénc,
Vassal, tüzzel házokban eméßtetnénc, Barát hal-
la: Nem álità est semminec, Sebesből be méne
Várasaba Megyész nec.

Gyülést

Gyűlést ot tétete, Követeket válastra, Ország
emberiuel, két szolgálát adà, Draua Iánost, Bor-
nemisssa Gergelt boczátà, Nagy ssep követséggel
à Czásárhoz boczátà.

Am hammar hiuatà Petruit Rátzokat, Sebes-
böl, Lugasból vitez Oláhokat, Losontzi, Pató-
czi is szolgálókat, Feier vár allat meg szállitác ő
hadakat.

Röttene meg búuec kőuey Légyeknek, Kik-
nec czac buyaság és tántz kell kedueknec, Esnec,
isnac, leányoc körül czellyegnec, Királné assonnac
könyörgeni kezdēnec.

Igen ióc nem vagyunc mű táborban lakni,
Kériúc felségedet, Ne akary ki küldeni, Munket à
táborba, otkin nyomorogni, Iobbac vagyunc
itben felségednec szolgálni.

Ezen az ió assony igen mosolga, Gyenge
Lengyeleknek ő ot békét hadià, Ió Petruit Peter
al Vintz allà álla, Ő viadal nélkül ot hammar be
lé álla.

Deréc ssep sereget ot két felé ošta, Czerepuit
Miklóst hammar el válastra, Branczika allà, Cza-
nád allà boczátà, Egy falka népueul Feier Vár mel
lé álla.

Olly hammar meg tudà Barát az Megyesbe,
Hammar hozà gyúte fő fő Sčekellyek be, Kére,
hogy mellete lőnnēnec vgyébe, Titkon forinto-
kat ad vala tenerekbe. E iij Nò, Fel

Nò, Fel támadánac, mind mellé állánac, Fra-
ter Györgyel Válarhelyre be állánac, Ott à Ka-
lastromba oc be borullánac, Híw folgaiban Af-
sonnac, meg fogdossánac.

Az Márton fiaknac ot maguát fackasza, 'Az
Márton Andrásnac nyakát el vágatà, Balinttor,
öczéuel Görgénbe le vágatà, Királné assonhoz
bössu tételt mutatà.

Vala à Frater György olly igen nagy haddal,
Kis Kickelö mellet indulla hadaual, A segény nép
közét dulással, fosztással, A meg nyomorultac él-
nec nagy iaygatással.

Imè, ez vdo köst táborát indità, Az iò Var-
kuts Tamás, Várad felől iuta, Czanád felé allà Rá-
tzokra rohanna, Ki lön à Rátzoknac igen nagy
romlássokra.

Talám meg vnyátoc, ha most többet mondoc,
Ottan à többinec most én békét hadioc, Az el-
ső részé nec most én véget adoc, A másik
részében erről többet hallotoc,

EZ ÉNEK NÉC II. RÉSE.

Az Rátzoknac meg veréffe: Frater Györgynec ve-
 bédéffe: A Bassánac be iouéffe: Töróc Iános vité-
 sége: Iános Hertzec ki lépéffe, és Cassába
 :✠: be iouéffe. :✠:

A Käckelö mellet Barát nagy hadáual, Kassó
 Bassa Lippán belöl szép hadáual, Varkut-
 sodt beéllem, mint iára Rátzockal, Kasson Bas-
 sa mint iart az iò Töróc Iánossal.

Szertelé à Rátzoc Czanád keröl dultnac, Czac
 hogy nem égetnac, népet nem rabbolnac, Vgy-
 an Töróc módra de minden le vágnac, Czerepu-
 it Miklóssal nyóltz ezeren vadnac.

Rátzoc Czanád várát meg szalottác vala, Az
 Perusit Gáspár tístül tarttya vala, Rátzoc az O-
 stromnac gyackran mennac vala, De vitez Ma-
 gyaroc visssa ki vágiac vala.

Az Frater György halla, azon meg busulla,
 Az iò Varkuts Tamásnac hammar el ira, Var-
 kuts nagy foc néppel ráborba ki álla, A Köres
 mentébe siet, el állà álla.

Czanádhoz nem mebbe Köres mellet vala, Oe
 ő foc ezeren gyülekozet vala, Perusit Czanádból
 hozza ki iót vala, Mint vgyeközénénc őc tanát-
 koznac vala.

Szorgost ot az Rátzoc egy hiw embereket, Ab
 dolit

Jolit Mikolát valasztác kimeket, Küldéc kimlenie à
Magyar népeket, Ha meg verhetnéjéc, el rablá-
nac földeket.

Ott gonosb berencze à Rátznac adatéc, Kim-
ségbe írássa, Mert ki jelentetéc, Ott harmad ma-
gáual hammar meg fogatéc, Kőrösbe vetetéc,
Kettei meg nyásoltatéc.

Körefen az Varkuts hammar el költetéc, Cze-
reput Czanádból ki telepedéc, Ómaga elő egy
dombotskára lépéc, Soc sereget látà, Rátzockal
meg futaméc.

Eft Magyaroc látván, vtán indullánac, Kic-
ket érheténc, sockat le vagánac, Közel Temes vá-
ric dulánac fóstánac, Soc barmot Magyaroc ac-
koron el haytánac.

A Királyné asßony mikor eft meg halla, Az
Mamhut Czaußnac ottan hirré adà, Mamhut à
Czabárnac asßt hammar meg ira, Frater György-
nec két nagy hadat tudtára adà.

Ki ereßte Czabár Ali Czaußt küldé, Egy ara-
nyas záblót Király finac küldé, Egy vont arany
fóstánt leueléuel küldé, Az Petruitnac is aranyas
fóstánt küldé.

Meg küldé asßonnac az orßág köuetit, Es à
Frater Györgynec à két fő ßolgait, Ó kezébe bi-
za azzoknac életit, Ackar el boczássa, vagy meg
állya bosßuiát.

E Czauß

E Czauß ot adà à záblót Király finac, Czáfár leudéuel kezében magánac, Tartani Király fi adà Töróc Iánosnac, Czáfár hadiaslából, így bõlla Király finac.

Gyorsan ez záblót felséged ki tétesse, Országbelieket allà hirdettesse, Ki nem iõne, aßt felséged meg büntesse, Mennyû nép kellene, igaz anyie küldene.

○ Vaydáknac Hauafel földében, Molduában, Béknek, Bassáknac itt Magyar országban, Meléd liessenec ez Erdely országban, Paranczolattoc szerént hadta bõlgállatba.

Eßt halla Király fi, anyáual iratà, Az Budai Bassához hammar válastà, A Salantzi Iánost hammar el boczátà, Hauafel földébe, Molduába el iratà.

○ Remüle Frater György, mikor eßt meg halla, Gyula Feier vár allat Király fira bállà, Mind à három Nemzet õ velle ot vala, Petruít hadáual Wramellé bõrúlla.

Ez ország Aßsonhoz köuertet küldè be, Hogy à Király fiát küldene közükbe, Kinec kezere wy onnan eskenie, Mert az elfõ hitet vélic roßnac lönne.

○ Semmiképpen Aßsonnac nem tetzic vala, Fiát hogy el vennéc, aßt iól tudia vala, Magát buczustatnac, aßt õ nem akara, Végre õ közettec frigyet bõrzettec vala. F E frigy

E frigy állat békeséget ős bõrzenec, Hogy õ
kõstec vér ontássoc né lönnénc, Barát és Petruic
haddal le vlnénc, Királné asßonnac hiw fogai
lönnénc.

Frater György be ménc ot iò Feièr várba, Asß-
ßony eleibe alázatossgba, Elõtte fiáual, két ter-
den állásban, Őket meg kõucti vala kõnyw hul-
latásban.

Rea nézuén asßony, sírua neki mondia, Ha
Iános Király iò vóltát nem gondollia. Auagy Iste-
nét, és õ fiát gondollya, Kit Testamentomba Ki-
rály neked aiánlyà.

A Király fi Baráttal, fõ fõ Wrackal, Fogánac
sírnnya, olly nagy ohaytással, Vellec el veszteket
immár hammarlággal, Barát meg békéllec Petru
ittal, Wrackal.

Tanáczoc egyút lön,éteke, ittaloc, Kõstec sin
nel valo minden mulatlágoc, Királyné asßonnac
egyút vduarlássoc, De sockaig nem tarta az õ ba-
rálágoc.

Ez vðõ kõst Frater György egy wy hírt çte,
Budai Bassánac Lippán belõl lötté, Moldua, Ha-
uasel föld mind táborba lötté, Kic mind be Erdely
be akarnánac vtnic.

Rea gondoluan, izene az orßágnac, Minde-
nút véres tört ős hordosratnánac, Mind fel tá-
madnánac, hozzà folyamnánac, Mert elenség
minden felõl raytoc vólnánac. Gyüte

Gyűle Sáb Sebesnél hatuá ezer magáual, Bras
só hauassánál iò Kemény Iánossal, Az Veres kapu-
nál Kende Iánossal, Hadià seregeket ò iò hiw bol-
gaiual.

Ez vdo kòst Szalantzi nem értötte vala, A két
ellenfeg kòst hogy békefeg vala, Kasson Bassa-
ual ò Erdelyben hen vala, Lippan belöl Tóde
Váradían ò nyugstic vala.

Vntalan az Bassa kezdé izengetni, Asson
meg izennie, kit helyen büntötni, Mert viadal
nélkül ò ki nem mer menni, Királyné assonnyal
ò akar stömbe lönni.

Rà gondoluán Wrac, Assont költesztöttéc, Iò
Diód varába fiáual vitezéc, Iffiu vitez Töröc Iá-
nos el buczuzéc, Királyné assontól: Mert ò neki
nem tertzéc.

Gondola, és stólla: Kérlec meg halgassad, Kegye-
elmes assonoyom: Nékem meg boczássad, En bu-
czumat vessem: Kérlec est ne bányad: A Töröc
én nekem nem barátom, ast tudiad.

Lám felléged tudia: Törökec el vesztéc, Én vi-
tez attyámat, meg rágác, meg ouéc, Iò Töröc
Balindtot hamis hittel vesztéc, Én segény sciemet
öczemmel áruáua tóuéc.

Én vellec egy hadban nem akaroc iárnom, In-
káb mindenkoron ellenec állanom, Es ha lehet
töllem, azon gondolkodom, Attyám halálá ért
raytoc akroc halnom. Fij Királyné

Királné affontól az wrfi el váléc, Iò Hunnyád várában mikoron érkezéc, Czac mássod nap neki vigan est beféléc, Deua várasába két száz Török nyugodnéc.

Vitéz Török Iános olly nagy örembe lön, Es az iò Istennec hálaadásban lön, Ó iò szolgaiual hammar tanáciban lön, Czac száz hetuen őt magával késülletbe lön.

Ez wrfi indulla, az várašt meg vte, Tiszteléggel nagy nyereséget ot nyere, A két száz Törökert mert ő ám meg vere, Afő Agáiokat ám ő ot meg öleté.

Zászlót igen szépét egy Törökkel küldé, Aiándékon Frater Györgynec hammar küldé, Ašt iò neuen véué, vgyan meg kössene, Es mind Erdély ország tolle iò neuen véué.

Est meg halla Kasson, el ki vackarodéc, Haualelic is ackort be vténe, Rablani az veres Kapura iouéne, Vitéz Kendesi Iánostól meg vereténe.

Vitéz Török Iános dolgát meg hallyátoc, Ó Cronicaiban iobban meg tudiatoc, De czac sōma képpen it ő rólla iroc, Ot meg erthetitec, mie volt tú hiw szolgátoc.

De ez vdo közben im à Molduaiac, Brassó felől be vténe, őc rablánac, Három Szec allyába sockat kabdossánac, Kin egész Székelység sranac ohaytánac.
Elindul-

Elindulla Kasson Bassa nagy ehféggel, Ma-
roson kőkezcé éyel sietléggel, Lippa felé siet nagy
hertelenléggel, Ackor Varkuts Tamás vala egy
kis erőuel.

Simándnál gydytezie, Mert nem sockan vala,
Kasson Bassa halla, ottan elindulla, Varkuts hal-
la, hammar dőle el sílla, Rea vigyázuán, ő à Kő-
refen által sílla.

Eft meg érte Kasson, onnat ő el tere, Kin-
czes Buda felé ő hammar siete, Patoczi Ferentz
Gyula varába érte, Feleségét, gyermekét ő ham-
mar fel kőlte.

Az vizre rackodéc, Sarkadon ki sílla, Kőlele-
ret à föld népe rà talállá, Ot ő mind népéuel ac-
kada fogságba, Fogua őtt be viuéc az iò Bihar
Várádba.

Sálánac Törökec ki ki mind tistekbe, Mezői
Erdéli had mind ő földekbe, Frater György, Pe-
truit, lakánac tistekbe, Sent Miklós nap felé valá-
nac czendéslégbe.

Besíellem Erdélynec harmadic nagy hadát, Őt
uen egy efsrendőben meg indullását, Barát meg
el kezde Némettel tanácsát, Diofegen két wrral
végeze ő dolgát.

Ast Királné aksson meg érte Erdélybe, Erdéli
wrrakat gyüté ekibe, Monda: Az országot Ferdi-
nand kezébe, Frater György akaria adni, ő hivy-
ségébe.

Sockan à Baráttól vdegenedéneec, Kendi An-
tal, Banc Pál, többen buczut vöneec, A Királyné
asszon solgái leuénec, Hogy Király fiánac hiw
solgái lönnéneec.

A Sás Wrac ackor főre meg esküneec, Király
finac anyáual búuec lönnéneec, Asszony paran-
czola, Enyeden gyülnéneec, Barát ot ne lönne, mi-
den iót végeznéneec.

Ackor à Barátnac meg izente vala, Többé
solgálattyát venni nem akarna, Barát békéuel ti-
stiben lakiéc Váradban, Még kezébe lönne, All
Vintzet ő kéuánya.

All Vintzre mulatni mene ő népéuel, De be
nem boczátac Kastélyba népéuel, Sáslebesbe mé-
ne gyorsán ő népéuel, Banc Pált benne hadià
Kapitanyulbép népéuel.

Királyné asszon liete bép screggel, Gyülésbe
Enyeddé, az ő hiueiuel, Frater György hiaatlan
be ioue népéuel, Ellenc asszonnac ország nagy ere-
iéuel.

Barát mellé Sásboc kezdéneec hórdolni, A Ki-
rálné asszont kezdéc engedtelni, Barát solgálat-
tyát hogy akarna venni, Válassoc ő nekic czac
imez kezdé lönni.

Előset iob volna országra gondolni, Mi iob
vólna, iauára ast el végezni, A solga mindenkör
ő Wrat meg leli, Es az Wt solgáiát mindenkörön
meg leli.

Imè egy

Imè egy hetig Affon vára bánatba, Semmi
végeztőlön gyűlésbe haßonba, Mène Királné aff-
ßony be Feier várba, A gyűlés ot álla Barát aka-
rattyába.

Eßt Barát ßolgai nagy ßockan meg értéc, A
Királyfi ellen hamislagát értéc, Affont, kis fiával
ki beßellenéec, Kiknec mind feienként lám régen
meg esküttec.

Vitczec Barától ßockan buczut vö nec, Ki-
rálýné affonnac hiw ßolgai lö nec, A két Vitze
Vayda onnat el iöüé nec, Balassa Menyhártal töb
vitczec iöüé nec.

Vala bizodalma ezekben affonnac, Ellene rá
mada haddal à Barátnac, Tordán Barát érté. ize-
ne Wraknac, Nagy eröuel Kereßte smezöre ßállá-
nac.

Ezen meg esküvec Barát ez orßágnac, Hogy
négy fő Tanóczát Királné affonnac, Balassa
Menyhártnac, és Kendi Antalnac, Fejec esnéc, Kis
Peter nec, Czáki Mihálynac.

Söt Feier várát is ö kezekbe adia, Még à Tár-
házat is ö kezekbe adia, Soc fűzzetéßseuel ßóval
hozzà hayttya, Fő fő Sçkellyeket vgyan meg a-
polgattya.

Erte Petruitnac hadát Temes varba, Sebes-
böl Lugasból mellé támadásba, Es hogy Erdély-
ségbe volna indulásba, Királné affont is gyűlés-
be, támadásba.

Tudtára

Tudtára adác, hogy Erdélyből ki vőzné, Er-
déli wrakban, és kecsébe eséc, Kiknec erti vagy ő
álhatatlan búuec, Czásár ereiétől is igen meg fé-
lemléc.

Ezen el busulla, kére segítségert, A felleges Ki-
rállyac nagy szép ereiét, Olly igen fogadia Ma-
gyar ország földét, Mind Coronaiával adia Erdel-
nec földét.

Rayta az ió Király igen meg vidulla, Régtől
fogua tölle aszt kéuánya vala, Hammar szép ereiét
Erdélybe boczátà, Az erős mező lön czac ham-
mar be állatà.

Elöttec boczátà egy Olaf Hadnagyát, Bölcz
okos Kastaldót, vén Iános Baptistát, Ió Báthori
Andrást, vitéz Nádasdi Tamást, Soc iámbor vi-
tézzel Losontzi Istuánt.

Király Hadnagyi kőst Nagy Kampo ot vala,
Kinec Áldani Bernáld neue vala, Ócze az Kis Ká-
po vitéz vellec vala, Neue Alonsopéres Saiané-
draról vala.

Igen nagy bánattya Királné aszonnac, Erti
nagyereiet Barát Kéntstartónac, Erdélybe ioué-
sét Ferdinand hadánac, Hallà el oblását à Petruis
hadánac.

Ackor Király hada Almás vár allat vala, Feier
vár allà à Frater György indulla, A Királné asz-
bony hallà, el busullà, Szás Sebesbe síával törtelen
indulla.

Nagy

Nagy Horvát Ferentzet Feier várban hadia,
Az Maroson könyű terheud balladà, Iò ruhait
akkor az viz meg ástata, Tòb kèncze, marháia
Feier várba marada.

Olly igen bánkodnac ò sèp Váraiba, Az ò
iò bolgai, Deuába, Gyaluba, Almásba, és az iò
Gyula Feier várba, Sólumosba Lippába, és az vég
Temes várba.

Sõt à Feier Várat Barát meg sállatà, Husad
napic viua, lórete, rontatà, De népet ostromnac
ò ot nem boczatà, Királné assonnac aual kènczet
meg tarrà.

Vala à Frater György olly nagy forgodásba,
Kèuce által Assonyáual soc tanásba, Fogadia
minden iòt sörzene dolgába, Assony meg en-
gede, Férközéc Feier várba.

Igen hamar kènczét Assonnac meg küldè,
Assony reménségét Törökből ki véué, Mert ha-
talmassagát Barátnac esmere, Ferdinand Király-
nac ò sèp hadat hogy érté.

Tòn olly izenetet Barát az Assonnac, Czac
à négy arulóc adia ki Királynac, Semmi bántásza
nem lònne òmagánac, Sòmbe lònne velle, iaua
ért kis Fiánac.

Ò bolgainac Assony kegyelmet nyere, Se-
besből sèl sèlé òket el ki küldè, Az Baráttal sòmbe
vgy egyút befèlle, Barát ez országból az Assone
ki befèlle.

Sierfeggel Sebesbefel rackottatà: Az Marosó
által fel Vintzre állatà, Ot Abßon kezéből Coro-
nát ki sugà, .Kit Magyar Wraknac Abßon kezek
be adà.

Sõt bölczen felek:Wrac, halgassatoc: Ihól Coro-
nátoc, valakinec adiátoc, Oka én ne legyec: tú
iól meg lássátoc, Feledec, Többé euel né coronástoc.

Én fiamat nekem kit iò Isten adta, Vgy-
an azon Isten hissem hogy el tarttya, Kiu földhöz
vertoc, mindentec iól tudia, Félec, közzüllerec è
dolgotoc meg bányá.

Gyorsan à Királynac Kastáldo Baptisra, lól
tudtára adà, Király Betsbe vala, Ottan az Isten-
nec vigán hálát adà, Iános Baptistánac Hadnagy
nac est ira.

Én meg kegyelmeßtem Iános Királynénac, Küf-
sebbic leányom, adom kis fiánac, Hittel fogad-
iatoc képebbe Abßonnac, Óiegy ruháia ért adoc
én az Abßonnac.

Iegy ruháia,ßáz negyuen ezer arany leßen, Sle-
fiába egy Hertzegség öüéc leßen, Neuc Opulia
Királyfié leßen, Mint egyic fiamra rea nagy gon-
dom leßen.

Az Leány képében tú meg esküdierec, Királ-
né Abßonnac ot hitét vegyerec, Barát Kénrtar-
tónac is hitét vegyerec, Igy erőssiterec, Minden
iót végezerec.

Nagy hi-

Nagy hiuen az Wrac ebben el'ar'ánac, Co-
lofuárba Aßßonyal oc beßállánac, Az Erdélyi W-
rac gyűlésbe valánac, Betegsége eße à ßép Her-
tzeç lánosnac.

Ott sockaig fekuéc Coronà ért buába, Az Er-
délyi wrac gyűlteç à templomba, Organác zugá
nac. nagy vißña vonnásba, Semmi végezés lön à
Királyfi iauába.

Soe pénz, soc aiándéc öket el haytotta, Bã-
rát ßép ßauáual mind mellé kaptoltà, Barát el ßel
viué Aßßont Monostorba, Minden birodalmát
adà Király markába.

Hiuei Királynac aße iò neuen vouéc, Király-
nac kegyelmeç Aßßonnac beße léc, Iegy ruháiác
meg adia neki, hirré téuéc, Az egy Hertzegséget
fiánac meg igéréc.

E dolog job móddal hogy erősiteßeç, Király
kis Leányát neki kötelezéc, Baptiða, Nádasdi Le
ányért eskünc: Aßßontól, Baráttól is ot hitet vé-
uénec.

Rayta à Frater György lön ot nagy vigßágba,
Hogy Király leányát törüeny házasságba, Kõte-
leßeç vólna Király fia hasnára, Veli Aßßonnac
az vólna nagy iauára.

Czoda nagy siralma Királyné aßßonnac, Le
függesteç feç à Király fiánac, Soc kõny hullatásça
minden vduaránac, Sirás nagy ohaytás lön az
Erdély orßágnac. Gij Sçp ßó-

Szép főval el ira szép kö váraiba, A Királné
Alsbony, Almásba, Deuába, Ótisbartinac, Soly-
mosba Lippába, Petruit Peternecc ira vég Temes
várba.

Eft hadiom tú nektec szerető hiueim, Felsőges
Királynac adiatoc házaim, Mert neki engettem
minden birodalmim, Hiw fégtetek igen köfenem
iò fiaim.

Gondola Petruit, Barát mint iárt vólna, Al-
sbont orfagabol ki bínlette vólna, Az orfágot Ki
rály kezébe adta vólna, Királyfi anyáual most bu
dosóba vólna.

Királyfinac ohayra nagy aruaságát. Es igen
sírattya ő nagy budosását, Immár Török Czáfár
kiuánya házakat, Erdelyt, Magyar orfágot, az
vég Temes várat.

Innét el ki megyec én attyámfiához, Az iò lá
nos Király egyetlen egy fiához, Az én Alsbony-
hoz, Iános Királnéhoz, Vellec én budosom, hiw
lebec fogállathoz.

Lám nem lön mulatság az Wrac dolgába, Há
mar be szállnac őc a szép várakba, Deuát, Soly-
most, Lippát lönec foglallásba, Beiser, Beiskere-
ket, szállnac Temes várba.

Őc Király képében Petruit Peternecc, Iò Mun
kátfnac várat hasznáual igéréc, Meg kösffene Pe-
truit ő Felsőgenec, Hiw fogállattyáual lönne ő
Felsőgenec. Petruit

Petruic rackodéc ot minden kénéczéuel, A Ki
rályfi vián megyen sietséggel, Patoczi, Balassa is
nagy sietséggel, Kassa felé mennec az ő sűp sere-
geckel.

Ez vég Temes várban iámbor vitéziuel, Iò Lo
fontzi Istuánt hadiác kérelméssel: Lippában Pe-
tò lánost, bánatos sűwuel, Báthori Andrásnac à
két fő emberiucl.

Sietè Baptista, Királynac iktatà, Az arany Co-
ronát, kit vig keduel látà, Az Erdély országot Ki-
rálynac hódóltatà, Az Magyar Wrakat hiw ségre
fogatatà.

Elindita Barát Assont Kassa felé, Óter el ké-
sere Messes vira felé, Szent Királyig méne, ő ot bu-
czut véué, Assonnac fiával aiándéket jelente.

Enyi sòc kénéczéből czac ő nekic adà, Mind
kettő nec egy egy ezer aranyat ada, Ot vgyan
kőnyuezuén egy egy czókot adà, Iò Edenfi Lás-
lót kélérebe boczatà.

Siet à Messellen asszony ohaytással, Sikerit vő
tattya ökröken sirással, A Tibbához közel az iò
Petruittal, Lön sòmbe, Patoczi, Balassa Meny-
harral.

Kassaba ő bizic egy hiw sòlgaiába, Ó tistar-
toiába Cerej Lenárdba, Tizen öt estendeig az
Kapitánységba, Ki iól sòlgált vala nagy iámbor
hiw vóltaiba.

A Cecei Lenárt hammár fel késülte, Louaggal,
gyaloggal, seregeckel mēne, Királné asßonnac fi-
áual kößbene, A mellet hiwségét mindent neki i-
gére.

Sirua Kassaba Asßon le telepedéc, Nagy bép
czendéséggel Királlyal bōrzédéc, Wrac ot ő töl-
le mind buczut véuéne, Petruit, Cecei czac mel-
lete léuéne.

Söt Királyné asßont hadiom az Kassaba, Tę-
ritem befédem az Töróc országba, Mit Czáfár
míuele ő nagy busultába, E másic részében vég
legyen ez irásba. ∴ ∴

EZ HISTORIAS ÉNEKNEC IIL. R É S E.

Soliman Czafárnac haragiáról, Begler Bęc el bo-
czatajáról, Es soc Váraknac el pusztításáról.

SZOLIMAN Czafárnac mondom nagy harag
siát, Begler Bęc Bassánac soc vár pusztítását, Az
erős Lippanac ő czoda romlását, Temes vár vi-
uását, Vliman balladását.

Vala Királné asßon még ben Erdélybe, Petru
it hogy ira Czafárnac helyyēbe, Bassa, Sanczac-
kockal iránac leuclbe, Barát el arulta Király fiát
Erdélybe.

Leg ottan hogy erte Czáfár, el busulla, Hogy
az Erdély

az Erdély ország az Németnél volna, Es a Király
fia budosóba volna, Az erős végházac mind Né-
met keznel volna.

Az ő szép baiusát módiác hogy faggatta, Beg
ler Bęket nagy buába ő hiuatta, Aft erőssen ne-
ki ő meg paranczolta, Ó nagy haragiába, mon-
diác, hogy eft mondotta.

Meg halgassad Begler Bęc: Ved iól esedbe, Er
tem kis Királyfi vagyon nagy infégbe, Es az ő
birtoka vagyon Német kezbe, Ki én nekem va-
gyon olly nagy küssebségemre.

Az lános Királynac tudod mint esküttem, Fi-
ánac is Buda allat vgy esküttem, Minden ellen-
fégtől országit meg mentem, Mint egyic fiamat
óltalmazom, éltetem.

Nò, Te réád bizom most minden dolgomat,
Képembe botzátlac, mint iò hiw solgamar, Há-
mar fel támaszad Vrumeli hadamat, A Góióg
országból Waydákat, S'anczakimar.

Czac hammar izeny iò Magyar országba, Én
ristartoinnac a soc vég házakba, Hammar sief-
senec melléd támadásba, Solgállyanac hiuen mo-
stani nagy gondomba.

Indully hammar el be ió Magyar országba,
Betsét, Betskereket vegyed hatalmomba, Lássad
há be léphetz az Erdély országba, De népemet el
ne vesztesd Magyar országba.

Az Begler

Az Begler Bęc halla, ezac ő fejet-haytá, Min-
den felé hammar Begler Bęc iratá, S'alonkéméne
őšue gyűlésnec irata, Minden, ki ašt látá; nagy
hammar mellé futa.

S'alonkéménbe ſoc felől mellé iöue, Az Gö-
rög oršágbol, tenger mellől iöue, S'anczac, Šu
Baša, Špahiac nagy ſoc iöue, Nandor Feier vár-
ból Rušrán Bęc mellé iöue.

Az Pošgai S'anczac, Vlušan Bęc iöue, Es
Šuorniki S'anczac, az Memherán iöue, Aiaš Ba-
ša fia, Wylaki S'anczac iöue, A Štegedi S'an-
czac, nagy Muštafa Bęc iöue.

Rà gondoluán, az Mihalkouit Bęc iöue, Kaš-
šon Baša iöue, iò Kám Bęc iöue, Beslia, Martta-
lotz, Ianczár nagy ſoc iöue, Hatuan ezer embere
mellé nagy ſép iöue.

Nagy vigan Begler Bęc onnat el indulla, Pe-
ter Varadiánál hidon által ſállá, A Tišán Titelnö
ot Beczét meg ſállá, Táborát iáratá, algyukat i-
gazgatá.

Ám ot negyed napic két felől rontatá, Šent
Annai Tamás Király Hadnagya vala, Iò Phige-
di Gábor ben Porkoláb vala, Kit Begler Bęc hitre
hozzá hiuattot vala.

Könyöreg, ſörzédic, ſockat igét vala, Czac à
Becze várat neki adia vala, Šöt à ſörzés allat Töröc
meg indulla, Nagy erös ostrommal Beczebe befé
ſállá.

Hulen

Hísten Törökekel vitézee viúánac, Végre
mind kezeken Magyaroc hullánac, Szent Annai
Tamással le vagatánac, Betskereke allà Törökec
be állánac.

Abban kic valánac, hasonlottac vala, Aste
czac másod napon ők meg vettők vala, Onnat
Czanád allà ők siettec vala, Annac kolczát Begler
Beknec ki vittéc vala.

Rémültec Magyaroc à loc apró várba, Socká
ki Beckénec, hadiác pusztaságba, Czac Temes vár
allà à nagy bátorságba, Kikben meg néuezec Vá
rakba, Kastélyokba.

A Becze, Betskereke, Galad, Aracia, Besenyő,
Nagylac, Fellac, Egres, és Czállya, Czanád, Pál-
élése, Bodorlac, Zadorlaka, Eperies, Horog seg,
Czac, Kis Somllyo, Illadia.

Gyorsan Temesvári Rátzoc iyedénc, Még
Beczénél Begler Bekhöz sieténc, Engedelmesség-
gel azzoc meg eskúnc, Temes várat, Lippát, tób
Várackal meg nyernéc.

Imè az Begler Bęc halla, meg vidulla, A fő
fő Rátzoknac aiándékot ošta, Kinec Timárt, ki-
nec Bárfont, louat ošta, Imnár Begler Beknec ha-
dát hadiom Czanádba.

A vitéz Losontzi Istuán Temes várba, Az
Olaf Kampóual nagy szép förtartásba, Begler Bę
ket váriác, olly szép sándékokba, Ha Isten akaria,
meg halnac Temes várba, H Batho-

Báthori András, Patoczi Ferentz vala, Lippá-
ba, egy nyihány ezer néppel vala, Váraddól mel-
lette egy szép hadiöt vala, A Király hadából Had-
nagy Kis Károly vala.

Ez időben az idő Varkuts Tamás vala, Egy
nyihány ezere Erdő hegynél vala, Törökkel meg-
vívó bándékia az vala, De gyakran Frater Györ-
gy őtt tartóztatya vala.

Gyorsan Vliman Bęc Czanádból ki méne, Őt
bírad magával hogy czatát keresne, Sőt Lippá-
ból Egyedi Tamás kéfűlle, Száz lóval, kéredzec,
hogy ferenczet keresne.

Leg ottan indulla Zádorlaka felé, Egy Erdő-
be álla, viratic ot lese, Semmit nem talála, egy fa-
luba méne, Őűc iűc, De ot ő czac strázat sem
vete.

El iuta azonba Vliman Bęc népe, Egyedi
Tamásnac mind el vesse népe, Őmaga bíallada,
czac heten siete, Eucl az Lippába ő mindent meg-
röttente.

Röttenuén Vármegyęc azzon iyedénec, Ho-
gy az Várad felé Törökec mennénec, Az ő há-
zoc népe mind othon vesznénec, Őc meg futamá-
nac, nagy bertelen menénec.

Báthori busulla, könyörge wraknac, Hogy
à futó népet őc meg tartóztatnác, Hadnagyoc
forgódnac, de meg nem tarthatác, Az egész tá-
borból mert mind meg futamánac. Báthori

Báthori hadià Petõr az Lippa várba, Nem lön
mit tõnnie, õ is el indulla, A Király hada is vrán-
na indulla, Vécic, hogy Begler Bęc hadáual kő-
zel vólna.

Kár lön Lippa vára hogy pusztán marada, Mert
ot a fõ Biro Petõre támada, Várból ki nem men-
ne, õ maga le váгна. Mert Begler Bęc ellen ot Pe-
tõ semmi vólna.

Ezen meg félemléc, hammar rà gondola, Az
õrög álgyukat tõlteté, foyratà, Őket ot vgy had-
ià mind elszakadoznia, Lippából ki ménec, Bato-
ri vrán indulla.

Lippában az álgyuc hammar ki sülénec, Czac
két õrög álgyuc romolua vesféenec, Lippa várá-
ba polgároc be ménenec, Meg maradásokról
tanáczbán végezénec.

Begler Bękhöz hámar fõ Birót borzátác, Slep
aiándékokkal meg aiándékozác, Az Lippa kol-
czáual magokat aiánlác, Beglerbęc nagy hada ot
Allát kiáltánac.

Ottan ei indulla Beglerbęc vrába, Mint la-
kohellyébe szálla be Lippába, Hozzá tartozóual
Czáfár hatalmába, Foglaltattya vala olly nagy
hála adásba.

Czálya várába ackor be szállot vala, Az Mi-
hály Bekouir, ki Amhatbęc vala, Három Agáual
két száz Beslia vala, Száz Haramiáual Czalyába
vala.

Hij

lò Báth-

Ió Bárthori András Tamás Hidán vala, Az ió
Prini Grbriel ot velle vala, Iámbor Varkuts Ta-
más Erdőhegynél vala, Patóczi, Balassa Meny-
hágt Gyulán vala.

Az nagy vitéz, Horuát Ferentz, az Wraknac,
Könyörge, egy falka népet hogy adnának, Czá-
lyát meglátnáiac hogy ha meg lákhatnák, Hal-
lác Wrac, ió vitézeket boczatának.

Telénec hat házan, Ferentz elindulla, Bárthori
Hadnagya Sisman Ferentz vala, Patóczi Had-
nagya Henyei István vala, Egy nyihány laytrá-
kat ők alkottatác vala.

Az vitézec binten haynalban iutánac, Czálya
oldalára laytrákat rackának, Az vitézec gyorsan
várba be hagának, Nagy soc Töröket ők ot ham-
mar le vagának.

Sót estue Töröket vigan laktac vala, Mert kő-
zükbe à Bęc ackort iutot vala, Öremekbe mind
haynallig ittac vala, Sockan ő ágyokban ot nya-
kásítatnac vala.

A Mihály Bekouit ám kézbe ackada, Az ió
Horuát Ferentz ölébe ragadá, Hogy ő eluenen
Királynac adhatná, De vgyan ölébe meg löücc, és
meg halla.

Soc nyerefféggel ők Wrakhoz menénec, Vi-
tezec, ot nagy tisztéget nyerénec, Az Wrac ő
töllec aiándéket vónec, Kit az vitézeknec fépen
meg köfénénec. Ot Beg-

Ott Begler Béc Lippán sokat nem mulatà, Az
vitéz Vliman Peket Bep Lippába, Ót ezer vitéz-
zel kazdagon ot hadià, Válogatot népet iò fõr-
tartással hadià.

Kébullettel ióual vég Temes Vár allà, Tábo-
ráual, álgyúuual allà bállà, Iò Losontzi István bá-
torfágba vala, A két Kámpo velle Bep népével
ot vala.

Valánac iò Berrel, minden fõrtartással, Har-
tzolni ki mennec, minden bátorsággal, Soc feie-
ket véfnec, ternenec vigasággal, Törökec nagy soc-
kan vesfnec hammarfággal.

Az vitéz Losontzi minden nap kún vala, Ép-
pen ó kopiáia soha nem marad vala, Az vitézec
közét bisztrátásba vala, Kic miat az hartzon soc
Töróc el hul vala.

Rayta az Begler Béc olly nagy buba vala, A-
zért Temes várat ó törteti vala, De semmit ó ne-
kic nem árthattot vala, Mert belől bölcz vezér, es
vitéz ember vala.

A Kis Kámpo amot vitézke dic vala, Minden
nap az hartzon kopiákat tört vala, Mondiac hogy
egy hartzon hármot is tört vólna, Vitéssége mi-
at soc Töróc veseti vólna.

Ki méne Losontzi, izene Basánac, Törýien
velem kopiát, iauáért CzaBárnac, Én is kopiát tör-
rem iauáért Wramnac, Iò egészlege ért à Ferdi-
nand Királynac. H ij Nem tet-

Nem tetzéc Begler Bęc Bassanac è dolog. • Né
udia Berencze neki ot mint forog, Ehel az ő népe
olly igen nyomorog, Iò vitéz Lofontzi iò louán
iargal, forog.

Azon v̄dõ közbe Nagylakból indulla, Az
Mehemet fia, iò KamberBęc vala, Két század ma
gáual Makóban be álla, Polgárokat mind le vág
na vég űte vala.

Kamberbęc hogy látà, hogy sockán volnának,
Őket el vesíteni kevesen volnának, Titkony elize
ne Segedi Sianczaknac, Hogy töb népet küld
ien, polgároc sockan vadnac.

Polgároc meg értéc, titkony hírt adának, Ott
az vidékekre, iò vitéz Hayduknac, Hammar lő
pedõkből zászlót alkotának, Egy nyihány zászló
ual Mákóra indullának.

Võué hitét à Bęc Mákoï Birónac, Ha valami
had iõné, neki meg mondanác: Egyűer hozzá
mène, monda, Hogy látnának, S'ép feier zászlókat
Mákóra lobognának.

S'õlla à Kamberbęc: Mind Czáfár zászlói, Se
gitűegül iõnec à Czáfár űolgai, Akar eleykbe
kés űörrel mennyi, V'elűec egyetembe polgáro
kat le vágni.

Törõkeket à Hayduc elõl találác, S'inte fram
pónál, ottan visűta haytác, Az Maros vizére ot ő
ket űoritác, Vizbe űegdesűenec, mind ot el burul
lának. luta egy

Intà egy haióual halás, meg segít, Kamber-
békét öttes magáual be vévé, Békéuel Maroson el
által övezé, Maroc ösporáual ást à Bęc meg füzete.

Töröc marhát sockat à vizből fedénc, Nagy
soc kazdagfagot Hayduc ot nyerénc, Várasl
pustán hadiác, bolygánac, menénc, Többé az
várasban lakni öc nem merénc.

Az Vliman békét mondom ió Lippába, Az
városi ö tarttya nagy lép szabadfagba, Vitezec-
kel vagyon olly nagy vigafagba, Senkitöl ö nem
fél, vagyon hódóltattásba.

Soc Hegedös vagyon itt Magyar orfagba,
Kármán Demetternel iob nincz à Rátz módba,
Sockat czel czap Bęcnecc à Lippa varába, Ást a-
littya, az ért esnécc nagy kazdagfagba.

Az ö hegedőiet fő haytuán rángattya, Az
Vliman neki czufffagba fogadia, Minden aián-
déckal ött meg gazdagittya, Afogadás hozza ö-
tet nagy kuldoffagta.

EZ HISTORIÁS ÉNEKNEC III. RÉSE.

Lippánac örös vitatásáról, Vliman Bęc
:✚: el Balladásáról :✚:

Lippánac

LIPPÁNAC viuását immár halgassátoc, Az
Vlíman Beckel Wrac mint iáratoc, Ország-
tokba soha tú igy nem iártatoc, Töröktől töb
házat tú visssa sem nyertettec.

Immár Erdelységbe régen hire vala, Király
Hadnagynac Frater György ő vala, Ez hír hal-
ua Barát gondba eset vala, A Király ereiét mert
keucseli vala.

Postác ált al Királyt ő borgalmaštattya, Hogy
nagyob erőuel hammar őket lássa, Mert Czásár
ereiét ő nagyobnac hallya, Az itt valo népet illyé
módon ne rontsa.

Postákat à Barát nem kezdé várhatni, Iános
Baptistáual kezdé rólla bólni, Kezdé az országnaci-
gen könyörgeni, Hogy fel támadnának Lippát
visssa vónni.

A Barát fogadà à Székelly Wracnac, Hogy e-
gyet sem visen bennec az ostromnac, Czac legye-
tec velűnc bologálni Királynac, Aranyal, ezüsttel fű-
zete à Szásíoknac.

Nagy czel czappasáual országot fel véué, Ke-
nyér mezőiere vellec egybe gyülle, Báthori An-
drásnac hammar el izene, Iò Varkuts Tamásnac
is hammar el izene.

Azon kérem mint wraimat, fiaimat, Siesse-
nec, Babadiczuc Lippa várát: Im én el inditom à
Királynac hadát, Kenyér mezőieről Erdely orszá-
nac hadát.

Köszvény

Köbűény igen győtri iò Bárhori András, Sir-
na ohajt, nem szolgálhattya à Királyt, Ot elő bó-
lità egy hiw atyafiát, Iò Prini Gabrielt, az egy
nemes wrfiát.

Ezen kérlec téged, mint iò atyamfiát, Ez na-
gy búkségembe vissellyed gondomat, Bizom ma-
kezedbe Király záblóiát, dobiát, Látod, nyomor-
rottam, visseld Hadnagyfágomat.

Rólla az wrfiu nem sockat gondola, Ot az
ò bátyánac lép bóual bóllalà, Igen iffiu vagyoc è
fęc nagy gondra, Akarnám, iò bátyám, biz-
nád est más bólgádra.

Ebben Bárhori egyebet nem akarà, Varkut
sal egyembe Prini elindulla, Czac tiz ezer nép-
pel oc sietnec vala, Az Tode Váradíara mikoron
iuttac vala,

Vitezec Erdélyból vadnac mind ýtokba, Ot
elől iaróba egy lép had iòy vala, Ezer lóual vad-
nac Lippára ýtokba, Vtánna Barátnac három ie-
les táborra.

Soc ot à Sęciklég az egyic táborba, Sábšág,
az Olahšág más, harmad táborba, Vitezlò Hu-
šaroc ot negyed hadába, Kéntstarto iòdeggel az
ò lép táboriba.

Vén Iános Baptista, à Királynac képe, Ot vel-
le iòdeggel Királynac lép népe, Rendel à seregec,
elől Husár népe, Másic à Spaniól, harmad Lantz
kenec népe. I Im è à

Imè à fegyueres két fcle nép vala, Czeh és Német vala, két seregbe vala, Mind ezec nélkül focgyalog puskás vala, Iò fal törò álgyc czac hat vellec ot vala.

Vlimanbec Lippába iól érti vala, Öt ezer Töróc ò velle fep nép vala, Beglerbékbe neki bizodalma vala, Tölle segítéget Vliman czac var vala.

Az Váras, Vár fükfége mind kéfé áluán, Várakon Töröket ki ki helyén áluán, Király nagy ereie azonba el iutuán, Váras, es az Várat fepen mind környül foguán,

Sõt az Bölcz Baptista Baráttal rendelte, Király hadát nap kelet felé helyhefte, A Kéncz tarto hadát dél felől helyhefte, Állò seregeket ot mind körül helyhefte.

Az álgycat az hegy felől helyhefteté, Az váras kòfalát lötetnie kezde, Alfo Klastrom mellet czac kezel téteté. Harmad nappig crössen rontatà, löteté.

Vliman népéuel belöl igen halgat, Kéfen ò népéuel mind ostromot várat, A törésfen belöl árkot igen áfat, Ó igen forgódic, ot mindent biftat.

Lón fent Imre napián vefesse várasnac, Reggel Wrac órat ostromnac hadiánac, Dél vrán két órán mennénc ostromnac, Egy icles wrfi Spaniólnac hírt mondánac.

Vitez em-

Vitéz ember vala, czac heten indulla, Város
töréssére czac hammar fel álla, Közükbe böckeléc,
viadalnac álla, Törökec nyakazác, mind-az hec
ot meg hala.

Meg mondác Németnec és Spanioloknac, El
sö tisztelégét feltic az ostromnac, Késülni kezdénec
órat sem váránac, Nagy sualkodással váránac
indulánac.

A töréslen öc nagy viadalt tartánac, Semmit
használánac, öc hárat adánac, Az Wrac ebélnec,
ebben semmit tudnac, Az vitéz Magyaroc futua
sualkodánac.

Bátor búue vala Nádasdi Tamásnac, Régi hiw
Bolgáia Ferdinand Királynac, Hiwségét mutatà
ot ö ez országac, Láta futamását töréfről gya-
lagoknac.

Ezen meg busulla, louáról le szálla, Ö iö Bol-
gaiual louát el boczátà, A köz Magyarockal tö-
résnec indulla, Bátorfággal kösséget kezdé biszta-
nia.

Kösség döt kezdé törésre fel futni, Kezdé min
deneknec ö iö példát adni, Sömbe Törökeckel
kezdé igen vini, Ki miat soc Töröc kezdé igen hul-
lani.

Ebélnec az Wrac, sualkodást hálnac, Mind
fel begdessénec, lóra ragadánac, Hammar bagul-
dánac, ostromhoz iutánac, Kic le begdessénec, kic
louon forgodánac.

Laytrákat nagy lookat falhoz támoagnac,
• Soc helyen vitezec kőfalon be hágnac, Belől Törö-
rökeckel nagy viadalt tartnac, Az álló seregec mid
helyyeken állanac.

Zöng az eg Lippán nagy sualkodástól, Ie-
sult, Allát nagy fel búual kiáltástól, Soc puska
hányástól, soc kard czattagástól, Az eg homál-
lyossult mind à két fele portól.

Az Vliman látá, népéuel futaméc, Ió Lippa
várába szeretlen be eséc, Népe à kapuig kegyetlen
vágatéc, Árokban az hidról nagy soc Töröc le
esséc.

Leg ottan à Töröc két felé szakadà, Egyic
rése az várban el be szállada, Másic rése egy kis
kapun ki szálladà, Hét száz louag Töröc városból
ki szálladà.

Álló sereg ám ot három felől vala, Az egyic
sereggel Töröc Iános vala, A szerencze akkor lám
vgy hóstra vala, Fele az hét száznac ő rea talált vala.

Midőn à Törököt vitez hoggy meg látà. Ot-
tan à sereget reáia nodità, Sömbe Törökeckel
ot erősen viuá, Vitezekkel őbue soc Törököt hul-
latà.

A Maroson Törökec által gázlanac, Bá-
zhorí Andrással vitezzi iutánac, Vitezec meg vis-
sá Törökeket vágac, Spanioloc mia az vízbe be
hallanac.

Sõt iò Tòròc Iános vgyében talála, Az egy
fò Tòròkre, kiuel Sòmbe álla, Tòròc Iános lóuán
immár het seb vala, Sòmbe à Tòròckel ot olly i-
gen viu vala.

A Berencze neki bizony iól fogállà Tòròcket
lábáról mert ò le tasíta, Hegyes törrel földén olly
igen iákdossà, Tòròc à földről hozzà igen vág
vala.

Talála à Tòròc wrfinac iob lábát, Fçlic ket-
tò vága az ò kengyel vasát, Es meg sebesíte cziz-
máiát kaptzáiát, Végre ot meg òlc Tòròc Iános
à pogànt.

Iò Lippa varába másfel ezer Tòròc, Kic be bal-
ladánac Bertelen elöttec, De abban is nagy soc
kár lòn ò közettec, Lóués nagy, seb miat, kic ves-
bénc közzülec.

Nò, Beglerbec hogy meg halla Lippa dolgát,
Ferdinand Királynac ot valo nagy hadát, Ottan
ò el hadià Temes vár viuását, Tizenkettöd nap-
ra ki bálita bép hadát.

Ot Beglerbec valla olly nagy küssebséget, Mert
Temes vár allat soc fò Tòròc veset, Az vitçz Lo-
fontzi nyere tisteféget, Mutat Kámpoual à Ki-
rálynac hiwséget.

Dulác fel fákmánlác az Lippa várasát, Min-
den felöl kørnyül véuec òc az várat, Kassokat töl
ténc, rackánac tornyokat, Négy fdöl beggezénc
rea bép álgyukat.

Igen kezdéc lónyi az Várat, törtetni, Síp erős
kő fala kezd földre dőlni, Vlimanbec belől kez-
de árkot ásni, Kiben az lővéstől népet ő or nem
félti.

Sockan kezdénc ehfégi miat meg halni. Had
nagyoknac à Bec kezdé könyörgeni, Czac akar
iátoz békéuel el boczátni, Lippát Czánádot aka-
rom néktec meg adni.

Én ha it el veszec, semmi kár Czafárnac, Va-
gyoc böcket bölgáia Kazul Bassanac, Vagyoc
czac pribékie hatalmas Czafárnac, Nem tudom
mi hasznát veszitec halálomnac.

Baptisra illy válast adà Vlimannac, Adiad ke-
gyelemre magat à Királynac, Téget Wrra tesen,
czac légy hiw Wramnac, Semmiképpen nem te-
széc ez az Vlimannac.

El iára dolgában, mást kezdé gondolni, A Ba-
rátnac kezdé titkon könyörgeni, Hitére önéki
kezdé ást fogadni, Czac békéuel őtet akaria el
boczátni.

Wrra nagyà tesen à Czáfár régedet, Az Er-
dely országban esmet hádgy régedet, Czac esmet
be hozzad à Király gyermekét, Ne veszedd it el
én vitez feiemet.

Sockat gondolkodéc Barát, el busulla, Czáf-
ár nagy hatalmát ő mind el gondola, Király erie
ellene semmi vólna, Nagy veszedtembe è fégyény
ország vólna. Tanáts-

Tanátskodéc Barát à Király képeuel, Hogy
frigyét tönnénc az Vliman beçkel, Huson ket-
töd napig frigyec lön a Beçkel, Barát segitfégül
lön titkony éléseuel.

Igen bányá à Királlyal bõrzedésér, A Király
fiánac onnat ki bñnlésér, E bégény orfágnac gon-
dollya veséssét, Esmet à Czafárba veté õ remén-
féget.

Õ meg sefen tóué bép feier sapkáiát, Hogy a-
ual meg nyerne ez orfágnac iáuát, Es helyére
hozna Wránac magzattyát, Onnat ki iktatna
békéuel Király hadát.

Nagy eses emberbõl melly bolód támad, Mid
ket Feiedelmet melly igen hordozzà, Véli czel cza-
páfát hogy egyic sem tudna, Ki miat végre lön
neki bõrnyú halála.

Iól tudta õ maga è példa beçédet, A ki bo-
londnac vél eséuel más embert, Hogy beleie eyt-
se, gyakran ás nagy vermet, Czac vesé esébe, õ-
magá törbe eser.

Szólla Hadnagyockal, sockat tanátskodéc, Ho-
gy à Békneç szabadsága meg adatnéc, Ki végre
Királynac hasnára tetzenéc, Hadnagyoc el hiuéc,
Szabadság engettetéc.

Az Vlimánt Barát hammar rakottatà, Egy
nyibány sekeret fegyuerrel rakatà, Puskát, Dár-
dát sockat, kikbe be rakatà, Egy falka népeuel é-
lést velle boczatà. Sõt titkony

Sõt titkon Czabárnac leuelet irata, Hítit, Bol-
gálatyát õneki aiánla, Es à Király fiát meg hel-
lyébe hozna, Iò Magyar orfágot meg õ neki a-
iánla.

Vlimánt tizenhárom század magáual, Lippá-
ból boczátà, loc aiándékáual, Ó el késértere egy
falka hadáual, A Törökec vadnac azon nagy vi-
gafággal.

Késérõbe Töröckel ackort ki vala, Czerepuit
Miklós, ki Rátz Vayda vala, S'abo Istuán, Bosit
Peter, Rátz ßaua vala, Balinttit, Todor, Herlit, és
Muczauit vala.

Ezec két száz loul õ velec valánac, Törökec
czac egy mël földén meg ßállánac, Horuát Fe-
rentz, Balassa egybe sugánac, Békéuel à Pogáne
hogy el ne boczátanác.

Rõzgédnec nagy titkony el ki czallegénc, A
Törökec vtán hammar késülénc, Azon éyel
Törökec el eredénc, S'ouétneckel Lámpással igen
sieténc.

Iuránac Törökec Variási mezõre, Temes vár
ból ki iõttéc hõsec ez hirre, Vitéz Horuát Ferentz
ralála hõslekre, Az vitéz Losontzi Istuán iò legé-
nyire.

Magát iò Dombai Mihály ki ielente, Kinec vi-
tezfégét loc iámbor çrtõtte, Egy falka Törökec
õ ot ki reckesite, Vitézeckel õ ßue le vága, mind ve-
Ûtc. Iò Kofár

Iò Kofár Benedec Vice Wayda ot vala, Vitéz
Gergely Vayda, Fellakból ot vala, Iámbor hósec
közöt Balnyác Amborus vala, Balassa Menyhárt
még el nem iutot vala.

Népét Vlimanbęc olly igen őrizi, Mikém az
fiat sic barnya allà vésti, Az heiaual meg viu, fiat
vgy meg menti, Mellyet ki sackaschat, ast az hé
ia meg esti.

De Balassa Menyhárt ot kéfen iuta, Kinec vi-
tészlegét mindentec hallotta, Iò Horuát Feren-
tzel ot egybe találá, A Sleggedi Tót Mihály is
eliutot vala:

Egyfalka Hayduual nagy Amborus vala, Az
iò gyalogokkal igen fiet vala, De az vitézekhöz
hartzra nem találá. Mert az Vlimanbęc olly i-
gen fiet vala.

Lám vitéz Balassa, iò Horuát Feren-
tzelni kezdénc ot à Törökeckel, Soc kopiát töré-
nec őc nagy merész búuel, Lőnc à Törökec soc pu-
skáual, kéz iyel.

Melly gonosf berencze ackoron adatéc, Vitéz
Balassának iob lábát meg lőuéc, Payfat Horuát
Ferenznec által lőuéc, Vitéz Balassa Menyhárt
meg keseredéc.

El térénc ottan nagy somoruságba, Kár lőn
ez vitéznec az ő iob lábába, Vliman míg be-
ment Nandor Feier várba, Sablya és dög miar,
chség miar ytába. K Gyalog

Gyalog az ő népe, loc vesse v'tába, Háromva-
gy négy százan iuta Feier várba, Onnat à Czá-
sárhoz siet Drinápolyba, Feiénc kegyelmét kle-
alázatosságba.

Barát estt hogy halla, rayta meg bussulla, Mert
az Baptistával hitet adtac vala, Vlimannac lön-
ne békeféges v'tà, Ezért iouendöre veszedelmet
gondola.

O melly veszedelem czac hammar történéc,
Kéncztartò Barátot mert ezért meg öléc, Iò Lo-
sontzi istuánt Temes várba vesztéc, Lantos Sebe-
styentól Cronicába iratéc.

EZ HISTORIÁS ÉNEKNEC V. RÉSZE.

Frater Györgynec bõrnyú haláláról, Királyfi Kassá-
bol ki budosátsáról.

FRATER György halálát immár halgassátoc,
Kinec talám mását tú sem hallottátoc, Ma-
gyar Cronicába tú sem oluastátoc, Feiedelmec
kõst illy veszedelmet nem tudtoc.

Régen hallottátoc loc parasit példákat, A kie
el bizác dolgokba ő magokat, Gyakorta czalat-
nac el vesztic dolgokat, Ó usztetéget, ficket, io-
ságot.

A kit akar Isten földén meg büntötni, An-
nac estt

nac ešet fokta előbet el venni, Az vián ömagáé
czodaiul vesztenei, Aual ő hatalmát fokta meg ie-
konteni.

Tú ešt kic halljátoc, minden meg tánólya,
A ki wrat solgál, hiwleget fogadia, Vagy nyeri,
vagy veszti, de hiuen solgálya, Hogy ő hirét, ne-
uét végre meg ne alázza.

El balladását hallátoc Vlimannac, Lippát or
kezébe adác Nagy Kámpónac, Minden búkségé-
re Hadnagyoc gondolánac, Király ssep hadáual
onnat elindullánac.

Rend szerént Baptista régen mind meg írta, Fel
sleges Királynac tudására adta, Lippánac viuását,
vételeit meg írta, Az Vlimanbeket Barát mind el
boczátta.

Gondolkodéc Király, feiét haytogatà, Az Fra-
ter György dolgàn vgyan el améla, Hogy az ő
sapkáiat meg fejen haytottà, A Töróc Czafár-
nac országát aiánlottà.

A Barát Királynac lám meg esküt vala, A Ki-
rály fiától éppen el vált vala, Kiért nagyob méltó-
ságra véstic vala, Iò Gardinálása, Erfeksége kés
vala.

Vala nagy bánattya felsleges Királynac, Félti
vala vesztét Erdelyi hadánac, Es Töröcké létét az
Erdelly országnac, Velle egyetembe ez iò Magyar
Országnac.

Röttegetes híre Barát Kéncztartónac, Menyi
hitet adot Iános Királynénac, Az Király fiánac
à Töróc Czásfárnác, Végre à felséges Ferdinandus
Királynac.

Gyámoltalan ember, ki Wrát arullya, Nagy
sóc haiozással hordozza, meg czallya, Mini víz
tekenébe álhattatlan módia, Hogy ne it vgy él-
lyen, iob ő neki meg hóltá.

Nagy buába Király magába végeze, Iob az
egy ember nec meg hóltá, el veszte, Hogy nem egy
orságnac, sóc nép nec el veszte, Búnét é föld sinén
le rakia, meg fúzeffe.

El ne veszne Lelkébe: Hammar iratà, Kastál-
dónac postán Lippára iktatà, Mint hammaráb
khet, à Barát meg halna, Hogy ha ez világba ő
élnie akarna.

Kastáldo Baptista azon el busulla, Mert ő à Ba-
rát nac hitet adot vala, De fellyeb Királynac ő meg
eskút vala, Ó maga éltét is igen szereti vala.

Szorgalmatos gondia kezde arra lónni, Mód-
ia halálnac hól kellyen meg lónni, Hozzá tarto-
zóknac czendezbe maradni, Veszedem nélkül
népét le fálítani.

El boczatása hogy lón az Vlmannac, Azon
nap aiándéket küldé Barát nac, Lippából könyö-
reg Bęc mint iò attyánac, Békeséges yrát érte őc
czac várnánac,

Rendel

Rendel aiándéket neki be mutatác, Aranyas hegyes tört, egy aranyas lámpást, Aranyas teztment, két aranyas györttyát, Az egy szép fekeret, négy fő Töröclouat.

Nò, Vlimanbeker ő el kérészteté, Az iò Lippa várát meg erősítete. Élèssel, álgyuual böuen meg tölteté, Aldanai Bernáld Kámpót belè helyheste.

Indulánac el be à Kénczes Erdélybe, Mikoron iutánac az neues Al Vintzbe, Kastáldot à Barát tarttya tistefégbé, Kastélyba az ónen házába szállitá be.

Ő maga czac közel egy kis házban szálla, E szörzet dolgokban semmit nem tud vala, Erről à ki szóllot, ő nem hiszi vala, Mert őtt az ő bűne meg vackította vala.

Vigan Király képét ő vendégli vala, De à Kastáldo igen bánkodic vala, Népet è dologra titkon szörzet vala, Kic miat meg lönne à Barátnac halála.

Hadát à Frater György mind le szállitatà, Még vduar népét is elől el boczátà, Ország gyűlésébe hogy más nap indulna, Meg maradásokrol az országgal szóllana.

Azon éyel, nagy Karáczon előt vala, Másod czöterteken iò baynalba vala, Egy inas, egy apród czac ő vele vala, Vas Ferentz, és Giczi neki vduarnac vala.

Le függőket föld bolosmát tart vala, Aytót
meg kóltantác, Iffiac kerdic vala: Hogy buczut
vennénc kőül mondiác vala, Őket be boczá-
nác à Barát mondta vala.

A fő Olasoc czác rizen valánac, Kie à Bapti-
stától rà válastatánac, Nagy hertelen az aytón
be rohannánac, Ki vont fegyvercel Baráthoz fu-
tamánac.

Leg ottan rapellyal ötet által veréc, Mordál
puskából is ötet által löuéc, Szegény Vas Ferentz
re het sebet eyténc, Kegyetlen sebeckel à Barátot
meg öléc.

A Kastély kapuiát nagy hammar meg véuéc,
Ott valo kénczébe mind háktánt téuenc, Az
iob fület neki gyapialtól el metzéc, Királyi felleg-
nec postán viuéc, jelentéc.

Rötneteres lön halála à Barátnac, Kin lön na-
gy siralmoc soc iò bolgainac, Ielesben ohayrás az
Horuát Wraknac, Nagy soc ióual vala, mint at-
tyafiainac.

Olly igen örüllic nagy soc várasokba, Kie vól-
rac miatta gyakran kár vallásba, Mert kinél mie-
czet, vólt olly alkotásba, Vagy foglással, vagy
fép hóual, ki vonnásba.

Lattátoc, mikor ő kezdet predikálni, Euan-
geliomot el vnta beszélni, Soc ezer forintra kezdet
ohitozni, Adig sirt, keserget, Annac meg kelet-
lönni.

Colof-

Colofuanias nyughatatlanac miattà, Czéphi,
róia, kergeti és nyomorgattya, Bóoes czac Chri-
stusnac Euangelioma, Ezért begény predicatoroc
faggattya.

Kegyetlenége ért, kegyetlen lón halála, Te-
sét el temetn is nem hadtác vala, Hetuen nappig
à tornáztba állot vala, Szent Mátyás más napian
el temettet vala.

Innét példát vehetec tú kegyetlenec, A köz
népen tú ne kegyetlenkódietec, Imigy amugy töl
lec kénczet se gyűtsetec, Mert mind kénczeteckel
testbe Lélekbe vesítec.

Ra gondolyátoc, és estekbe vegyétec, Az Wr
Istent iréfás társul ne vegyétec, Kic igéjét halgat-
tyátoc, iob értitec, Meg nem czalhattytátoc, mert
tölle meg büntöttec.

Az Frater György lehet nektec nagy példátoc,
Kic máson tanólnac, nagy bodogoc azzoc, Kic
magokon tanólnac, bodogtalanoc, Ez mia ves-
tenec Wrac, és soc országoc.

Lón nagy okoslaga á Király képenec, Lele
czendősféget az Erdéliek nec, Mind végére méne
à Barát kénczenec, Házait foglalá Király ó felle-
gének.

Felsőges Királynac kéntsbe soekat küldé, De
az ért ó magát abból sem feledé, Mert czac három-
kocziual Erdélybe ióuc, Ót tár feker kénczel Er-
délyből el ki méne.

Iános Ki-

Iános Királyné fiával már Kassába, Az Barát halálát halla hammarágba, Czac d amélködéc nagy gondolkodásba, Nagy bőrnű halálan ő tudakozásába.

Czoda sápolodásza az iò asszonnac, Es ő velle ősbue à Király fiának, Vala nagy öröme az ő vduaránac, Hogy nagy ostort vetet Isten á Kéncztartónac.

Ád vala nagy hálát menybeli Istenec, Hogy meg álotta bosszuiát infégénc, Vég löt ő dolgába im az Frater Györgynec, Nagy loc iót mőda Királynac ő felfégénc.

Sőt nem vala nehezége az Királyra, Bosszokodic vala czac az egy Barátra, Ki czeleködése lön olly nagy karára, Kis árua fiával marada budosásra.

Siralma nagy vala à tistes asszonnac, Es ő velle ősbue à kibdet fiának, Hogy más wra lésen az erős Kassanac, Iò Magyar országac, Kénczes Erdely országac.

Az iò Király ő fogadását meg álla, Iegyruháiát az asszonnac mind meg ada, Az Herizegséget Opuliát meg ada, Asszony bép Kassából sírua d ki indulla.

Bánkodic Királyfi iò louan vl vala, Kassát nézi vala, bép, sokat ből vala, Vallyon mikor lésen Kassába szállásza Iò Magyar országba, és Erdelybe lackassza

Ohajt-

Ohajtyác, sirattyác, à kic láttyác vala, Az ő
budofásat keferüllic vala, Ó ešer, elmeiét is czo-
dallyác vala. Ó louon vléšše, termete nagy šep
vala.

Lát, hall, ő körülé vén Petruit bátyya, Iò Pri
ni Ferentzet kéšerébe láttya, Iò Cecci Lenártot
ot nem láthattya, Czac nagy šep sereget ő kő-
rülle ot láttya.

Kassai Kapitány à Cecci vala, Tizen öt ešten-
deig várašt birta vala, Ó eše, elmeie bölczeséggel
vala, Nagy víg ember vala, Minden šereti vala.

Iò hire neue ért hozà futnac vala, Soc šegény
vitez nép, hogy šolgálna nálla, Kicket meg tart
vala, az šegény nem vala, Kinec vitezšégét érti,
šereti vala.

Bennec vala mellyet ő vtra boczátot, Annae
šep šót ador, és kölczéget ador, Azért soc vitez-
től minden iò hirt hallot, Ó tištire éyel nappal i-
gen vigyázot.

Váras kőuül tizen öt eštendeig nem hált, Az
ő šüklége ért ő kőuül sem kozart, Kassára ki tá-
mat, az mind gonošul iárt, Az Sárosi Laskán Kas-
sánal šenuedet halált.

De lám életénec iobkorába vala, Šületéšenee
ötven eštendő vala, Soha beregšégbe ő sem fekút
vala, Imè melly hertelen lön ő neki halála.

Ot Királyné aššony hogy rakodni kezde, A

L

Cecci Le-

Cecci Lenárt is későlni kezdé, De lás, melly hertelen ő meg betegüle, Halálára hamar igen el nehezülle.

Sőt Kapitánfágot már le tötte vala, A Királyné affyon nem várhatta vala, Az erős Kassabol vtra indult vala, Vtánna ötöd nap Cecci meg hólt vala.

A nagy Monostorba őtet el temetéc, Czoda sockafágot őtet el késeréc, Nagy sírua halálát olly igen kefergéc, Ot soc jámbor vitez budoso félbe cféc.

Sirattyác vitezec mint kegyes attyokat, Vd-uozlic és áldiác mint iól tör wrokat Ó attyafiai ohaytyác bátyyokat, Éltötte, táplálta, nekic adot soc iókat.

Az Királyné affony vtába meg halla, A Király fiával halálát ohayttya, Óc el be menénc az Lengyel országba, Hertzegségbe onnat neques Opuliaba.

Reménfégé vagon á Király fiánac, Attya Wt lkenbe, Mert ad hálát annac, Mint ides attyánac Ferdinand Királynac, Mert ő leßen magasztalóia ő fiánac.

O tú Keresztýénc mind fel rámadiatoc, Ez Fiedelmunc ért Istent imádiatoc, Szent malastýáual beresse tú Királytoc, Hogy à Pogán kéztől éppen maradhatatoc.

Lón en-

várat à Tíbbá mellé, S'épen rackattatna Buda ól-
talma mellé.

Ást fel rackattatà S'eged várasába, Czoda
bölcszen raktác minden állattýába, Kinec mássa
ninczen, mondiác, ez országba, Élést, álgýut so-
kat szörzete be az várba.

Soc kazdag áros nép gyúle az várasba, Gaz-
dag harmintzadot szörzénec várasban, Czafár-
nac soc kéncze gyúle tárhazába, Onnat fűzette-
tet hò pénst Magyar országba.

Tíbtúl mikort ada Heperbec S'anczaknac, E-
zer, ötűáz, ötuen kettőben iránac, Várasban
Törökec czendezben lackánac, Semmi féklmec
nints, nagy keduekre mulatnac.

Iò Todt Mihály régen magabiro vala, S'eged
várasánac fő Biráia vala, A Törökec között ő ki
űeket vala, Mecző Dőbretzembe szegényül lakic
vala.

A nagy kár vallásan korosként bánkodic,
Mint meg torolhatná azon gondolkodic, Nem-
zete soc fő nép nagy S'egedbelackic, Kic kelíò hit
allat gyakorta tanátskodic.

Nagy soc számu Magyar benne lackic vala,
Czac íò fő halás is hetűáz benne vala, Kic egy
egy Törökkel vini mernec vala, Mihály mind e-
zeckel magát íòl érti vala.

Vala soc íò legény már őszue gyűlésbe, Kit
Hayduk-

Hayduknac mondnac béllél vármegyékbe, Igen
vgyeköznecc menni nagy Szegecbe, Todt Mihályt
kéüányác Hadnagyul ő közükbe.

Soc vitez Hayduual Nagy Amborus vala, Ki
rálynac Todt Mihály fel fogatta vala, Szegecnecc
várását hogy kezébe adnà, Az várat meg venni,
arra elég nem vólna.

Deréc berént Király est hammar meg ira, Ál-
danai Bernáldtnac, hogy gondolna arra, Magi-
ster de Kámpo gyüle be Aradra, Todt Mihályt hi-
uatà Wrac közzé Aradra.

Ez Kámpónac öcze Kis Kámpo ot vala, Vél-
ke Backic Peter Husát Hadnagy vala, Doci Mi-
klós, és iò Derfi Istuán vala, A nagy Horuát Fe-
rentz ackort köbrec ot vala.

Tanátsba gyülénec, Mihállyal állánac, Ról-
la végezénec, mi módon járnánac, Todt Mihály
bauába minyáian bizánac, Szegec vételére gyor-
san rà gondolánac.

Iò vitez Todt Mihály hammar felkésülte, Ot
ezer Hayduual, mind ióckal, erede, Betskereke fe-
lé el állà erede, Szent Mátyas estin, és napián mid
allà méne.

Nagy hertelen éyel meg visssa fel tere, Az Na-
dason réten mind el fel czellege, Nagy Siegeden
alól Tibssa mellé ére, Betskerekét meg állanac à
Töröc velle.

Ott éyel ſombaton hammar hírt adának, Pár
toſoc Szegedben mind kéſen valának, Hét ſáz
Halás Tiſán mind allà ſállának, Négy ſáz vitéz
Haydut à parton meg hadiának.

Deréc ſereget ők ot mind által hányának, A
négy ſáz Hayduval Tiſán fel ſállának, Kőritéſen
belől várasba ſállának, Várasbēlieckel kapura ro-
hannának.

Deréc nagy kapuiát várasnac fel nyitác, Az
öt ezer Hayduc mind be rohanának, Nagy ſiual-
kodással váraſt mind el bamlác, Sántalan Török-
ket haynalba le vagának.

Éyel à Törökec mind nyugofnac vala, Senki
től félelmecc ők nekic nem vala, Vgyan egy imegbe
nyackaſtatnac vala, Hederbęc az Várba ingé-
be ſallat vala.

Im egy vitéz fia ot foglágba eſéc, Egy Beſſia
Agám ot le vágatéc, Socáros fő Török ackort
meg öletéc, Olly nagy veſedelem Töröken ot eſéc.

Rayta mind az Hayduc, nagy vigac valának,
Az vár kapuiára kic válaſtattának, Várba rohan-
nának, Meg ki vágatának, Hete ők közzülec ott
meg nyackaſtattának.

Rómülés, nagy ſirás mind vtzánként vala, A
ſoc hólt teſt ſéllel ot fekkic vala, Két halmot à teſt-
be nagyot raktac vala, A ſoc drága kēnczet ſél-
lel takariác vala.

Vitéz

Vitezi louakár, kazdag fősfámokat, Arany
forintokat, ezüst Osiporákat, Drága főcsfiákat, és
pattyalatokat, Aranyas főblyákat, szép drága bár-
sonyokat.

Postókat dragákat, kazdag főstányokat, Sza-
talan focféle nagy kazdag árukat, Czafárnac
nac somma ezüstet aranyat, Az Hayduc nye-
rénc, szép Töröc főssonnyokat.

Kámpo hammar iuta Némettel, Magyarral,
Lára az Haydukát olly nagy kazdagfággal, Tode
Mihály forgódic az nagy Amborufal, A foc nye-
réséget gyútic nagy hammarfággal.

Iól értettúc immár Istenec aiándékár, Melly
ióberentséuel berette Haydukát, De óc berтелен nül
el bizác magokát, Mert nem adánac erről Isten-
nec halákat.

Olly nagy gonofsfágba óc el merülénc, Mert
nagy kouélyfégbe feienként élénc, A rút buya-
fágba nagy focokan élénc, A nagy réfekségbe ru-
talmasson élénc.

Nagy Isten igéiét óc bizony nem véuéc, lám-
bor predicátort várasból ki küldéc, Istenec ióré-
tér óc euel fúzetéc, Illy éktelen dolgokon Isten meg-
bossonkodéc.

El véué Haydukról irgalmas főmeit, Reaioc
fákirà haragos fegyuerit, Töltec mind el véué ad-
ta nyereségit, Magokát el vesité, mint ollyan el-
lensegit.

Rend

Rend berént hallyátoc nagy veszedelmeket, Sőt
fő Hadnagyoknak meg vackult búúeket, Semmi
nec alítac ők à Törökeket, Senkitől nem felnecc,
haytnac soc lép ökröket.

Vigan köttébetnecc ökröket, iuhokat, Napő
ként ők váriac à Királynac hadát, Hogy ők meg
vehetnéc nagy Szednec varát, Nagy vigan ők
isbác Baronya, Somogyi borát.

Sőt az vitez Horuát Ferentz mondia vala, Iob
vólna, Hogy ez had innét ki ballana, E lép nye-
reféggel fél felé állanà, Mert è nyert tistefég most
igaz elég vólna.

Töröc dolgát ertem, hogy ők sem alúsnac,
Enyi nagy kár vallást ők el sem halgatnac, Ha
mind el vesnec is, vtetlen nem hadnac, Czásár
nagy káraiért ők nagy bosszút állanac.

Im egy ieles fogolly Töröc is est mondia: Az
hatalmas Czásár, melly nagy kárt it valla, Sebe-
ből, ladaiból varát rackattatà, Ez nagy veszed-
met eddig ő meg hallottà.

Czásár è lép varát bizony meg segélli, Ha-
nemha sohólt egy bolgáiat sem leli, Iob nektec
Magyaroc eucl elő lépni, Mert félec én azon ke-
stec mind it el vesni.

Ot è beszedeket mind semminecc véléc, A Cza-
sár creiét egy czöpné sem félec, Óker meg ver-
nyi, lehattetlenec véléc, Nandor Feier várig me-
nyúnc, ők azt besféléc.

Rendel

Rendel seregeket mezőre állának, Tizenket-
töd napon ők meg monstrállának, Czac Strazáioe
sinczen, Meg el be állának, Mind le vetkőzének,
ők ouének, iuának.

Vigafágoe hammar töllec táuoának, Mere
egy óra muluán pástoroe be futának, Sántalan
Töröket à mezőn mondának: Est haluán Ma-
gyaroe, igen meg budullának.

Mikor iò Budában hírt hallottac volna, Ho-
gy Segedbe illy nagy veszedem volna, Kiből à
Czafárnac nagy loc kára volna, Budai Beglerbég
iò Ali Bassà vala.

Azon meg busulla, Hammar el iratà, Békék-
nec, Waydákac, à loc Tisztartóknac, Söndába
az várba, és az Estergomba, Simon tornyába,
Peczé, Szeskes Feier várba.

Deréc bég táborral nagy hammar indulla, A
föld népébe is ő mellé vót vala: Még az Rátzokban
is ot vele loc vala, A Segedi mezőre mikor iutor
vala.

Kaszon Bassának is el iratot vala, Beczét, Betf-
kereket ackort biria vala, Ki nyóltz száz louaggal,
béggel, késvült vala, De az viadalra ő el né iutor vala.

Imè, Ali Bassà, táborát iaratà, Az állo sereg-
be köz népet állatà, Hátul bekereket két reudal
iaratà. Puskás lanczátokat azzoc közzé állatà.

Vitezeket szárnyul két felől állatà, Czafárnac

M

három

három zászlóit loboktatá, Tizenket taraszkját el-
ybe vonatá, Mindent meg tanyitá, és igen báto-
ritá.

Immár az Magyaroc S'egedbe hogy hallác,
Hogy a Törökec őket ot kében várná, Óc az vá-
ros'végre hammar ki szállánac, Semmi börtartás
nincz, Hadnagyoc el bussultanac.

Törökec az Várba hát efr meg értöttéc, Ho-
gy a segítségre Törökec érköbtec, Soc taraszkot
Magyarokra ki lúténec, Vgyan keducc ellen meff-
fe elki mennénc.

A Törökec immár nem mefffe valánac, Had-
nagyoc forgódnac, rőndet állatánac, Király zász-
lóia allà sockan állánac, Három száz fegyures oc
mellyékül állánac.

Taraszkot czac kettőc elő vonnattatánac, Hu-
bároc vitezec két szárnyul állánac, Ot a környű
Hayduc zászlován vadnac, Mind két felől le-
sult, és Allát kiáltánac.

Ez ő vig vóltokat Törökec hogy látác, Két
felől a fekeret elő iartatác, Az álló sereget mind
környűfoktatác, Puskás lanczárokat fekeret köbte
állatác.

Magyaroc is álló sereget meg hadiác, Sárnya
mind két felőbue ropponanac, Nagy erős viadalt
ackoron tartánac, Ot ieles Törökec nagy sockan
el hullánac.

Nagy soc

Nagy loc dob, trombitác ossy igen harfagnac,
Nagy rörteneessen v̄uoltneec, kiáknac, Nagy lép
festet louac à mezõn iargaluac, Kikrõl fõ Tõrõkec
el esteec, meg hõltanac.

Az viadal kõstec ám ot meg lassodéc, Állo se-
regekhoz két fél takarodéc, Iesust, Allát meg má-
sodszor v̄uolténeec, Mind két felõl hammar taras-
kokból lóuéneec.

Gyorsan nagy vac mezõn õsue ropponánac,
Nagy erõs viadale ackor is tartánac, Sokereket
Magyaroc meg nem bonthatác, Mert tarasé, pus-
kákából, loc gilyobist boránac.

Igen hulnac, vesneec, begény keresztényeneec, Ki-
rály zászlóira tizenhat tõrõkec, Választottác vala
le vágnác, vesneéc, A zászlót le vágác, zászlotar-
sót meg õléec.

Zászló el esléfét Magyaroc meg látác, Vtõliá-
ro Husároc meg futamánac, Vélis vala elõl, hogy
mind el hullottac, Elõl kic valánac, azoc is futam-
mánac.

Elfel Tisza melet igen sieténeec, Tõrõkektõl
mestse õc sem v̄zeténeec, Négy ezer Haydut ot meg
környékezéneec, Kit nagy viadallal Tõrõkec meg
õléneec.

Gyúrtéc à testeket, halmokat rackánac, Ma-
gyaroc fõ népec mind elballadánac, Kéuc ná don
Tiszan sokan által vsánac, De loc, és sántalan nép
vizbe burulánac. Mij Vtéc meg

Vtéc meg az váraft Törökec hertelen, Ot az
ben valókat le vágác fertelen, Az iffiac el rablác,
küldéc allà vizen, Ót ezer orrot, soc záblót Cza-
fárnac ielen.

Ot lön nagy ohayrás, sírás köbtec vala, No-
ha à soc kinczet víbba nyertéc vala, De bánatlan
fő Töróc ot veset vala, Kicket à Törökec igen sí-
ratnac vala.

Ebt is halgassatoc, mondoc töb czodákat, Vi-
adal elót harmad nap löt dolgokat, Négy bázan
az Hayduc őbue vtéc magokat, Nagy Balint
Hadnagyoc, hogy vzzenec czatákat.

Tárta Töróc Peter, oc el indullánac, Senki ké-
rešue el oc sem gondolánac, Az mezon el álla, mi-
koron iutánac, Nęues Martonosnál ferenczet
talalánac.

Ackor Kašon Bafa Beczkerekben vala, Az
Bafa leueler hogy láttà vala, Nyóltz báz icles nép-
pel nagy síppel, indula, Hogy az viadalra Seg-
geddè el iurhatna.

Éz Martonoshoz ő mikor közeli iura, Az né-
gy báz Hayduual ot egybe talalla: Az Hayduc
nagy sípen rendbe álnac vala: Látà Kašon Ba-
fa, népét rendbe állatà.

Igen víg mind két fél őbue zördülénec, Na-
gy ciós viadalt mind két fél tarránac, Hayduc iò
legényec, nagy könyen forgódnac, Kic miat Tò-
rökec nagy sockan el hullánac. ○ Nò hoz-

Nó hozzá, Nò hozzá Hayduc mondiác vala,
Reménsége Kaszbonnac már ot nem vala, Mert ia
ua népeben soc el hullot vala, Louát ot meg ölc,
sebben haza indulla.

Tõn õ nagy sirlamat vitézi halálán, Igen bo
fonkodóc nagy bégyen vallásán, Nem lehetet ray-
ta S'eged viadallán, Hayduc hálát adnac Isten-
nec nagy iouóltan.

Öc két bekeret feieckel meg rackánac, S'ép kaz-
dac marháckal öc meg rackodánac, S'eged telé
kouéllyen el indullánac, S'eged végén alól à füzef-
be iutánac.

Rólla gondolánac magoc be mutassác, Né-
rudiác az várast, hogy Törökec biniác, Nagy Ba-
lint hadnagynac estue hogy meg sugác, Magya-
roc el vesítec, A Törökec forgódnac.

Imè, Nagy S'ép béual mondia az Hayduknac,
Hogy à nyereféggel Tibán el vésánac, Az fayta-
lan Hayduc rea haraguánac, Lám è pesti Lélec
meg iyed ot mondánac.

Törökec azomba ot meg zöndülénec, El ki-
rohannánac, fegyuerre kellénec, Nagy erös via-
dalt Haydukkal kezdénec, Hayduc egyen, ketten
mind kezeken vesíenec.

Vitéz iò nagy Balint czac hufad magával, Ti-
bán által vésa, igen nagy bánattal, A Törökec va-
lánac nagy vigafággal, Azért öc valánac közzülec
nagy károokkal. M iiij Vadnac

Vadnac ielés dolgõe írta Crõnicába. Kic Po-
gán miat történtec ez országba, De hásonlót e-
höz nem letec irásba: Azért méltó írnom à deréc
Cronicaba.

Ez lön Magyar nép nec ielés veszedelme, A tő
rök nec is egyenlő veszedelme, Iól lehet sám berént
ot tőb Magyar vese, De fő nép Törökben nagy
sokkal ot tőb vese.

O tū balgatagoc Hayduc kie tū vattoc, Estec
be vegyétec, mit most nektec mondoc: Sűuel,
kõnyűséggel iò vitezec vattoc, De hadakozásba
igen bolondoc vattoc.

Rend tartás io ninczen hadakozástokba, Hi-
tetec semmi niots à Christus Iesusba, Vagyon re-
ménsetec czac saytalanlágba, Az rut réfekség-
be, à kőuély buyalágba.

Vadnac nyeluétekbe nagy rutalmas bitkoc,
Mind testéc, mind lelkéc Pest nec mondiátoc, Lo-
uag vitezeket gyakran czuffollyátoc, Kőstetec
egy mást kurra selet nec hiyátoc.

Nagy Isten igéiéc, kérlec, halgassátoc, Prophe-
tác módiara tū hadakozzatoc, Feiedelmtehöz
hiuen halgassatoc, Hadnagytokat pesti Léck nec
ne mondiátoc.

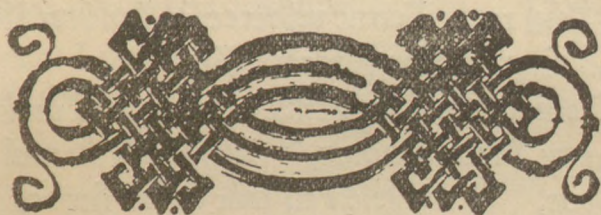
Dulást, soc koborlást tū hátra hadiátoc, Tisza
ságbán, iozanlágba maradiátoc, Czac az egy I-
sten be iamborul bizzatoc, Minden vgyetekben
nyereséggel iárhattoc. Est ha

Eft ha eſetek be, Haydue, nem rattyátóé. Sz:
dalmaſſágotkat hátra ſem hadiátoc, Tú à peſti
Lelkektől mind el hordattoc, Mint Segedi me-
zón tú gyakran le vágattoc.

Magár iekntötte verſnec kezdéſében, A ki
Börze, vagyon olly mint fél keduébe, Kaſſaba Se-
beſtyén nagy böyt közepibe, Ira ezer, öt ſáz, öt-
ven két eſtendőbe.

F
I N I
S

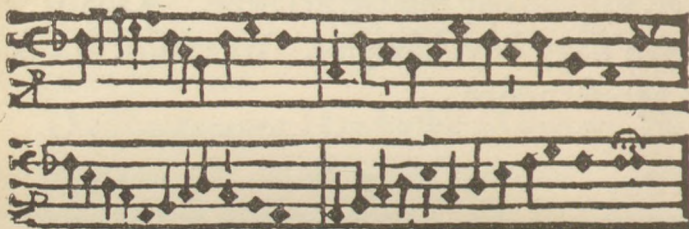

AZ VÉG TEMES

VÁRNAC EL VESÉSSÉRŐL,

Es à Losontzi Istuánnac benne valo

:✠: haláláról. :✠:

SO C czodác közzül hallyátoc egy czodát, Mint el vesztéteoc az vég Temes várat, Benne vesztéteoc iò Losontzi Istuánt Soc iò vitézzel: Sányátoc halálát.

Temes vár vala egy icles kaputoc, Törökoc elen nagy bizodalmotoc, Iclesben Tisántul à kik lakostoc, Ó el veszésén tú már sokan sírtoc.

Én nagy szép rendel erről emleközem, Vég Temes Várnac veszését beséllem, Iò Losontzinac vitézséget ielőntem, Kinec halálát búuembe kefergem.

Paranczolattyá felséges Királynac, Az ő képenec, Iános Baptistánac: Ha les ki lépte Iános Király fiánac, Az vég házakat foglalna magánac.

Hammar foglalà Erdélyt, vég házakat, Kikben ő hadià icles tistartókat, Iò Losontzinac érté vitéz

té vitéz voltát, Kezébe bizà az vég Temes várat.

A két Kámpót is mellete boczátà, A nemes
vitéz szép sòual vnòta, Míg ò felsége Ispant va
laßrana, Ò Temes várrà hiwséggel gondolna.

Nagy engedelmes lòn paranczolatnac, Mert
hiuen akar òlgálni Királynac, S szép hazaiánac, è
begény orßágnac, Czac ez lòn oka òrnyú hala-
lánac.

Vigan be òalla az vég Temes várba, Látà az
várat òrtelen voltába, Ò rà gondolà òrgalma-
rosságba, Minden òükségét be takarításba.

Söt ot mellete két wrfiu vala, Prini Gabriel,
nemes wrfi vala, Báthori Miklós másic wrfi vala,
Mint egy attyoknac òc òlgálnac vala.

Ackor Losontzi magában gondola, Ò vitéz-
ziuel czatára indulna, Meg jelentene magát, ho-
gy ki vólna, Isten akara, òerenczet talàlla.

Egy nyihany Náßád Tißán fel iöt vala, Viz-
röl Beczenel ki òalottac vala, A Náßadokba né-
pet hadtac vala, Betse Hoffstattyát òc égetic vala.

Losontzi Istuán ot raioc talàlla, A Török-
kel viadalnac àlla, Kopiác romlànac, ò igen vag-
dala, Soc fogolly eséc, soc Töröc fò hulla.

Ot sòuén házi Ferentznec innassát, Egy Tò-
röc vißi fogua, mint ò rabiát, Vitéz Losontzi lá-
tà, vité louát, Ot à Török nec el vágà ò nyakát.

Sockan Náßadra ám ot òklelénc, De à Tò-

N rökec vi-

rökec vizen el nuenénc, Sűp nyereséget vitézre
nyerénc, Czac egy fő legényt közzüle veszténc.

Ot vesze vitez Bogaczouit Stepan, Nagy vi-
gán vala jó Losontzi István, Vég Temes várba
focfeicket hozuán, Ieles foglyokat ő dőtte hayt-
uán.

Nagy vigan láttya köz nép az városba, Vad
nac Istennec nagy hála adásbá, Vitez élte ért na-
gy imádkozásba, Éltese, tarcza sokà ez világba.

Czáfár Soliman hallà országába, Hogy lá-
nos Király fia budosóba, Ó vég házai Német ha-
talmába, Ó birtoka mind vólna foglallásba.

Soliman azon igen meg busulla, Az Begler
Beket hammar el boczátà, Rayta lőt bosszut ho-
gy meg torlanáia, Hatuan ezeré BeglerBer indulla.

Czac hammar nagy szép házakat ő meg vön,
Becze, Bétékereke ő kezébe lön, Soc aprò várral
Czanád kezébe lön, Lippába szálla, ot nagy örö-
me lön.

Onnat fiete vég Temes vár allà, Vitez Losó
tzi vigan vária vala, Már arról neki fogadássa va-
la, Hogy Temes várba nagy hiuen szolgálna.

Meg szállà, tizenkét nap vitatà, BeglerBec ac-
kor semmit nem kaphatà, Mert jó Losontzi vitez
kődic vala, Minden nap hartzó ő kopiát tőr vala.

Erről bőuebben Cronicambán irtam, Vite-
segéről többet belé raktam, De hogy halálát neki
meg irhassam, Sőma szerént czac ezeket most irtá.

Siet Begler Bęc onnat el ki állá, Lofontzi mĩ-
at, mert nagy bęgyent valla, Soc fő vitezze neki ot
el hulla, Vitez Lofontzi vtanna indulla.

Tõn soc hartzolást à Begler népéuel, Mind
harmad napig õ iò vitezíuel, De nem iárhata ot
soc nyerefeggel, Onnat el tere Fellakra népéuel.

Elõl iárobán ßaguldót boczátà, A deréc sereg
vtanna indulla, Fel lakot ackor Kaydaz Agà bi-
ria, Agà meg erte, louára fordulla.

Még à derekát õ nem láttya vala, A ßaguldo
ra õklelni akarà, Deréc sereget mihellyen meg lá-
tà, Ot hátat adà, vár félé fut vala.

Est iò Lofontzi látà, nem mulata, Vgyan i-
nokba emelczõre iuta, Viadalt kezdè, sokat el hul-
latà, Lakot meg vòué, foglyokat fogatà.

Soc kazdaglággal Kaydaz Aga vala, Ki Lo-
fontzinac foglya eset vala, Kit Temes vá:ba sokà
tártot vala, Iò hitt, iò neuet ackor is nyert vala.

Vdõ el muluán egy gyúlést tétetè, Ferdinand
Király Posomba hirdete, Az Magyar Wrac min-
den hogy ot lõne, Orßág iauáról minden iót
végezne.

El fel gyúlénc à bent Mátyás napra, Ó ot vá-
labrac orßág óltalmára, Báthori Andrást Erdelyi
Waydaságra, Lofontzi Istuánt Temsi Ispanságra.

Nagy fogadásc lõne tú kòstetec Wrac ho-
gy egy mást tú meg segéltèc, Hogy ha ellenfég iò-
ne kòrületèc, Halálic egyút halnátoc élneèc.

Sőt à Király is szép sőt mondot vala. Hogy
vgyetekben mellétec állana, Söméllye szerént, va-
gy fia támadna, Egyút veletec élni halni akarna.

Igen nagy gondba iò Losontzi eséc, Kétsé-
ges vala, hogy meg segélenéc: De à Királytól igen
meg felemléc, Tisztet fel venni ő kényszeritetéc.

Ió hit allat ot Királyñac fogadà, Ófelségénec
hogy híuen szolgálna, De czaládinac lönne ő tu-
tora, Király őmagát mindenbe aianla.

Siet késülni az vög Temes várba, Azon tár-
fától à Czeyte varában, Szép gyermekitől buczu-
zic buába, Többé né láttya, gondollya magába.

Soc ohaytássoc lönec barátitol, Töróc Feren-
tzról, iò Tisztartoitól, Az iò Prinitől, és ország Chri-
stofftol, Vég buczut vében, mint iò fiaitól.

Kesületiuel méne Ispanfágba, Temes várat
váriác vigafágba, Miként attyokat nagy hála a-
dásba, Őtet vduezlic soc iò szerenczeba.

Vala BeglerBec Czásfár haragiába, Hogy Te-
mes várat el hatta vtába, Vliman Beket vesni iò
Lippába, Semmiéué tóué őt tiszt tartafába.

Ottan solit à Czásfár fő tanácsát, Czásfári ké-
pet, az nagy Amhat Bassát, Meg fenyegeté ha-
raggal à Basát, Német Királyó meg álla bossbuiát.

Magyar orsfágra fies nagy hadammal Vég
Temes várat bállyad hatalmammal, Nekem meg
vegyed soc szép álgyuimmal, Semmit ne gondolly
népembeli kárral.

Onnas

Onnat más felől ha vas el be, Molduaba, Ké-
ben legyenec vitézim dolgokba, A Király hadà az
Erdély országba, Hogy ha lönnénc read indu-
latba. ∴ ∴

Deréc táborral essénc Erdélybe, Semmi félel-
med nem kében vgyedbe, Kénczes Budáról har-
mad kébületbe, Váratat bedié Ali Basa fel földbe.

Onnat sem kében félelmed vgyedbe, Losontzi
feiet, vagy magát előmbe, Nekem ikrassad, láf-
sam örömembe, Ió Magyar ország legyen mind
kezembe. ∴

Ebt haluán Basa, fót hayruán ki ménce, A fő
Basákkal mind egybe beséle, Velec egyembe meg
Czáfárhoz ménce, Az Begler Béknecc ó kegyelmet
nyere.

Velec egyembe Amhat fel kébüle, Szanczac és
Wayda soc vala ó vele, Száz hatuan ezeren Basa
el erede, Száz tarasik, tizenhat Fal teró vele.

Iuta, à pusira Somlyónál meg álla, Onnat sa
guldót vég Temes vár allà, Sent luán napián pen-
teken boczátà, Vitéz Losontzi akkor hon né vala.

Temes vár dolgát kouúl futtya vala, Ó ióbá-
gából mindent takar vala, Basa ot vóltát immár
tudia vala, Ó éltét sokà nem reménli vala.

Azon pénteken czac negyed magáual, Ó be-
vallada nagy berenczeièuel, Az hősséc löncè olly
nagy vigasággal, Losontzi biszrat mindent bátor
sággal.

Iő vitézeket mind egybe hivatà, Minden nemzetet ő elő szólita, Az város népét is elő szólita, Nagy erős hittel nekik azt fogadà.

Nem sánya vélec az őnen halálát, Minden kenczénec nekik ki ošťát, Holtig szolgálja az ő őp hazáiat, Iő szolgálac igéri iofágát.

Ot az vitézec nagy örömben lőnec, Es nagy iő keduel őc is esküvénc, Tisztelégekre ot vesni mérnénec, Keresťtyénség ért halát benuednénc.

Polgároc is mind meg esküttec vala, Losontzi Istuán ő őfáz lóual vala, Vitéz Kis Kámpo két őfáz lóual vala, Seredi Györgynec őfáz lóuagia vala.

Prini Gtbrielé őfáz lóuag vala, Az forgáts Simon hatuan lóual vala, Dom Gáspar három őfáz Spanióllal vala, Három őfáz Czeh drabant, Német czac őfáz vala.

Vélec három őfáz Magyar drabant vala, Ot az városból harmad fél őfáz vala, Mind à köšťéggel harmad fél ezec vala, Vitéz Losontzi biftatásba vala.

Gyorsan másod nap hartzolóc iővénc, Temes vár alatt iargalni kezdénec, Vitézec sockan fő lóra vlénec, Iő Losontziuál gyorsan ki vlénec.

Ez az wřfiu bátor vitéz vala, Mindenűc elől ő kopiát tör vala, Vitéz Kis Kámpo is ot vele vala, Az Wřfi melet ő kopiát tör vala,

Ackor à

Ackor à hartzon soc fő Török veße, Soc be-
gény legény vitezseget icente, Ifhu Sullyoc István
közűlec ot veße, Vitez Losontzi vigan meg be-
tere. ∴ ∴

Czac hammar iuta negyed nap à Bassa. Te-
mes vár allà à Czafárnac hada, Vlicia mezõn tá-
borát iaratà, Santzokat hánya, álguyt igazgatà.

Im à Temes vár, Temes vizben vagyon, Az
viz körülle nagy folyásban vagyon, Nap kelet fe-
lõl Siget város vagyon, A fel fél felõl à deréc Vár
vagyon.

Olly szép árockal körítése vagyon, Három
kapuia az várasnac vagyon, Es két bástyáia föld-
bõl rackot vagyon, Vár, város közet egy szép viz-
uár vagyon.

Nò, ot dél felõl Vlicia mezõie, Hogy kún meg-
állot à Czafár ereie, Rõtteneresen onnat kezdéc
lõnie, Temes vár falát igen tõretnie.

El tõréc onnat mind à fő házakat, Földenic
rontác à nagy kőfalokat, Varból fel gyuytác Si-
getbe házokat, Abbá is vinec Törökec álguykat.

Tõrõtni kezdéc onnat is az várat, Vele egy-
tembe földbõl rakot bástyát, Abban õrizni had-
tác iò Dom Gáspárt, Erõssen rõtác várat, és az
bástyát.

Eßt à Törökec ostromlani kezdéc, Vitez Dom
Gáspár igen emberkodéc, Iò Spanioloc mind vi-
tezködénec, Ot lón el veße Nicapoli Béknecc.

Módia Dom Gáspar főrnnyü halálánac, Mikor
Törökec onnat táguánac, Ménc törésére fel à bá
styánac, Derekát által lóuéc Dom Gásparnac.

Ezen vitézecsokan bánkodánac, Halála ott
lón olly nagy soc pogánnac, Kin à Törökec igen
ohaytánac, Porrà el fogyà az Amhat Bassánac.

Soc porral iuta Natoliai Basà, Nagy soc élés-
fel, czac ezer louagia, Sebesi hősec ki mentec cza-
tára, Egy falka Törököt hányánac szablyára.

Vitéz Lnsontzi mikor aßt meg érté, Hogy se
gitsége sohonnac nem lónne, Porral, éléssel ő nem
sokat érne, Hò pénst à népnecc nem tud honnat
venné.

Az ő kölczége már el fogyot váia, Az egész
hadnac ki oßtotta váia, Titkos Deákiát főlitatta
váia, Illy tanuságot neki adot váia.

Rea vgy gondolly, fiam Istuán Deác, E Te-
mes várból im én ki boczáttlac, Én paranczoloc
minden Tisztartómnac, Kénczem, jószágom zá-
lagba hányánac.

Engem kölczéggel, néppel, értesítetec, Mert I-
sten vtán bizom czac bennetec, Testamentomó,
im, adom tú nektec, Benne meg vagyon, mint
czelekődietec.

Czoda Berenczen Istuán el ki jóue, A Tisztar-
tókkal kölczéget be küldé, Söldot hirdetuén, szép
falka nép gyüle, Varkuts Tamás is szép népet erebte.

Sõt à Szt-

Sõt à Segedi Tót Mihály fel gyült volt, Nè-
gy vagy öt házan Temes vár felé ment vólt, Tò-
rókec miat népét vesztötte vólt, Sebben keuesen on-
nat balladot volt.

Czaltságát meg értéc Tót Mihálynac, A se-
gélyö nép ot meg hasonlânac, Maros rövétöl
mind hátra oshânac, Iò Losontzinac aual bút a-
dânac.

Ez vdo közbe naponként vitatà, Temes vár,
falát Basa, vgy rontatà, Három oldalà mind föl-
denig romla, Czac nagy kapuba Losontzi ma-
rada.

Soc ezer Törökec ostromokon vesse, Az vité-
zeckel wrfi meg epede, Élés böuen nincz, vadnac
nagy chségbe, Nincz reménlegéc sohonnét v̄g-
yekbe.

Sõt az Istennec lelkét aiánlottà, Irgalmaslá-
gát czac õ neki várta, Az vitézeket illy főckal
bisztatà, Iutalma annac lehen menyorságba.

Immár bent Iacob napiára iutânac, Harmintz
kettöd nap vala vár viuásnac, Basá késite népít vég
ostromnac, Auagy meg vesic, vagy mind ot el
hulnac.

Tönc nagy zöngést, meg suolkodânac, Röt
tenetesen menénc viz várnac, Ot is Törökec soc-
kan el hullânac, Nagy viadallal viz Várba állá-
nac.

O

Siuás, na-

Siuás nagy riuás vala az városba, Vitézec
vadnac várba ohayrásba, Senki nem mehet vár-
ból az városba, Mind két fél vagyon czac Török
markába.

Ezen Lofontzi még sem röttent vala, Egy
nyihány ezer Törökbe elhulla, Az Amhat Basa
bót be adot vala, A Czafár hitit wrfinac aiánla.

Bafác, Sanczakoc hiteket aiánla. Czac, Te-
mes várat Czafárnac meg adna, Az vitézcek ot
ő nem halna, Minden fereggel békéuel boczátna.

Az iò Lofontzi arra meg sem hayla, Spani-
ol, Német, Magyar neki bolla, Az városból is be
izentéc vala, Nagy bép'bauockal azon keric vala.

Sies meg adni ez meg romlot várat, Ne ve-
besit el soc nyomorultakat, Velunc egyembe vi-
tezi magadat, Elég tisztességben, Látod halálun-
kat.

Tön nagy ohayrást wrfi, gondba eséc, Mine
à kösségnecc régen meg esküüéc, Hogy hiuen e-
gyüt halnánac élnecc, Köz akarattal Várat meg
igéréc.

Immár Lofontzi az vég Temes Várba, Hec
ezer gilyobist rakot rakásba, Kit à Törökec löt-
tec be az Várba, Népeuel borult czac az nagy
kapuba.

Az Várasiac vadnac könyörgésbe, Wrfin
legyen az

legyen az nap ki-menésbe, Mert ők nem későre rá
kodua bekérbe, Ők későre későre reggel el menel-
be.

De az vitézec vgy bõrgalmastrattyác, Az nap
menteket hogy el ne halasnyác, Ha el halasnyác,
bizony aszt meg bánnyác, A Török dolgát mert
sockan iól rudiác.

Vitéz Lofontzi à kősséget sána, Nekic meg
esküt, velec élne halna, Reggelre hadia, hogy ve-
lec indulna, Éyel későre, minden későre várna.

Sõt à ki menést igy rendel, hadia, Az város
népét elõtte boczátná, Ő bekereit két rendel bo-
czatna, A bekerec kőst népéuel indulna.

Deréc gyalogoc mind vtól menénc, Reggel
fõ lóra vitézec vlenec, Az Wri fia fel õltesteténc,
Várból Varasba vgy sèpen menénc.

Ötuen ezere à Czaşar hadánac, Kõuul louon
v Prayko kapuiánac, Egy bekerec vttat hattac Lo-
fontzinac, Szioc rátua ál, mint eh farkasoknac.

Tõn indullatot kapun Várasí nép, Aszt ott
bal kézre állatà Török nép, Bekereket boczatà
az louag nép, Aszt iob kézre állatà az Pogán
nép.

Ió Lofontzi à kapun hogy ki iuta, Beglet
Bec, Kassonnal ottan kőzból foga, Mint két
kõfal kőzet velec indulla, Az õ gyalogia kapun
hogy ki iuta.

Ot à Törökec Boritani kezdéc, Iffiat népéneec
raggadozni kezdéc, Iò Losontzinac hámar meg
ientéc, Önnen apródiát Tomorit el nyeréc.

Ottan az wrfi veszedelmet érté, Ó vitézinec
fel búual vüölte, A Töröc hiti láttyuc it el veszte:
De vitéz módra legyen feünc veszte.

Dob és trombitác zöngeni kezdéneec, Magyar
vitézec mind fegyuert véuéneec, A Törökeekkel vi-
adalt kezdéneec, Sürü Töröc kößt hammar el ves-
ténec.

Czoda vakmerő iò Losontzi vala. Mindenec
előt hegyes tört raggadà, Ó egy Szanczokat ot ál-
tal nyafolà, Hammar két sebben ő foglya ackada

Ám egy Szanczaknac foklágban eféc, An-
nac látorába mikor vitétec, Amhat Basánac tud-
tára adatéc, A sebes vitéz eleibe vitétec.

Nagy haragiába kezdé feddenie, Mire Cza-
fárnac nem akart engednie, Ereiét vélte semmi-
nec lönnie, Soc vitézit eb örüled vesztie.

Eßt mondia wrfi: Eb à tú hitetec, Czafárral,
Bassác, Bękec hitetlenec, Ha tudtam volna olly e-
bec legyetec, Sockat töb lőt volna it el vesztetec.

Az Bassa Bolla: Hitetlenec tu vattoc, Vliman
Bękneec mind hitet adtatoc, Más fedől vrtába rà rá-
madtatoc, It azért ebec kelle maradnotoc.

Mindiárt à Basa inte, félre viuéc, Nemes vi-
tézneec ottan feiét véuéc, Feiét meg nyuzác, Bal-
máual.

máual meg töltéc, Egy ház oromra az czonttyát
fel téuéc.

Wršu testét Basa temetetté, Nagy kéntsnet
fellyeb bána, és könyueze, Hogy cleuent Czafár-
nac nem küldette, Mert két seb miat nem élne,
meg erte.

Viuéc à bõrét hatalmas Czafárnac, Nagy
hálát adà Czáfár nagy Allánac, A tób vitezec ote
mind el hullánac, Kic meg hallánac, kicket el fo-
gánac.

Meg fámlalásra hadiom Wr Istennec, Vég Te
mes várba kic ot reckenénec, De vitezekben fá-
most meg neuezec, Illyic öröcké, hogy diczirteffenec.

Ieles fő vitez à Kis Kámpo vala, Ó kerest neue
Alonso Peres vala, Szjannedrai neuõ Peter vala,
Ó vitezségét soc czodállya vala.

Mert iò Losontzi hogy fegyuert vet vala, Vi-
tez Kis Kampo fegyuerét raggadà, Inte Losontzi
egyet ot le vága, Kõrosbe seckéc, ot lön ó halála.

Lön az vár elõt nagy þornyú halála, Vitez
Battyani Farkasnac nagy kénya, Ki Temes várba
Vice Ispán vala, Tõrdben két lábát el vagdaltac
vala.

Várásbelicknec könyõreg vala, Hogy által
lõyéc, Mert nagy kén val vala, Estig kénlodéc, fe-
iét vöttéc vala, Vitez Dom Gáspár bástyán veset
vala.

Vesze Porkoláb, Sövény házi Ferentz, Az
Czeft Ferentz, és Deli Ferentz, Ió Maczoiai Fe-
rentz, Horuát Ferentz, Fő Hadnagy Milác, ió
Harashti Ferentz.

Vesze ió Deli Balás, és Rátz Farkas, Az Deli
Demién, és Árpasit Farkas, Prestioczi Lukáts, és
Patanttyus Balás, Az nagy Vitalis, Vesze Kolbás
Farkas.

Vesze egy vitéz, az ió Forgacz Simon, Ki vi-
tézségét lártác ot az hartzon, Benkuit Gergely,
és az Bradi Marton, Vesze nagy Egyed, és Kene-
fi Márton.

Vesze nagy Gergely, Kis Kámpo Hadnagya,
Ió Gergely Wayda, és az Miklós Wayda, Vyšáfi
Sándor, ió Prini Hadnagya, A Kis Tomori, ve-
sze Zóltan Iofa.

Vesze Sebesi nagy Peter, Pitár Peter, Ió Vas
Benedec, és Farkasit Peter, A Szabari Benedec,
Boli Peter, A Safrán Láslo, Német Monstra Me-
ster.

Vesze Czlincit György, Bornemissza Iános, Ve-
sze Horuát György, ió Söréni Iános, Vesze Par-
nás György, ió fekete Iános, Az Moga Balint, ve-
sze Moga Iános.

Vesze Abramsi Imre Rucit Iános, Alia Imre,
ió Margai Miklós, Az Tasi Láslo, és az Tasi Mi-
klós, Ió Moxe Láslo, az Komornyc Miklós.

Vesze Rátz

Vesse Rátz Istuán, iffiu Sullyoc Istuán, Kab-
meri Istuán, az iò Kóczer Istuán, Gutsit Bertalan,
Beczkereki Fabián, Az Peter Ispán, Mendoza
Kapitány.

Vesse Wyhelyi Pál, és Váli Mihály, Samboc,
Reti Miklós, Kenderefi Mihály, Iò Korlát Imre, és
Eßeki Mihály, Az Lengyel Pëter, Sçeni Márton,
Nagy Pál.

Vesse Czomboli Miklós, Parnás Lucáts, Bitf-
kei Benedec, Patantryus Tamás, Az Tabdi An-
tal, és az Órdeg Balás, Vesse Kóres Vduarbeli na-
gy Maté.

Vesse Barbély Maté, Szent Iánosfi Mihály, A
Kóuély Ferentz, Sçekelly Sçeki Mihály, Iò Bodog
Ferentz, és Balika Mihály, Fekete Gergely, Fekete
Böldifár.

Vesse Aprós Péter, és az Gléfan Iános, Gor-
bai Amborus, és az More Iános, Az Borbás L-
spán, és az Istuán Ispán, Az Lengyel Peter, iò
Kúrti Berthalan.

Vala öröme az Amhat Bassánac, Vele egy-
embe à Czásár hadánac, Ot mind feienként Al-
lát kiáltánac, Ez nyereségen nagy hálát adánac.

Várasfi népét esmet be állítác, Örökségebe
minden hozzatánac, Szabadságokban mindent
meg tartánac, Tisztet ot adác az Kasson Bas-
sánac.

Czodáiát

Czodáiát Király hogy halotta vala, Iò Lofon
tzinac veftét ſánya vala, Vgyébe hogy meg nem
féghette vala, Mert békefég dolgát ackort fut-
tya vala.

Ezen Baptiſta Báthori Andrásſal. Igen bánko-
dóc ſoc köny hullatásſal, Hogy ſegitféggel nem le-
hete hadáual, Mert ellenfége Molduába lón nagy
haddal.

Mondiam az Pökri Annánac czodáiát, Vitéz
Lofontzi ſép tárſa ſirását, Ót áruaiáual özuegye
maradtát, Mikor meg érte Wránac halálát.

Czac amélkodóc, magát le boczátà, Keſerű-
féggel ő wrát ſiratà, Ó ſép gyermekit ſirua apol-
gatà, Olly mint őmagát ot halni boczátà.

Az orſág Chriſtoff két háiadon hugáual, Pri-
ni Gabrielnec ſép Mátkaiáual, Töróc Ferentznec
is ſép mátkaiáual, Orſág Láſlónac meg mara-
dékiaual.

Soc köny hullásſal őc ſirattyác vala, Mint i-
des attyokat ohayttyác vala, Wrnac két ſép leány
magzattya vala, Ides attyokat őc keſergic vala.

Soc iò adalléc felſéges Királynac, Solgálattyá
ért vitéz Lofontzinac, Minden várait engede Le-
ányinac, Fiackà tóué ő ſoc iöſáginac.

O melly ſertelen hallyác keſergéfét, Az iò af-
ſonnac czoda veſédéfét, Ó nem ohayttya világ-
ban éléfét, Mer el veſtötte ides ſeretciefét.

Vigallág

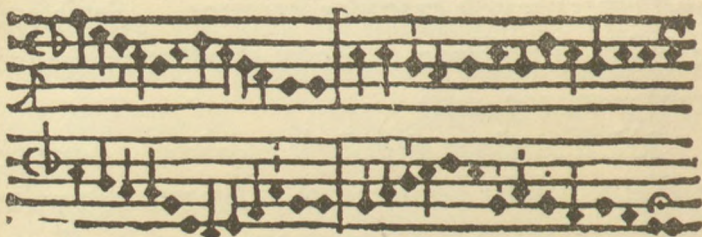

rel Istent imádiátoc: Mert ha nem segély, Mayd
el fogyatkoſtroc.

Tinodi Sebestyén ira könyuében, Nagy Bó-
dog abbony napián énekben, Mert iò Lofontzie
bánya õ búuében, Ezer, ötfázban, és ötuen ket-
tőben.

Finis, Laus Deo.

TOREC CZASZAR- NACGYÓZEDELME, KI ALI BAS- ſa à Budai Tíſtarto által, nyóltz várat meg vőué, egy huzomba.

HALLYÁTOC már Ali Bassa bölczesé-
gét, Budából hadáual gyakran ki v-
tését, Nyóltz várnac, kastélynac rom-
lását, vőuését, Az Órdeg hadanac bölczeti meg
körülését.

Ez paranczoláſſa vala à Czafárnac, Míg alac
ta lönne Ambar Temes várnac, Addig Ali Bassa
Fel föld

Felföld tartómánac, Ő rontóia lönne ot való
vég házaknac.

Rà vigyázza erre Herélt Ali Bassa, Temes vá-
rat viya à fő Amhat Bassa, Budából indulla szép
hadával Bassa, Vespérim vár a'lat lön hamar
meg szállása.

Ez Vespérim vára szép Púspeklég vala, Az Ba-
laton melet merő köuen vala, Az iò Paski lános
ot fő Hadnagy vala, De à meg szállaskort Király
felé ment vala.

Ezen Ali Bassa nagy örömbé vala, Algyut i-
gazgata, lóni paranczolà, Egy hetig az várat e-
rőssé rontatà, De aual őneki czac keuessét ártihata.

Ot benn à Porkoláb iò Vas Mihály vala, Ki
miat à Bassa soc kárt vallon vala, Éyel nappal ló-
ni Bassa siet vala, Mellytől várbelicc igen rötten-
tec vala.

Tőnc hasonlast à soc gaz nép az várba, Tá-
madánac Porkolább ellen haragba, Afokrol zá-
lókat le hánac buokba, Mind sákmánt téuēnc
kēnczbe ot à tárházba.

Az várból gaz népec sokan ki vgránac, Czac
keuesen Porkolábbal maradánac, Erről à Törö-
kēc hamar hírt hallánac, Az arulóc vár körül
mind le vágatánac.

Lön nagy röttenésse sēgény Vas Mihálynac,
Hamar sőt ki adà, fogadà Bassánac, Bekēud
P ij marhástól

marhástól ha el boczátanác, Várat ő meg adna
az hatalmas Czásárnac.

Iò Ali Bassa ezt hogy hallà, örüle, Neki fogadà:
Várat kezéhez vöüé, Békével Vas Mihályt el
eresteté, Titkon Törökeket ő vránna eresté.

Bassa hadiásából meg fogác, meg fobtác, Pén-
zétől, lovától őtet meg tisztítác, Őt meg vissza az
Bassanac be mutatác, Kaworokhoz ment volna
őtt úgy be arultac.

A Törököt Bassa hamar le vonatà, Előtte
Mihálnac igen loholtatà, Vas Mihályt ez ockal
ő meg tartostatà, Hogy Zpaiáfagot Czásártól
nyerne, adna.

Soc fohászkodással most is iò Budában, Vagy
Török oáságban vagyon nagy rabóságban, Vgy
hidiétec Török hidbe, sáuában, Bassa onnat sál-
la à nemes Scambriában.

A fiúen tizenöt napig legelénec, Esmet iò
Budából hamar késüllénec, Sanczakoc, Vay-
dác, Bękec egybe gyülénec, Tizen két ezeren, ál-
gyuckal eredénec.

Vitéz Ali Bassa dolgába bölcz vala, Dregel
vára allat táboráual sállá, Az vár törésére álgyu-
kat állatà, Négy álgyuia, hat Taraszkia neki
czac vala.

Iò vitéz Sondi György benn Porkoláb vala,
Beke falusi Gergely ő társa vala, De ackort házá-
hoz ki ké-

hoz ki kéredzet vala, A meg szálláskoron el ki rez
kedet vala.

Történi az Bassa kezde Dregel várat, Ot árn
le rontattà egy szép magas tornyat, S'ondi ot el
veste egy vitéz bolgáiát, Io Zoltai lánost, Meg
halla torony alatt.

Első ostromot Bassa nagyot tétete, Ot soc Tő
rök veste, ő nem sokat nyere, Est tőve S'ondi
Györgynec iő vitézsége, Ot meg akar halni, afe
ő már el végeste.

Sőt az várnacfalát, tornyát igen törté, Bassa
Orosfalui pappal kéreté, Az várat meg adna, ma
gát ne vestene, Már késsen költ ahoz, S'ondi czac
est izené.

Soc foglya ő neki, kettét elő hiuata, Két éne-
kes apródiát elő állatà, Azzoc előt illy Testamen-
tomot állà, Az Ali Bassanac két apródiát aiánla.

Ezen igen kéri Bassát, ő nagyságár, Vitézség
re tanyitla ő két apródiát, Es el temetesse S'ondi
Györgynec tagiát, Mert mayd it meg láttyác az
ő bőrnýű halálát.

Gyorsan mind az négyet skarláttal ruházà,
Pénzel kápaiokat meg tölte, meg rackà, Az Ali
Bassanac szépen ki boczátà, Ő minden marháiát
à közepire hordà.

Égeté, el vesté: Istalóba méne, Iő louait he-
gyes törrel által veré, Lelket az Istenec aiánla, igé-

gère, Nagy deréc ostromat Ali Bassa kezdeté.

Nagy s'ép dárda S'ondinac kezébe vala, Se-
besülue t'erden álua ő viu vala, Romlot torony al-
lat által löttéc vala, Az feiét az hegyről allà vette-
téc vala.

Iò Dregel nec vára l'ón Bassa kezébe, S'ondi-
nac à testét viuéc eleybe, Feiét keresztete, à testhöz
vitete, Mint olly vitez embert nagy s'épen te-
meteté.

Iò dicziretbe l'ón S'ondi vitez'sége, Feie felé i-
rot kopíát fel teteté, Ságra és Gyarmatra Bassa el-
eredé, De à két Kastélyba ő egy embert sem lele.

Ot mikoron iuta S'et'sen vára allà, S'inte s'ét
Margit a'ssonnac napia vala, Ot Porkoláb Aroc
háti L'orintz vala, Azon estue vára'st várból gyuy-
tattác vala.

De nem meréc várni az Budai Bassát, Ot meg
hasonl'ánac, sockan à füst alatt, Éyel ki Becké nec,
megyen ki balathat, Ároc háti halla, látà czac
nyóltz s'olgáiát.

Czac hammar vtánnoc ő is el ki vgréc, De
nem balathará, mezöben ellepéc, Mind nyóltzad
magáual fogua el viteréc, Az iò S'eczen vára s'é-
pen erő'sitetéc.

Vala Bassa ezen igen nagy örömbé, Czac há-
rom s'azan Ar'slan B'eket cre'ste, Basa tornyot e-
löl ő meg ké'sertene, Kis Palánkia vala, vala Ba-
lassa S'igmondé. Abban

Abban keüesen , de vitézec valánác , Vitéz
Terczi Mihály Porkolábia annac, Nagy András,
András Deác, és Sűliai Istuán, Mondác, hogy à
tornyot halálíg meg nem adnác.

Rötenetessen Bęc faluiát égete, Terczi Mi-
hály belől erőssen löte, Bęc ezen haraguéc, tá-
borba siete, Két ezereen másod napon aláia méne.

Nagy öreg két álgjut alá vonnatatà, Tizen-
két gilyobist toronhoz boczátà, A tornyot fe-
iekre törteté, rontatà, Terczi à toromba ot meg
nem maradhatà.

Az palánkba onnat minnyáian iöüénec, Meg
is öc-à Bęktől nagy hitet vöüénec, Palánkot meg
adác, vgy el viteténec, Kiket Buiác alól békéuel
erefténec.

Ki szálla à Basa az Hollò kö felé, Táborát iá-
ratà közel az vár mellé, A porkoláboktól az vá-
rat kéreté, Két Porkláb vala akkor az Hollò kö-
be.

Az Imre porkoláb, Sűsi András vala, Imre
meg iyeder, András vitez vala, Imre az Bassánac
ot vállast tört vala, lò Hollò kö várat ö meg igér-
te vala.

András hogy esit halla, Ottan ellent monda,
Pártos drabantokkal Imre rà támada, Hegyes tör-
rel társat által veri vala, Ha akkor ö kezét meg né-
raggadiác vala.

Sierféggel

Sietléggel várat Bassanac meg ada, Bassa béké
nd öket el boczátatà, Imre magát eud gyúlólég-
be hozà, Ött addig kergetéc, főckéc Töróc or-
szágba.

Táboráual Bassa Buiác allà állà, Porkoláb,
Wt képe ot nagy Márton vala, De nem az clób-
bi Kopas Márton vala, Kit iò vitez módra régen
elfoktác vala.

Öted napig Bassa erőssen lötteté, Azért Buiác
falát egy czöpné sem septe, Czásár kegyelmére is
igen kéreté, De nagy bátorlással Nagy Márton
nem igére.

Lön köbtec hasonlás, Tárbázat fel törté, Ey-
el ki Beckénec, ot valót el viuéc, Az Ianczároç ö-
ket ýtakon leseléc, Öket mind le vágác, Mártont
fogua el viuéc.

Nagy Márton ez nap is vesni oda vagyon, Az
Ali Bassanac nagy czodáia vagyon, Az Buiác vá-
ránac erős fala vagyon, Nem hidte, hogy annac
femmi módon ártasson.

A szép nyereségen Bassa lön örömbé, Czásár
viteziben, házakban helyheste, Hadáual Budába
esmeg el be méne, Örömébe Allat mindennel
vuoltete.

Kár lön ez váraknac tollúne el vesesse, Mert
sóc tartománnac lön hozza teresse, Király felség-
nec nagy kár főnuedesse, Lön keserűlege rea-
gond visseléc. De nem

De nem lön ezoda váraknac el veséffe, Mert
ezekből lön sient igénc vldése, Ezért bosíbut álla
raytoc, kézbe ada, Es ellen ségie lábai allà nyoma.

Finis, Laus Deo.

AZ PALASTAI ME- ZÓN VALO VESÉDEL MÉRŐL,

Holot Teuffel Mátyás, és Sfortzia Ferentz na-
gy s'egyent vallánac, minden
seregeckel.

MÁR hallyátoc vesítet az Órdeg Mátyás
nac, Más nyeluel Teuffel nec neuezic és
mondiác, Kegyes Királyunknac mikro
ron meg mondác, Fel földi vég házac hogy elköl
tec, czustanac.

El ira, izene fő fő Hadnagyinac, Olaf Sfor-
ciánac, és Órdeg Mátyásnac, Györi és Leuai s'ep
Magyar hadánac, Az végbeliek nec, vitézi Had-
nagyinac.

Gyorlá kébülné nec, oc el indulnánac, Hogy
az vég házokat meg s'abadítanác, Az Ali Bassá-
ual oc s'ömbe vinánac, Leuára gyülné nec, oc
mind egy mást meg várnac.

El meg, el iratà, izene Wraknac, Kásza tarto-
mányba, Vár megyes Wraknac, Hogy egybe
gyülné nec

gyűlnének, mind fel támadnának, Az Leuai had
dal ők öbűe balagnának.

Iauoc ért, hasznoc ért, meg maradáffoc ért,
Gyűlnének, vinának az ő hazáioc ért, Ne veszné-
nec mind el az nagy tunyaság ért, Vármegyec
hogy hallac, gyűlni kezdének azért.

Órdeg Mátyás, Király képe, két száz lóval, Du
na eluól Görbel Hadnagyoc, szép haddal, Köglo-
uit György, Sandor Ferentz, Dombai Mihály, De-
söfi Ferentz, Rátkai Pál, száz száz lóval.

Rà gondoluán, Leuából is szép had vala, Ste-
kely Miklós, Sarkándi Pál, Stepan Wayda, Ma-
tusfai Sebestyén, Jakosit Ferentz vala, Ezer száz
száz lóval, olly nagy szép serec vala.

Élés Mester Sbardella Agoston vala, Vátzi
Púspec vala, ő száz lóval vala, Kis Pukhan, száz ló-
val vala, Krušit Iánosnac vala, Hadnagya Czuti
Gáspár, száz lóval vala.

Sforcia negyed fél ezer Tallyánnal, Közükbe
be iuta, nagy szép gyalogokkal, Masco harmad
fél száz fegyueres lóval, Viglesi Tisztartò iuta
nagy hammarággal.

Es három ezer Lantz, Puskás, kopiás iöue,
Mind fegyueres vala, Leuára be iöue, Egegre è
szép had táborral be iöue, Nyóltz száz Czeh, és
Haydu ot hozà nagy szép iöue.

A Némerec, Talyánoc, nagy kazdagoc, Sok-
nac ő köz-

nac ő közöttök vagyon arany lántzoc, Soc arany
forinttyoc, soc ezüst talléroc, Tizen hattod na-
pig Egegen lön lakáffoc.

Storgófs hire iöue az Ali Bassának, Hogy sör-
hada indult Ferdinand Királynac, Neki nagy soc
kime ré s toua furofnac, Minden hírc igazán há-
mar neki meg hoznac.

Ő minden hadáual mezön késsen vala, Erre
rà gondola, Vátza el be állla, Még à Temes vá-
rat ackort viyác vala, Ezer, ötsáz ötven két ebten
döbe vala.

Vátzból Drégel felé az Bassa indulla, Egegen
az Órdeg Mátyás mulat vala, Az Vármegyeket
igen vária vala, Phileg várasába őc gyülkeftec
vala.

Röuid vdon Nemesec nem gyülheténc, Had
nagyoc Órdegnc gyackran izenénc, Hogy ő
fellyeb lépnc, és öbuc menénc, De ő velle magát
Bassa ellen dégnec.

Ackor az Vármegyec fel földi Wrackal, Már
be gyültec vala het ezer magockal, Immár Basa
vala nagy olálkodással, A két had ne lönne ham-
mar sőmbe egymással.

Teuffel fel boczátà álgyc eleybe, Kicket Zól-
tyom felöl Kiraly nekic küldé, Rárcair, Kögleit-
tyor, Marufnait küldé, Hogy Kékő varánál őc ta-
lallyanac egybe.

Vadnac az Bozóknál álgyuckal, meg hallác,
Egegről az hadat ők is ki állítác, Elöl iárót őt főz
Huszár boczátnac, Az vtán az louag fegyuer-
sec valánac.

Gyalog három ezer Lantzkenet indulla, Ne-
gyet fél ezer Olasz az vtán vala, Nyóltz főz Hay
du, Czéh, vtánnoc indult vala, Éles őckerec köb-
het tarasfc vellec vala.

Hat főz Husár ot vtól iároba vala, Az Palá-
sti mezőn tábort iártác vala, Bassa táboráual már
Siluálnál vala, Ezer louon valo Törököt el bo-
czátá.

A Király hadát kimellyéc, meg körüllyéc, Aft
az vtól iáro Husároç meg vžéc, Igen hartzolá-
nac, egy feiét véuéc, Fogua egy Törököt hozá-
nac, ot nyerénc.

Ackor à fogolly általlyába meg monda, Ho-
gy à Bassa vellec ot őömbe meg vina, Valakinec
Isten diadalmot adna, Véli Teuffel Mátyás, ho-
gy nagy bölcz ember vólna.

A őent Lórintz napián reggel à Törökoc, E-
löl el iutánac, nagy hartzot tóuénc, Németec ta-
rasfból igen lóuédeznec, De aual magoknac ők
hasznot nem téuénc.

Mert el lóuéc Desőfi Ferentz ballábát, Loua
ot meg hala, két ló köb- őmagát, El viuéc, vtrába
látác ő halálát, Soc iámbor meg bánà ez vitéznc
halálát,

Az har-

Az hartzon mind két fél olly igen forgódnac,
Kic ottan meg hálnac, kic foglyà akadnac, Há-
rom taraszkodót nyérénc, el hozánac, Hogy kin
az Magyaroc, Németec vigadánac.

Kárt à Törökekbe Magyaroc téuénc, Mert
sóc fő Törökek az hartzon vesénc, De Magyar
közül két fő vitéz eséc, Dombai Mihályt, San-
dor Ferentzet el viuéc.

Bátorágoc vala ot az Husároknc, Negyuen
válogatot iò Talyánoknc, Sűkség hozà Husá-
roc meg futamánac, Talyánoc egy mefdekébe
borullánac.

El bomlác Törökek à Talyánokat, Három
százan velec kezdénc viadalr, Igen vitézködnc,
ölénc sóc Pogánt, Budai Kéncztartót meg öléc,
à fő pogánt.

Viadalokban oc meg fárattac vala, Hogy
meg segéllenéc igen vuóltic vala, Az Magyar vi-
tézec rà ökkletc vala, A Talyánokat éppen el hoš-
tác vala.

Lón az Bassánac délbe el érközésse, Tizenkét
ezer nép, tizen egy taraszkodót velec, Az ő sűp táborá
vagyon meg sűrezuc, Sockat taraszkodókból két fél
lőuénc sűmbe.

Czac hammar egy falka népet el boczátà, A
Király táborát hától el boczátà, A Töröc egy he-
gyben gyalog népet látà, Nyóltz száz Haydut,

Quj

Czchet

Czchet, el bámla, mind le vága.

Akkor aſt három ſáz fegyueres meg látà, Ot-
tan à Törökre reáia indula, A Töröket ham-
mar két felé ſackaſtà, Töröc meg futaméc, ſoc
bennec ot el hulla.

Ez vtán fegyueresec allà ſállánac, Helyekre tá-
borba eſmeg be allánac, Hadià Hadnagy Huſá-
roc hátra állánánac, Fegyueres ſereget ot elöl álla-
tánac.

Németec, Talyánoc elöl allánac, Eleyk be ta-
raſkokat vonnatánac, Az Györicec ſárnyul, mel-
lyékül állánac, Taraſkból mind két felé ſoc gilyo-
biſt ſoránac.

Melly gonof ſerencze ot nekic adatéc, Czo-
da képpen álgyu, porr, ám felgyuytatéc, Törö-
kec örülnecc, Alla kiáltatéc, A Király ſép hada a-
ual meg remülteréc.

Teuffel ő taraſkit viſſa teriteté, Baſſa nagy
fel ſóual Allát vuoltete, Egy czöpet ſem vára, ot
ráioc erede, A Lantzkenet Német előſer futni kez-
de.

Györi, Leuai had vtánnoc futaméc, A deréc
ſereget ám meg környéközéc, A Törökec miat
nagy ſoc le vágatéc, Egy nyihány ezer ő bennec
ot foglya eſéc.

Király ſép hadában mind ſákmant téuénec,
Király Hadnagyiba ot foglya eſénecc, Király ké-
pe Teuffel

pe Teuffel Mátyás ot el esét. Az Talyán Had-
nagy Sforcia foglya esét.

El fogác Dombait, és Sándor Ferentzer, Le
vágác Sbardella Ágoston Púspeket, Iò Borfai Mi-
klós, à kis Pukhon veset, Az Iò Söli Farkas, Ro-
son Christoff el eset.

Rötteneres vesedelem ez Iöt vala, Melly az Iò
Királynac keserues kár vala, Teuffel Mátyást Bu-
dára be vittéc vala, Zászlóia, Dobia, Sipia, trom-
bitása vala.

El allà vitetéc à Töröc Czafárnae, Ot Iön Iör
nyú halála Teuffel Mátyásnac, Sartzolása meg
Iön Olaf Sforciánac, Tizenhat ezer aranyat adà
Bassánac.

Vala ezen Bassa igen nagy örömbec, Éyel
nappal vagyon nagy késülésbec, Sándékia, Sól-
nokot, Egret, ő meg vegyc, Mind Lengyel hatá-
sig ez orfágot el nyerie.

HISTORIA, AZ ERDELI nyomorúságáról.

Iön ez vdo közbec benn Moldua földébec, Il-
lyes Wayda késülle örüen ezenen, Töröckel, Olahal
Erdelnec földébec, Rablást, és égetést tegyen Király
földébec.

El be vte az Oytozon hammarúsággal, Toria
várasánal

varasánal állá táboráual, Onnat Baguldót bo-
czátà Bertartással, Három hec allyába iárnac na-
gyiargalással.

Stepfi, Kizdi és Orbai hec allyába, Herman,
Prásmán várasa lön felgyuytásba, A föld népe
minden felől nagy futásba, Török, Olah iargal
babadon az országba.

Ebbe hogy hire lön két Vice Waydánac, E-
denfii Láblónac, és az iò Bank Pálnac, Ország ne-
gyed részéuel oc támadánac, Kolos, Doboka, Ózd,
Kickelö, indullánac.

E dolgot à Töröknek mikoron meg értéc, Meg
várni nem meréc, oc futamást vönc, Stepfit, Kiz-
dit, Orbait, rablác égetéc, Nagy soc kárt tövé-
nec, aual oc ki menénec.

Iò Edenfii Lábló, Báné Pál sieténec, Őket az
hauafic erőssen kergetéc, Sokat levágánac, kicket
érheténec, A terhös Törökben hauafokban ves-
sénec.

Peter Wayda fia Illyés est müuelé, Hiwféget
Czabárnac ocuel idente, Azomba Temes vár, Lo-
fontzi el vesé, Lippa, Sólomos vára meg czoda
képpen vesé.

**HISTORIA, AZ LIPPANAC V-
töllo el veséséről.**

Póru czelekedéc ki porkoláb vala, Áldanai
Bernáld, ki nagy Kampo vala, Mihellyt Temes
várnac veséssét meg halla, Lippából, Sólmosból
hammar el ki állá.

Amhat Bassa hallà, olly igen czodállá, Mint
lakohellyébe könnyen belé állá, Élése, álgyuia ben
éppen vala, Soc ezer forint kárt ott Király vallo
vala.

HISTORIA A SÓLNOCERŐS váránac el vesésséről.

Sőt az Ali Bassa, à nagy Amhat Bassát, Ó
Borgalmaftattya, indicza nagy hadár, Hogy őc
meg állanác Sólnoç, s Eger várát, Anyit nem mu
latnac mint vég Temes vár allat.

Ottan el indulla az nagy Amhat Bassa, Sól-
nokát meg állá, elől Ali Bassa, Husz ezer népével
álgyuckal meg állá, Egy heçtic löteté : de ő aual
nem artà.

Ot benn fő Porkoláb Nyári Lörintz vala, Ve
le soc iò legény heted fél száz vala, De soc fele nyel-
uen valo népe vala, Kic közet pártolás, meg hason
lás löt vala.

Iò álgyu, és Tarasç huszon négy benn vala,
Sólnokban szakállos más fél ezer vala, Spaniol pu
ska is más fél ezer vala, Ezekhöz valo pör nyöltz
száz mása ot vala.

Ma váual, vas, on, tűzes berbám soc vala, Gi-
lyobis, és köttel bánatalan soc vala, Soc ezer forint
ba Királynac ál vala, Kicket S'ólnokban mind o-
da vesztettec vala.

Olly igen lép, erős, S'ólnoc vára vala, Egy fe-
löl à Tisza allatta foly vala, Más felöl à Zagyua
alatta foly vala, Vár allat à két viz öbuc packad-
ua vala.

Söt à fel fél felöl nagy árokia vala, Harom be-
gen, három erős bástya vala, Czac nagy magas
töltés neki fala vala, Házac à töltésből ki nem
látzanac vala.

S'ólnoc allà Amhat Bafa hogy el iuta, Mezöz
egy mély földic népével állatà, A Czár tábo-
rát rayta meg iáratà, Sátorit vonatà, zászlóit fel ál-
latà.

Olly nagy zöngés, bongás, à táborba vala,
Harangoc, czöngetőc ot konganac vala, Sípoc,
doboc, trombitác haragnac vala, Sélét, hobbát
à nagy hadnac nem láttyác vala.

Láttyác várbelic, borzadoznac vala, Loson-
tzi veséssé mind esek be vala, Óc ot allatomba su-
gnac hógnac vala, Hogy bölcz vezetec nincz, a
óc orollyác vala.

Nem adanac helyt világi tisztelégne, A Cza-
r hadától oc meg röttenéne, Azon éycl vár-
ból oc mind ki főckéne, Szent Mihály hónac ne-
gyed napián el lépéne, Ot esébe

Ot ešébe véué Nyari Lörintz magát, Hogy
mind puštán hadtác iò S'ólnoknac várát, Azon
meg iyede, ő sem biza magát, Ó is puštán hadià
à S'ólnoknac kapuiát.

Kesereg magába, meg álla vrába, Gondolkod
ni kezdé az ő nagy buába, Iob neki meg halni
S'ólnoknac várába, Hogy nem ségyenére élni it
ez világba.

El tere, be méne S'ólnoc kapuiába, Halálát
végeze nagy bátorlagába: Azomba Töróc in-
dulla haynalba, Még nem tudtác vala, Hogy sen
ki nincz S'ólnokba.

Leg ottan ostromnac őc meg indullánac, Az
várba nagy fűstet ám őc meg látánac, Meg értéc,
az várból hogy ki vgrottanac, Az vár kapuiára
őc hammar rohannánac.

Vár kapuiát Nyari Lörintz meg állottà, Vi-
tész modra vellec ot viadalt tarta, Soc Töróc el bá-
la, ő foglya ackada, Az futo gyalog nép nagy
sóc veše, meg hala.

Ezen lön öröme ot az fő Bassánac, Hogy S'ól-
noc vára lön kezébe Czabárnac, Örömekbe Al-
lár, Allár, kiáltánac, Soc söršámot vár viuáshoz ot
találánac.

S'orgost kéšülénec Eger vára allà, Ségyen
vallania őc sietnec vala, Abból is ki šeknec mind
ašt vélic vala: De az ő šerenczeiec višša fordult
vala.

R ij

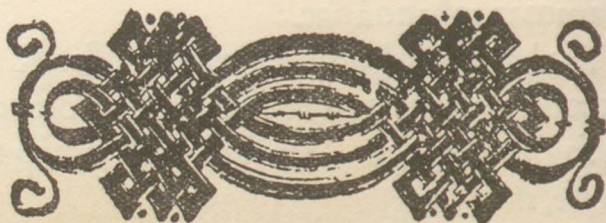
Ezen ké-

Ezen kérinc, Attya Wr Isten, tégedet, Kegy
essen halgald meg hiw Keresztyénidet, Terjed
meg Pogán ellen berenczenket, Ronts meg, és el
veseld àfene Törökeket.

Soc dicziretet hogy teneked mondhasunc, A
te bent Igédet halgassuc, tanólyuc, Iámbor
életünckel azzont mű meg tarczuc, Te bent or-
szágodba, veled őbuc, vigadiunc.

Ennec lön irása az iò Colosuárba, Tinodi Se
bestyén könyw nyomtatásába, Sörze nagy bu-
ába egy hideg szobába, Gyakran fu körmébe,
Mert nincz pénz rassollyábau

Finis, Laus Deo.

Historia

HISTORIA

AZ EGER VARNAC

CZODA NAGY S'ERENTZES VI-
tatássáról, és à Törökektől valo meg mence-
:✿: kedesséről :✿:

EZ ÉNEKNEC ELŐL IÁRO BESÉDE.

ú Magyaroc már Istét imád-
iátoc, Es öneki nagy hálá-
kat adiatoc, Ielesben Tisban
innét kic lakostoc, Egri vi-
tzekek nec soc iót mondiátoc.

Im egy Cronikát mon-
doc, meg hallyátoc, Talám
mással soha nem hallotátoc,
Magyaroc vég ház-
ban sem szolgálátoc, Eger várát mint most él-
talmazátoc.

Nem emberi hatalom est műuele, Mert czac
Wt Isten hatalmát jelönte, Ez világ hatalmát sem
miué téué, Töröc Czásár erciét bégyenite.

O melly ieles hat czodac történetec, Croniká
ban hasonlóc sem leterec, Kikröl világ végic meg
emleközec, Magyaroc köst melly veszedelmec
lönec.

De egy czoda, Az Iános Király fia, Országá-
ból anyáual budosása, Kiből ez országnac lön bu-
dulása, Töröc Czásár miat nagyob romlása.

Ieles dolog más à Lippa véuése, Vliman Bék-
röl meg visssa nyeresé : Mert az Magyar vég ház
visssa véuése, Töröc kezéből, soha nem vólt nye-
résé.

Az harmad czoda, Frater György halála, Vi-
adal nélküül lön főrnnyü halála, Illy nagy Wrnac löt
vólna így halála, Nem oluastam hasonlót Cro-
nikába.

El vesése nagy Stagedi ssep hadnac, Negye-
dic czodáia mennyei Wrnac, Örtedic lön iò Lo-
fontzi Istuánnac, Temes várba lön halála wr-
finac.

Báthor legyen hatodic nagy czodáia, Isten
mint lön Eger nec meg tartóia, Kiröl ennékem le-
ssen meg vallóia, Czendéségben czac legyen
meg hallóia.

Ebből vitézec soc iót tanólhattoc, Sállot ház-
ba mi búkség meg hallyátoc, Minden vgyetek-
ben mint forgódiatoc, Hogy iò hirben, newben
maradhassotoc.

Soc iò

Soc iò adasséc menyböl vitezeknec, Kiktől
meg tartattéc vára Egernec, Rabfágtól marattà
ez földi népnc, Bora, kenyere hegyeknec, völ-
gyeknec.

Tú hallyátoc Eger historiáiát, Ne bányátoc
èn sóm saporodását, Mert négy réfre osztom en-
nec mondását, Hogy bőuebben értsetec nagy-
czodáiát.

Irom első részében Eger várát, Ó állását, és
minden rendtartását, A többibe Az erős ostro-
mokat, Pörfel gyulást, Töróc ségyen vallását.

EZ HISTORIAS ÉNEKNEC ELSŐ :✠: RÉSE. :✠:

Irnac vala, más fél ezer, negyuen nyóltzba;
Szent Iacob hónap huszadic napiába, Eger vára
lön iò Király samába, Erte Király Egret nagy pu-
staságba.

El válastà egy iámbor hiw solgáiát, Az Rusz
kai iò vitez Dobo Istuánt, Mint fő Polkolábiát,
Vduar Biráiát, Iò Zai Ferentzet, más Polkolábiát.

Negyuen kilentzben mikoron irnánac, Es-
meg foglallác az Olah Miklósnac, Fő Púspeknec,
fő Cancellariusnac, Ótód napián az Bodog as-
fon hónap.

Dobót, Zait, ackoron meg eskeréc, Ó felsé-
gének, or-

gének, Orbágnac, Púspék nec, Eger várban hogy
oc hiucc lönnének, Ótuen estendöben mikor el-
nének.

Egri sereggel Sólnokot foglalác, Király ak-
rattyából meg csinálác, Vitéz Zai Ferentzet ben
ne hadiác, Ki iól völgyalla, Soc iámboroc vallyác.

Olah Púspéc ötuen egy estendöben, Vitéz
Metskei Istuánt Egri tiztben, Dobo Istuánt mel-
lé minden vgyében, Válastà, völgyalna iò hiwsc-
gében.

Királynac, Púspék nec, meg hitezének, Hogy
Egerben nagy hiwscggel lönnének, Visont Ki-
rály, es Púspéc felelének, Sükségeekben segítség-
gel lönnének.

Czoda szép helyen Eger vára vagyon, Az
völgyre feksic egy hegy orozaton, Esakra ellen-
be Király feki vagyon, Nap keletre egy nagy ma-
gas hegy vagyon.

Arról be nézhet nec várba szabadon, Napke-
letről alá meneti vagyon, Délről feksic váras, egy
völgybe vagyon.

Söt várasnac vala tapasztot palánkia, Annac
vala négy ki ménö kapuia, Eger viz nec által ben-
ne folyása, Nap nyugatról à Káptalan Klastroma.

Soc épülése ben az várnac vagyon, Délről, vá-
ras felöl, nagy bástya vagyon, Varkuts Tamás
rackattà, kapu vagyon, Közél nap nyugatra egy
torony vagyon.

Ahoz kö-

Ahoz közel egy erős kő bástyája, Kit iò Do-
bo István rackattot vala, Azon belől egy szép e-
rős palánkia, Az kaputól, nagy bástyáig, az vala.

Benn, ezec kőst vagyon egy föld árokia, Ka-
pu palanc mellet egy nagy domb vala, Teteiere
kasokat raktac vala, Kitől álgyuc két felé járnac
vala.

Az várán régi nagy föld domb más vagyon,
Napnyugat közet, észak közet vagyon, Vár be-
geletin teteièn soc kas vagyon, Tapasztot palanc-
kal körítue vagyon.

Fenn az aránt belől mellete vagyon, Azon
begeletin, egy kő bástya vagyon, Az à tömlerz
hossza északra vagyon, A mellet északról soc szép
ház vagyon.

E palotác allat külső kő fala, Kőfal belől egy
süvény palanc vala, Palotác végébe egyenes kőfa-
la, Fal végében à Sándornac bástyája.

Régen Prini Peter kettő sáckastá, Az nagy
várat fallal által rackatà, A Monostort belső vár-
ba hadiatà, Sántuariomat egy bástyánac hadiatà.

De à külső része más várnac hadiatà, Sántu-
ariomig egy nagy töltést hadiatà, Kin soc álgyu
három fdé szolgálna, Nap keletre begy oldalra,
északra.

Es à Sántuariomba alkottac, Teteiglen bo-
ronából fel róttac, Egy nagy töltést vitczec czi-

náltanac, A tetején töltet kassoc állanac.

Nagy lép álgyuc arról délre szolgálnac, Nap keletre és Északra szolgálnac, Egy emekzes kapu mellette annac, Kin a külső várba ki s be,ot iárnac.

A kaputól fogua szegletic vala, A meg mondot egyenes kőfal vala, Az fokiglan belől mind töltés vala, Aual egyaránt egy nagy töltés domb vala.

Azon is soc töltet kasoc valánac, Tetejébe egy palánkot fonánac, Belső várba hegyről be ne lál fanac, Nap keletre álgyuc onnat szolgálnac.

Sándor bástyától kedig szegletic, A falli kőüül egy nagy ároc mind végic, Onnat egyenes fall, nagy kapuig, Közepetic egy tornyotska ot nyug bic.

Vég az epüléséről belső várnac, Már halljátoc, mondom a külső várnac, Északról vagyon Sándor bástyáiánac, Egy egyenes fall, által rakkot kőfálnac.

Es árokiát be reckesítötte vala, Falon, ároc kőüül, a külső várba, Kit Czabi bástyánac hin nac vala, Mert mikor Czabi Istuán biria vala,

Két részre ot szackasztani akarta, Az egy várból hogy kettőt alkortatná, Melly bástyánál el ki megyen északra, Egy szeglet kő palotà, külső kőfala.

Innét a Czabi bástyaiától fogua, Vékony kőfal me-

kőfal megyen az hegy oldalra, A fejeleten egy kő
rec torony vala, Kinec dereka bdől rakot vala.

Régen Bebec Imre rackattot vala, Más feje-
leten bástyát épütet vala, Bebec bástyaiánac afe
biyác vala, E két fejelet külső várnac vége vala.

A Bebec bástyaiától tét meg allà, Vékony
kőfal ô kapu bástyaiára, A bástyán egy vékony
kő torony vala, Melly allat à régi ô kapu vala.

Leyt meg alláb egy régi kesken kő fal, A feje-
leten délről menuén, az fenn ál, A belső várhoz
fépen foglalua ál, Kőuúl az ároc be rekefretue ál.

Es à külső várnac keskeny rackáfa, Kőuúl va-
gyon egy kis keskeny árokia, Bdől à Czabi bá-
styaiától fogua, Mind imez meg mondot fejele-
tic vala.

Ot egy erős palánkot alkottanac, Mellette fia
palánkot álatrac, Afe erössen földel meg raktác,
nyomtác, Gyakor bástyákat abban alkottanac.

Kapu bástyaiában is ilyen módon, Palánc,
kőfal közet, nagy ároc vagyon, Gyakor helyen
által faggatua vagyon, A töltésből gyackor lö-
ué helyly vagyon.

Hellyre, óltalomra minden meg vala, Vár á-
rokiától egy palánkia vala, Afe régi ô kapuig
fontác vala, Visfont, à kőfaltól más palánc vala.

Im az meg visfá megyen az árokra, Nelő-
hessenec emelczés kapura, Hegyekről is ne lássa-

nac az várba, E palánkok löncz ot nagy haß-
nokra.

Vége vagyon Eger vár állásának. Kőműl s be-
löl épütet munkaiának, Immár mondom benn
valo tisztartóknac, Késbüléseket ellenec Bassáknac.

Vitéz módra Porkoláboc Egerben, Dobo, és
Metskei Istuán a tiziben, Forgódnac, takarnac
mindent hertelen, Más fél ezer ötven két esztu-
döben.

Olly gyakorta hálnac veszedelmeket, Vég há-
zaknac Töröc miat veszteket, Soc Magyar vitéz-
nec el eséeket, A Czásárnac foglallyac ő földeket.

Lofontzi Istuán el eset hadáual, Temes vár el
költ, Lippáual, Sólymossal, Maros két felé, Cza-
nádnc váráual, Teyel, mézzel folyo tartomá-
nyokkal.

Temes közbe nyugstic az Amhat Bassa, Velle
Begler Bęc, és az Kaszon Bassa: Tisbbán innét, és Du-
nántul egy Bassa, A Budai Begler bęc, Ali Bassa.

A Balaton mellet Vesperin várát, Meg véué
Czafainac tartà az házát, Onnat siete, el keke à
Dunát, A felsölden von ő egy nyihány házát.

Bassa méne meg ő lakohellyébe, Ferdinandus
Király ez vđő közbe, Egy szép hadat boczátà se-
gitségre, Teuffel Mattyás Hadnagy ot à serégbe.

Ali Bassa est bölczen meg körülk. Meg veré,
el veszte, semmje tóuc, Meg helyébe Budába ő be-
méne, Gon-

méne, Condolkodic, Egret mint meg vehetne.

Egri Bánoc kimektől mindent értne, Mint az Bassác hogy Egré vgyeközne, Vitez módra ők meg nem röttenec, Viadalhoz ők olly igen bõrzédnec.

Gondollyác, láttýác az várnac nagy vóltát, Ahoz képest népnec ot keués vóltát, Hogy iobban tarthassác felföld kapuiát, A Királyi vég házat, iò Eger várat.

Rà gondoluán, leueleket küldéne, Felféges Királynac, Miklós Púspékne, Felföldi Wraknac az Vármegyékne, Segitségül legyenec vég Egerne.

Igen keuesen az várba vólnánac, Hellyhöz képest, Mert nagysága az várnac, Az vármegyéc várasában Síkfónac, Gyüleést tónec, hogy arról bóllanánac.

Iò Merskei Istuánt Egről böczátác, Inte őkert segitségre gondolnánac, Ha békével hon lakni akarnánac, Meg czuffolác, neki olly bót mondanac.

Vár tartásra ha eleget nem vóltatoc, Mire Egri tistben tú marattatoc, Azért, ha à kontzánal jól laktatoc, Az leuet is rea tú megigyátoc.

Astí hogy halla Istuán, nyeluet berrapá, Elég válast, ő magába astí monda, Hammar ez válastsal, Egre be állá, Bizodalnoc vala czac à Christusba.

Rendtartással várbeli nép ez vala, Váriouedelméből két száz louagia, A mellet benn vala két száz drabantya, Nyóltzuan nyóltzat mellé fogáttac vala.

Nò az várhoz tartozó tiszttartokat, Be hiuatác negyuen hat louagokat, Púspekség iofagából paraszttokat, Hiuatánac száz tiz iò puskásokat.

Az iò Király hammar Egré irata, Két vitez Tisztartóiát bátoritá, Minden kegyelméuel magác aiánlá, Népeuel meg segéli általlyába.

Király paranczola Pető Gáspárnac, Zóltai Istuánnac, Louag Hadnagynac, Az iò Borne-missza Gergely Deáknac, Paranczola mint gyalog Hadnagyánac.

Czac hammar oc Egerbe borullyanac, Ez országac ot hiuen solgáallyanac, Az Porkolábockal egyút sollyanac, Egy mast ertuén, feretettel lakianac.

Iò Pető Gáspár méne negyuen lóual, Mert d bektec vala egy nyihány lóual, Iò Zóltai Istuán méne negyuen lóual, Gergely Deác harmad fél száz gyaloggal.

Wraknac, az felföldi Vármegyéknecc, Király iratá, mint iò hiueinecc, Óltalmára gondolnánac Egernecc, Ha kiuányac meg marattát földeknecc.

Es az Wrac erre rá gondolánac, Eger várába népet boczatánac, Husadból, Borfod Vármegyéből az

gyéből adának, Ötven puskással Bolyki Tamás
adác.

Aba Wyuár Megyéből el boczátác, Koron
Farkast, ötven gyaloggal adác, Prini Ferentz. Mi
hály, Nagy Borbást adác, Huszon öt puskással,
iókkal, boczátác.

Hammar Seredi György, Kendi Balintot, El
boczata vele ötven drabantot, Regetzből is à Fe-
kete Lorintzet, vele boczátà tizen négy drabantot.

Szabad várasóc Lokes Mihályt száz gyaloggal,
Bathori György Nagy Pált harmincz gyaloggal,
lábai Prepost, az lábai Martonnal, El boczátà
negyuen egy gyalogiával.

El boczátác Bor Mihályt iò puskással, Sáros
Vármegyéből betuen hat gyaloggal, Szepes Vár-
megyéből Szentfi Martonnal, Egerbe boczátác
negyuen drabanttal.

Rà gondoluán Vnguár Megyéből vala, Szal-
lackai György, és nagy Imre vala, Tizen nyóltz
gyaloggal Egerbe szálla, Homonnai Gabrielne is
boczátà.

Ez Somogyi Ferentz, Nagy Tamás menénee,
Huszon négy gyaloggal Egre érénee, Sólnoc Bál-
láfa elöt be eskünee, Királynac, országnac, és à
Púspéknee.

Nagy Káptalannac vala száz drabanttya, Ki-
cket be nem kérheténee az várba, Várbeli füzetes-
re hiyác

re hiyác vala, Egesség felé őc oſlottác vala.

Czac Figedi lánost. louag, gyaloggal, Boczá
tác czac huſon heted magáual, Ez után Gömer-
ből Kis Peter Antal, Iutà Egré ötuen puskás gya-
loggal.

Iutánac erős Kassából drabantoc, Kit Király
hadià S'ólnokban boczáſtatoc, Kéſen iártac, mert
már el czuſtot S'ólnoc, Eger várban menénc az
iámboroc.

Az Hadnagyoc kőſtec à ki ot vala, Eperieſi
iò Bláſco Antal vala, S'adornic Amborus, Ianicko
vala, Két ſáz, harmintz puskás gyalog az vala.

Az iò Seredi György hammar boczátà, Két
ſáz drabantot iò Eger várába, Kiknec egéſ hò
pénzt adà Kassába, Hóltig lónnénc hiw ſol-
gálatba.

A roſſ népec hallác hirét Töröknecc, Nagy fél-
tekbe be menni nem merénc, Meg térénc, Kaſ-
ſaba hogy lépénc, Másfél ſázan mind vasba ve-
reténc.

Az iò Seredi György nagy haragiában, Egy
nyihány hólnapig kénzatà vasban, Ó kezdettől
fogua vólt hiw vóltában, Ferdinandus melet min-
den dolgában.

Iobbikat lám kőſtec el felettúc vólt, Néma Ba-
rátoknac négy gyalogioc vólt, Azzokat is ot be-
esküttetec vólt, Viadalhoz hóltig ot minden kéſ
vólt.

Az vitcz

Az vitéz Dobo István meg gondolá, Sálót házba mi búkség ott benn volna, Az vösgyőről Fel Németről fel hiuatà, Eger városból, Tallyárol, hozatà.

Barbélyokat tizen hármát hiuata, Három laktatgyártot, és négy kouáczor, Kerécsyártot, öt Áczor, kilentz Molnárt, Nyóltz Méfárolt, és egyéb férfiakat.

A ház tiz gyaloghoz esmet hozánac, Hetuen öt paraszt népet bámlalánac, Egri, Tályiai Birákkal iutánac, Kiknec az várba mind tisztet ošťánac.

Valánac bõrgalmatosoc tisztékben, Falukról és parasztoct harmintz négyen, Sütõ asszon népec is tizennégyen, Egyéb asszonyoc, gyermekec, negyuen ötén.

Im à loc Pap közzül czac egy vált vala, Ki ben marada, az Balint pap vala, Masic egy futot pap, Marton pap vala, De predicállani nem tudnac vala.

Tutomra vagyon, mind ennec sommáia, Hat uan öt heán két ezer Lélec vala, De még ezekbe foc elbecket vala, Az jámbora bátor búuel benn vala.

Ez vdo köbst Ali Bassa irata, Amhat Bassát, Begler Beker hiuatà, Hogy Sólnokot, Egret õ meg állana, Kikben tudia egy Magyar meg sem várna. ∴ ∴ ∴

T Sólnoc

• Sólnoc allà Ali Bassa be állá, Amhat Bassa nagy hadával eljuta, Sólnokból ki feckénec, belé állá, Szent Mihály hónap negyed napján vala.

Egy levelet Amhat Bassa iratà, Egy szegény embertől Egré iktatà, Iò Dobónac, Metskeincec be adà, Levelet hozót ottan veretéc vasba.

Vitézket Porkoláboc be gyütéc, Hallásokra levelet magyarástátéc, Azon levelet Királynac felküldéc, Ackor kösvec illy szörzést végezénec.

Közükbe ha többet be küldenénec, Levelet hozót bátor be crestenéc, De az levelet tölle el se vénéec, Kösség elöt velle meg égettenéc.

Ez is kösvec akkor lön el végezuc, Senki à fál-láskor ki ne vuóltene, Se iót, se gonosz szót ki ne cztene, Senki ketten, harman ne sugna, settegne.

Tulaydon feicuel érte fúzetne, Valaki é szörzénec nem engedne: A két fő Kapitán arra felele, Tób Hadnagyoc nélkül senmit cztene.

Iò bertartással oc egy mást czténec, Egy tanátsból minden iót végeznénec, Vár meg adás felöl ki czac emlekőznéc, Vagy fő, vagy kösség, érte meg öletnéc.

Rea felelénec, mind ióua hadiác, Nagy örömmel à Czásár hadát váriác, Segítséget Wt Istennec czac váriác, Benne biznac, életeket iobbittyác.

Illy szép levelet irt vala az Bassa, Én, ki vagyoc Natoliai Amhat Bassa, Az hatalmas Czásárnac fő Tanátla

Fő Tanácsa, Fő Kapitánya, és Gubernatoria.

A két Porkolábnac köszen, est inia, Temes,
Maros két felét mind el birta, A Czafárnac ha-
talmába haytotta, Párkant, Sólnokot is neki
foglalta.

Czafár akarattyából túteket intec, Hiuen
engedietec ő Felsőgéneec, Eger várát, várasát en-
gedietec, Melly Bassat én küldec be erefűtéec.

Ra gondoluán, engedelmesséc lestecc, Én is hi-
temre fogadoc tú nektecc, A Czafártól minden
iót nyerecc nektecc, Ioságtoc minden meg marad
tú nektecc.

Ollyan szabadtságban tartlac túteket, Mint ré-
gi Királyoc, örökségteket, Mindentől meg óltal-
mazlac túteket, Ezen adó az én hitess peczetenec.

De ha engedelmesséc tú nem lestecc, A Cza-
fárnac haragiában tú lestecc, Ki mia tú feieteket
veszítecc, Erre válast kiuánoc most tú tölletecc.

Isten vala az iámbor vitézeccel, Maradánac
czendess bátor sűueccel, Az Hadnagyoc vigac az
vitézeccel, Biszratnac, ranyitnac sűep besűedeccel.
Első része Cronicánac sűep rendel

EZ HISTORIAS ÉNEKNEC II.

✠: RÉSE. :✠

IMMÁR leßen vártáknac el oštása, Vitézek-
nec neűec el štámlalása, Az Bassáknac Eger allá
štállása, Nagy romlása, és gyakor ostromlása.

Magyaroc vitézec Eger varába, Fő Hadna-
gyoc vadnac nagy forgodásba, Vitézeker vár-
takra el oštásba, Mint czelekődienec meg tanyi-
rásba.

Mondám, Fő Hadnagy, vitéz Dobo Istuán,
Neki társa vitéz Metskei Istuán, Pető Gáspár, vi-
téz Zóltai Istuán, Vitéz Gergely Deác ot iol for-
góduán.

A Káptalan Hadnagya kőstec vala, Iő Phige
di lános forgódic vala, Várta oštásnac illyen mód
ia vala, Be iáro kapunál kezdetec vala.

Ráyta az wy bástyáig meg hadiánac, Az bá
styával őstue be állatánac, Egy heían štáz draban-
tot ot hadiánac, Azzoc előt fő legényt hadiánac.

Ot iő Pestyéni lános egyie vala, Kustouic
Horuát György másodic vala, Gáspánt Mihály,
Horuát

Horuát Gergely vala, Egyic váriát ezec örüzic
vala.

Ez wy bástyán felül tömletz bástyába, Vgy-
an ottan egy erős föld palánkba, Száz negyuen
egy drabant álla azzokba, Négy fő legény azzoc
közé be álla.

Szörtartással Nagy Balindt, és Nagy Antal,
Philep Demeter, Kalman Porkolabbal, Tömletz-
től foguán közep kapuiglan, Kapu nélkül, à Sán-
dor bástyaiual.

Ezekbe száz husz drabantot hadiánac, Vitez
István, Philep Andrászt ot hadiác, Gyulai Györ-
gy, Liszkai György állánac, Közep kapun, Nagy
kapuig hadiánac.

Nò, száz öt drabantot ot állatánac, Bakfai Ta-
mást, Horuát Mihályt hiuatác, Nágoli Orbán,
Soláti György iutánac, Negyed vártára negyen
be állánac.

Vala két magas tornya Monostornac, Kikre
husz drabantot fel állatánac, E négy vártáia vala
belső várnac, Négy vártáia esmeg à külső várnac.

A Czábi bástyától fogua vala, A sieglet to-
ronyic egy várta vala, Bástyába toronyba állatác
vala, Tiz heán száz drabant be állor vala.

Ródei Ferentz, Kis Dienes vala, Nagy Iános,
vitez Iános, völec vala, Bebec bástyaiától sieglet-
től fogua, Másod várta, az ő kapuual vala.

Több drabantoc ezekbe állatánac, Száz har-
mintzot, Négy fő legényt hadiánac, Gersei Bene-
dec, Nagy Mihály iutánac, Kustos Balás, Tegnyeci
Peter állánac.

Az ő kaputól fogva segletic álla, Ötven
nyóltz drabant, négy fő legény álla, Szabolkai
Mihály, Gál házi vala, Farkas Iános, Baronya
György vala.

Keskeny köfal belső vár segletig vala, Har-
mintz öt iő drabant azon ál vala, Vintze Hispán
Tardi Peter ot vala, Koródi Mathé, Técseleni
Pál vala.

Négy álló sereget őc állatánac, Belső várnac
belső piatzán hadiánac, Kiben fő legényec, dra-
bantoc, Katonác, Két száz, hatvan kilenizen ot
valánac.

Azoc előt iő Wayda Iános vala, Dobo Istuán
louag Hadnagya vala, Zadornic Amborus gya-
log Hadnagy vala, Belső várnac más piatzán is
vala.

Készen más álló sereg ot ál vala, Abban két
száz tíz iő legény ál vala, Iuáni György ennec előt
ec vala, Blasko Antal, Eperiesi Ianiko vala.

E két álló sereg igazgatóia, Gond viselőie iő
Metskei vala, Külső várban, kapu előt ál vala,
Harmad álló seregben száz egy vala.

Es ennec gondia és igazgatóia, Az iő Pető
Gáspár e-

Gáspár előttec vala, Göméri Hadnagy Kis Peter
Antal vala, Az álla seregben Petőuel vala.

Olly szép sereg fen külső várban vala, Két száz
nyóltzuan legény benne iò vala, Gond vissellő, e-
lőttec iáro vala, Bornemissza iò Gergelly Deác vala.

Száz száz legény előt Hadnagy ot vala, Az vi-
tész Socklyósi Nagy Albirt vala, Másic, iò Ar dai
Nagy Antal vala, Kic iámborul végic szolgálta-
c vala.

Zóltai István is ot Hadnagy vala, Iò Phigedi
Iános vékoc ot vala, Vitéz Dobo István gondia
nagy vala, Az álgjukhoz őtt válastroutác vala.

Töréseket, belfőt, külsőt, vártákar, Minden
felé lásson, minden dolgokat, Romlásokra tölte-
ni foc kasokat, Mester népncet lássa ő munkáiokat.

A parábt népncet iob rébét válastrác, Algyuc
mellé, és töltenie hadiác, Patanttyusoc czac kilen-
tzen valánac, Forgódnac, iámborul szolgálánac.

Sőt az várta rendelés czac addig vólt, Illyen
módon, míg a nagy törés nem vólt, Mert a törés
vián, más rendelés vólt, Houa töb legény kel-
let, boczátua vólt.

Az hat fő Hadnagyoc mellet vitézec, Kic mjd
végig ot forgottac, legényec, Fő legényec, kik-
ben én meg neuezec, Hogy mind éltig éllyen
az ő iò népncet.

Vala fő Hadnagy vitéz Dobo István, Az
Ruhkai

Ruszkai egy vgyú Dobo Istuán, Másic Hadnagy
vitez Metskei Istuán, Egri tistet biria ot ez ket
Istuán.

Vitez Petó Gáspár harmadic vala, Vitez Zól
rai Istuán negyed vala, Vitez Gergelly Deác ötö-
dic vala, Vitez Phigedi Ianos hatod vala.

Vitez Hadnagya Dobónac Wayda Ianos,
Pestyéni Ianos, és Posgai Ianos, Nagy Ianos, Vi-
tez Ianos, Pribec Ianos, Farkas Ianos, Báts me-
gyei Töróc Ianos.

Vitez Ferentz, Vice Porkoláb, Nagy Tamás,
Philep András, Bay Ferentz, Bay András, Deli Ba-
lás, Balog András, Nagy Balás, Petó Hadnagya
az Somogyi András.

Vçlec Bakfai Tamás, és Nagy Tamás, Vice
Vduarbiró az Paksi Borbás, Kamuti Balas, Söke
András, Rátz Farkas, Garai Farkas, és az Kustós
Balás.

Vice Porkoláb másic, Nagy Berthalan, Sçkel
Kálman, Nagoli Orbán, Vintze Ispán, Vitez Ist-
uán, Fekete Istuán, Nagy Istuán, Rödei Ferentz,
Budaházi Istuán.

Vala Gustouit György, Liszkai Horuát György
Gyulai György, Orbonás György, Dorman Györ-
gy, Söllati György, Iuani György, Sçkel Györ-
gy, Kamonyai Imre, Baronyai György.

Vala Horuát Gergelly, Varfáni Ianos, Bar-
bély Ianos

bély Iános, Sámartó Sükany Iános, Nagy Gábor, Iános Ispán, Iosfa Iános, Pribec Iosfa, Sábó Marton, Barát Miklós.

Vala Kőrmendi Maté, Halmi Miklós, Kis Dienes, Nagy Balint, Poßgai Miklós, Gersei Benedec, Galházi Miklós, Balog Balint, Nagy Balint, és Vas Miklós.

Vala Sírmai Pál, Gásparit Mihály, Dengelegi Gáspár, és Horuát Mihály, Sathai Imre, Nagy Mihály, és nagy Antal, Téterleni Pál, és Sábolcska Mihály.

Vala Ráskai Peter, Török Demeter, Isten Mezői Sándor, Philep Demeter, Tárdi Peter, Onori Gabor, Hős Peter, Kamorai Gabriel, Trinzeni Peter.

Vala Kólczár Imre, ki iò bórral tarta, Saphar Istuán, eleuen czukáual tarta, Kouáts Benedec lo-uamat meg patkolla, Sákáts Balás igaz agebből tarta.

Iò hiw séggel ezec czelekedénc, Munkát, faratfágot oc benuedénc, Kic mind végic erős hitben lóuénc, Soc iámbortól dicziretet nyerénc.

Török nec hallyátoc már indulását, Az Basfáknac Eger allà állását, A soc álgyc mia bõrnyúrontását, Ostromokon soc Török nec hullását.

A bent Mihály hónap kilentzed napián, A

Báguldo Maklara fel bágulduán, Egrí strazák ba
kerőt el raggaduán, Két Tisztartó gyalog alig
balladuán.

Szolgaikban Egről ki boczatánac, Fő louac-
kal, hirtelkel Hadnagyoknac, Azoc mellet draban
tor és katonác, A Kassai Hadnagyal ki vgránac.

Ezen hónap tized napján indulla, Az Budai
Herélt Bassa, fel álla, Maklárnál tizen egy nap-
ján gyűlt vala, Veczernekort soc Bęckel kébült
vala.

Vala Ali Bassáual ot nagy soc Bęc, Nandor
Feier vári, Sztenderői Bęc, Memhetian, Arizhan-
Bęc, és az Halombęc, Velibęc, Sztgedi nagy Mu-
stafa Bęc.

Kamber Bęc, Deruiz Bęckel ot valánac, Bu-
dai Bassához kic halgatánac, Amhat táborából
es boczatánac, Huszon öt ezeren el indulánac.

Nò, Egerben vadnac az Hósec, Czac keuesen
kabdosni ki vtonac, Pető Gáspár, Zóltai István
menénac, Phigedi Iános, Fekete István menénac.

Ezer czac keues louaggal valánac, Tíz heán
Bázan iò Drabantoc valánac, Gergel Deákkal les-
ben állottanac, Ackor fő Törökeket hullatánac.

Koczickal és Bekereckel marhákat, Ot nyere-
nec lép drága sörbámokat, Fosztányokat, Skár-
lát, Cranát ruhákat, Bonczokokat, ezüstös lisa-
kokat, ..

Nagy lép

Nagy szép, ides, drága, gyöngyes tollakat,
Nyakba vetöket, drága pantzélyokat, Sátoro-
kat, hadakozó bőrbámokat, Így jelentéc előbb
ki magokat.

Ezen halát adának az Istenec, Ki nagy bá-
torfágot adá búueknec, A Törökec olly nagy kö-
uélyen ionec, Vélic előttec hogy mind ki fekné-
nec.

Völgyekre, hegyekre Bassa fel állá, Fel Né-
meric, az Király szép állá, Fel fel felől Eger vizeig
állá, Mind hegyeket völgyeket körül be állá.

Ezt hogy látác hősséc, gyorsalkodának, Az
nap le veréc heát palotáknac, Szép házaknac, és
az nagy Monostornac, Hogy gyulástól éppen
maradhállanac.

Várasbeli mólnokat, és házakat, A Kápta-
lánt, és a bent egyházakat, Azon napon fel ége-
téc azokat, Hogy iobban löhesséc a pogánokat.

Kis Ábbon nap után Vosárnap vala, Ali Bassa
táuolly egy hegyen vala, Három öreg álgyut ho-
zator vala, Hármat hármat lötete be az várba.

Ez löuéssec vgyan fántz nélkül lönec, Har-
mad napra nagy fántzokat veténec, Király Sze-
kin közd löni kezdénec, A töltésre Monostorra lö-
uénec.

Onnat is szép álgyuc zöngnec vala, Ki miá
Törökec meg busultac vala, Mert belől Dobo fea

forgódic vala, Monostorról oly erőssen lő vala.

Szertelen nagy kárt Törökec vallánac, Kiraly
Szeekin, Mert nagy álgyc hullánac, Álgyc kere-
kec, ágyac el romlánac, Fő patanttyusoc, ielesec,
hallánac.

A Törökec nappal mint rontnac vala, Éyel
hősec igen forgódnac vala, Kéthet erősen meg
építac vala, Ötten napig így őszue löttec vala.

Mikor Dobo foc pör kelését látà, Szintelen va-
lo lőését rágita, A nagy álgycnak ő békét had
iatà, Taraszkokból ritkán lőni paranczolà.

Mert nem ruda, ha lőne szabadlága, Kimi-
letlen kell a pör az ostromra, Első napon fő legé-
nyec várásba, Drabantoc ki ovlánac a kapukra.

Az nap barmot, louat, iuhot itatánac, Vize-
hordóckal mind estig hordánac, Éyerre meg vár-
ba takarodánac, Harmad napon is, mindig
forgódánac.

Leg ottan Artzlan Bęc hadátual iuta, Bódog
Abson Klastrománál le szálla, Negyed napon négy
taraszkot hozarà, Várba lőue, helyekre igazità.

A föld bástyár lőue, helyeket lötete, Várba
kereftül kossul be lötete, Egy fő legény, Nagy An-
tal esec sebbe, Orozi Gábort válabíac helyébe.

Sőt halála balás után történyec, Tizen kettő
napon, vgyan öt esec, Azon napon ebéd után
történyec, Viteczekben az várból ki vtenec.

Az iő Pe

Az iò Petõ Gáspár, Zóltai Istuánnal, Fõ Le-
gényekkel, Phigedi Iánossal. Bai Ferentz, az Or-
mandi Iánossal, Sèpen hartzolánac à Pogánokkal.

Az Ianczárocz hát lesben állottanac, Válat lõ-
néc Budaházi Istuánnac, Louát áltai lõnéc Hor-
vát Mihálnac, Soc Törökecz reáioc rohannánac.

Sèpen tereñec, várba be állánac, Negyed
napra meg várasba állánac, Itatánac, vizet hor-
dóckal hordánac, Ótöd napra mikoron õc iutá-
nac.

Beglçr Bçckel, Amhat Bassa hadáual, Tenger
elucú Bçköckel, Santsakockal, Besliáckal, à Kan-
czáckal, Ianczároczkal, Iuta sokafággal, zõngés
bongással.

Az nap is az várból alá állánac. Itatánac, vi-
zet kordóckal hordánac, Egy Töröket akkor õc
be kapánac, Az vitezec vigan be sorullánac.

Soc Ianczárocz délre menuén iutánac, Al Ma-
gyarinál hegy oldalba állánac, Hegyeken, völ-
gyeken louagoc állánac, Sátorokat nagy sockat
fel vonnyánac.

Az Beglçr Bçc Tihemer felõl állá, Az vizen tul
Ambat Bassa le állá, Nagy Tallyaig és az Vad-
kerbe állá, Hegy, völgy nagy soc sátorral rakua
vala.

Kapuiát az Várnac le nem boczátác, Hatod
napon, hogy ne eséc czalárdtság, A fõ Bassác à
V ij nap tanát-

nap tanátskozának, Melly felől az várat ők meg
szonthatnák.

Nagy sántzokat heted napon veténc, Töltet
kássokat sokat épüténc, Hetzci vduarán sántzot
szörzénec, Két nap az Konyhára onnat löuénc.

Az három öreg álgyukhoz hozának, Tizen
egy örög álgyut vonyatának, Az var körüly sán-
tzokban állatának, Gilyobiffa az öregbic álgyu-
nac,

Ki ötuen öt font vas gilyobis vala, Másic ke-
ueffe annál külséb vala, Többi ezeknél külséb-
bet vet vala, Taraszkoknac számát nem tudiac vala.

Ezekből loc gilyobist be szórának, Kic miat
emberec, barmoc hallának, De belől okosságot
gondolának, Külső várba árkokat ők ássának.

Gyorsan állò seregeket be állatác, Vártán va-
lóc is óltalmat alkotának, Laptákat, tizes nyila-
kat be hanyának, Törökec aual semmit nem ár-
tának.

El hányatà Dobo Istállóc heár, Meg égete
széna, szalma rackássokat, Barmockal meg étere szé-
na szalma rakássokat, Hadià belső várba egy asz-
tag szénát.

Vizes tehén bőreckel be vonatà, És egy buza
aszragot ot meg hadià, Belső várba egy verembe
rakarà, Töltés boronait bőrrrel be vonatà.

Rendenként vizes bőreket hagyának, Kikkel
tüzes lap-

tűzes laptát, nyilat, óltánac, Flóber kezdéc törnyi
palotáknac, Végénç egyenes kőfalt rontánac.

Azon kőuul egy keskeny kőfal vala, Az törés-
fen fokot mulattac vala, Attól palotához nem
férnec vala, Törőkeknee igen ellenec vala.

Mellet külfő várat is teretetic, Külfő torony-
nál éfac felől lőuic, Azon elő Bebec bástyaig lőuic,
Vékony kőfalt, ő kapu bástyaiáig.

A belső várban melly igen forgódnac, Do-
bo és Metskei or paranczólnac, Törés arant töltés-
seket alkotnac, Arra töltet kasokat fel rakatnac.

Sáraz gerendákat őc fel ássánac, Külfő várba
is olly igen forgódnac, Gergelly Deác, Pető, Zól-
tai vadnac, Törésekre gerendákat ásatnac.

Annac viánna kezdéc törteteni, Palotác ha-
tulso részét rontatni, Dobo és Metskei kezdé siet-
ni, Pintzeket, börtokat földel töltetni.

Lőuő helyekre fenn a palotákba; Hordókat,
kasokat töltetnec vala, Hol lőn álgyu miat el bag-
gatássa, Nagy Balásnac, gyalog Hadnagy nac
halála.

Lőtteni kezdéc meg az belső várat, A régi ő
kapunac nagy bástyaiát: Az Hadnagyoc csinál-
nac óltalmakat, Töltésseket, hordókat, és kasokat.

A töb törést sietic iobban törnyi, A fokokat
mind széllel le rontani, Belől vitezec sietnec forgó-
ni, Nappal törtet, éyel felépíteni.

Soc álgyuk.

Soc álgjukból, taraszkokból lőénécc, Tizenkettőd napig sokat tőrénc, Tizen harmad napian nagyobbat tőnécc, Kit belől vitezec meg építénécc.

A fő Bassac egy embertől küldénécc, Leueket, várbeli vitezeknec, A főzés szerént kit becredténécc, De semmit tölle őc el sem véuénc.

Nagy fazéc fenet elő emelénécc, Leueket velle meg égetetéc, Füstuel az embert igen füsteléc, Vasba veréc, árokban vereytezéc.

Azért első fő tőrés belső várba, Palotác vége egyenesfal vala, Kőüül azony egy kesken kőfal vala, A Sándor bástyaáiglan belső várba.

Gyenge kőfalig bástya aránt vala, Gerendákat által ástanac vala, Két vitez embert ot állattac vala, Sirmai Pál, Török Demejter vala.

Lő Drabantoc vékc ot álnac vala, Más fő tőrés, feget toronynál vala, Harmad Bebec bástyáia alat vala, Negyed ő kapu bástyáiánal vala.

Rutúl a tornyot, és külső kapuiát, Mind el törtéc vala fenn a fokokat, Belől néppel wyitánac vártokat, Gergelly Deác bistrattya az wraimat.

Ostromokat már hallyatoc bépeket, Az várakon soc ember öléséket, Az várbelicknec vitezsegeket, Nagy Istenbe vettéc reménsegeket.

Már a szállálnac tizen kilentz napia, Ackor vala sinte bent Mihály napia, A Törökcc éycl gyültéc a sán-

tec à sãntzba, Kõzel valo árkoc vezet mind rakna.

Lõn iõ reggel baynalban sualkodás, Nagy
soc földõl oity nagy Alla kiáltás, Elõber palotác fe-
lõl indullás, Huson het zázlóual ostromnac ro-
hannás.

A Törõkec à törésre fel másnac, De az ostró
mal semmit használnac, Mert vitezec ot benn é-
bren valánac, Iesust, Iesust, fel sáóual kiáltánac.

Serénysséggel az vitezec forgódnac, Nappali
rontást eyed be alkottánac, Nagy sál fákkal erõs
falt ezináltanac, Tõb népet õc törésre állatánac.

A Törõkec sockan ot el veséne, Tuzes sör-
sám mia sebesedéne, Ebbe ségýenekre allà zör-
géne, Benn az vitezec is sebesedéne.

Ezec kõst Gyulai Györgyet meg löüéc, Seb-
be eséc, onnat õt el emelé, Ez elõt bent Mihály
estlin történyéc, Vitez Bolyki Tamást lanczáróc
el löüéc.

Sõt Borsod Vármegyei Hadnagy vala, Vi-
tez módra ot õ forgódic vala, A séglet törésnél
õ töltet vala, Ot el löüéc, és hamar meg holt vala.

Gondioc, bánatoc lõn az Wrainnac, Séglet
tornyot hiyác Bolyki bástyánac, Soc záblockal ar-
ra rohannánac, Kit Törõkec keményen ostrom-
lánac.

It vitez Zóltai István forgódec, Az vitez Ger-
gely Deác veritezéc, Népeket biszattyác, törésre

viűc, Kiki mind vitez mődra czeckődűc.

A Tőrőkec ot is semmit nyerűc, Sockan meg hallanac, sebeseűc, Ebbe sűgyenekre meg el menűc, Benn is halanac, meg sebeseűc.

Kapu, bástya felől, à Bebec tornya, E kettő kőst igen nagy tőrés vala, Annac ostromára nű mentec vala, Mert nagy épűlésűt iől láttyac vala.

O kapu bástyaiára rohananac, Huson heű zázlőual bűuen iutanac, Kapu felet à toromba háganac, Sűrűsűggel zászlőc ot lobogánac.

Rà gondola Pető Gáspar ot vala, A népet fel sűual keri biszattya, Kic keműnyen fogac, vitez nec mondia, Fűelmeűt erűssen pirongattya.

Ot linczàroc toromból lőűeldűz nec, Benn va lőkban nagy sokat el lőű nec, Vitez Dobo minden felűforgűdűc, Hol gyalog, hol lőuan ő sűren kűdűc.

Soc Tőrűket hogy látà à bástyába, Nűpű nec foc hullásűt benn az vārba, Nem árthatnac Tő rűk nec à toromba, Mert őltalmoc torony belsű kű fala.

Tűre hammar tűtűsűre az àlgyukhoz, Kieket rűgen sűrűzet vala ostromhoz, Igazituan lűe bástya tornyához, Kűfalához, zászlőkhoz, linczàrokhoz.

Rontasűc à kűfal, meg futamánac, A Tűrűc zászlűc meg czauarodánac, Tűrűkben ot sockan el hullanac,

el hullának, Sockan bennee sebben el balladának:
° Ot Nagy Imre, ki más drabant Hadnagy va-
la, Két izben ő meg sebesédet vala, Söbec miat
halála történyt vala, Vitéz Petőn kő mia sérés
vala.

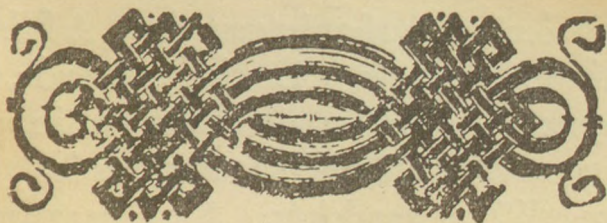
Miata sockáig betegeskedéc, Vitéz Ferencz,
Vice Porkoláb hiuatéc, Pető helyére ostromkor
állatéc, Iò Posgai Iánost is ot el löüéc.

Lát, hall, iò Metskei, à belső várba, Álló sere-
géc környül forgodásba, Houa búkség nép, kül-
ső, belső várba, Azzokat válogattya bistrásba:

Az ostrom haynalba kezdett vala, Ebéd fe-
lé el végeztett vala, Soc Török, soc Magyar ot
vetet vala, Soc zászlókat vitézecz nyertec vala. °

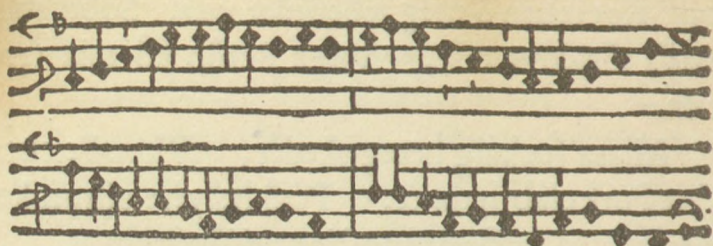
Soc sebesec az várban sinac, rinac, De az iò
Istennec mind hálát adnac, Iò iámbor Barbély
Mesterec forgódnac, Sebesékhöz nagy szeretettel
nyulnac.

Az vitézecz biznac az egy Istenbe, Nem soc
népbe, álgyukba, soc élésbe, Sem az Magyar W-
rac segéllésbe, Isten vián köbtec nagy egyességbe.

EZ HISTORIAS ÉNEKNEC III

: ♯ : RÉ S' E. : ♯ :

Még is halljátoc szép viadalokat, Pör fel gyu-
lást, czoda szép ostromokat, Az iö Isten mie-
mutatà meg magát, Nagy ségyenbe hozà à Cza-
sár hadát.

El végezuén első nagy ostrom után, Külső
várba méne Metskei István, Pető Gáspár helyére
ot be áluán, Mert Pető sebben fekszik az ő ágyán.

Gondolác Bassác, leuelet iránac, Vtölso nap-
ián à bent Mihály hónap, Sári András à Bánok-
hoz boczáta, Őket kéri, Hogy az várat meg
adnác.

Igen hamar az várba be erestéc, De à leue-
let tölle el sem véuéc, Felét velle leuelnec meg éte-
téc, Felét velle ottan meg égetetéc.

Sötüt tömlerzbe vasazuán vettetéc, A baba-
dulás után meg kerdetéc, Leuelekben mi volt, töl-
le meg értéc, Bassác közet est írta az Arstánbec.

Hogy az várat à Czafárnac meg adnác, lö-
Lofontzi halálát ne gondolnác: Mert ő maga na-
gy okos

gy okot adot annac, Bátor pusztasága legyen az
várnac.

Az várból bátor mindent ki vigyenec, Ómá
goc is nagy békéuel menyenec, Nagyob bizo-
ság ért zálagul vennéc, Ómaga Arzlan bęc fog-
ua tartatnéc.

Es annac felette Bęc asit fogadia, A Czásbác
hadát onnat ki indittyá, Három mélföldre visítá
ki állittyá, A felet őket meg aiándékozza.

Látom, érttem, iò vitéz vóltorokat, Ne vesse-
tec benn tú magatokat, Mert à Czásfár melly vá-
rat meg állatát, Asit meg vesí, mindent ot le-
vágattat.

Im, à palotákat meg lóni kezdéc, Holot be-
gény Egri Birót el lóuéc, András Deác hóltig ot
iól forgódéc, Vitézekbe sóc ot meg sebesedéc.

Az ostromoknac vtánna történyéc, Gyalog
Hadnagya à Seredi Györgynec, Hegedős István
belyébe Kendinec, E sem lón hiw bolgáia vég
Egernecc.

Törökec sinetlen vuóltnecc vala, Nagy sóc fe-
le nyeluen be sólnac vala, Magyaról, Németól,
Tótul, Olasul, Lengyelól, Deáckól, és vad Olahól.

Olly lép befeddel vuóltic, asit mondiác, Cza-
fár. Bassác bitekre asit fogadiác, Egret à Czásfár
kezeben ha adiac, Őket nagy békéuel el ki bo-
czáttýác.

Kis lyikatskán Istuán halgattya vala, Egynyi
hány barátiual titkon szólla, Sokat ő mellicie már
haytot vala, Egret el vesíteni akarja vala.

Szólla Hegedős Istuán feleinec, Dobo Istuán-
tól ostrom pénzét kérnének, Ha nem adna, Vár-
ból őc ki mennének, Mert lám a Törökec iót be-
féllenek.

Ast hammar Dobo, Metskei meg tudác, A
töb Hadnagyokat hammar hiuatác, Hegedős
Istuánt hiuatác, meg fogác, Czöpegetéc, erőssen
meg vallatác.

Paranczolánac, hogy fel ackabtanác, Vár pia-
rzan három fat állatánac, Nyelue vallása beréne
fel ackabtatác, A párttartóc fűleket mind le czappác.

Választác bellyébe Pribecz Imrebet, Ki végic
iámborul szolgálà Egret, Sockan czodalác è czö-
da esetet, Hála adással diczéréc Wt Istent.

Im melly nagy vesedelem leszen vala, Egy he-
gedős mia Eger vesé vala, Egész fel föld Töröcké
leszen vala, A palasé orunkról el esic vala.

Imè, Mind bent hónac negyedic napián, Meg
illy vesedelem bent Ferentz napián, Segrestyébe
pörnac dereka áluán, Történyéc egy taplo miat
fel gyuluán.

A Segrestyét, Monostornac iob részét, Mind
fel veré, az aránt vár törését, A törésnec vártán
meg épülését, Az vártán meg őc iò legényeket.

Drabane

Drabant Hadnagya à Báthori Györgynée,
Nagy Pál vala, kiuel nyóltzan veséneec, Keze el
ckadà Horuát Gergelneec, Kiből halála történyée
segénneec.

A két sáráz mólnot fottig el ronta, Embere-
stől, barmostól mind el ronta, Segreftyébe nagy
kár lön, soc marshába, Kicket à pòr fel hána, és el
ronta.

Lön ezen öremec à Pogánoknac, Nagy fel
sòual mind Allat kiáltánac, Hogy illy romlása lön
Eger váránac, Eger Czafáre, mondánac egy,
másnac.

O melly igen à Hósec röttenéneec, Kic nem
tudiác okát è nagy esetneec. Vélic czalárdfagánac
lönni Törökneec, Viadálhoz olly erőssen késülneec.

Ki futaméc Dobo Istuán vártára, Soc vitez-
neec sòrnyű halálat látà, Tístefég vesétebe hiu min-
dent vártára, Félelmes sòuüket boittal rà haytíya.

Az Hadnagyoc kezdéneec forgódnia, Várták
ra, és állo sereghöz futnia, A népet fel sòual oc
bisztatnia, Hogy az hatalmas Isten nem akaria:

Törökektől meg szabadulássunkba, Hogy bi-
zunc élésünkbe, soc pòrunkba, Népünkbe, és à
műerős vóltunkba: Hanem czac az ő irgalmas
vóltába.

Pòr fel gyulás, arultatás, történyéc, Ez is a mű
jò berenczénkre eséc: Mert à mi lehetetlen embe-
rekneec,

rekneć, Lehetéges bizony az idő Istennec.

Olly igen biziunc czac Wrunc Iesusba, Hatalmasságába, Szabadulásba, Az után Királyba, és ez országba, Kic most időnc segítségül táborba.

Reménféger őmagoknac nem vala, Czac a köz népet őc bistrattyác vala, Az Istennec őc könnyőregneć vala, Meg szabadulásokat híšic vala.

Félelmét vitez Dobo nem mutattya, Nagyob része pörnac meg marat mondia, Maga huson négy tonna por czac vala, Tizen két kűlyét hammar alkotata.

Éyd nappal a pört kezdé tőretni, Mert Salestrom, kénykő soc vala neki, Mólnárokat, kic meg maradtac, kéri, Két malomból egyet hammar alkorni.

Láttya a kenyérneć bőuen kelését, Pallerül hadia Sigmond Benedeket, Meg épütéc vártán a tőréseket, Pörnac, listneć bőuen kébütéseket.

Gyakran időnc közep kapura Tőrokeć, Mert idől láttyác, hogy ki iárnac vitezec, Soc meg sebesedic, halnac ő bennec, A kapu mellet egy lyikat bezdénec.

Idől elalat a kőfalt el ki vágác, Az árokba kis kaput alkotánac, Bátorfaggal ki s be azon iárnac, Belső külső várban igen forgódnac.

Vigan Tőrokeć romlászon búuet vőneć, Kőfaloc minden felől tőrettetneć, Nagy Prepost házánál lánec

zánál sántzot veténc, Medlybe három álgjut bē-
pen bōrzénc.

Es à föld bástyán alól kezdéc lōnyi, Napnyu-
gat felől à tornyot tōretni, Házakat, palotákat le
rontani, Király bēkiről tōmletz bástyát lōnyi.

Az vár piatzára kezdénc nézni, Sūrō háza-
kat crōssen rontani, A föld bástyát kōres kōrül
lyigatni, Tizes nyilackal kezdéc gyuytogatni.

Serényfēggel belől kit meg óltánac, Vizes iuh
bōrrel lyikakat be dognac, Király bēki felől árkot
fel ássánac, Az várból is ráioc bōmbe ássánac.

Tōrōkec fenn à dombon már valánac, Deß-
kákából tárgyokat ōc czinalánac, Várbelicc kit
hammar el rontánac, Éyel à lyikon el ki ostrom-
lánac.

Sēgény Kálman Porkoláb egyic vala, Philep
Demeter nēki tárfa vala, Az vártát ot ezec ōrizic
vala, A tárgyokat kic allà hántác vala.

Esmet lyikon hammar el be iōuénc, Az bá-
styába Kálmánra nagy seb eséc, Gásparit Mihályt
helyébe helyhebtéc, Hammar nap tarabkból asē
is el iōuénc.

Philep Demeter mellé esmeg vetéc, Sámrtarto
Sukan lánost be erebtéc, Az Heytzei Mihály há-
zától kezdéc, A domb allà egy nagy ároc áfatéc.

Czinalánac hordókból soc sántzokat, Es bōr-
zēnc lábakra bēp tárgyokat, Egy haynalba tár

Y

gyoc allar

gyoc allat magokat, Meg iclentéc, fel gyuytác à palánkiát.

Igen forgolódnac belöl à Hősec, De puskából réaioc nem löhetnec, Végre ráioc lyikat bőrzénec, Törökekre olly erőssen löuénec.

Végre à Törökec meg futamánac, Kepeckel, kopiáckal belöl forgódnac, Palánc melöl tárgyokat tabigálnac, Palánkon gyuláffokat meg ólranac.

Azomba à föld bástyára rohannac, Éyel nap pal réß serént ostromlánac, Álgyuc þaggattyác karóit palánknac, Hayla palánc, hordóc vtánna haylánac.

A palánkot köteleckel bevonyác, Vas lánztockal iármockal be czatolác, Ot is Törökec sémit nem ártánac, Mert Magyaroc bátor þüuel valánac.

Ot dél felöl kapuiára belső várnac, Az városba sántzba álgyukat hozánac, Kapu mellet kőfalba le rontánac, Belöl töltést ot nagyot alkotánac.

Sőt à külső várba nap kelet felöl, Séglet torónál, Bebec bástyáia felöl, A Törökec emberkednec à felöl, Az árokba þákot töltnec à földből.

Töltést rackánac bástya ellenébe, Belöl valóc nem löhetnec az vgybe, Fel hágánac à torony teciébe, Állást czinalánac hammar féltekbe.

Rea nagy

Rea nagy tárgyat gyorsan fel tolyánac, Kit
nyers tehen bőrrel be borítánac, Mellync belől
hertken nem árthatánac, Tárgy alól Törökec foc-
puskát hányánac.

Otforgódnac Hádnagyoc biftatással, Nagy
vas horgokat hoznac, vas matskával, Tárgy-
ról faggattyác à bőrt vas horgokkal, Vas mats-
kákat fára kötneç lántzockal,

Mellyel à fác földekbe be vonyanac, Tárgy-
ra hęw fagyut, űurkot, fel ontánac, Martot, bu-
za kéuéket fel hányánac, Túzes űorűámmal tár-
gyot égetęc, rontác.

Ot Törökec más fortélt gondolánac, Nagy
rakás vágot fákát hordatánac, Soc teue, eűuér,
terhős lő űaradnac, Az vár felet hegyeket rackat-
tanac.

Körül Törökec Bebec báűtyaiánac, A lántz-
okból laytrákat kitolyánac, Hafálfákat oda so-
kat hányánac, Lőué helyeket fákockal be dugánac.

A báűtyából kit meg ki űurkalánac, Az vtán
lőuő hely aránt hányánac, A lántzokból az á-
rokban hányánac, Soc vágot fát, arról hogy fel
hágnánac.

Töröc álnokűágát vitezec látác, Oruoűágot
arra is gondolánac: A fác meg gyuytására alko-
tánac, Aprò tonnákba űendel drabot rackánac.

Aűt vitez iò Gergelly Deác gondola, A ton-
Y ij nákbá a-

nákba aprò puskát be rakà, Buza kéuétet is sokat hozatà, Kén köuel, sũurockal, fagyuuual meg onta.

Szalonna remékeket ki hányánac, Közöslög sũalmat, kéuét, ki hanyánac, Darab háyákat, tónákát hányánac, Rackásfà közé gyuytua ki hányánac.

Immár meg gyult à rackás fa árokba, Törökec vadnac sockan meg óltásban, Aprò puskác ki sũlé nec tonnákba, Törökec czodállýac, futnac a sãantzba.

Ot azon bástyára pogán Törökec, Két felöl is álgýukat sũeggezé nec, Egy felöl kófalban sokat töré nec, Hogy másfelöl hozzà nem férheté nec.

Igen sũép álgýut áfással hozánac, Sinte ároc sũélére ast állatác: De aual is semmit nem árthatánac: Mert belöl nagy tóltéssé à bástyánac.

Serén vala Gergely Deác dolgába, Hordót, ke reket ó hammar hozata, Keréc küloít desũkáckal burita, Tóltet puskákat beleie alkotà.

Talám illy fortélt kéués ember látot, Gergelly Deác mint sũörzé è bölcz dolgot, Puskáckal, sũakálassockal, nagy hordót, Tólte forgátsal, Kényköt, fagyut, sũurkot.

Ést nehezen à bástyára tolytatà, Fel gyuytata, árokban tasítatà, Hordo, Keréc fut sũéllel az árokba, A Törökec, vesñe nec, futnac à sãantzba.

Ot à pus-

Ot à puskác, ſackálóſoc roppognac, Sockan
à Törökec földre burulnac, Czodálkoznac, mond
iác Iſten haragiánac, Czac ō bölczefégénec hatal-
mánac.

Meg az ō kapu báſtyára indulnac, Három
helyen rea árkot áſánac, Az árkokból kőfal allà
iutánac, A kőfalon lőuő lyikokat áſánac.

Ianczároc be lőuénc, gyagdoſſánac, Ot be-
lől is lőuénc, ſurkalánac, Végre à kaput Törö-
kec fel gyuytác, Várbeliek nec kelénc à lyikac.

Nyás, heuitet gerellyel ki ſuránac, Kit Törö-
kec kézzel meg raggadánac, Tennere bőre fok-
nac ot maradánac, Rút ſitkockal ráioc átkozó-
dánac.

Törökec ſégyenlic, buſultac vala, Belől az vi-
težec katzagnac vala, Iò Metskei Iſtuán azombá
iuta, Fondamentom allà árkot áſatà.

Mert fel vetéſtől ō igen tart vala, A Töröc á-
ſára hammar áſatà, A két áſás hogy közel őſue
iuta, Egy mordály puskáual Gergelly Deác iuta.

Ot mikoron egy lyikatskát nyitánac, Lőue
haſába à Töröc pallernac, Lőn halála egy fő pat-
tyalatoſnac, Medet, Medet, iayt, Törökec hallá-
nac.

Takarodnac onnat, mind ki futánac, E cza-
lárdſágon igen buſullánac, Éyel nappal ſintelen
rohannánac, A kapura, báſtyára oſtromlánac.

A töréslen palanc mellé be hányánac, Kéue nádakat, laptáckal hanyánac, Hafál fákat, kopián laptákat hányánac, Metskeiuel kit vitezec meg óltánac.

Törőkekre visszont hagyigalánac, Soc laptákat, kalaczokat hányánac, Egyéb tűzes főrbámo kat hányánac, Ki mia törésről mind elfutánac.

Az bástyából két kis aytón erefténec, Két fő legényt, katonáckal küldénec, Sírmai Pált, Balog Andrászt ereftéc, Kőfal melet soc Török le vágatéc.

Meg vitezec egy heán be iouénec, Elmeg Basfác leuelet be küldénec, Mint előfer aual is czeledénec, Nyelw köuetnec is semmit felelénc.

Ez után nyilakon lép leueleket, Gyakorta be iouénec, besédeket, Kösség dőt főmben hányác ezeket, Minden nyeluen főlitác vitezeket.

Görögöl, Magyaról, Ráczol, Horuatól, Törököl, Czehöl, Németül, Olahól, Az várat meg adnác kiálttyác Tótul, Magokat ne vesztenéc el gonosful.

Mert immár tisztességbe elég volna, Tudiác, hogy boroc, kenyerec nem volna, Pör nem volna, vizec el fogyot volna, Czásfár népét ne vesztenéc iob volna.

Az várból békéud mind el boczátnác, De ha eröud öket meg birhattyác, Mind à Czásfár sblyáia af-

blyáia allà hányác, Sokszor è fęc bókát kiáltánac.

Gondot erre Hadnagyoc viselénec, Lővéseket oc sokat téteténec, Sipoc, doboc, trombitác zöngéténec, Hogy köz népec kiáltást ne ęrczenéc.

A Törökec mondiác: Immár bóllyatoc, Lám iò láttuoc, hogy mind viręzec vadtoc, Ostrom meg mutatta, némác nem vattoc, Nękunc hogy nem bóltoc? Mire halgatoc?

Törökec nagy rutul bitkozódánac, Sem iót, sem gonost hogy töllec nem hálnac, Tizenket nap vián első ostromnac, Éycl nappal soc kőfaloc romlánac.

Immár Egret olly igen törtéc vala, Belső vár kapunál egy törés vala, Az wy bástya, föld bástya közet más vala, Tömletz bástya melet, nagy romlás vala.

Köül az wy bástyaig palánc vala, Minden fel föld bástya lyigatua vala, Ot à kőfal mind el törtet vala, Kiuel bástya várhoz foglalua vala.

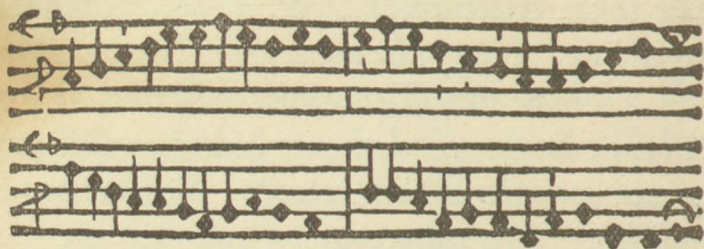
Gerendáckal, bál fáckal ašt fel raktác, Temletz bástyát palotákat rontottác, Sándor bástyaig külső falt rontottác, Külső várba fokait Boliki tornyánac.

Im à bęglet torony Bebęc bastyáia, Az ó kapu bastyáia rontua vala, Ezc köst kőfaloc valónac rontua, A Törökec vadnac dobicc fakadua, Hármad ręc immár meg vagyon mondua.

EZ HIS-

EZ HISTORIAS ÉNEKNEC IIII.

☘ R É S É. ☘

Negyed és vólfo rébe ez hadnac, Mondom
módiát másod, harmad ostromnac, Nagy
bégyenbe el mentét ő nagy hadnac, Sörnyű ha
lálát Metskei Istuánnac.

E sóc törés, romlás hogy meg löt vala, Louő
is várba be mehetnec vala, Az vitézec mindent
épütnecc vala, Szabadulást Istentől várnac vala.

Gyakran alázatosan imádkoznac, Predicá-
toroc nincz, igen ohaytnac, Az iámbor Hadna
gyoc czac predicálnac, Isten Igeiével őc bátoritnac.

Immár segítségét sohonnét né várnac, Mert
a nagy Wrac czac vesztég pillagnac, Semmi iò vá
labot be nem halhatnac, Azért köz népnecc, sóc
nép iò, vgy sólnac.

Eger szállása előtt Dobo Istuán, Egy innasát,
Vas Miklóst fel boczátuán, Leueckel Púspekhöz
ő fel iutuán, Az iò Púspéc kitől mindent meg
tuduán.

Ezen őmagába buskodic vala, A Fejedelmek-
nec könyö-

nec könyörgé vála, Idesben ő felségét kéri vála,
Eger segítségére inti vála.

Ő felsége arra igen kész vála, Az ő kénzét
rea sem ványa vála, De annac módiát ackor nem
talála, Mert minden népe kéfedelmes vála.

Ennél inkább az ió Púspéc busulla, Éyel nap-
pal WR Istenhöz imáda, Messe mondássockal o-
hayt vála, Egri vitézec ért imádat vála.

El boczátta Vas Miklóst nagy bánattal, Az
Hósekhoz, nagy szép bisztatássockal, Es minden-
be nekic aiánláfual, Szaruas kőbe iuta nagy há-
marfággal.

Es à vállásnac tizenkettőd napián, Varláni
Imrehet meg ki boczátà, Vitéz Sálkai Balásnac
itatà. Szaruas kőbe, ki fő porkoláb vála.

Ezen kéri, Irion az nagy Wraknac, Várme-
gyeknec, à szabad Várásoknac, Eger óltalmára
rà gondolnánac, Balás leuelén kic semmit adánac.

Az Varláni másod nap Vas Miklóssal, Hár-
man Egré menénc batorfággal, A Törökec meg
értéc hammarfággal, Még is egyiket meg óléc-
dárdáual.

Ezeket Dobo meg aiándékozzà, Kőuetlég-
ben keűs bisztatás vála, Azért Hadnagyoc min-
dent bisztatnac vála: Még másodszor őket boczát-
ta vála.

El nem meheténc stráza álóktól, Harmad-
Z sor azon

Bor azon Vas Miklóst azontól, Varfani Imrehet
boczáta társul, Harmad egy iámbor drabane
méne társól.

E boczátás vtólso ofstrom meg léuén, S'aruas
kőbe mennec estue pénteken, S'álkai Balás fogál
hiuen mindenben, Kőueteket ő táplállya minden
ben.

Egy nyihány czatáia vólt Törőkeckel, Sockat
bennec hullatot vitęzeckel, Vas Miklós főmbe lón
Bętsbe Púspeckel, Imre tere Egré semmi ió hirrel.

Egről egy gyalog tizedes ki méne, S'ólnoc
állása kort el ki czellege, Az vitęz Nagy Lukáts
czatázni méne, Huson négyed magáuál az
Vátz felé.

Egret azonban Törőkec meg állác, Őc kún
reckedénc, igen ohaytác, S'aruas kőbe hammar
őc be állánac, S'álkai Balással őc czatázánac.

Ezen Lukáts igen olákkodic, Egré be állat-
hatna, mert buskodic, Tiszferegbe fél meg fogyát
kozic, Vagy meg hall, vagy be megyen ő csekkic.

Ez iffiu Vas Miklós Púspektől iuta, S'abo Im
re Egről S'aruas kőbe iuta, Nagy Lukáts ezeckel
Egré állada, Kin Istennec ő nagy hálát ot adá.

Ezen kőuúl nagy soc iámbor vitęzec, Somor
kodnac iámbor begény legényec, Tíz várból, Kal
fából czatáznac velec, Sockat hordnac, és le vág-
nac ő bennec.

De czac

De czac Feiedelmec meg indulnának, Meg
késérténéc hadat à Czabárnac, Hazáioc ért mind
halálíg vinának, Feiedelmeknec soc gonoszt mon-
dának.

Egret az iò Király igen ohayttya, Meg nem
segélheti, aszt bányá bányá, Magyar országból le-
het keucs hada, Vendég országból kéfen indult
hada.

Éyel nappal könyöreg Wt Istennec, Lönne
kegyelmes Egri vitézinec, Pogánoc mia hogy el
ne vesznénec, Lönne meg maratta Nemes Felföld-
nec.

Eger maratta ért sokan imádnac, Iámbor
házasoc, Ózuegyec, soc áruác, Soc predicátoroc i-
mádnac, Egri vitézec ért oc imádatnac.

Ides hazáiookban Egri Hőssek nec, Ielesben
Dobónac és Merskeinec, Iò Gergelly Deáknac, és
az Petónec, Ssep asztony feleségec kesereg nec.

Egy bép leány, hitefe Zóltainac, Gyakor kö-
ny hullása bép mátkaiának, Házas tárfa iò Phige-
di lánosnac, Éyel nappal Isten höz fohászkodnac.

Sirnac, ohaytnac, czac hozzá kiáltnac, Bőy
ednec, és bínetlen imádkoznac, Ózuegyé, áruá-
ua ne maradnac, Ides hiteffektől meg ne válónac

Soc atyafiac bínetlen imádnac, Egri vitézec
hogy meg ne halnának, Iò neucken ő vellec vigad-
nának, Wt Istentől kic meg halgattarának.

Z ij

A tizenket-

A tizenkettőd napián mind Szent hónap, In-
nepe vala Maximiliánac, Szedán éyel Törökec
fel rohannánac, Sántzokba nagy fokban takaro-
dánac.

Vadnac kébec másod deréc ostromra, Löt clö-
ber ó kapu bástyaiára, Huson nyóltz záblóual ro-
hanánac rà: De Metskei kében vária ostromra.

Téglágból, agyagból az vitézcek, Az ó ka-
put be rakta ó kezéuel: Mert à Törökec elégettéc
tűzzel, Rayta hadiot lóuó helyeket lép rendel.

Olly erősen ó à népét biszattya, Állo sereg-
ből népét változattya, Fárat népét hammar há-
tra állattya, S lép befédde, ió vitézkek nec modia.

Söt az röttegöit meg pironzattya, Nemel-
lyet bottal is törésre hayttya, Kaláczokat, czere-
peket, surkókat, Soc tűzes bőrsámat el ki hanyat-
tya.

Serénykőd nec fő legényec melete, Kic mia lóc
Török nec lön ot veszte, Ben is soknac lön halála,
és sebe, Kő mia Metskeinec nagy serelme.

Ot másfelől Törökec föld bástyára, Soc zábl-
lóual à tömletz bástyaiára, Hertelenséggel roha-
nánac, romlásra, Kéz iyefec, lanczáróc à kőfalra.

Röttenetes ostrom kezdett vala, Ackor be-
löl senki ot nem ál vala, Vitéz Dobo benn föld
bastyában vala, Viadalhoz népét biszattya vala.

Eft ió Sukán lános látà, futaméc, Egy Lantz
kencet fáual

kenet fáual törésre állapéc, Pribec Iános hamu az
mellé futaméc, A töréslen igen emberkedénc.

Zongnec, lönc, soc köuel hagyigálnac, A Törökec záblókat lobóktatnac, Belől is segítségre igen futnac, Kic mia Törökec igen hullanac.

El iuta Pető Gáspár is wy néppel, Kaláczokkal hagyigálnac, czerepeckel, Kic mia hullanac ótar feieckel, Futamánac, el menénc bégyennel.

El ki iöue Dobo Istuán azomba, Fel tekinté à tömletz bástyaiára, Ot à felet záblót el lörtéc vala, Álto seregéből záblót hozatá.

Záblót ada vitéz nagy Istuán kezébe, Le lört záblót is azomba hozác be, Zábló tartót el löuénc ot melöle, Szegény Nagy Istuán éltét ot végeze.

Hammar Dobo Istuán kapà, hogy látà, El esni à záblót ó ot sem hadià, Egy jámbor drabát kezébe ást ada, Nagy Istuán testét lépé takartata.

Az Bolki tornyára is ostromlánac, Nyöltz záblóval vgyan ackor rohanánac, Gergelly Deác Zóltai belől valánac, Phigedi Iánossal iölforgodánac.

De Zóltai kö mia sebesedéc, Tüzes börszámo ckal Törökeket véstéc, Visont hobbu kopiákra à Törökec, Czoda fà an yuságot óc börzénc.

Nagy lép vas karikákkal erőstéc, Hozzá valo port beleie börzénc, Az végébe apró puskákat börzénc, Mellyeckel az ostromra óc iouénc.

A Törökec aual semmit ártánac, Fő legényec
mert ot sockan valánac, A törésen kic erőssen vi-
uánac, Kõuul, belõl ot sokan el hullánac.

Kõzel mind estuelic ez ostrom tarra, Czáfár
hada, kárt, bégyent nagyot valla, Az iõ Isten
mert Magyarokkal vala, Az nap hûb mása pör
mind el kõlt vala.

Másod napon meggyülnie kezdénc, Hay-
naltól foguán mind ebédic gyulénc, Mészeföld
ról, hegyekrõl be iõuénc, Louac Törökec, mind
sender viténc.

Ot lanczáróc, Czauz, Békec, forgódnac, Vay
dáknc, Besliáknc, Akandiáknc, Szanczac, Bék-
keknc is õc paranczolnac, Hogy mind kébec lõ
nénc vég ostromnac.

Nagy vüöltue sablyáual is kergetéc, E gyülés
be közel tíz óra töléc, Benn is minden viadalhoz
fõrzédéc, Éy félétõl foguán talpon állapéc.

Deréc ostromnac Törökec állánac, Nagy zõn-
gésfel õc Allát kiáltánac, Soc záblóckal mind kõ-
rül rohanánac, Ot belõl is lesust, lesust kiáltánac.

Ot Swantzár és röz dobokat verénc, Trom-
bitáckal, hangos sipoc zõngénc, Soc lóuésec, kõ-
hányássoc léuénc, Kic miat két félben ot eldölé-
nec.

Méne Dobo temletz mellé romlásra, Aranyas
sísac aprodia feièn vala, Melly hammar el lóuéc
aprod,

apród, meg hala, Dobo keze lába sebessült vala.

Meg czendefülle ostrom à törésen, De föld
bástyát minden felől erőssen, Viác, ostromlyác Tő
rökec vakmerőn, Dobo futaméc bástyába herded.

Ot minden népet erőssen bístattya, A köve
ket aszon népével hordattya, Fárat népnek cző-
berrel borát hordattya, Viadalhoz aual iobban
támasztya.

Gyorfác, vitéz aszonnyoc hagyigálnac. Vitéz
Petőuel nyugot népéc iutánac, Aranyas zászlóiat
Ali Bassánac, Ot be nyeréc Budai Herélt Bassánac

Iò Balint Papot palánkon el löuéc, Kiből se-
génec halála történyéc, Drabantoc tizedesséc
sebefedénc, Mind halálig kic ot vitézkedénc.

Ali Bafa, tőb Beçkel, az Arzlánbeç, Az ostrom
mon vóltanac fő emberec, Löués mia sebben esec
Vçlibeç, Ianczároc, Besliac, Akanczgyác vesénc.

Túl à Bolki tornyára is rohannánac, Soc zász-
lockal viadalnac állánac, Meg mondor álnoc ko-
piákat be tolyánac, Kic miat ben soc sebeckec
vallánac.

Melly igen az három Hadnagy forgódéc, Ger-
gelly Deác iob keze sebefedéc, Iò Zóltai Istuán is
sebbe eséc, Phigedi lánosnac fogát ki vitéc.

A drabantokban sockan el vesénc, Törő-
kekben sockal tőbben vesénc, Meg halánac, so-
kan sebefedénc, Várbeli vitézcec zászlót nyerénc.

Soc bánta-

Soc ſántalan záſtlockal indulánac, O kapu
báſtyaiára rohanánac, Fő népec és lanczároc o-
ſtromlánac, A vitézec belől kéſſen valánac.

Ot is Merskei tűzes ſörſámockal, Kéſſen vária
egyeb ſoc ártalmockal, Vitézeket inti biſtatáſs-
ckal, Sömbe álnac erős viadallockal.

Drabantoc, éſ fő legényecforgódnac, Soc Tő
röket az báſtyán el hullatnac, Sebeſſülue ſockan
ſurua ſalladánac, Benn is ſebeſſülneec, ſokan halá-
nac.

Hálát adnac mind az Egri vitézec, Tágulá-
nac ſégyenekre Törökec, E két helyen Beglerbe
ckel ſoc Beker, Ez oſtromon vóltanac fő Törökec.

Amhát Baſſát mondiác vólt à ſántzokba, I-
gen boſonkodic Ali Baſſára, Hogy őtt hitta illyé
biſtatáſsokba, Ótt ſenki meg nem vária vég Há-
zakba.

Roſ ackolnac mondra vég Eger várát, Bar-
moknac mondra à Porkolábokat, Velec valo Hu
ſároc, Drabantokat, Vgyan ſirua ſidia Budái
Baſſát.

Mennyet jártam è ſéles világba, Soc várakat
vittam ſoc orſágokba, Iob vitézekre nem találtá
Házba, Mint è roſ ackolnac vólt, Eger várba.

A Czáfár kénczébe ſockat el költéc, Soc ides
vitéziben it el veſtéc, Ségyent nagyot én Eger al
lat nyeréc, Czáfártól ſeiemre haragot ledéc.

Deréc o-

Deréc ostrom vezernékorig tarta, Ostrom v-
tán egy Török így beállta: Jámboroc, vitézec var
toc ez várba, Immár semmit ne félyetec ez vtbá.

O melly nagy kárt töttec Czáfár hadába, Töb
ostrom már nem leßen it vóltunkba: Mert à Bař-
fac ki állnac nagy buokba, Estendöre leßnec
boßbu állásba.

Soc lóuéßec mind az általléuéenec, Píntec, Sö
bat, Vosárnapon lóuéenec, Vitez Dobo állta ö
gyermekénec, Táriani Christophnac, híw gyer-
mekénec.

Töréséhöz sies Bolki bástyánac, Láßad dol-
goc mint ál az wraimnac, Elfutaméc bástyaiára
Bolikinac, Puska mia lön halála Táriainac.

Remüle meg nagy hada à Czafárnac, Fel Né
meten házakat fel gyuytánac, Kéßen estue sán-
tzokból ki vonánac, Söp álgyukat, kikkel el in-
dulánac.

Ot az várból hammar ki rohannánac, Sán-
tzból sác pörökát sockat hozánac, Azon éyel tá-
borokat gyuytánac, Amhat Bassa, Begler Bęc
indullánac.

Meg indulla Ali Bassa tábora, A Bassac vtán
igen siet vala, Keden, sient Lukáts napián el indul-
la, Hától járo sertenen megyen vala.

Nem embertöl valo ö nagy féltekbe, Czac ha
talmás Istentöl röttenésbe, Fel vont sátorokat a

(:)

tábor belly-

András vala, Az negyedik Köfegi Albirt vala.

Ezeket à Felső gajándékozà. Száz száz aranyat bársonyokkal adà, Miklós Púspec egy egy aranyas kupát ada, Moritz Hertzeg szép négy száz tallért adà.

Egyéb Wrac őket aijándékozác, Királynac, Púspek necsot iót mondánac, Vitézeket söt ió ual hogy meg látác, Vigan Egré kiket el boczátánac.

Egri Hadnagyoc hammar válabítánac, Vitéz fekete Istuánnal boczátánac, Czatára ió legényeket adánac, Ali Bassa vián kic ballagánac.

Gondban, bánatbá Törökec ballagnac, Pest felé mennec, senkitől nem tartnac, Sinte Öllönél vitézec iutánac, Törökekben sokat öc le vágánac.

Igen szép zászlót nyerénc, foglyokat, Kotsiu al marhákat, szép sátorokat, Granát ruhákat, szép patyolatokat, Subákat, ezüstös szép sisakokat.

Ezeckel pántzéllyókat, Kar vasokat, Louakat és egyéb szép főrészeket, Hadnagyoknac bemutatác magokat, Kótya vettyén el öbrác mind azokat.

Maradánac vitézec nagy vigasággal, Meg hálá ö bennec tób három száznál, Sebestülue marada tób két száznál, Wt Istennec vadnac bála adással.

Bassác, Sianczakoc vadnac nagy buokba.

(:) ij

Annyi fő

Annyi fő nép nem veset egy vtokba, Nagyob
bégyent ez iò Magyar országba, Nem vallottac,
mint Eger ostromába.

El be méne Amhat Török országba, Ali Bal
fa méne kécnes Budába, A több Békec tistekbeli
Házakba, Soc vitezec vesésén nagy buokba.

El gondolà Dobo Istuán magába, Hogy
már meg nyugodiéc othon házába, Metskeuel
bólla lép börtartásba, Véget vessenec ő tistartá-
sokba.

Ottan kinálac Királyt ő felségét, ÓWrokat,
Olah Miklós Púspeket, Könyöreguén keric ot ő
felségét, Már el vegyéc töllec Egri tisteket.

Meg halgarà kegyelmessen à Király, Erről bol-
la iò Cancellariusfal, Óc bóllánac az vitez Sfortzi
áual, Egré boczátac hammar nagy sommáual.

El ostra, meg adà ő hò pénzeket, A Porkolá-
boc le téuéc tisteket, Dobo Istuán bólla lép befé-
deket, Sforciát bólita mint Király képét.

Nagy hiw bólgalattyát igen aiánla, Eger kul-
czát tistféséggel meg adà, Kit à Király képe tölle el
foga, Király kegyelmét mindenbe aiánla.

Tón az vitez Metskeuel olly börtést, Két hól-
napig Egren à gondvisselést, Hogy fel vegye, vég
re valo iaua ért, Ó felségéhez valo berelme ért.

Erre késlón az vitez nagy iò keduel, Szeret-
tel bólgála iò hiwféggel, Ez vdo köst Király iò
hiuciud

biueuel, Eger felől főlla Miklós Púspeckel.

Válasta à Bornemissza Deákot, Fő Hadnagyt vitez Gergelly Deakor. Egren Púspec adà fő birodalmot, Porkolábságot, vduar biroságot.

Társul mellé adà iò S'arkándi Pált, Gergelly Deákkal véué Eger kólczát, A felféges Király ielente magár, Vitezekhez ő nagy kegyelmes voltát.

Az iò Dobo Istuánt tisztel berete, Erdeli Vaydaságra emelteté, Egy falka pénz sommáual őt tisztelé, Iouendöre töb iauáual érterné.

Aranyas zászlóiat neki adatà, Tisztiben berenczes legyen, úgy főlla, Mindenbe kegyelmes voltát aiánla, Érte tolle czac híwséget kiuánà.

Az iò Dobo Felségenc est izené, Isten ő Felségét lássa, élhesse, Minden ellenségén berenczeltesse, Országit mindenút öregbithesse.

Az iò Isten, ha éltet ez világon, Hóltig lessec hiw ő szolgálattjában, Földét, országot óltalmazásomban, Híwségembe hóltig maradásombá.

Az iò Király, vitez Gergelly Deákot, Aiándékozà, adà lép iofságot, A melet adà nagy lép aiándékor: Miklós Púspec adà Egri Bánágot.

A töb vitezeket látà iauáual, Kit iofsággal, kit pénzbeli sommáual, Iouendöre magát aiánlassáual, Mutattya magát kegyelmes voltáual.

○ Az iò Dobo biria már Vaydaságát, Gergelly Deác tisztiben Eger várat. Már bebellém vitez Met-

skci Istuánt, Vtábá történt nagy bõrnyû halálát:

A berencze czodállatos magába, Melly ham-
mar õ ióból fordul gonozba, Nem kel kôuélykõ-
dni iò berenczèbe, Czac kel lónni érte hálaadásba.

Szegény Merskei Istuán fel kébüle, S'èp as-
siony társához haza erede, Varkon neuõ faluba
õ be ére, Vtra valo segítségét ot kéré.

Nagy vac merõ póroc fel támadánac, Segitlé-
get vtára nem adánac, Sõt fegyverekkel elene ál-
lánac, Egy feybüel õt homlokba találác.

Azomba két dárdával által vtéc, E nemes vi-
tèzt ot hammar meg õlec, Mellete kic valánac el-
kergetéc, A gyilkosoc magokat elenyébtéc.

Gondia lón erre Gergelly Deáknac, Halála ért
iò Merskei Istuánnac, Nagy síralmat bõrze Var-
kon póroknac, De gyilkosoc kezbe né akadánac.

Halálát kegyelmes Király ohaytlya, Az iò Pü-
spec olly igen bána, bána, A nagy hadtól lám
az Istén meg tartta, Melly roß helyen mint törté-
nyéc halála?

A restet egy Káptalanba iktatác, A Sõpesi
s'ent Mártonba fel hozác, Ides aryaafiai rakarítác,
Assion feleségénec hirté adác.

Dobo Istuán, nemes vitèz hogy halla, Ó se-
relmes társát igen ohayta, Vele egyeslége esébe
iuta, Egyút vele tisztelèggel bõlgálta.

Nagy soc iò adasséc menybõl Dobónac, Ld-
ke menny-

Historiás Enec,
AZ FELSEGES
nagy fejedelemről, Az
MATTYASKI-
rályról, Ennec eredeti-
ről, életiról, ieles czele
kedetiről és vitézségi-
ről, végre az ő ez világ
bol való ki mulla-
fáról.

EZ ÉNEKNEC ELSŐ RÉSE.
Az Hunyadi Lászlóról, az vitéz Hunyadi Iánosnac
nagyobbic fiáról, Mátyás Királynac battyaról.

IME, czodám ezen nekem nagy va-
gyon, Chronikákban Királyoc ne-
ue vagyon, Czelekedetec szép ének-
be vagyon, Neuec nállunc nagy
dicziretben vagyon.

Sőt annac tartozunc több diczirettel, Kinec é-
lunc Isten vtán neuéuel, Dúczokedunc mű iò fe-
iedelmünckel. Vitéz Mátyás Királlyal, az ielessel.

Irtac, Ezer, négy száz és negyuen hatban, Ia-
nos Wayda hogy meg hala Zómlenben, Isten ad
ion meg olly iò feiedelmet, Oltalmazza nyomo-
rult országunkat.

Meg marada az Waydánac két fia, Kikre száll-
la az attyoknac nagy gondia, Az országnac fő-
tishti, nagy nyauallya, Kit loc fő wr akkor igen
somiuza.

László Király késülettel indulla, Duna vizen
iòue, Budában szálla, Futakban egy gyűlést tétet-
zet vala, Hogy mindent végezen ország iauára.

Oda wrac, Nemessé be gyűlönec, Waydasi
Lászlóual nagy szép seregec, Vadnac wrac környü-
le, iò vitézec, Követői attya természetinec.

Nagy iò keduel à Király ötet véue, Attya iò
bolgatat-

Bolgálatyát meg kösűene, Nagy lép főckal Way
dasiat vduőzlé, Iò attyánal Isté nagyobra vinne.

Kazdaglágra nagy gödia Wayda fiánac, Mert
Királyal Feier várban állánac, Czodál Király rő-
lásán Feier várnac, Té toua iár tábor helyén Cza
bárnac.

Az Királlyal olly nagy vigan élénc, Soc iò
hordót Szerem mustyáual tólténc, S'ép halakat,
vadat, madarat éűnc, Wrac Wayda fiára irigy-
kednc.

Sõt Garai Láslo felpre bolita, Wayda fiánac
Garai im est monda, Hid meg fiam, S'ólloc én
minden iódra, Lás dolgodhoz, Visselly gondos
magadra.

Patuarban, Hadgy békét kazdaglagodnac,
Érd végét halállal Vldric Hispánnac, Gyackran
rád ból, be arul az Királynac, Rõuid nap meg õl-
nec, auagy meg fognac.

Ez oka ide iouésénc Királynac, Királlyal iõt
Német, keresztes hadnac, Wra nem léű te lép vég
hazaidnac, Igy fűzetic bolgálatyát attyádnac.

Rendellyed czac iól dolgod bolgáitdal, Ne gõ
dolly, fiam, semmit à Királlyal, Ved eleit halálod-
nac halállal, Meleted támadoc mind az Magya-
rockal.

Fogad meg, Tanáczm nagy iódra lesen,
Halla Láslo, meg somorodéc ezen, Iò bolgaid
A ij hadià

hadia legyenek késsen, Várasból ioyenec az ka-
pu közben.

Imè más nap bent Marton napia vala, Az e-
zer, négy száz, negyuen hadban vala, Wayda fi
Vldric Hispan hoz ment vala, Vldric Hispánt Lá-
lo meg ölte vala.

Nagy römülés lön Nandor Feier várban, Ki-
rályal az Wrac borultac házban, Német Magyar
egy másra támadásban, Wayda fiának véres tör-
markában.

Ezen Király fél vala az wrackal, Soc iò vitez-
lő nép Wayda fiával, Kaput állattya iò Draban-
tival, Vár piatza rakua iò bolgaiual.

Soc szép búual házból Király ból vala, Néme-
tül, Magyaról kiálttya vala, Wayda fiának eb-
ből kegyelme volna, Minden ember lassodnéc, le-
állana.

Meg álla Wayda fi Király bouánac, Köz em-
berc által sockat bollánac, Békeféggel mindenec
maradnánac, Semmi bolbut az ért Láflon nem
álnac.

Vég Temes várba à Király indulla, Mert Way-
da fi Királyt kéreti vala, Temesvárát szép házat
meg látna, Mellyben öczét, anyát tartattya vala.

Nem kis háza az is te felségednec, Melly fő ti-
ri vólt atyámnac, huednec, Mellyet kezekben
hattál gyermekinec, Meg bolgállom, Király, te
felségednec. Deréc

Deréc haddal Király gyorsan indulla, Temes várhoz hogy kezel iutot volna, S szép seregecz az Királyt váriác vala, Tiszteléggel Királyt fogadiác vala.

Iò tutoroc az Wayda fiainac, Vagyon gondia iò Szilágyi Mihálnac, Nagy szépen fiól az Waydané assonnac, Könyöregien fia ért az Királynac.

Véué assony mellé két szép gyermekét, Az Királynac így kezde könyörgését, Felsőged gondollya iól meg hólt húuét, Tölle marat én vén öz uégységemet.

Olly kegyelmet vároc te felségeditől, Kegyelmes légy ides fiam vétkérol, Valakinec eset az tanáczából, Nem művelte tudom aszt ömagától.

Legyen hiued, mint az meg hólt iò attya, Ki fóc vérét felséged ért hullatta, Böre vápás sebmiat mint egy rosta, Országod ért halálát ő nem bánta.

Az én vénségemet kérlec tekéncz meg, Es vén feiem magtalannà ne tegyed, Had így, Az Istent meg tekinczed, Attyadfia halálát elfeleyced.

Tön az Király erre igen szép válaßt, Meg ölele assont, és két magzattyát, Vgy birhassà békéuel szép országát, Hogy ez ért nem bánntya az Wayda fiát.

Meg esküüéc Király Wayda fiánac, Wayda fia vissont Láslo Királynac, Hogy hiwséggel lesíncec olly attyafiác, Mint sítte, kic egy attyától sár-maznac, A ij Olly

Iól meg lássád, ides fiam, mentedet, Halála-
kört attyátoc kért engemet, Hogy soha egybet
s mind az kettőteket, Vduarban ne bozássalac
tűteket.

Semmiképpé asfiony meg né tarthatà, Attya
fia bauát Mátyás inkáb fogadà, Nagy sietue Bu
dàra ő fel iuta, Ottan bátyát Király meg fogatà.

De nem tudia Mátyás bátyya foklágát, Sem
wraknac ellene álnofagát, Kapác Mattyást, egy
házban ötet zárlac, Iò solgai nagy bánattal
vadnac.

Egy nyihány wraç vitezec valánac, Ha ele-
gec volnánac, támadnánac, Meg mondõ neueket
egy nyihányánac, Kic Wayda fiackal meg foga-
tánac.

Ket Horuát Pál, ez nekic neuec vala, Nagy
wr, mind à kettõ iò vitez vala, Bodo Gaspar kaz
dag, Modrar György vala, Iò vitez Rozgoni Se
bestyén vala.

Vitez Kanisai Lábló Ban vala, Vitez Német
Frodnohan hetted vala, Mindenic iò vitez, kaz-
dag wr vala, Ezeket külön házba zártac vala.

Immár foklágoknac harmad napia, Az nap
immár allà válásban vala, Budai tanáczot Király
biuarà, Vayda fia Láblót ő kezekbe adà.

Iuta Miklos Wayda ő solgaiual, Lábló kezét
meg kötözéc egy istrángal, Fris palotához viúec
nagy fok-

EZ ÉNEKNEC II. RÉSE.

Az felleéges Mattyás Királyról.

MIKOR ezec lönnéneç iò Budában, Az Hu
nyadi Mattyást tarttyác foklágban, Istuán
wr tornyánalegy régi házban, Vagyon segén
ot nagy gondolatokban.

A tób wrakat is czac ottan tarttyác, Felette
más házban minnyáian vadnac, Magokban na-
gyon ezec dulaacfulnac, Az wrakhoz pokol bán-
dékcal vadnac.

Gyóltson éyel allà erefkedéneç, Es Budából
minnyáian ki feckéneç, Kic mikor házokhoz mé
tec volna, Miatoc mindiárt foc nép fel támada.

Minnyáian nagy Silágyihoz menéneç, Ki-
rály hiueiben sokat óléneç, Az arulo wrakban
nyakazánac, Közüzlec sokat bablyára hanyánac.

Ország szerént nagy haddal iárnac vala, Hatal
mokban ország iob réfe vala, Nagy erőuel Erdély
be mentec vala, Aút tellyességgel el fogláltac vala.

A Király meg röttene az wrac dolgán, Ezer,
négy százban ehöz ötuen nyoltzban, Wr napián
d feckéc Király haynalban, Mattyást vele viue
Bętsbe foklágban.

Wy pártolás támada az országban, Wayda fi-
ac ért; sęp tartományokban, Láslo Király halgat
Bęczneç várábá, Wrackal né mer ióni az országba.

B

Méne

Méne Király Czeh országban Pragaban, Po-
debradi György az heltartofágban, Mindenel bir
Király vtán Pragaban, Vgyan fő wr vala Czeh
országban.

Czac keueset Pragaban Király lakéc, Halálra
hertelen meg berekedéc, Vég oráia Királynac el
érközéc, György mindent fenyeget, hogy ne hir-
detnéc.

Vala ebes Podebrád ő dolgábá, Peczetlő gyű-
rőiet Király wyában, György ki véué, sfontà ő
markában, Aual leuelet peczetle Bęts várba.

Mert à Király Bętsből hogy el iöt vala, Helly
tartónac gyűröt mutatta vala, Ha mi dologról
az allat iratna, Ha éltét sfereti, hátra ne hadia.

Az leuelet Hellytarto Bętsbe tartà, Hunyadi
Mattyást nagy hertelen induà, Éyel nappal Praga
felé visic vala, Mert az leuel parácza tarttya vala.

Rólla gondia vala Podebradinac, Eleybe
Wayda finac iutánac, Fokfága wyula Wayda fi-
ánac, Erős fokfágában Podebradinac.

Irtac, Ezer, négy száz, és ötuen nyóltzban, Ho-
gy meg hala Láslo Király Pragában, Estendöre
meg hala azon napon, Melly nap meg eskút va-
la Temes várban.

Soc zur zauar ez világban indulla, Minden
Király, à ki magát birhattya, Ki nem dulhat, ma-
gát várában vonra, Stompéd hatalmasnac adaiat
adia.

Forog

Forog dolgoz wraknac à kösséggel, Egy se-
renczere kazdagnac begényel, Nem gondolnac
kóborlóc semmi rendel, Várást falut dulnac nagy
égetéssel.

Gondia nagy lön erre iò Silagyinac, Sólly
Kanibai Lásto társánac: Látom veszedelmet szép or-
szágúknac. E kettő köst wrac maydá el fogynac.

Iaytza várát im miképpen most vesztóc, Bos-
nyafágot czac semmiuél engedóc, Ha ebben me-
gyúnc el, feienként vesűnc, Sóllyunc Waydané-
ual, mit végezhettűnc.

Temes várban Silágyi Ersébettel, Wrac szól-
nac neki nagy tisztességgel: Tudia Nagyságod bol-
gáltunc vérűnckel, Mindenűt bolgáltunc mű na-
gy hűwséggel.

Iságodat, se kénczedet ne fányad, Bizd mű-
reánc, Mit műuelűnc ra hadiad, Ország gondiát
magadban vessed hányad, Fiad szabadulását ve-
lűnc fogiad.

Véué aszony besédeket iò neűen, Mit kiuán-
nac, engedelmes mindenben, Kazdag földöt ki-
áltánac végekbé, Soc vitez ra gyüle Káransebesbé.

A Bosnyafág Töróc elöt fut vala, Iaytza
várát Töróc meg vötte vala, Ennec főfő népe
földra iöt vala, Magyar, Horuát nagy támadás-
ban vala.

Rakomason, Tiffán innét állánac, Nagy
B ij cröud

erővel à két Bánnoc valának, Nagy wrakat mel-
leiec hiuattatnac, Ország iauára mindenec bolának

Egy nyihányat meg mondoc az wrakban,
Kic iámboroc valának ez országban, Ió Silagyi
Mihaly, Bathori Istuan, Kanyisai Láslo, és Maroti
Istuan.

György Bot András, és Szapollyai Istuán, Ho-
moni Simon, Hagymasi Istuan, Szent Miklós
Pancratz, és Gerelt Istuán, Ország Mihály, Roz-
goni Sebestyén.

Ember vitészlő Székely Thamas vala, Dótzsi
Peter, és Czaki Ferentz vala, Török Ambrus, és
Szent Vidi György vala, Pétsi és Czanádi két púl-
pec vala.

Mind egy tanáczon ez wrac valának, Way-
dáné affonyoc ezec vduarnac, A Királlyal ezec
viszát vonfnac, Pest varasában nagy örömmel
állának.

Az Ezer, négy száz, ötuen nyóltzbá vala, Or-
szág gyűlése Pest várasában vala, Három hitlen
wr Budában ben vala, Miklós Wayda, Garai,
Banffi Pál vala.

Mind ezeknec Silagyi glitet adà, Husz wr-
nac peczeti leuelen vala, Szabad vtoç, hit allà it-
ua vala, Garai Láslo gyűlésre be iót vala.

A kösség fel rohanna, aít kiáltà, Legyen Way-
da fia Mátyás Királlyal: Lám attya is iól boldgalt
ez ország-

ez országba: Ki elene föl, Meg hallyon ez orábá.

Meg röttene búue az Garainac, Miklos Herzegnec, és az Banfi Pálnac: Ha wra leßen Mátyás Magyar orfágnac, Meg torolýa halálat ő bátyánac.

A Szilágyi meg erte félelmeket, Mátyás képében nekic köté hitét, Hogy Láslo ért senki nem bánttya őket: Őc is jóua hadiác, féltéc feieket.

Tönc nagy zöndülést, fel kiáltánac, Wt Isten' nec nagy halákat adánac, Soc harangoc, doboc, trombitác zugnac, Algyu, tarasik, bakállasoc rop-pognac.

Vgyan Mátyást Királyoknac kiálttyác, Hit len wrac Buda várát meg adác, Mátyás Király sámára el foglalác, Szilágyit benne Gubernatorul hadiác.

Melly hammar Podebradi hogy est halà, Meg örüle rayta, Im est gondola, Egy leanyat Waydá fiánac adna, Leányát egy kerbe küldè oktatà.

A fokházat Podebradi nyitartà, Wayda fiát nagy fépen kézen fogà, Deákfágban iò bölcz Wayda fia vala, Deác nyeluen György Mattyásfalból vala.

Socka hántam, vettem, à te dolgodat, Meg gondoltam gyamoltalanfágodat, Barátom volt, iò esmertem attyádat, Igen bánom te vén özuegy annyádat.

Büj

Imè laf-

Imè lassan lassan addig beszéle, Hól leánya va
la kerbe be viué, Leany nagy kazdagon vala öl-
tözuc, Podebradileányát oda inte.

Czac hamar az leány attyához iuta, Leányát
Wayda fiánac meg mutatà, Wayda fiánac vèlc
kezét fogatà, Leány kosboruiát neki adatà.

Róllad, fiam, leányom sockat bõllot, Nem
tudom, ides fiam, mikor láttot, Az vltà bûuében
meg somorodot, Minden embert éröttet hátra
hagyot.

Én reám, fiam, ha magadat binnéd, Es leán-
yom te hozád hittel vennéd, Halálos foklágodat
el vethernéd, Attyád helyet, attyád lönnéc tençked.

Te Magyar Királya lönnél, aßt tönném, Az
wrakat, kit akarnál, büntötném, Auagy feic kin-
czemet el veszteném, Ha akarnád, ezen hitemet
kötném.

Illy dolog fogolynac, õ termébeti, Minden-
höz kébi, múuel feiét mentheti, Kezét adà, Hogy
leányát el veszi, Attyafágot, mint jò wránac veszi.

Imè hammar Hop Mesternec György bõlla,
Konyhákon nagy forgodás, zörgés vala, Hal va-
karás, haygma vágás nagy vala, Hammar kaz-
dag ebédet kébitet vala.

Tön fogadást hittel õ Mátkaiánac, György
leánya esmet Wayda fiánac, Nagy öremben mid
feienként

feienként valóac, Fokfága rágúla Wayda fiánac.

Hammar Podebradi à Czeh wrackal, Morua
ban Stranitzhoz ére nagy haddal, Be szálla vigan
az Wayda fiával, Magyaroc Mátyást ot érec Ipá-
ual.

Wrac kővetéseket meg beálléc, S'ép ides be
fedekkel meg v'duözléc, Czehec, Magyaroc el ké-
feliténec, Nagy öremmel Budában be szállánac.

Nagy szép aiándéki közet György adà, Ti-
zenhat ezer fegyuerest számlalla, Hæt estrendeig
földiokat meg adà, Viuéc segítségül Budan ott
hadià.

Gyakran v'gyeiben Mátyás Királynac, Ez
vólt sine egyeb vendéc hadánac, Eze à Királynac
iól solgalánac, Est hittác Magyaról fekete hadnac

Azonközben Király lakic Budaban, Wrac
fottig vadnac visssa vonnásban, Astalnál ösue
kapnac haragban, Kiknec károc fia az visssa vö
násban.

Rólla Királynac vala nagy bánattya, Olasí,
Német, Töróc, határit dullya, Országánac vagyó
nagy haboruia, Lengyel, Olasí, ez mind ellenfeg
vala.

Igen segény Király, czac neuel biria, Négy
segét pussta rárházánac láttya, Soc panansí, igaz
kérését ő meg vnta, Országánac veszedelmet iól
láttya.

Astalát

Astrolát Királynac, bizonyal iriác, Soc v̄deig
czac rouáfra tartottác, Mébarosnac addig pénst
nem adhattác: Im mayd hoznac, sockaig így v̄o-
tattác.

Meg busulla Király ezeke, látúan, Kétféges
végre is à Királyságban, Ó feie nem lehet koro-
nazásban: Mert Corona Frideric tárházában.

Le haytotta feiét, egykor sir vala, Vduara nicez
igen ségyenli vala, Ország Mihály ot forgolodic va-
la, Mit sirs Király? igen kérdezi vala.

Király haluán ő s̄omeit meg t̄orle, Ország
Mihálynac Király est felele: Bár az Isten ez világ-
ból ki venne, Illy ségyennel ne élterne Budában.

Soc hírt, veszedelmet halloc földemben, Ellen-
ségim s̄aguldnac én földemben, Vagyoc, láttod,
igen nagy ségénségben, Czac à pus̄ta falt adat-
tot kezemben.

T̄oroc egy felől S̄eremséget dúllyá, Péter Goss-
gyat Velentzet nyomorgattya, Meg arattot bu-
zát Gallyáckal hordia, Horuátoknac à s̄almáiát
sem hadia.

Rut küssebség enyit nekem halgatnom, Fel
földet, mind Német ronttya iól tudom, A soc wy
hírt czac meg sem s̄amlálhatom, A soc panans̄t
láttya Isten, el v̄ntani.

Az Ország Mihály felele Királynac, Iò Király,
kére meg boczás Mihálynac, Királyà vagy, tu-
dod, Mag-

dod Magyar országac: Mire valod küldőnac te magadat?

Nem lehetzé hirtelen óltalommal, Tégy nagy gyűlést hamar te országodban, Minden nézetet hiuas hamarlággal, Ki nem iönc, fenyegefd meg botoddal.

Sommáia ez legyen te gyűléssednac, Ielenczed meg országodnac ezeket, Igen vessed nekic epelegetet, Ne hadianac mind ezekben tégedet.

A gyűlésből Nemeseket el boczás, Az wrakat ebédre meg tartostasd, Királylágod à főzésben meg mutasd, Az wrakat iö boroddal itassad.

Legyen kapun soc fégyueres Czeh néped, Iö borodat az wrakra kössenyed, Kin mit kéuánss, bor mellet meg ielenczed, Mindenektől te sommát nagyod kéried.

Bár előber à bort reám kössenyed, Negyuen ezer forintot raytam kéried, A botot is bátor v-tánnam vessed, Meg busulloc, meg nem igérem neked.

Engem rántas ki ástaltól haragban, Hogy immár vitetz engem czonka toromban, Meg szatoloc az huß ezer forintban, Nem sockal töb vagyön én tárházamban.

Nagy iö keduel Király hallà, kössene, Az vén embert nagy szépen meg öklé, Sommáiat monda hogy meg tçritene, Imre Deákot Király hozzá inte.

C

Sies há-

Sics hammar, ved Ország Regisztrátát, Jegy-
ezd mind ki belőle az wrakat, Vármegyéket és
egyéb országitat, Gyűlésre feienként hiyad azokat.

En nec iriad napiát, Kis asszon napiát, Gyű-
lésnec okát meg ertic mi legyen: Kie nem iöne,
az hitkenné legyen, Minden vgy iöyen, Nállam
fcc kontz lefen.

Nagy gyűlésnec indullattya ez vala, Kis as-
szon napiára be gyűltec vala, Sántalan nép Pest
mezöien kin vala, Magyar, Horuát, Todt, Rátz,
Olah, Sás vala.

Egy sęket Király hammar czináltatà, Három
lépésse gradiczánac vala, Pesti megyes templom-
ban gyűlés vala, A sęket kazdagon be vontac
vala.

Trantzélokön à Király által iöue, Nagy vd-
uara, küemb küemb nép vala, Gyűlésben be mé-
ne, sękiben vlle, Nagy sęp sęual igy lön Király
beséde.

Czen deslégben legyen minden, halgassó, Ho-
gy fárasztac, mindentec meg boczásson: Iò neuen
vessem tölle, ki it vagon, Ki it ninczen, Arra is
gondom vagon.

Attyám sęlgálattyaát hissem tudiátoc, Foklá-
gunkat hissem asit gondoltátoc, Királytoknac en-
gem kiáltottátoc, Minden iöual kit nekem meg ha-
laltoc.

Soc vis-

Soc viſſa vonnás rég vltá kőſtetez, Minden-
nec ſóllóc, Ettől meg ſűnnyetez, Ellenſég kezé-
ből előb ki viſſe, Mindent igazitóc oſtrán kőſtetez.

Tuduán ſoc felől tú nagy romláſtokat, Ellen-
ſégim égetic oſtágomat, Meg torlom raytóc na-
gy boſſuſágomat, Meg épütem tú nagy puſta-
lágtokat.

Rõuid vdon, hiueim, meg láttyátóc, Ellenſég
előt maydan nem lappagtoc, Árkot házatóc kőc
nyúl bár ne hányafatóc, Házatokban nagy bé-
kéuel nyughatóc.

Az innepet ſeker hátán váriátóc, Futamod-
uán ruhátokban aluſtóc, Ielesben az határban
kic lakóſtóc, Horuát, Todt, Rátz, Olah, Sáboc
kic vadtoc.

Czac az Iſten ne legyen én ellenem, Nyiluán
tudom, hogy minden ellenſégem, Iſten vrán, ſé-
mi leſen ellenem, Előttetez az én feiemet viſſem.

Ezekről nagy gyorsan vgy gondolkodiatóc,
Velem együt minden dolgot fogiatóc, Sűkſége-
kor feienként rámagyatóc, Velem végre ſámatóc
tú ne adhaſſatóc.

Sõt ez napon, iò hiueim, intlec, Kis ſanya-
ruſágot moſt fel vegyetez, Iofágtokból kölczéggel
ſegéllyetez, Ez ſommáia gyúlélemnec tú nektez.

Azon meg zõndülle mindé Nemzetſég, Meg
vduózléc, és kőſenéc ezeket, Vigye nagyra Iſten,

Cij

te ſeſſége-

te felségedet, Hogy küllýeb vethešsed űép végeidet.

Rendel, iò keduelűienként fogadiuc, Mindé kaput négy négy forintra róiuc, Felségednec hámar be űolgáltattyuc, Magunkat is űemmiból meg nem vonűuc.

Igen hammar az orűág mind el oűlá, Meg örült erűűnec, űietnec haza, A Király is templomból ki indulla, Negyuen wrat ő ebédre hiuatà.

Soc vigűággal wrakat Király tarttya, Erűekket, Púűpekeket kinállya, Vagyon pap wraknac vig lackáűa, Nem tudíac aűt, hogy tarűollyoc meg bánya.

Rendel Király à bort kezdé kőűeni, Tántz éneket nem iól kezdé mondani, Papoc nem kezdé nec vigan lakhatni, Az notáíat kezdé őc nehezelní.

A bort à űeíében Mihály meg igyad, Negyuen ezer forintot nekem adíad, Nyóltzad napra Budában aűt be hozzad, Addig leűen Czonka torom te házad.

Le hayta űeíét Orűág nagy buában, Sugua mondia, Ninczen ő Tárhazában. Halla Király, Ri aűtà haragiában: Hammar, veűűc nyackal Czonka toromban.

Ottan Mihált aűtaltól ki rándítác, Vonűác, Czonka toromban hogy taűítűc, Hátra néz hóltyig, kőnyőreg Királynac, Mit adhatoc adoc mint iò űamnac.

Czac ne

Czac ne vettes engem Czonka toromban,
Meg szazoloc az husz ezer forintban, Nyóltzad
napra be hozatom Budaban: Meg hadgy ezen
Nincz több az én Tárházomban.

Tön kegyelmet Király, Mihál kértére, Ország-
got esmet vltöte helyére: Rendel az wrakra mid
bort kössene, Kin mit kére, mindenic meg igére.

A Királynac lön hammar nagy sommáia, Sep
sóckal est wraknac mondia vala: Meg lattátoc
hogy nem vessem kártyára, Hanem költem or-
szágoc óltalmára.

Meg adom iouendöbe pénzeteke, Ezen a-
dom irásom peczetemet, Már el boczáttlac mint
jó hiueimet, Isten tarczoz meg feienként túteket.

EZ HISTORIAS ENEKNEC III. RÉSE.

NEM késéc a Király, táborban állá, Nagy
paranczal mindent hivat hadában, Pórra
teszi ki marad ő házában: Immár megyec, linte
vagyoc vramban.

A ki hallya, siet nagy gyorsasággal, Szerem-
ségbe Király vran hadával, Mahomet meg vötte
Cholpent hatalommal, Sient Demeter tőreti
álgyuival.

Tisán, Dunán soc élést visnece vala, Siet-
ségel ő hadát vzi vala, Sient Demeter is immár el

költ vala, Czaſár hadà Cholpen varánál vala.

Vala Miklos Wayda hadban Királlyal, Loſon tzi Benedec, Szilágyi Mihály: Kanisſai Láslo, es Banfi Antal: Homonai Simon, iò Pál Mihály.

Somi Ióſa, vitéz Bathori Iſtuan: Reglyer, és Szapolyai Iſtuan: Briſlo Peter, és az hagymaſi Iſtuán: Székely Thamás, vitéz Maroti Iſtuan.

Iò Bot András, és Hederuári Lőrintz: Rozgoni Sebeſtyén, és Hampo Ferentz: Prini Iſtuán, és vitéz Czaki Ferentz: Dotzi Pęter, és vala Pókri Ferentz.

Ott Garai Láslo, Patoczi Albirt: Geroti Iſtuán, és Székely Ianos vala: Tahi Ianos, és Töröc Iſtuán vala: Az Banfi Pál, és Hertzec Iſtuán vala.

A Czaſárral à Király ſömbe ſálla, Ezer, négy ſáz, és nyóltzuan négyben vala, Az viadal ſent Máthe eſtin vala, Harmintz két wr egy egy záſloul vala.

Czeh fegyueres tizenhat ezer vala, Azoknac harmintz két záſloioc vala, Királyé az atyátot marat vala, A Törökec záſlót eſmeric vala.

Nagy ſép gyalog népe huſſ ezer vala, Ennec negyuen záſlóia vala, Tatár payſoc viadalhoz ſoc vala, György Deſpot is ſegitſégül iöt vala.

Iò Szilágyi, Kanyisſai forgodnac, Mindent helyére ſeregben állatnac, Nagy fel ſóual Ieſuſt kiáltanac, Vitéz wrac à Királyt körül fogác.

Siualkod.

Siu alkoduán két felől indullánac, Sántalan po-
gánfág Allát kiáltnac, Bistattyác az wrac, sólnac
Királynac, Király nagy haraggal sólla wraknac.

Nem véltecké engem Feiedelemnec, Lám vgy
sóltroc nekem mint egy gyermeknec: Meg láttyá-
toc én maydan mit műuedec: Kic iámboroc vattoc
ást műuellyétec.

Egyeledéc kereftyén had pogánnal, Mátyás
Király kiált olly nagy torockal, Vitézec legyetec
nagy bátorfággal, Munket meg lártot Isten má
sóc jóual.

Czoda hangos sáua mint egy trombita, Az
wrakat igen nógattyá vala, Bátor sűue, vér on-
tásra, iò vala, Serény erös, az pogánt vágia vala.

Az vrtközec reggel kezdett vala, Sebes po-
gán hall, és hulton hul vala, Király mellet wrac
forgódnac vala, Az pogán had igen meg budult
vala.

Törökec vesénecc, meg sutamanac Mahomet-
rel sockan el sballadánac, Sűep hadi sörbámot mind
el hányánac, Sockan foglya essénecc, meg halánac.

Wr Istennec Király nagy hálát ada, Had vit-
ta helyt ő terden imád vala, Melly Isten hatalmá-
ual látta vala, Illy nagy világ biróc ő meg vert vala.

Rackodánac meg à nyert kazdagfággal, Cbol
pent, sient Demetert nagy hatalmáual, Meg töre,
meg véue nagy viadallal, Soc foglya eséc ott is
kazdagfággal.

Epütere

Épüet à két váraſt eröſſen, Egy falát ot had-
ià Király népében, Deſpot Iſtuánt hadià erös
Cholpenben, Hogy ſolgályn, és vigyázon az
végekben.

Táboráual Király haza indulla, Futakról az
wrakat el boczáta, Nagy ſép ſoual az wrakat
meg álda, Egyűers mind Iſtennec nagy hálat adà.

Vduaráual ő maga ſép hadáual, Király Budà
ban ſálla vigafággal, Ez orſágbà imádnac ohay-
tással, Iſten Királyt ſereſſe iöb ſoc iöckal.

Iuta Poſomból György Prepoſt Királyhoz,
Fel föld könyöreg, látna orſágához, Német mia
ſegén nyomorultakhoz, Kezel fekbic Német tá-
bor Poſonhoz.

Nagy haraggal György Prepoſtnac eſt mōda:
Eſég eddig, ſies hammar Poſomban, Hólnap in-
dulloc, leſec én is v̄tban, Meg kerelém rontoim
orſágomban.

Czac hammar ſiete, Király kéſülle, Kéſül vala,
wraknac el izene: Mindenic wr hammar melleic
iöue, Peſt mezön táborban dobot v̄töte.

Tábora az vtán neki gyúl vala, Rozgoni Se-
beſtyén Hadnagya vala, Német tábor lokához
közeli vala, Romai Czaſár képe Hanſ Groff vala.

Vagyon Német kártya, kotzka iadzásban,
Igen laknac, eſnec, iſnac haynalban, Húucs va-
gyon, ſockan butrac ſalmában, Vala ſinte ſente
Lukác nap taiában. Sóskuti

Sóskuti György előjáróban vala, Kétezer
louagnac Hadnagya vala, Soc nyduet György
Királynac küldet vala, Kikből Király mindent
meg értet vala.

Fene búval Király Györgynecizene, Ne tar-
toznéc, sietne, menten menne, Mihelt iutna, ot-
tan ostromot tönne: Semmit ne mulatna, ő is
ot lönne.

Előjárót Német stráza hogylátà, Stráza hírt
tön, à tábor meg zaydulla, Éles seker téroua meg
indulla, Dobot vtenec, fegyvert zörgernecc vala.

Riualkodic előjáró bagulduz, Tábor kaput
erössen meg ostromla, Rosit György Posomból
hammar el iuta, Mind à két György vadnac erős
ostromban.

Vég ostromot Király igen kiáltta, Ómaga
is ostromon igen vi vala, Kegyerlennül tábori kór-
nyúl vitattya, Nagy soc kaput táboron Király
nyita.

Tabora Királynac hammar érkezéc, Louag
gyallog erős ostromnac éléc, Igen lönec, két fe-
löl hálnac, vesnec, Tábori meg gyutac, soc se-
kerec égnecc.

Reggel erős ostromot kezdetec vala, Dél vián
immáran egy óra vala, Kemény ostrom tarta, soc
nép meg hala, Király hada táborban be rohanna.

Meg budulac Németec futamánac: Igen vá-

D

giác, Ma-

gyác, Magyaroc siualkodnac, Soc ezert benne
segyuerrel vagánac, Nem sockan hir mondó el
balladánac.

Az Hanß Groffal soc Németet fogánac, Ki-
rály hadià, kőz foglyot le vágianac, Súrő kutyát
táborban fel gyutánac, Soc fő Németet à tűzbe
hányánac.

Tud meg okát, Király mondia az Groffnac,
Tűzzel fizetec én à kőborlókncac, Ha égetec, mélt-
to tűzben hallyanac, Ha el ballatz, Mond meg
Német Czafárnac.

Iára Király ot is nagy nyereséggel, Bets orsó-
gát dulla nagy égetéssel, Mindent őlet, Nem gon-
dol semmi rendel, A kölczent így adà Király meg
euel.

Adà hálát az menybeli Istenec, Órúly, vi-
gad nagy szép nyereségeknec, Kazdagsága öreg-
búl vitézinec, Terénecc nagy vigan, haza ióuénecc.

Soc pananß érközéc hammar eleyben, Ha-
borodéc, meg busult elmeiében, Nem nyugha-
téc Despot István Cholpenben, Szeremi Rátzoc
miat vagyon vesélben.

Erre Király kőveteknec felele, Lám nem fá-
rathat louagnac veritéke, Gyalogomnac el kopot
talpa bőre, Láttjátoc pedig immár iutunc tétre.

Tudom, vagyoc Király, Azért meg lelte, Vét
hullásom, sem erős tét nem nézem, Indulloc, min-
den segit,

den segitſéggel leſtec, Meg óltalmazlac, nyomorult ſegényec.

Czac hammar Budáról még Peſtre kelec, Lo-
uag, gyalog Hadnagyokat be gyűte, Kéſ hadat,
ſoc ſép ſóckal el keſite, Hadanac beſédét Király
igy kezdte.

En azon kérlec, ſerelmes vitézim, Munkát ne
ſányatoc. én iò hiucim, Egyűt vitézkediunc, én
iò nemzetim, Tű leſtec végre is az én barátim.

Rayta kérlec meg ne haborógyatoc, Láttya
Iſten, ſánnom mint fáratatoc, Lám én is veletoc
egyűt fáradoc, Haſnos faratſágot meg ne vnyátoc.

Olly iò ſerenczenc vólt minden vgyűnkben,
Hirűnc vagyon è föld kòreklégében, Két Cza-
ſárt meg vertűnc ez eſtendőben, Kit egy Király
ſem tehetet földűnkben.

Nemeſſec kic vattoc, mind wrrà teſtec, Kic
paraſtoc vattoc meg Nemeſſitec, Minden iauai-
mat adom tűnēktec, Dobot vſſenec, vgy mond,
Eregyenec.

Tön nagy paranczoláſt à nagy wraknac, Ho-
gy leuele látuan, mind indullyanac, Gyorſan vgy
iøyenec, mint hogy vianac, Immár megyec, ſin-
te vramban vagyoc.

Az dohoc, trombitác mind zòndüllēnec, Na-
gy ſép záſlòkat mind meg ereſtēnec, Soc taratzk,
álgyuckal Dunan eueznec, Nagy faratſággal
mind el eredēnec.

D ij

Wrac

Wrac hallyác, nagy gyorsan eredénc, Király
vtán ſép hadackal ſietnec, Bács megyéből, Szerem
ségbe kelénc, Ott nyugodalmot adà Király ne-
kiec.

Rátz orſágra Sílagyit el boczarà, Tűzzel val
fal igen meg puſtitarà, Egéſ Bolgár orſágic el
rablatà, Sántalan Rátzot Király le vágarà.

A Király hadát Boſnyába indità, Feier várból
nagy álgyut ki vonatà, Kit Czabártól atya nyert
vala, Erős Iaytza várát Király meg ſállà.

Mint hogy nyárban ſép meleg vđő vala, Sie
renczeie minden dolgában vala, Erős Iaytzaát igé
löteri vala, Éyel nappal lövés nem rágul vala.

Buſultac Törökec benn nagy lövéſtől, Vártác
nem óhattyác ſoc kő döléſtől, Segitſéget nem vár
nac Mahomettől, Mert iól tudiac, mint tart Mát-
tyás Királytól.

Ronta falát környül Iaytza varánac, Egye-
rős tornya fenn Iaytza varánac, Tornyat hiyac
Horuát nyeluen S'olaumnac, A tecién nagy
ſép záſlóc lobognac.

Olaſi vala patátyuſſà Királynac, Meg fenyite,
Végét érie toromnac, Algyus halla, eféc hammar
álgyuknac, Igazittya álgyukat mind S'olaumnac.

Sör álgyut ki ſüte tornyot talállà, Nagy réſe
el dölle erős toronnac, Záſlóc Törökeckel kő köſt
ſorognac, Álló ſeregben kőtől ſockan halnac.

Irtac e

Irtac ezer, négy száz és ötven nyöltzban, Es
Szent Klemen napián lön meg állásban, Tizen
harmad napig töre buában, Szent Miklós eszt
vala már délkorban.

Vala környű törefe az laytzánac, Király ostro
mot kiáltat hadánac, Louag gyalog kéfűl deréc
ostromnac, Töröc, Rátz benn köftec meg ha
sonlánac.

Siuálkodnac környűl, Iesust kiáltnac, Köftec
Király, mindent nógat, vinánac, Söt egy záflóc
ben töuel fel fordítánac, Várból Királynac hamar
fót adánac.

De à Király sauokat meg sem halla, Erös o
stromnac várban robannánac, Soc vitez pogán
viuásban meg hálnac, Sokat bennec vitezec meg
fogánac.

Ezen Király Istennec hálát ada, Mindennel
terden áluán imádtatà, Hogy pogány bottyát
Isten kezében adta, Kazdagfágot Király nagyot
nyert vala.

Gerendákkal és nagy hánt rackáffockal, lay
tzát építetè minden fõrßammal, Kis karáczon
napián à nagy wrackal, Budába be álla nagy vi
gassággal.

Háza kazdagfággal öltzue vala, Mert nagy
ßepfeget hadakban nyert vala, Nagy vduara kü
kmb külemb nép vala, Hadát le állità, nyugot
tya vala.

Órül, vigad nagy wrackal Budában, Soc ven
dég nép kezdé ióni vduarban, Mind két Czásár
tölle rötteg hazában, Várást, várat épütet ha-
tárookban.

Röttenetes telly, olly nagy hò löt vala, Egy-
mást hóból sombedság áfac vala, Szent György
napig à hò mind tartot vala, Nyárbá nagy böw
ség mindenbe löt vala.

Czodálkozik minden nép berenczeien, Isten-
töl adattot nagy bölcseségén, Olly nagy áruiz
löt vala Szeremségben, Harmad éuig nagy áruiz
nyárbán tellyben.

Hazába Szeremség lakic békéuel, Nagy viz-
töl Töröc nem mehet végekben, Végec biznac
Mátyás vitéségében, Mert hada kéß, mint hu-
zot éy kezében.

Imè törüént, nagy octáuát indita, Ómaga
is à törüénben vl vala, Hamisnac halladéc nem le
ßen vala, Aßt mindiárást kapiác büntötic vala.

Igaz itéletet tete, mindennec, Ninczen vá-
lastássa ot somélynec, Nagy ssep moddal minde-
nec meg békélnec, Nagy haborúc mind le czen-
desbedénc.

Ezen czodál világ biro két Czásár, Hogy
egy istiu közetec eses Király, Hogy első estendö-
uel ő hadáual, Mind két Czásárt meg verte ha-
talmáual.

∴ ∴
Nagy sú-

Nagy búuel vadnac wrac Mátyáshoz, Kie
halgatnac mint szerelmes attyokhoz, Mit paran-
czol, iò keduel késsen ahoz, Ellenség ellen, orfág
órtalmához.

Mindenbe nagy szerenczeie Királynac, Kaz-
dagfággal Bányác nyilatkozánac, Banyásboc
nagy foc aranyat találánac, Hogy nem vdeiek-
ben tób Királyoknac.

A Bornac, Buzánac böczi nem vala, Minden
féle barom meg sokafulla, Poroknac is foc arany
pénzec vala, Feier sò, és vás is sikeres vala.

Kazdagfága nagy wraknac aranyal, Körül
valo nemzet nézi czodáual, Sèp orfágít, Király
szerenczeiuel, Meg áldotta Isten népét foc ióual.

Nagy foc dolga, vgye az vdo közben, Irtac
ezer, négy száz és hatuan egyben, Egy gyúlést té-
rete Király Stegedben, Wy vduarban mindent há-
uat gyúlésben.

Im az gyúlés, Pinkest más napián vala, Sènt
Demeter templomában benn vala, Király magas
sèkben gyúlésben álla, Orfágnac fòlla, Minden
halgatna.

Fáratfágát ki ki most meg boczássa, Gyúléf-
súket az WR Isten meg áldià, Mit végezúnc,
véghöz vidiúc, afe adia, Legyen mennyei WRnac
akarattya.

Im már vagyon nègy estendöie annac, Hogy
Királyá

Királya vagyoc Magyar országnac, Nagy külsőb
ség nekem tú Királytoknac, Hogy nem vagyoc
wra Coronátoknac.

Coronámat ingyen sem említetec, Talám Fri-
dericúsnac engetetec, Vagy ninczené Fejedelmec
tecc nektec, Ha semmit nem fog vala lép beszédetec.

Országomban mindé Nemzet késűllyen, Sét
Iuán hónap más napián it legyen, Istennec hatal-
ma patanttyum kében, Elötetec kébec, senki ne
féllyen.

De az akaratom, Iroc Czafárnac, Coronám
ért megyec ő tárhazára, Tűzzel vassal támadoc
országára, Algyut víbec körítet várasira.

Ország halla, nagy zöngéssel kiálttya, S'olgál-
lunc felséged, bizon meg láttya: Ha annac nem
ál, mint felséged kiuánya, Kébec vagyunc feien-
ként halni rayta.

Vdö közbe az innepeket vlle, Es mindénap
vduaráual be mène, Ayitatos nagy Misère meg
halgatà, Nagy wraknac soksága vduart allà.

Véklő innepbe hogy Misère mène, Mind az
egész ország be iöue velle, Misère után wraknac Ki-
rály monda, Szent Demeter nec vagyon hituán
ruha.

Emléközetre neki offeráloc, Az érdemes Sét-
nec iob köntest adoc, Mindiárt lép felső ruháit le
vonà, Ayitatosslágból azt oda adà.

Hogy

Hogy Mistle mondo ruha lép belőle, Melly
hatvan ezer forintot meg érte, Ez lenne mind
éltig bent Demeterben, Az Isteni szolgálásban
Szegeden.

Meg álda országát, mind el boczata, Budábá
à Király ort an fel állá, Frideriknek egy levelet ira-
rà, Király levelében irván ez vala.

Irom fellegednek szolgálatomat, Ha véved,
böczülem méltóságodat, Tudom Istentől hiuata-
lodat, De kár hogy el felejtöttet magadat.

Lámiól tudod Czásárság választását, Nagy
hitre ő nekic fogatattását, Oltalmaznac kereset-
yén országokat, Törvényekbe tarttyác à Királ-
lyokat.

Országom oltalmát tőled nem várom, Oltal-
lom magamnac sem lehet tudom, A mennyei
Czásár oltalmam, s botom, De Coronámat, ho-
gy tartod, azt bánom.

Sőt ha közéd vagyon én Coronámhoz, Iőy
kezelben Coronam országomhoz, En is kezelb
megyec Czásárságodhoz, Meg láttyuc Serencze
à kinec mit hoz.

Vennéd országommal szolgálatomat, Intlec
küld nekem én Coronámat, Mert meg keresem
érotte házadat, Meg nem lelem többé Czásár-
ságodat.

O Budáról à Todt Ianos Púspeckel, Ez leuel-
E lel Kani-

lel Kanisai Lászlóval, El boczáta őket szép tanyirással, Sömbe löncz wrac Fridericussal.

Gonosz neuen Czásár leuelét látà, Követeket igen meg pirongata, A Coronát hogy birna, né tagadà, Háragiában ilyen válast iratrà.

Aszt irod szolgál Czásárlágomnac, Boczüketet tönnel méltóságomnac, Rendit menyből tartod hiuatalmamnac: Más felől leueledben irsz boldnac.

Sőt emleköbsetez te fogadásomra: Nem fogatam Coronát meg adásra, Körtteles vagyoc à te őltalmadra, Lám te magad nem kénseritesz arra.

Penig közem vagyon te Coronádhoz, Vdöuel kezel megyec országodhoz, Nem vagy barátom, hogy ionél házamhoz, Azért többé ne küldgy méltóságomhoz.

Rackodánac követec, indullánac, Mátyás Királyhoz Budára iutánac: Király meg erte leuelet Czásárnac, Hadat hirdet, paranczol országánac.

O Budanál íatorit fel vonatà, Két helyen à Dunát által hidlatà, Nagy ereiét vísen, földén indità, Somi Iosát, Kanyisait válastà.

Dulua égessetec elől íaróban, Rezennic fel szagúldiatoc ýtamban, Senkinec ne keduezzetec dolgomban, Menten megyec viánnatoc táborban.

Rút égetést, öldeklést, dulást tönec, Soc tárbázat várokban fel verénc, Várat várašt pusztán sokat telé-

kat lelénc, Kikből Király előt ki becénc:

Vadnac erős váraloc ő vtaban, Tartomán-
nyoc vadnac égés dulásban, Mátyás Király ha-
da nagy kazdagfásban, Soc fő fogolly vagyon
ő táborában.

Gyözne Isten, és aßt meg ienthetné, Melly
nagy kárát Német nemzet benuede, Rezen me-
zön zábló touét fel vte, Az wraknac Király hittel
beßellé.

Innét addig záblómat ki nem veßem, Mig né
è tartománt tüzzel el veßtem, Rayta lako népet
mind meg öletem, Coronám ért megyec, ahol
meg lelem.

Tudtára vala ez Német Czafárnac, Wrac, Va-
raloc, Hertzegec mind irnac: Látod nagy veße-
delmet orßágodnac, Coronáiát küldied meg az
Mátyásnac.

Halla Fridericusnac búue ezen, Fogfásban fő
fő nép Király kezében, Frideric Papáual böl-
la köz helyen, Minden iót végezénec ot ketten.

De Pál Papa böl-
la Fridericusnac, Isten berént
bölloc, mint ió fiámnac, Látod diadalmot raytad
Királynac, Ne akard veßedelmét orßágodnac.

Éz nem titoc, Mert ez világ iól tudia, Töröc
Czafárt meg verte, sanyargatta, Czafárságod, én
ió fiam, ne bányá, Hanß Groffal fő népcidet fog
ua tarra.

Hadát tudod most is benn országodban, Földed
vagyon rőttenetes romlásban, Azén, lobbé
ha ide jó rád házadban, Mit használ Corona ac-
kor markodban.

Oka te vagy minden veszedelének, Lám iám
borul szolgál keresztényiségnek, Isten vián payfa
mú földünknek, Es rontóia à dühös pogán népnek

Meg ad, átoc allat, így à Coronát, Im ize-
nek, arra birom à Királyt, El vísi földünköl meg
dúhet hadát, Végezének: Meg küldéc à Coronát.

Olly nagy tisztességgel Coronát fogá, Térdre
eséc, Szép sókkal hálát adà, Két Gardinált, kic meg
hozác, jó tartà, Nagy hadát vérontástól meg ál-
latà.

Nagy örömmel Budában be állanac, Ezer,
négy száz, hatvan négyben iránac: Jó Mátyás
Királyunkat coronázác, Soc vendég országbelic
meg áldác.

Ottan hire iuta hamar Királynac, Török
Czásar törő falát laytzánac, Királlyal nagy wrac
mind indullánac, Mahomet halla jóüését Mát-
tyásnac.

Az Mahomet olly igen meg budula, Nem vá-
ra sombediát, hogy kezét fogia, Sátorit, minden
országmit ot hadià, Kickel laytzát Király meg ta-
karita.

Jó Istennek à Király hálát adà, Illy nagy győ-
zedelm-

zedelemmel látra vala, Hire ellőrt illy nagy Czáfár
fut vala, Nagy nyereséggel Budában be álla.

Nagy haragia lőn Királynac Molduára, Ist-
uán Wayda farr vetet à Királyra, Soc Töröket
hozot Wayda Molduára, Király hammar méne
Istuán Waydára.

Hazug álnoc pogán az ő dolgában, Király
iuta Molduába bánatban, Éyel nyugfic farrat né-
pe táborban, Istuán Wayda rohana éy félkorban.

Vágiác, lőuc sjualkodua táborár, Meg viuác
Olahoc ráioc az Bányár, Király hallà, ottan vte-
te dobiár, Nagy fel sjuual nogattya Magyarokat.

Vad oroszlan módra riualkodánac, Olahokra
Magyaroc rohanánac, Soc népe halla meg Istuán
Waydánac, Nyereséget Isten adà Királynac.

Nagy hire teriede mind ez világon, Soc nem-
zetet meg győzet viadallal, Podebradi György
Király Czeh országban, Hit ellenfég nagy táma-
da Pragában.

Gondia eséc bentfeges Pál Papánac, Mint ál-
harna ellene az Sectánac, Friderickel Mantuaban
ballánac, Óc dolgokról izennénc Mátyásnac.

Verie meg és haycza czac az Husztokat. Gya
molicza Romai sicut Egyházat, Ó feiében tesic
arzel Coronát, Neki aduic Moruár, és à Slesziát.

A kőueter à Királyhoz iutánac, Nagy rüste-
séggel mindent meg mondánac, Drága sicut aian
dekokat

dékokat adának, Király dolgán el czodálkoznak:

Reggel más nap Pál Peter napia vala, Éyel Király hadának izent vala: Az had keűl, Pesthöz falukban vala, Haynalkorrà Pest mellé iöttec vala.

Czodálac köuetecc reggel hogy látac, Illy nagy hadac hertelen kéűen vadnac, Seregben dobocc trombitac harfognac, Duna mellet Morua felé mozognac.

Köuetecc burzuzának, indullának, Frideriknec és Pápának állának, Soha földön illyen embert nem láttac, Maga terméűeti mint Mátyásnac.

Nagy röttenetes főméllye, vduara, Sűkben vűle, köueteűet halgatà, Nagy haraggal vállast iöt tön varába, Király módra minden lön állásunkra.

De haynalban más nap nagy dob fűt hallanc, Ki tekéntenc, Hát már mind kéűen vadnac, Lo-uag, gyalog, nagy seregecc indultac, Nagy álgyukat, foc taratzkot vontatnac.

Eleyben foc fő népecc iutánac, Nagy tisteteűet Királynac tőuenec, Király vduarlói el kéűűlenec. Minden tarcc nélkül így eredénec.

Bátorlagát Czáfár és Pápa hallac, Isten vaggyon vűle rólla ast mondiac, Király dolgán igen czodálkoznak, Iò válasát köűenec mint fioknac.

A Király Moruába hammar be álla, Soc vára-
rafi, vá-

raft, várakat ő el rontatà, Skéfiát és az Lufáciát dú-
latà, Czeh országban à Husztokat vágatà.

Tudos bölczeket velle viffel vala, Kit fegyuer-
rel, kit igérettel hayt vala, Iò réffe Czeh országnac
meg hódola, Olamotzban meg coronáftác vala.

Vgyec het ebrendeig Husztokkal, Podebradi
Györgyel, Király Ipáual, Együt hadakozic az ő
hadáual, Iános Ersec el arula társaiual.

A Királynac hiuei ebt meg írac, Wrac Kaz-
mirt nagy eröuel be hoftác, Nyitra várat az ő ke-
zében adtác, Azon vadnac hogy őtt meg coro-
názác.

Meg buffula Czeh országból indulla, Nyitrá
körül Lengyelekre indulla: Ki nem balladhatà à
mind meg hala, Nyitrából Kazmir éyel el ballada.

Puſtafágot Felföldnec igen ſána, Sép had-
dal Kintſtarto Iſtuánt boczatà, Igen meg fenye-
gete, aſt paranczola, Lengyel országban boſſu-
iát torlana.

Olly haraggal iár ben Lengyel országbá, Min-
dent éget, tóret, őlet vtában, Kazmir halla, Gyű-
le, fállá táborban, Kit Királynac hammar Iſtuán
meg ira.

• Lengyel, Tatár, Mazur, Muſka, Pruff vala,
Iſtuán vát Kazmir Király meg álla, Kazmir ha-
dát mihelt Mátyás meg halla, Nagy ſietuc hada-
vián indulla,

Olly ham-

Olly hammar Kintstartohoz Király iuta, Kie
Lengyel ingyen sem vár vala, Lengyeleckel à Ki-
rály sòmbe állà, Erős hartzon locfò Lengyel
meg halla.

Nagy soc foglya eséc hammar Királynac, É-
lését el fogà Lengyel tábornac, Hadià Király, köz
foglyot ne fognánac, De mindent iob felől artzól
vágnánac.

legyczue ök vgy el boczássanac, Mikor mozd
nac, esekben iút, mondhaslác, Mátyás Király
hadát oc közel láttác, Azoc is hibesséc, kie töllyec
hallyác.

Czoda igen Lengyelec vereténec, Mátyás Ki-
rályal sörzésben essene, Erős köttést békeséggel
tövéne, Kit jámborul, ím, be helyesíténec.

E két Király kösítec igazodánac, Faluiában
Wrac el be állánac, Mátyás Királynac konyhá-
kat gyutánac, Kazmir Királlyal nagy vigan lac-
kánac.

Soc hadi sörsamán Mátyás Királynac, Len-
gyel Wrac vgyan el amélkodnac, Soc sèp arány,
köuen, igen czodálnac, Aluerushoz Magyaroc
hasonlitatnac.

Egy leuclet hozánac eleyben, Egy wy várat
Feier vár ellenében, Töróc Czašár rackatot erőf-
ségben, Sabatz neuc, Szerem vagon végében.

Táboránac ottan dobot vtere, Kazmirtól
buczu zéc

buczuzéc, Király erede, Szent Simon napiára Sege-
dék ére, Tisza mellet Király mind allà méne.

Király hadà veséiben nagyban vala, Mert na-
gy erôs vődök ráioc támadà, Tisza, Duna vizet be-
futtac vala, Erős hidektől foc ember hólt vala.

A Sabatzban iouéfét őrzi vala, Árka teli viz-
zel be fogyot vala, Szent András napián el iuta,
meg állà, Ezer, négy száz, hetuen ötben lőt vala.

Sörnyen kezdé Sabatz várát lőtetni, Az Ál-
gyus ritkan kezdé találhatni, Király látà, igen kez-
de dorgálni: Mi oka, hogy port gilyobist így veszi?

Illyen álnoc pogán az ő dolgában, Ezer fo-
rint minden estendő sámban, Iacabnac iár Cza-
sártól allatomban, Király Olasznac állà harag-
iában.

Meg lásd, Iacab, Hát te bánod Sabatzot, En
mayd kettő tőretem te tágodat, Az álgyuba to-
lyatlac te magadat, Meg találom én mayd veled
Sabatzot.

Igen meg iyede Iacab, hogy hallà, Az álgyuk
hoz esék, igen talállya, Mindenickel Sabatz várát
talállya, Sertelennül falát, bástyáit ronntya.

Rőttenetes Király ostroma vala, Éyel nappal,
hatod napig vitatà, Király be rohanà, foc Török
hala, Nagy kazdaglágot Király várból ki hordata

Im nyereség köbt két hordót hozánac, Kim
peczeti vala Velentzéseknek, Sámberiy nyillal kie-

F meg rak-

meg rakua vadnac: Király látà, ebt monda az
Wraknac.

Tudiátoc Velentzenec fogadáfat, Hogy
czac nekem tarttya hiw jámborágát, De lám se-
mi nép nem állya meg bauát, Ez nyilaknac bi-
zony meg vessem árát.

El hányatà földig Sabatz rackását, Égeteté
töböl Sabatz töltését, Peter Gabzára indita fel
népét, Hogy meg büntesse Velentze várasát.

Nagy hire lön hammar ebben várasnac, Röt-
rentenec vala, tanátskozánac, Huszon négy vén
bömélyt válogatánac, Király hoz sátorban kit bo-
czatánac.

Termettec vénseggel egyenlő vala, S'ép feier
ruhaioc, szakállac vala, Térdre Király elöt le eslec
vala, Illy nagy b'ep könyergéssel b'öltac vala.

Az WR Isten, à ki vagyon menyekben, Az
viseli felségedet vgyedben, Es è földet adta à te ke-
zedben, Ostora vagy Istenec büntötésben.

Tudiuc te felségedellen vétünkert, Hordón
látta nagy hadad peczétünket, Ohaytua könyör-
günc: è nagy vétünkert, Meg boczáslad, vegyed
mú hiwségünket.

Velentzenec dolgát felséged erti, Tengerken
ő életit keresi, Nemellyünket az viz m'esse el veri,
Ki vizben vesz, kit pogán kézben viszi.

Igen kár, ki yt fejen borsóiat veti, Ki ot me-
gyen, vét-

gyen, véte az, ki nem tépi. Neha gazda czac
maguát sem veheti, Felsőgedet tuduac, hogy este
iól erti.

Riskán vagyon olly ember ez világban, Ki
fokot fokot adni sommaiában, Czac békéuel ma
radhatna hazában, Illy nagyot hoz kegyetlenég
világban.

Ez az oka mű nagy füzetéssünknek: De kö-
nyörgünc Istenért felsőgednec, Légy kegyelmes
nyomorult özuegyeknec, Ségényáruáknac, te-
rödöt véneknec.

Sőt más ellen óltalmunknec reménlünc, Im
egy másson, mi lehet, sommát bedünc, Felsőged-
nec aßt Budára fel visüc, Hitet hűségünkről wy
onnan tebünc.

Ezen Király búue igen meg eséc, Mert nagy
igaz, mint az vénc beszélne, A Királytól lön ne-
kiec kegyelmec, Rövid búual lön illyen felelesec.

Tesem az iò Istenért est veletec, Igaz legyen,
mit nekem feleltec, Szent György napig engem
Budán meg leltec, Ott én válaßt tesec mindenről
nektec.

Vidulánac Olaboc, buczuzánac, A Királlyal
bép hadac indullánac, Az országban nagy vigan
be állánac, Vdö muluán Szent György naprá iu-
tánac.

Ióuénc Velentzésekől Budában, Egy Tö-
F ij róc kö-

rőc kőuet is, iuta azomban, Soc vendég nép à Ki
rály vduarában, A Töröket hiua be az várban.

Czoda módia kőuetfég halgatásban, Sęki
magas, őltezue kazdagfágban, Kőuetfēget nem
halgat ő hazában, Iuta kőuet eleyben azomban.

Törökec mind fēp rendel meg állánac, Feicc
háyttua, soc fēp iót mutatánac, Sőlla az W rak
nac hogy halgatnánac, Ő ne lönne oka, ha rom-
lanánac.

Ottán Czahuz kőuetfēget el kezdē, Győfhet-
terlennec à Czáfárt neuze: Czahuzt meg riáftà,
Máfut kezdenc, Igazat mondgy: Mert aft nem
izenhetne.

Rendel kőuetfēget meg azon kezdē, Király
meg haraguéc igen riáfta, Medue módra fōme
vérben fordulla, Aiakát harapà, vére czordulla.

Látuán eft à Czahuz, vgyan el hala, Többet
à Királynac fōlni nem tuda, Nagydragából me-
leg fős víz fackadà, Még egyęb dolgát is ő el
boczátta.

Eft hogy látà Király őtt el tzógatà, Gazda-
iánac, Parlagi Györgyet hadià, A fálláffon mint
egy foglyot tartana, Négy eftendő mulua el bo-
czátana.

Az Olaf kőuetecelō állánac, Drága kristaly
pohár fēket hozánac, Nagy fēp fōckal Királynac
be mutatác, Király meg sem kefene Olafoknac.

Imè ról-

Imè töllec az vüeg et fogác, Király suga, he-
gy pohár sękre raknác, Olafokat ebédre be hi-
uatác, Tirkony Király meg hadià két iffiunac.

Imé harmad tál étket, mikor hozác, Pohár
sękneł ketten őšue kapnánac, Vstec vonua egy-
mást atzul czapdósnác, Pohár sękre döllyenec el
tabufác.

Törétec el kristalt padimontomon, Harmad
tál étet hogy volna aštalon, Iffiac ketten egymást
raggadác torkon, Pohár sęk zöndülle padimon-
tomon.

Imè křistally zöndülle, mind el töréc, Az O-
lafoc nagy sommára böczülléc, Király šólla: A
czerepet ki vetnéc, Törét állat, czerepe sę ió ennec.

A sęket kapác, helyére állatác, Šép arány
kupackal gyorsan meg rackác: Keuęš vđö mulua
esmeg azon iffiac, Meg őšue vesšenec, egymást
forgartyác.

Meg à pohár sękre ketten döllénec, Pohár
sęc el dölle, kupác törénec, Király šólla: Kupác fel
šedernénec: Noha törét, czerepe is ió ennec.

Soc vigafággal lön Király ebéde, Harmad na-
pon Olaf köuet könyörge, Másor iöyen, Király
nęki izene. Eucl köuet Velenzében be méne.

Tanáczokban bölcz Olafoc meg értéc, Ho-
gy Királynac nem kel vüeg aiándéc: Drága arany
pohár sęket šörzénec, Melly mellet esmet nagy šó
mát küldénec.

Rõuid vdon meg Budában iutánac, Czüg
à kezec, loc bépléget hozánac, Hazol ióttoc, id
válaßbal iaránac, Király hiwségében hóltic állánac.

Egy réßét Czeh orßágnac Mátyás biria, De
iob réßét Podebradi György biria: Podebradit à
Papa meg átkoßta, Hogy Vickleffnec tudomá-
nyát tartana.

Egy vitéz fia Victorinus vala, György nagy
néppel à fiát fel támaszta, Aßt erőssen neki meg pa-
ranczola, Fridericusra Betsedt meg állana.

Nagy erõuel Victorinus el iuta, Bets várafát
à Czafarra meg álla, Olly fertelen Beczec, töre
vitatà, Czafar röttene, Mátyásnac iratà.

Vegyed kérlec atyafiúfogomat, Tudom ká-
rát miatam orßágodnac, Meg fúzetem én te Ki-
rályfogodnac, Hittel fogadlac én atyámhánac.

Azon kérlec, Hogy most mindent elfeleyts, Il-
lyen bukfégeben engem meg segits, A Romai
ßent Egyházat gyamolits, Illy nyauallyámbol en-
gem meg szabadits.

Semmit nem mulata Király, indulla, Nagy e-
rõuel legitlégre siere, Victorinus halla, igen rötte
ne, Bets alól el álla, Moruábba méne.

A Király el iuta, Betsnel meg álla, Czafar
Mátyást olly nagy vigan fogadà, Három icles
dolgot végeßtéc vala, Kiról leuel kóßtec hittel kólt
vala.

∴

∴

Ra táma:

Ra támadást egy másra ne tönne, Az or-
szág kára ért, száz ezer arany lönne, Czásár azt két
évtendőben le tönne, Ötven ezret azomban le
tönne.

Czásár egy hugát Királynac főzéc, Beatrix
asszonyal Király esküvec, Atyafiúságot erősitéc
közrec, Ez harmadic végezés lön közet rec.

Imè Victorinus táborban vala, Fridericus a-
zon igen fél vala, Hogy ha Mátyás Király haza
indulna, Victorinus ottan rea rohanna.

Soc lép főval à Királyt arra bira, Hogy ha-
dával menne Victorinusra, Verie meg azt, men-
nyen be országában, Foglallya à Királyságot Pra-
gában.

Sőt még én is veled adom népemet, Vgyan
biriad mint sinter à nyedet, Ha több nép kel, meg
többilec tégedet, Mert vgy tartalac mint ides gyer-
mekemet.

A Király nagy haddal ottan indulla, Iutà, Vi-
ctorinussal főmbe állla, Victorinus igen meg rö-
tent vala, Erős helyre magát be állta vala.

Bátorlága nincz, vgyére gondola, Allatom-
ba Fridericushoz borzáta, Igen hammar békesé-
get főzettec vala, Ebben Mátyás Király sem-
mit nem tud vala.

A Királlyal Czásár népe melly vala, Czásár
hammar visza hiuatta vala, Haragiában Király
haza in-

haza indulla, Erős dulást Czeh országban tót vala.

Czac hammar à köttés köbtec meg bomla,
Mert Frideric semminec meg nem álla, Podebra-
di György fiastól meg hala, Czeh Királyság à
Máttyáfra marada.

Hoza Beatrix afffont haza Budában, Czac
fortély nem eséc rayra vtában: Mert Frideric meg
lefete vtában, Hogy sákánt tétessen Király ia-
uában.

De hammar tudtára eséc Királynac, Eleybe si-
ete mátkaiánac, Nem telhettet kedue Fridericuf-
nac, Igy halála meg ió tétét Királynac.

Esmet köbtec frigy leuelet sörzénec, Iò vdeig
békefégben léuénec, Király hadat hirdete ő népé-
nec, Hogy hazára mennyen az Mahometnec.

Bác megyében táborban Király sállá, Röt-
tenetes nagy hadi sörbáma, Husár, Gyalog és
fegyueres nagy hada, Az Mahomet kím által ctti
vala.

Ezen Mahomet igen röttent vala, Hadáual à
Király Szerembe iuta, Postán à Királynac meg it-
tác vala, Hogy Frideric Czászár Postont vitattya.

O melly igen Király ezen busúlla, Mahomet
kőuete iöten iöy vala, Frigyet iò hit allat ő kőuet
vala, Mahomet fel, Király hitet tót vala.

Es à frigyben igy végezénec, Irassánac meg
határban az végec, Annál bellyeb egy felől se me-
nyec,

nyenee, Erről két fél hit leuelet véuénec:

Az végeket mind két felől be irác, Peczet al-
lat aſt egy málnac iktatác, A Törékek erről hálát
adánac, Mert dolgokról bizonyal irnac.

Törökek Király menéfét hogy hallác, Minden
kinczet Czafárnac vizre rakac, Siriaban tengeren
vál űáltác, Föld népe fut, à fő népec budultac.

Mihellyt látà Király Czafár frigy leuelét, Fel
emle egben az ő két kezét, Tudóia vagy, Isten
látod űuucmer, Hogy nem űomiuhóſtam kereſt-
tyén vért.

Vala gondom az hitlen poganſágra, Segitſé-
geddel hogy mennéc házokra, Véget teſec vala
Czafárságokban, Vagy vég leſen vala Király-
ságomban.

Nęked legyen Wr Isten tudáſſodra, Földi feie-
delmec mind tutorokra, Vala hadam Kereſtyén-
ſég iauára, Meg tęréſsem mà leſen romláſſokra.

Irtac, Ezer, négy űáz, az hetuen hetben, Se-
gitſégre ſiete Poſonnac vgyében, Halla Néméc
tábor, varſanta Cętsben, Király iuta, űalla Né-
met helyében.

Czac hammar Poſonnal hidat hidlatà, Kõp
czent, Leány várát, igen vitata, Hamburgot lõ-
tete, igen vitatà, A benne valókat mind le vágata.

Igen rőttenéneec ſoc erõs házac, Sokat bennee
Királynac meg adánac, Clauftrum burgom körül

sokat dullánac, Égeténc, Soc embert le vagánac.

Olly kegyetlensége vagyon hadánac, Meg változot terméseti Királynac, Kegyességről dühöf- fégre fordultac, Mert nagy paranczal meg hadià hadánac.

Ne legyen semmi válastás bómélyben, Gyer- mekeket fel hányác karóc hegyben, Iffiac, vénc meg hallyanac egyemben, Meg hall érte, ki nem jár hiuen ebben.

Erős telen az vizec be állottac, Pusztán Mar- cellnél hadára Czasiárnac, Estue Király seregi in- dullánac, Virratára Marcell allà iutánac.

Sterenczeie Királynac nagy löt vala, Váras- ból előter ki mentec vala, Kiket Király útban ta- pasztolt vala, Váras elöt mind le vágattà vala.

Hágatà meg környül váras kőfalár, Mert lön veséreg, kic állanac fal allar, Mind le vágatà à ben- ne valókat, El hányatà soc helyen várasfalár.

Az Duna, Murua mentében valókat, El ron- zatà lép kolczos várasokat, Soc helyen útában Frideric hadár, Gyakran veri, hón égeri táborár.

Indulla Stiriában táboráual, Német Wyhelt vitatà álgyuiual, Sanyargatà, lörete, soc ostrom- mal, Wyhelt meg adac Királynac iò móddal.

Nagy kegyelmet tön Király az váraslál, Épü- tete törését hammarfággal, Meg takarà soc élé- sel, borsámmal, Bets felé indulla Király hadáual.

Claustrom-

Claustromburgot Király szálla, meg vécé, Ká-
nyifait benne hadià képében, Velle hadià egy fal-
kát ő népében, Duna útát örüfítőne hívségben.

Wy Bets allà Király hadát szállità, Ezer, négy
száz, hetven kilentzben vala, Pünkest hauánac
huszad napián vala, Erős hartzon soc két félben
meg hala.

Erőslen kezdé ő Betsét lőtetni, Sem porát, gi-
lyobifát nem kiméli, Belől is à soc algyukat ki sūt
ni, Embereknek tertzic, föld, meny, rengeni.

Nagy sűrön gyalog nép mind körül fekszi, Pu-
skával, sámszeriyal kőfált löni, Belső fél is lővést
vgyan ki tölti, Mind à két fél sőmbe egy mást
vgy lövi.

Előtte két kaput nem zártac vala, Algyuc tor-
ka onnat fűsteleg vala, Közel ember rea sem néz-
het vala, Váras körül gyakran hartzolnac vala.

Czattogás, kiáltás, lővés, kőstec nagy vala,
Király hadà nagy gyakran fellyúl vala, Várba har-
tzalóit be vágiác vala, Nyughatattlan éycl nap-
pal két fél vala.

Immár két estrendőben fordult vala, Király-
nac Szeremből meg irtác vala, Törőc Czásár à tri-
gyet el bontotta, Nestert, Killyet egyűbers mind
meg szállotta.

A követ Királyhoz míg oda iuta, Két vég há-
zát Czásár addig el ronta, Ezen erőssen Király

meg busulla, Mahometnek ő hitire iratá.

Meg küldtem tenéked hamis hitedet, Én nem tudtam embertelenségedet. Küld meg nekem irásom peczetemet, Oka te vagy, hogy meg vonzó befédemet.

Viuéc Király leuelét à Czásárnac, Az Mahomet látà,ira Mátyásnac, Kösenetit sombed atya fiánac, Illyen búual iratà à Királynac.

En nem érttem okát indulásfodnac, Leueledbè iró te álhatatlannac, Okát nem érttem te haragodnac: Mert nem vétettem, mint jó barátónac.

Rendel házaid mind be irattanac, Lásd meg őket, békéuel marattanac, De ez négy házakat belé nem irtác, Deác büne, hogy őc meg nem találtác.

Galambotz és Nester Feier vár vala, Killye, Orsua, ez négy szép végház vala, Kicket Mahomet meg vétettet vala, Frigy törést Királynac meg külte vala.

Elő hozatà à Czásár leuelét, Kiből mind meg érte maga mentését, Fel backasza Király ő frigy leuelét, Nem lele irua benne házac neuét.

Nagy haragia lón à Peter Ersekre, Hiutatà gyorlan Papot ekyben, Az keuet adà Ersec kezében: Az kie? Tégy vallást te ebben.

Mikor Ersec látà, nem tagadhatá, Király clót ezac válát meg vonita, Király az Erseket meg fogatà,Éy-

gata, Éyel titkony gterryáual kényoſtatà.

A kénban az Erſec ottan ki ſúte, Egy remlő
oſporát, hogy Czafár külte, Sörzet dolog vólc
az, azért műelte, Hogy az házakat ő be nem
iedzete.

Rauaſ Pogánnac ő álnokſágát, Sin allat lá-
tà czac ő barátſágát, Tartoſtatà czac két oc meg
az Királyt, Hogy ottan meg nem őle à ſent latrot.

Gyontato Conſeffora neki vala, Máſic, Pap ő-
lés nagy tilalmas vala, Árua varában őtt vitette
vala, Óreg tömletzre őtt vetette vala.

Wy Bets dolgában azért el iár vala, Őt eſ-
tendőre immár fordult vala, Az váraſt eſſéggel
meg nem bánthatà, Királynac czodáia ezen na-
gy vala.

Imè Király magábá meg eſmere, Betslet czac
földi erő meg nem venne, Vizi ereiét igen meg
bőuite, Dunan víát Betsnec fogà, el véué.

Tön fogyatkozàſt cuel az váraſnac, Betsben
valóc igen meg ſorulánac, Sockan eſſég miat hal-
ni fogánac, Vékonyodéc nyakoc, nem hartzol-
hatnac.

Imè várga várba wy nép erközéc, Királynac
abból is nagy gondia eſéc, Azzoc Király népéc
kapdoſni kezdéc, Hol éyel, hol nappal, ſoc har-
tzoc eſéc.

Azon Király olly igen meg buſulla, Hartz al-
lat Bets-

lat Betsbe is be mennec vala, Könyű terhel ééft be
eyt nec vala, Erős hartzal városban mennec vala.

Mayd fél estendeig is mind így tarta, Király
népé nec nagy karára vala, Szent éydére iutottac
vala, Király Varga varára kéfül vala.

Nagy kéfülettel az Varga varánac, Az Bets-
be valóckal az éyet hadtác, Király hadára az éyel
rohánánac, Ha ves nec is, ők Betsbe be állanac.

Ostromhoz Király estue kéfül vala, Varga vá-
rát éyel hogy meg ostromllya, Várbelieckel egybe
talála, Várbelieket le vágatta vala.

Remülé nec hogy hallac Várbeliec, Illő füllő
Balladánac, meg véuéc, Nagy soc lámpást az Vá-
rasból ki vinec, Mert Magyaroc környül meg
zöndüllé nec.

Igen keulesen az várban valánac, Király zá-
lóiat adà Lökes Pálnac, Népe elöt fokra vigye o-
stromnac, Azért nagyot igére Király Pálnac.

Czoda böornyű kiáltással zöngèssel, Mennec o-
stromnac laytoriáckal, Fokra hága Pál Király zá-
lóiaual, Térdét Pálnac meg fertécegy dárdáual.

Imè à Magyaroc be rohanánac, Erős várhoz
czac nagy könyen iutánac, A ben valóc mind le
vágatatánac, Vár épülési mind el rontatánac.

Nagy hálát à menyeci wrnac, Iámbor Király,
vitez Kállai Pálnac, Túrt és Varsánt adà jó bolga-
iánac, Király berenczeien igen czodalánac.

Már hat

Már hat estendő ebben forgot vala, Betsben
kösség anyira meg borulla, Ehségtől à nép le o-
mol hul vala, A Profant Mester is ehezic vala.

Rinac firnac minden népi városban, Nagy o-
haytua bólnac à porkolábnac, Várat adiuc ha-
talmas Királynac, Illy nagy bórnjú chséggel ne
hallyanac.

Ezen búuc Porkolábnac meg eséc, Lára Fri-
derikhöz is nem biszhatnéc, Király táborához soc
Czeh érközéc, Kic wyonnan Betsét meg környé
kezéc.

Fokát sűrön Betsnec vgy lóuc vala, Senki be-
löl ki nem tekinthet vala, Porkoláb az várašt meg
cirkáltatà, Hogy ha élést benne meg találhatna.

Rendel az várašt eskötnie kezdéc Kazdagá-
nac háza héiát meg hányác, Semmi élést soholt né
találhatnac, Látác, hogy chel immár meg hal-
nánac.

Erről tanáczokban sokat bóllánac, Kegyelem
ért Királyhoz boczatánac, Kegyelem lön Király-
tól az várašnac, Sem feicc marháioc meg nen bán-
tatnac.

Nagy vigan köueteec Betsben téréneec, Köf-
ség elöt dolgokról beséllenec, Király kegyelméneec
mind örüendéneec, Kupákat mind körülle creš-
ténec.

Az város záblóit hammar le véuéc, Király
záblóit

Állóit törésre fel viúéc, Paranczolatyát Király-
nac megértéc, Mindé ember hazábá takorodiéc.

Malnánac, Fegyuer házoknál hol volna, Sem-
mi fegyuert sohol senki ne hadna, Mert à kingel
megértetic, meg halna, Vár piartzán minden
ember le rakià.

A füzeret nép közetec ki vólna, Várasból ki
menne rendben állana, Az Groff iöyen ki Király
táborában, Feie esic, à ki el nem jár abban.

Tön zöndülést váras népe hogy hallác, S'án-
talan fegyuert piartzra hordánac, Váras népe há-
zokban zárkozánac, Hò pénzessec várasból ki
állánac.

Viúé à Groff Bets kóczát à Királynac, Térd-
re esiec, koczat ada Királynac, Dob trombitác
harfognia fogánac, Király s'ép hadai meg indul-
lánac.

Indulla Magyar Balás Drabant haddal, Az
várasfel bonta s'ép gyalogockal, Rendel álnac v-
tzákon halgatállal, Fegyueres be ménc az Husá-
rockal.

Elöl S'apolyai Istuán wrackal, Be foga vtzá-
kat louag gyaloggal, Deréc álo sereg Somi losá
ual, Tábor köuül álnac s'ürö záblóual.

Nagy Wrackal, és az vduar népéuel, Király
vgy ménc be s'ép seregeckel, Hò pénzessec térdé
álnac kin rendel, Királyt váriác illy nagy tífteféggel.
Nagyon

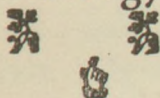

CRONICA,

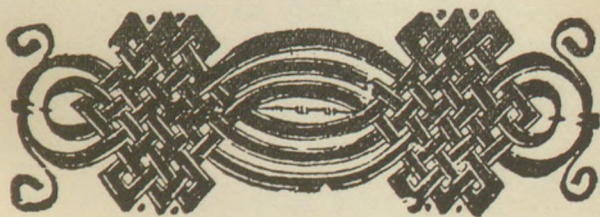
AVAGY,

Szép historiás Enec,

Miképpen Hariadenus, Tengeri toluay, Barbarossa, és Bassaua lőt, Es, miképpen ez által Suliman Czászár à Tengert birta, és meghaborította à Tengert, soc földeket, várakat, és várasokat, Es meg vötte Tunc-tum Királyi birodalmat, Midön az országbeliec egyenetlenségből vesédnének egymással.

VALKAI ANDRASTOL VER
segbe fépen förzettet.

COLOSVAROT
I. 5. 73 ESTENDŐBÉ.

CRONICA, auagy, SĚP HISTORIÁS
Encc, à Barbarosárol, és Tunętum oršágnac
:✠: cluešéšéról. :✠:

IAmboroc kéréec most meg hallyatoc,
Minnyaian kie itten icien vattoc:
Egyęb dolgokat hatra hadiatoc,
Istennec dolgait czodallyatoc.

Egy dologrol most nektec emlekőzem, Kéréec
halgassatoc meg én bešédem, Aphricai dolgo-
kat isengőtem, Oršagoknac változásit éneklé.

Vessem előmbé šerenceze forgasat, Kęt tőrec
toluaynac nagy forgodasat, Horuknac és Barbaros
šanac dolgat, Mint vettéc meg Algeriū oršagat.

Egy Göregböllöt Töröc attyoc vala, Lesbus
šiget neki hazáia vala, Igen šegény parasit rend-
ből ő vala, Šegénységec ő hazoknal nagy vala.

Rolla sokat isfiac gondolkodanac, Mint še-
génségekből šabadulnánac, Vęgre egy haiót őc
ketten oržanac, Tengerre taršaickal indulanac,

Egy fő toluayt őc tengeren hallanac, Neue
Kamal, az mellé allánac, Vęgre mikor nagy so-
kat predallánac, Meg kazdaguluan, attol el va-
lánac.

Neueköduén haioioc, taršašagoc, Óregbed-
uen nekic kazdagšagoc, Vetéc tengerben min-
den bizodalnoc, Mauritaniana lön indulasoc.

De mikor az országba bejutánac, Minden fél
lé nagy hire lön hadaknac, Io alkalmatossága lön
dolgoknac, Mert két wra lön Algeriumnac.

Imè ők birodalmon nem alkhatnac, Kiraly-
sag ért haborodásban vadnac, Sömbe vini az
ország ért akarnac, Kiralysag társot nem svenued
maganac.

Segitsegül egyic az Numidakat, Soc pénz
ért meg fogada Arabokat, Haluan à másic, Török
toluaiokat, Nagy öremmel mellé hjuva azzokat.

Söt Horuc ott az Ariadenuossal, Fűzetés ért
forgódnac toluaiokkal, Kiraly fiát bistrattyác ssep
sbaurokkal, Attyafiat meg veric puskás haddal.

Igen sokattlan puska Maurusoknal, Mind
Numidiai Araboknal, Két fél viadalnac hogy ott
sömben ál, Török puskaoknac sberencze sölgal.

Meg vereténec Maurusoc, Araboc, Sokat ben
nec le vagánac toluaioc, Soc nyereségeken lön vi
gasagoc, Hogy sberencze hamar lön io sölgaioc.

Olly igen hamar Horuc az öczéuel, Ö wrok
hoz lönec gonosfelnéuel, Mert meg öléc aszt öc
hertelenséggel, Nem gondolanaç io fűzetéséuel.

A fő nép nec soc aiandékot östnac, Kiker a-
domannyal hozzaioc haytnac, Minden engedet-
leneket le vágnac, Ország birodalmára öc így
rutnac.

Czoda ez vilagnac ö állapotja, Ö vdeict melly
hamar

hamar változtatya, Emberec Berenczeiét mint
forgattya, Mint ez dolog történeti mutatya.

Melly hamar begénysegből kazdagfagra,
Iutnac őc ország birodalmara, Algenum ország
Királyfagara, Vgyeközetec esmet lőn nagyobra.

Attyoc hazanal valo begénseget, Igy tauos
tatác el őc az ehseget, Vőnec magoknac Feiede-
lemseget, Keresztényeknek hozánac gyötrelmet.

Gyorsan esmet az ő álnaksággal, Circellu-
mot meg veuéc hamarfaggal, Feiedelmet meg ő-
léc czalardsággal, Birodalmokat öregbitéc aual.

Nem sokára erőuel, czalardsággal, Földen,
tengeren iaranac rablással, Bugea ala menénec
hadockal, Hogy asit magoknac vennéc hata-
mockal.

Igen gyorsac ben valo Spanioloc, Istenbe ve
téc minden bizodalmoc, Meg halléc mennyekbé
ő kialtasoc, Vgyekben begyenyülénec Poganoc.

Forgodásában lámot az Horuknac, Sebesé-
ge az álgyu gilyobisnac, Szakadása lőn az ő iob
kariánac, Melly mia békét hagyà Bugeanac.

Illyen Berenczetlensége után, Semmi hada né
lőt, hátra maraduán, Batorsaga búuében helyen
áluán, Noha ő iob karia volt el szakaduán.

Czac hammar Spaniol Didacus Vera, Slep
haddal méne ra Algeriomra: Spaniol haddal az
Törőc Horukra, Kiket poganoc hányánac sa-
blyára.

Olly ſép haddal eſmet Vgo Monkata, Poga
nokra méne Algeromba, Két fél köſt erős viadal
támadá, Szerencze ott is Pogánnac ſolgálla.

Diadalmot vönc eſmet Poganoc, Kin igen
remülénec Spanioloc, Eröſſen vigadnac töröc tol-
uaioc, Hogy illy gyakran eſic kazdag predáioc.

Olly nagy hírec vala Kereſtyénſégben, Min-
den felé vadnac emléközeten, Töllec ſoc helyec
vadnac röttegésben, Mert vadnac mindenfelé
érközésben.

Magoknac nagy reménſéget fogánac, Mert
hüvénc Szerencze íarásánac, Vizen, ſárazon, min-
denfelé iutnac, Két atyafú, két felé hadakoznac.

Immár tellyes léüen bizodalómal, Töröc Ho-
ruc meg indula hadáual, Senkitől nem fel, vagyon
batorſággal, Tremiſſeniomra méne ſép haddal.

Nagy ſoc toluay töröc melle iöt vala, Kikből
neki ſép puskás hada vala, Haluan eſt Tremiſſe-
niom királlya, Pogan ellen ſép haddal keſült vala.

Olly hammarſággal két had ſömbe ſállá, Egy
fél leſuſt, más fél Allát kiálta, Soc dob, trombita
eröſen harſoga, Mint menydörgő két had ſöm-
be roppana.

Meg veretéc Pogan mia à Király, A Szerencze
Horuknac ott iol ſolgál, Orſágából ki vzetéc à
Király, Elöb indula haddal Pogány Király.

Immár hogy Oranumhoz közdegetec, Mi-
kor

kor hammar à nagy Portufra érne, Ség késs Spa
niol had vala ezekbe, A Penusoc is tamattac vala
egybe.

Czac hammar Penusoc Spaniolockal, Egyet
ertuén, tamadanac sèp haddal, Erős viadaloc Poga
nockal, — Pogant meg veréc kemény viadallal.

Horuc az ő hada veséset látuan, Más hadra
magát tartani akaruan, Io loua sáiát folsnia bo-
czátuan, Megfutaméc, népe lön le vágatuan.

Az louag Spanioloc ötet v̄zic, Penusockal, az
Horukot kergetic, Egy nyehány magáual ő meg
fogatic, Kickel őbuc hamar feie vétetic.

Ez sèl kezű ember v̄gyét így vesé, Eképpen
ő vétkei meg füzete, Soc gyözedelmei így sègy
enite, Isten soc vétkei ért meg büntete.

Lön nagy vigaságoc Spanioloknac, Vèllec e-
gyetembe à Maurossoknac, Föképpé tenger mel-
lyékelakoknac, Hogy vége löt Piratác Királyá-
nac.

Illy örömmec ő bizonyosb voltaért, Az Ho-
ruknac ő feiét czufolás ért, Spaniol országba kül-
déc be ezért, Tölle valo előbbi röttegés ért.

Czoda hammar sèrencze változássa, Ó hoz-
za ember magát vgy alkosa, Higye, hammar le-
sèben czalatássa, Ki magát el hissi, sègyen vallása.

Horuc ebben példa lehet mindennez, Minap
fia czac egy hituan törekne, Feiedelme hamar löt
soc népekne, Czac el biuésé oka veséféne.

A keresztényénc igen vigádoznak, . Hogy mag
uát fackasztották toluaioknak, Maga tudják őrzet
à nagy Horuknak, Nagy okosságát Hariadenuf-
nac.

Kemény fiúel bátyához hasonlatos, Min-
den dolgaiban bölcz, igen okos, Diczirefég kiua
no igen haragos, Had viselésre igen alkalmas.

Igen hamar battya halálat haluán, Es halá
lát torlannia akaruán, Wyab török Toluaiokat
hiuatuán, Puskás hadát Törökekből támasztuán.

Siet örögbiteni birodalmát, Meg röttente-
nie ő sombédtságát, Mind Mauritaniat, és Numi-
diát, Hispaniát, és mind az Sardiniait.

Vélekedni fokát ő nem akara, Louag, gya-
log hadat fétet támaszta, Szárazon, vizen hadait
indita, Tölle el hódót népeket meg hayta.

Pattantyukat, álglyukat hozata, Mellyeket
örög haiókra hányatà, Port, gilyobist bővség-
gel fel rakata, Népet batorita, vizen indula.

Rémite meg rablással Hispaniát, Mert rab-
lasáual eliára egy tagiát, Hasonlatos képpen az
Sardiniait, Es Baleariumnac ő tartományát.

Ezec után nyereséggel meg tere, Numidákr
wyobban fel kéfűle, Czalardsággal egy fő em-
bert meg őle, Az Hametet, Mert fel vala ő tölle.

Más Numida hertzeg ellen indula, Mellyet ne-
uen Benkadnac linac vala, Egy néhány helyen
hertzeg-

hertzeffel meg viua, Cccum várasnal aſt meg
győſte vala.

Onnat, Tremiffeniom hatarában, Amidára
indula haragiaban. Lön Amida elötte futamaſ-
ban, Minden népéuel ő táuolly allásban.

Czoda gyorsſága Barbaroſſának, Soc meſter
ſégei ő neki vadnac, Oroſſan bör hol nem elég
ſubánac, Roka bör foldoz akor ő gallérnac.

Olly nagy hire vala győzedelménc, Röttegél
ſe Barbaroſſa neuénc, Minden felől, kic velté ſőm
be leſnec, Miatta hamar meg ſégyenültöt nec.

Nem ſokára eſmet haddal indula, Mert viz é
ő ellene hadat halla, Spaniol haddal az Monkata
vala, Ki Sardiniahoz nem meſſſe vala.

Siet Hariadenus Monkatára, Hogy be ne bo
czáſſa ő hatarára, Étzaka vte ő Spaniolokra, Soc
Spaniol eſéc ott is rablágra.

Igen meg vereténc Spanioloc, Sebben ſalla-
da el onnat hadnagyoc, Pogán kézbe eſſénc ot
ſoc rabboc, El nyereténc ſép álgyuc és haioc.

Lön eſmet wy hada Spaniolockal, Roderic9
Portundus vala haddal, Halla Toluaiokat Baleri-
comnál, Hogy volnánac czac ötuen het haioc-
kal.

Igen Portundus è dolgon vigada, Hogy Po
gant Colubranianál halla, Melly czac tiz mélföld
Ebuſumhoz vala, Győzedelmet igé reménli vala.

Az haióc közzül nyöltzat el válastra, A nyöltz
haio bizonyába nagy vala, Pogan ellen est eleg
nec alita, Viadalhoz est kefite, meg rakà.

Ráioc indula azért Ebusombol, Haymad
tyucfókort indula városbol, Ménését nem titkol
hat à Pogántol, Virratakort meg látzanac ha-
iókbol. ∴ ∴

Iò módia nem lön ebben Portundofnac, Há-
mar kéfűle Pogán viadalnac, Vakmerő búue va-
la Portundufnac, Mert nem néze soc vóltát Poga
noknac. ∴ ∴

Ott véuéc estekbe hir hazug vóltát, A Pogá
nac hogy látac sokaságát, Sokan bányác Had-
nagy vakmerő vóltát, Dolgoknac olly igen sullyos
vóltát.

Czac hammar hogy viadalnac állánac, Ségé
ny Spanioloc ottan romlánac, Mert derécereie
Barbarossanac, Ott vala, ki miat né iól iaránac.

Assan Czelebia egy fő Pirata, Másic Sulimá,
ki vala ő tárfa, Assan sòmbe méne à Portunduf-
ra, Suliman pedig vtközzéc óldalba.

Nem iò móddal Portundus indult vala, Tób
haiókat mert hátra hatta vala, Haioiábā tárfiual
veset vala, Ennec vakmerősége oka vala.

Cantabrizi Ianos másic haióban, Aydin
Smirnatol lön meg nyakazásban, Soc Spaniol e-
sic rablágbā, De fegyuer mia tób lön elhullásbā.

Enyi

Enyi soc fő nép veße az viadalbá, Portundus
veße, Cantaber Ianossal, Ciuerius Ianos, Sances
Mathéual, Meg nyakastatnac nagy soc iáborral.

Lön foklága az Portudus Ianosnac, Az Po-
dericus Portundus fiánac, Kekerues lön atya ve-
ßeße annac, Foklága lön iò Corduba Ianosnac.

Lönec nagy vigafágbá à Poganoc, Istenhöz
ohaytnac a begény rabboc, Pogán kézbe esénec
bép het haióc, Saladánac egyik bé Spanioloc.

Algyu bõrbámot mindét el nyerenec, Algeri-
omba örömmel menénec, Barbarossánac aiándé-
kot vénec, Két fő rabbot, Algyut taraszkodat vénec

Rayta Barbarossa igen örülle, Vitezinec lön
tölle diczirete, Fő aiándékat nyereségből bõrze,
Kiket ő Suliman Czaárnac küldé.

Igen bép vala Portundus haióia, Kibe aiándé-
kokat raktác vala, Constantinápolyba hogy vit-
téc vala, Töróc Czaárnac be mutattác vala.

Ott haiót, aiándékokat, záblókat, Czaár iò
keduel látà mind azokat, Diczire õnekic minden
dolgokat, Követek nec õsca aiándékokat.

Soc haióckal Barbarossa keßüle, Wyab toluay
had ő melléie ióue, Sina, és Halikocz ióue, Ezeck-
kel harmincz hajó toluay ióue.

Ezeckel hatuan haiókra telénec, Hadi bõrbám-
mal kiket epüténec, Vitzlò férfiackal keßiténec,
Gades várasra menni vgyeközénec.

Circellomba az erő nec feléuel, Halikoczot bo-
czátac el sēp sēterrel, Soc haiokat hogy meg rakna
éléül, Hogy hadoc lönne böwféges mindennel.

Rólla hirt mondanac az Aurianac, Károlyly
viz ereic fő hadnagyánac, Bossonkodic halálán
Portundusnac, Es ilyen hatalmokon toluaiok-
nac.

Ezer, ött száz, harmincz esrendő vala, Auria
Andras hogy fel készült vala, Genuabol mikor ki
indult vala, Nagy ötöt haioia harmincz nyoltz
vala.

Tengeren sēp hadáual meg indula, Balearis
sigitbe mikor iuta, Toluaioc dolgárol wyob hirt
halla, Múuel hada két felé szakat volna.

Az ő fele hadáual Barbarossá, Még vgyan
Algeriomba ben volna, De más rébcuel az Hali-
kocz volna, Circellum mellet haddal állot volna,

Ra indula Auria Halikoczra, Mikor közel-
getne már Circellomra, Pogán látuan, esmere ho-
gy Auria, Ra gondola Halikocz ő dolgára.

Igen hamar haióit el süllyeszté, Várasbol Tö-
rökeket várba viue, Várasbeli népet pedig el kül-
de, Hogy várasban az Auria ne érne.

Oda mikor el érközéc Auria, Várasbeli mar-
ha predára iuta, Nyoltz száz keresztýén rab meg
sabadula, Kin Auria Andras igen vigada.

Röuid öremelön keresztýén hadnac, Segitsé-
ge érkö-

ge érkezőc Halikocznac, Louag, gyalog sereget
Numidáknac, Gyötrelmet hozánac az Olafok-
nac.

Eft látván Auria, meg háborodéc, Várasbá
valo népnecc iell adattéc, Hogy à predálás töllec el
hadiatnéc, Minden ember haiókra takarodnéc.

Gyakor iellel ki nem hiuathatánac, Mert ö-
rülnecc vala kazdag predánac, Numida louagoc
raioc iutanac, Várbol is ki vttéffe lön toluaynac.

Imit amot Pogánoc Olafokat, Vagiác és fog
dosítac az predállókat, Kic nem halgatác ő bölcz
Hadnagyokat, Levágánac Olafokban négy szá-
zat.

Egy fő ember közzüléc foglya eséc, Pallauici-
nus György ott rabba eséc, Hatvan magával é-
kire tartatéc, Szo fogadatlanfág ért ez törtennéc.

Még is Auria à töróc haiokban, Egy nehá-
nyat el nyerecz vrában, Gades váras is lön saba-
dulásban, Mert Barbarossa lön haborodásban.

Auria Andras meg terte hadáual, Haióc ért
vadnac Pogánoc bánattal, Barbarossához mené
nec foglyokkal, Bánkodic, hogy nem vólt egyút
hadáual.

Igen bánya Auria sabadfágát, Fő ellenfégé-
nec el sálladáfat, Mert iól tudia annac nagy oko
fágát, Auria Andrásnac bölcz hadnagyfágát.

Ez dolgokból Barbarossa nagy hires, Min-

den népeknel vala nevezetes. Hogy minden ha-
daiban győzedelmes, Suliman Czafárnál nagy
dicziretes.

Soc toluaylást tengeren féllal rétet, Nagy Soc
predat toluaylással be gyúret, Felőle mindenút na-
gy emlekőzer, Hol bídalom, hol pediglen dicziret.

Tulaydonfaga ez à Szeréczene, Ielen vagyon
az okos meréhekne, Oka, módia hol iò à kéfér-
tésne, Ot bílgál iól berencze vakmerőkne.

Auria ő neki nagy neuet ada, Mert hada e-
löt ő futua bíllada, Lám vizi had viselésben Au-
ria, Órted Károly Czafárnac fő hadnagya.

Törtinéc miatta Keresztyénekne, Soc veséssce
kin Pogánoc örúlnec, Populoniauál mert esmet
veséne, Hadriadenustólott meg veretne.

Illy dolgai neki nagy sokac lőne, Kikben
kegyelmet láta berenczene, Okofága bílgált me-
résfégenec, Ebből löt módia elő menténe.

Spaniolockal lön soc víadala, Tób Keresztyé-
nekne keuesbe faia, Noha tenger el foglaltatot
vala, Soc országoknac ki nagy kára vala.

A Keresztyén kőst valo víssza vonnás, Egye-
netlenség és soc háborodás, Egymás ellen valo
soc hadakozás, Pogánoknac alkalmatosfág adás.

Czoda Keresztyén Feiedelmec dolga, Iól lát-
tyác mikor ég bímbédioc háza, De nem sietne
annac óltalára, Maga láttyác, hogy leszen romlá-
sokra.

EZE.

EZ ENEKNEC IL RÉSE

Elkezdeni már Czáfár meg indulását, Barba
rossához köttét boczatasát, Vizi erőienec rea bi-
zását, Es Tunis országnae nagy változását.

Ennyi Berenczes had visseleléuel, Mikor vi-
ragzanéc illy hirrel neuel, Győzedelmenee dűcző
fégeuel, Magánac börtet scidelemféggel.

Ezer, ött száz, harmintz négy estendőben,
Török Czáfár vala nagy késűlésben, Persiára va-
la vgyekezésben, Birodalom teriesztésc sűűében.

Illyenképpen végeze az ő dolgát, Hogy két
felé inditana nagy hadár, Magánac sána világ
birodalmát, Ó maga hogy meg véné az Persiát.

Vagyon sándéka neki nap keletre, Napke-
letfelé valo nemzetekre, Más hadat késite à Keres
tyénekre, Nagy késűletet tesszen az tengerre.

Siciliát, egész Olasz országot, Sardinia, és Spa-
niol országot, El foglallya, meg vegyen loc orzá-
got, Magánac el foglallya egész világot.

De miért hogy viz ereie hadához, Bölcz had-
nagya neki nem vala ahoz, Követet küldé Hari-
adenushoz, Ki siessen vizen Barbarossához.

Egyedől Hariadenust esmeréc, Hogy Auria
Andras ellen vethetnéc, Viz erőn ki Hadnagya
tétethetnéc, Ki által győzedelem reménletnéc.

Mere

Iassa ő magánac ellenséger, Kikkel meg viua, és
vön győzedelmet, Noha ő is oda hadià nagy
soc népét.

Illua sigeetre ő vtábol tere, Riom várasára ő
éyel vte, Meg véuc, soc kazdaglágot ot nyere,
Soc rabbockal ot haiókat terhele.

A nagy nyereség nec igen örüle, Minden né-
pével Allát vuóltete, Nagy vigan esmet tengeren
crede, Bizanciom felé aual siete.

Leányokat, ssep férfi gyermekeket, Valoga-
ta kazdag nyereségeket, Kikkel Czáfárt és a fő
vezereket, Aiándékoshasza, es fő népeket.

Oroszlanokat, és ssep Pardosfokat, Vén Cza-
fárnac Libiai vadakat, Ssep kányokkal be muta-
tà azzokat, Egyetembe ssep öltezet iffiakat.

Czáfár láta Barbarossát víg keduel, Aiándé-
kit véuc igen iò neuel, Őtet tekinteli kegyelmes
sömmel, Allapattyát nézi figyelmesféggel.

Valánac sockan Czáfár vduarában, Kicirigy
kőd nec vala ő magokban, Ellent tartnac vala az
ő dolgábá, Mint sokot ez gyakrá lönni vduarbá.

Miért hogy ez iffiuságától fogua, Toluayfág
ban meg állapadot vólta, Minden nemzetfég el-
lenfége volna, Ez ért fő tífure alkolmatlan volna.

Tön haladékot Czáfár ő dolgában, Miért
hogy Ibraim ben Siriaban, Volna telelésben Ko-
magenában, Ki fő tanacz löt volna ő dolgában.

Ez dolgot Barbarossának izene, Czár, Kasz-
son Bassa által jelenté, Ő dolgáról hogy Ibraimot
érné, Akarattját Ibraimtól értene.

Nem vélekedéc sokat Barbarossa, Czár aka-
rattját értuén, indula, Semmi műkaiát, vénséget
nem bánja, Mert vala Ibraim ió akarója.

Elkeluén az Amanusnac hauafát, Nem gon-
doluán az hónac rayta vóltat, Czac hogy érhesse
ő Ibraim Bassát, Közelhesse Ibraimmal tanácsát.

Nagy fárada Akposba hogy iuta, Ibraimot
várasba ot találá, Nagy vigan Ibraim őtet fogá-
da, Gyakran léuén együt velle tanácsba.

Tanácskoznac sokat had viselésről, Barbaros-
sa okoson síól mindenről, De főképpen síól à Ke-
restyénekéről, Köstec valo foc egyenetlenségről.

Ibraim kérdezi nagy foc dolgokról, Bölczen
felel Barbarossa azokrol, Beszél Affricai foc hadar-
rol, Affricanac minden allapattjáról.

Rólla Ibraim sokat gondolkodéc, Barbarossa
dolgáról elmélkedéc, Okosagán, bebedin czodát-
kozéc, Bölcz hadnagynac ő tölle esmertetéc.

Esmere, hogy ő az vízi erőhöz, Elég ember
vólna viseléséhez, Affrica országi el nyereséhez,
Barbarossának módia vólna chöz.

Gyorsan Czárának levelet írta, Mellybé Ha-
dradenust ő aianla, Bölcz had viselő embernek
ást írta, Bátron az vízi erőt sca bizna.

101 100-

Iól tönne, ha Bassacköze vámlálna. Tanáczí
köst ő nekie hely adna, Deréc viz erejét ha rea biz
na, Mert ez birodalmát külyeh nyuytana.

Oll vigan siet visssa Barbarossa, Tudia mit I-
braim felötte írna, Hisi nyulvány, hogy az neki
használna, Mert nagy az Ibraimnac méltósága.

Az mikor iuta Constantzinápolba, Esébe vé
uc, dolga iobban volna, Ibraim leuele nagyot
használna, Mert gyakrabbá ő Bassackal bólhatna.

Nagy dolgokról gyakran beszél Bassackal, Egy
Király fi vala Barbarossaual, Ki egy az Tunnis or
sági Királlyal, Muleassffel, Mahomet fiuual,

De az bátyya est meg ölni akarván, Bátyya
kegyetlenségét táuostatuán, Az Hariadenuskoz
ő Balladuán, Vélke vala ő segítségét váruán.

Rofet vala neue az Király finac, Kit mutogat
Barbarossa Bassáknac, Ez ió oka volna Tunnis
orságnac, Czásár samára el foglallásánac.

Egy nap Czásár hozzáia be hiuatà, Haria-
denus beszélét indita, Könyörge Czásárnac, hogy
meg halgatna, Mert tanáczia ő nekie használna.

A mint à Papoc saktac könyörgeni, Mikor
Otmá Czásároc imádkozni, A téplóba saktanaç
el be méni, En is az egyre kezdlec mostá kényi.

Sies meg emleközni eleidről, Az Otman Cza
sároc nemzetsegiről, Birodalmokrol és győzedel-
mekről, Es az Mahometnec ő törvényéről.

Vissely gödot te hited törvényéről, Erős boss
but ály hit ellenségiről, Sűnteken gondolkodál te
ezekről, Tűzzel, vassal vissely gondot ezekről.

Ast iól látom, hogy hired ért, neued ért, Te bi
rodalmodnac teriedése ért, Es Mahomet törvénye
óltalma ért, Hit ellenségit vldezet ezec ért.

Lám az hit ért meg rontád Taurunumot, Es e
rős viadallal meg vöd Rodot, Királyostól meg ve
red Magyarokat, Királlyal el hullatal wr fiakat.

Kéfitöttel most hadat Partusokra, Es Per
sáckal egyút à Médusokra, Kic az igaz hitet hat
tác mid hátra, Mert Halist vöttéc oc magyarazatra

Az Homarest azért oc hátra hattác, Igaz ma
gyarazónac ast nem tarttyác, Mahometet más er
telemre vonbác, ō magokat Kazul Bassaknac hiyác

Isten akarattya, hogy hozzád ioyec, Győze
delmidre sűp útát sűorezzec, Tengeré valo hadaid
dal legyec, Mahomet káromlókat én kergeslęc.

Dicziretes igy mű had viselélűnc, Mert ekép
pen mű bent fegyuert viselűnc, Persakat igy az i
gaz hitre vesűnc, Keresűyéneket vesűnc és sűllyesűnc

Oda meg járű Persiaba hadaddal. Még meg
haytod ōket erős károddal, Meg röttented ōket
nagy hatalmaddal, Onnat még meg tərű győ
zedelmes haddal.

Más eröder hogy ha én mellém adod, Vizerő
det hogy ha reám bizod, Auria felől bizonnyal
meg hal

meg hallod, En miattam ő halálát meg látod.

Igy leszen szabadulása tengernek, Szabad rab-
lása a te hiuednek, Siciiliát hallod lönni nyednek,
Penusoc, Numidác neked engednek.

Nagy iò kedvel Czáfár ezeket vévè, E bõc meg
tellyesítéért inte, Az Vezér Basác közzè ötet ve-
vè, Vizi Vezérseget neki engede.

Ottan neki zászlót kezébõl ada, Szablyát és
botot azonképpen ada, Nyoltz száz ezer aranyat
számáltata, Mellyet hadi kölczégre neki ada.

Sõt melkie a Porta lanczariban, Nyoltz száz
zat mellè választa azokban, Kin Hariadenus lön
nyuguaságba, Nem mulata ő Constantzinapolba.

Vtra indulla soc hadi bõrbámmal, Soc éléssel,
álgyuckal, Taraszkockal, El indulla nyoltzuan õ-
reg hajókkal, Ezecc mellet soc Nasáddal, gallyákkal.

Ottan Hellepontuson el indulla, Vrat Olasz
országra igazita, Holot rablással nagy sokat elia-
ra, Mind Nápolic égete és rabola.

Gyorsasággal vagyon az ő járása, Prokita vá-
rasra melly hamar iuta, Mind váras, vár ő kezé-
be akada, Mert benne valo nép meg rómült vala.

Rabokkal, marhákkal ott kazdagula, Mikor
Caieta felè éyel iutna, Spelunca várasra onnat in-
dulla, Melly keués viadallal kézbe iuta.

Az várat is mindiárt vitatni kezde, Pelegri-
nust várban lönnè erte, Vár meg adására bõp bõ-
al intè, Békességel onnat el erebtenè. Cij Cz

Czac hamar az vár kezébe adatéc, Pelegrin o
békével boczátatéc, Felesége, gyermeke meg ada-
téc, Iò móddal Pogántól eleresztetéc.

Igen örül haluán Fundos városban, Ség Gó
tzága lulia volna abban, Siet, hogy hir ne lön-
ne ő dolgábá, Hogy akadió fő assóy rabfágábá.

Olly hertelé hogy várasra iutánac, Pogánoc
kapuára rohannánac, Czac alig lön hirc az iò
assónnac, Saladása lulia Gontzagánac.

Semmit félni váras népe né tudot, Sátalan po
gán hogy kapun hallattot, Mindiárást kapu ke-
zekbè akador, Illy hamar az váras kezekbè iutor.

Itt az váras sép népét kazdagfágát, Fel rakuán
kinczet, soc sép predaiát, Tarracinara fordita ő v
tát, Mulatság nélkül viselt ő hadát.

Siet menni ő Tarracina felé, De váras népé-
nec hogy ez lön hirrè, Meg né várác, ki futanac
hegyekre, Kiket hon érhetnec, hányác fegyuerre.

Soc templomi kazdagfágot nyerénec, De keues
rabort onnat viheténec, Innet hirc mindé felé ér-
keznenec, Melly dolgon mindenec igen röttegnenec.

Illy hir haluán Romaiac röttennec, Olasi or-
szágoc lakoi remúlnec, Sèmi hadac nem vala késs
ezeknec, Sem pedig kedden löt, fent Kelemenec.

Maga őrzésère è bent iambornac, Czac száz és
husz Német gyalogot tartnac, Ez mellet negyuen
het louagi vadnac, Ez hetedic fent Kelemé Papánac.

Oda

Oda ha ment volna az Barbarossa, Roma leg-
ottan kezébe lőv volna, Olasz országra kapuia meg-
nyit volna, De Pogán ügykezeri más vala.

Pironkodnac Papáual Cardinálóc, Olasz Her-
tzegeckel, szabad várasóc, Sűrűléggel valo ép tar-
tományóc, Hogy előttec így rablánac pogánóc.

Az fent att yac egymással tanácskoznac, Egy-
set Cardinált közzülec válastnac, Hippolito Medice-
snecc pénst adnac, Hadat támasztó ellene pogánac.

Róvid időn Cardinál gyüleközéc, Mikor Ro-
mából hadáual ki lépéc, Czac héiába gyüleközéc
se esséc, Mert pogánnal ügye nem történhetéc.

A pogánnac mert más bándéka vala, Tunnis
országra ügyeközic vala, Pontia szigetere ki szálló-
vala, Kazdag nyereséggel, rabbockal vala.

Tanácza ez vala Barbarossánac, Hogy Penu-
sóc félnie ne tudianac, Olasz országra vttat mutat-
sánac, Tunniciára hamar fordullyanac.

Illy czalárdtsága vala a pogánnac, Nagy álnok-
sága Hariadenutnac, Czac hire sem vala indula-
sánac, Országokban hogy ben lőn Penusoknac.

Siet haddal menni Muleasszra, Funetumban
Penusóc Kirallyára, Mint ha vinne Roszetet Ki-
ralyságra. Kit hadiot Constantzinápolban fogua.

Sőt czac hamar hogy Bisertara iuta, Váras né-
pénecc iekentötte vala, Kiraly atyafia hogy vele-
volna, Az Roszet, kin meg vidultanac vala.

Igen

Igen örülle város wy Királynac, Kaput nyi-
tánac hamar ő hadánac, Mert à Robetbolgaibá
ot lánac, Kiktől ez illy hazug hírec támadnac.

Mulatfága ot semmi nem löt vala, Czac Bi-
fertát tó moddal hatta vala, Vtica felé hamar in-
dult vala, Melly Bisertához harmintz mélföld vala.

Az Vtíkat, Cartagot, meg halladuán, Hadá-
ual Barbarossa eléb áluan, Guletahoz vízen ő kő-
zel iutuán, Lőuéldezéssel örömet mutatuan.

Sietnec örömet várbol is lönyi, Hariadenus
kezde várat kérni, Hogy akarnac Robetnec abt
meg adni, Ha akarnac tölle kegyelmet venni.

Erre felelet várbol illy adatec, Tunetum város
ki kezében esnéc, Tudiác hogy az ország annac a-
datnéc, Guleta kapuia annac meg nyilnéc.

Reménsége nagy à Barbarossánac, Mit fel fo-
gador Suliman Czabárnac, Birodalma kezébe lön-
ne annac, Ó paranczolna egész Affricanac.

Vala magas hegyen Tunetum vara, Hozza
raggastua vala nagy várasa, Várból látzéc ellen-
ség foc háioia, Meg esmerűéc ellenség sokasága.

Igen vigan váriác wy Királyokat, Robetet, kit
vélnec ióni wrokat, Gyúlolic Muleassét Királyo-
kat, Így mutattyác álhatatlanfágokat.

Czoda vala Muleasses elmeie, Iól esmeri ő né-
pénec mi búue, Váras népénec láttya hogy örö-
me, Kiuánatos őczénec iouetele.

Igen

Igen bõmléli váras népe bñét, Abrazattyok-
ból elmeri elmeiét, Meg is akaria kélérteni népét,
Raioc hanya hiwfégec ért bebedét.

Az õ bebedét fül melet boczátác, Egyen, ket-
ten, bebed közben el hadiác, A fõ népec Kirallyt is
tanáczra fogác, Bebedeket illyenképpen inditác.

Czoda képpen Abdahar bõlni kezdé, Ki vala
à Mesuarlag fõ tistiben, Másic vala Abefes, más
fõ tiztbe, Az Menyfetség nec õ fõ tistibe.

Olly iò volna, wram, rea gondolnod, Szerencze
re most magadat né biznod, Iob vðõre te maga-
dat tartanod, Lám népét hozzád valo bñuet látod.

Mindiárt meny ki váradból, várasodból, Mers
attyádfiát váriác vigalágbol, Mint iól látod néped
akarattyából, Mi iob volna neked, tanólnod abból.

Meg indula Muleassés dolgokõ, Czodálkozéc
à hitetlen vóltokon, Minden drága kinczét el rey
te ostan, Vgyekõzeti lön el balladáson.

El hagyuan erõs várát és várasát, Feleségit,
gyermekit, kazdaglágát, Hogy meg erte ellenség
közél vóltát, Sertelen futásboz kébite magát.

Nagy vigan vadnac Tunetumbeliec, Órúlnec
õ wyob feiedelmek nec, Az wy haddal iõuõ iffiu
Rofet nec, A nagy Muleassés király óczé nec.

De meg czalatnac õ reménségekben, Mikor
biznac wy feiedelemségben, Az iffiu Rofet nec õ
iõuéfében, Es nec ez hit melet ellenség kézben.

'Az Mukassés hogy el futot vala, Abdahar ki nagy Mesuarfágban vala, Es Abesés ki Monifetes vala, Melly két tíf Király vtán fellyeb vala.

Tanáczot tartánac à fő népeckel, Egyet çrué az váras fő néppel, Aiándéket bõrzénc kôuet-
teckel, Had eleybe küldnec tífteféggel.

Vigan várnac Barbarossiat wrockal, Kôuet ál-
tal jelentéc ékes bõckal, Kit el küldtenec vala bép lo-
uackal, Hogy mikoi bázazra iutnac haiockal.

Terhõc hátra maraduan az haiókra, A fő né-
pec rakodnánac louaka, Ekesé igy mennénc be
várasra, Kiket nagyon várnac Tuçetumra.

Paranczola Barbarossa hadánac, Hogy Roset
felõl illy hirt mondanánac, Vton betegségetõ ki-
rály finac, Kivel lassu haiokon közel vadnac.

Az õ hadát vizrõl el ki fálita, Ott ezert Tõ-
rökõkben el válasra, Lóra vluén kôuettel el indu-
la, Be boczáttatéc keduest az várasba.

Tífteféggel váras népe fogadiác, Vár kapu-
iát nekie nyitua tarttyác, Tõrõkec Suliman Czä-
bárt kiálttyác, Penufoc Rosetnec neuét né hallyác.

EZ HISTORIAS ENEKNEC IIL RÉSE.

Tunnis orfágnac õ nagy változásar, Hallyuc
meg Barbarossa álnakfágát, Roset neuéud mint
az Penufokat, Meg czala, és meg véuc orfágokat.
Rõuid

Rõuid vdon, hogy Tünetü kezbe lön, Mind vá-
ras, vár, Töröc kezbe adua lön, Wy királyról nép em-
leközetet tön, Az ifiu Roßetról emleközet lön.

Roßet űolgait Penuűoc kerese, Kiktõl bizõy
hir felõle tudatic, Noha Törõket õket fenyegetic,
E közben Töröc had mind be érközic.

Roßet űolgait kérelenség allat, Velle hoűta
Barbaroűta hit allat, Ezec űánnyác hazáioknac
romlását, Hazáiokon toluaioc birodalmát.

O mõiác tekinczetec magatokat, Mert erõűű
űánnyuc à mü hazánkat, Kár el arulnuc nekünc or-
űágunkat, Vétec lönne el balgatnunc dolgukat.

Oly wratoc leűé Roßet neuéuel, Kit be foga-
dátoc kérelenséggel, Ki miat adattoc tú mind ár-
ron ell, Ha nem támattoc ellenec hamar fell.

O mint kel feicékent most rabba lönünuc, Ha-
zánec űerelme mõi dattya eűt veluc, Mert Barbaroűta
ual kételé hituc, De hazác kedue ért midét űéueduc.

" Olly igen ohaytnac ezen Penuűoc, Conűtazi-
nápolban fogua Királyoc, Ki neuére kezben vá-
roc, várasoc, Kirally helyén toluay volna õ wroc.

Nagy haraggal Penuűoc egybe futnac, Váras
piatzára egybe támadnac, Meg háborodéc űüuc
à Meűuárnac, Hadnagyul ada magát Tunisoknac.

Ott elkezde à Meűuar õ beűédét, Ki iekente
nagy harágiában mérgét, Ohattya Roßetnec õ
táuolly létet, Mulcaűűes Kiraly ellen õ vétkét.

Bizodalmonic minczen nekunc Roſetbè, Ki So
limannál tartatic tömlertbè, Meg czallattuc azere
mú õ neucben, Kic hittunc vala Roſet iouéſeben.

Ez dolog ért ha moſt fegyuert né vöſunc, Cza
lád elléleggel ha meg né viuuc, Óróké è toluay
oknac ſolgállunc, Rabſágra ide ſtoua el adatunc.

Nò azért fegyuert minnyárá moſt vönyuc, E
nagy czalárdſág ért mú boſſut ályuc, Soc vért ſa
badſágunc melet moſt onczunc, Penuſ new mél
zoſaga ért meg viyunc.:

E bókat haluán Tunetumbelic, Egy koue
tet Muleaſſes ért küldnec, Raytoc lór czalárdſágot
meg idlentnec, Tęrien meg, halálig mellere leſnec.

Minden felöl váraſból õſue futnac, Törökec el
len ſeienként támadnac, Véletlen veſélt Törökek
re hoznac, Kiket találhatnac mindent le
vágnac.

Ez hir haluán, Muleaſſes meg tęre, Mert nem
igen meſſe vala reytezue, Dorax egy fő Numida
vayon velle, Muleaſſes annya egy vala velle.

Rõtteneſes kiáltáſſoc valánac, Kęt ſęlegymás
mia ſörnynen vágatnac, De váraſban Törökec
többen hulnac, Szabadulnac, kic az várba ſal
ladnac.   :~   :~

Ezen hertelenſéggel oſtromláſra, Penuſoc, Nu
midac mennec az várra, Forgatnac Törökec ál
gyut azzokra, Töröc puskáſſoc gyüleneſ fokokra.

Nagy

Nagy foc hullá ott el az Affrusokban, Puska,
álgyu miat lónec romlásban, Melly mia lón ostrom
meg ragulásban, Törökek nec lón búucc vidulasbá.

Török Barbarossa ott gondolkodic, Ment fel,
hogy élése meg fogyatkozi, Iol lehet viteziben igé
bizic, Ó dolgaiban igen okoskodic.

Imè kétzer már ostrom vala, Dorax louag
haddal érkezet vala, Muleasses király ő vete vala,
Sép keucs Numida louagia vala.

Esmet köz nép király biftatasára, Sétuet vé-
uén bátron megyen ostromra, Néznec scienként
az ő Királyokra, Termésetec berént valo wtokra.

Lón wyobban röttenetes kiáltás, Két fél po-
gánoc kőst nagy siualkodás, Külső félre nagy foc
gilyobis bórás, Mind az által né búucc az ostromlás.

Látuán Törökek kemény vóltát, Penusoc, Nu-
midác nagy bátórságát, Egy fő Török nec meg
fogadac búuát, Ki inte ki vttésre társaságát.

Igen hamar sockan esue futánac, Haydin,
Moses, Hali elő állánac, Soc ió legényec ezeckel va-
lánac, Két kapun egybers mind ki rohannánac.

Ezec Penusokat ot közbe véuéc, Kimelletlen ő
ket ot vágac vestéc, Három helyen nagy viadal
kezdetc, Soc fő nép két fél közzül ot el eséc.

Nagy röttenésekre lón Penusoknac, El esesse
az Abdahar Mesuárnac, Seregenként Penusoc el
táuoznac, Az ostromról est látuán hátráb álnac:

Serényec lönec Töröket dolgokban, Penusokat
igen vágiác vřzákban, Töröc elöt florulnac be
házakban, Törökektöl ostromlatnac házokban.

Onnat Törökec fāraduān terēnec, Nagy gyō
zedelemmel várba menēnec, Hariadenustol diczir-
terēnec, Fcienként tölle aiāndēkot, vōnec.

Király esmet onnat futua šalada, Keuēs hogy
rablāgba ot nem akada, Bagrada vizen ō által šal-
ladā, Az Doraxnac mēne tartományāba.

A mely cū Király futāfāt kōuete, Kēt fēl aštē
nagy vigyazāssal rettege, Vārbol ki iōuetelt Pen^o
nēp ōrze, Nap fel iōtēt šēp bēkeség kōuete.

Tunetumbeliec soc sebessēket, Lātuān soc iō
el hullot vitēzēket, Šāmlalanac három ezer teste-
ket, Meg esmerēc elégtelensēgeket.

Nem vetēc vakmerölēgre magokat, Tudiac
budosni futot Kirālyokat, El essetnec lōnne ō Me
suariokat, Kihōz biznac vala fō Hadnagyokat.

Az Hariadenusnac ōc vřzennec, Iō hit allat bē-
kesēget engednec, Azon hit allat bēkesēget ves-
nec, Kiuanatos dolgot kēt fēl šereznec.

Gondollya Hariadenus magāban, Igen ke-
uēs élēse nēki várban, Oršāg nēpe ha lēšen táma-
dāsban, Ha várás nēpe mellē iō várásban.

Soc vřgyeket ez egy várás nēpēuel, Tunetum
várāsnac ō kōz nēpēuel, Várban meg ehezic ō Tō-
rökecckel, Ott šēgyent vall ō nagy ēktelensēggel.

A bēke-

A békefég hír allat végeffieréc, Két fél közü-
ben czendeffég adaréc, Barbaroffától fő nép be-
hjuaréc, S'ép főval tölle fő nép főhitaréc.

Gondolnác meg ő régi királyokat, Birodalma
allat valo kényokat, Esmernéc meg mostani Cza-
fárok, Sultan Soliman, hatalmas wrokat.

Olly feiedelmec most adatot vólna, Kitől ökö-
zükbe küldetett volna, Raytoc valo nagy terhöt
bánta vólna, Melly oda menésénec oka volna.

Dulni, fulni, mostá tú meg főnyetec, Lám ke-
gyetlen királytól menekettec, Hatalmas WR im-
már feiedelmec, Kinec óltalmába meg czédesedtec

Órüllyetec à tú szabadságtoknac, Veletec egy
hiten valo Czafárnac, Békefég vége foc változá-
stoknac, Ki oka vólt foc nyomorúságtoknac.

Serenczefec lesítec főgénségtekből, Kardago-
eka tú főkökedéstekből, Meg né nyomoritathatoc
senkitől, Mert Czafár meg mért mindé elléségtektől.

Vagyon Czafáratoc tú Királytoc ért, Segy
és kegyetlen Muleassés ért, Nagy feiedelmec, ez
nyomorult ért, Igaság beretö, imez gonosé ért.

Ide mostan ki engemet boczátor, Nagy kére-
kenféget raytatoc hallor, Kegyetlenséget el nem
halgathator, Paranczolatoc erre nekem ador.

Legyen bátor az tú kívánságtoc, Ha Robe-
tet királyul kíványátoc, Czac dolgotokra iobnac
aliczátoc, Híffem bizonyal lesen iö válastoc.

Az én

Az én kiuanságom csak ez tölletec, Czabár-
nac tarczátoc meg tú hitetec, Es legyetec neki en-
gedelmesséc, Szabadságtokbá így lesítec czendesséc.

Gyakor veszedelmet táuostassátoc, Kértec, ho-
gy tú Kirallyt vgy kiuanyátoc, Fel ne bomollyó
czédes nyugolmatoc, Iob hogy békesegtekne
vigadiatoc.

Ott felele neki Abil Kirinus, Ki Mesuar hel-
lyén vala igen okos, Sűue is vala neki bátor-
ságos, Noha módia nekie alázatos.

Nem illic fellegedne haragudni, Mű fel támá-
dasunc ért nehezleni, Haragodnac ellenunc fel-
mozdulni, Es né kel mű vétkünkrol emleközni.

Isten akarattýából régtől fogua, Kirallyinc vól-
tac eleitől fogua, Mint be vadnac Chronicainkba
be írua, Nemzetségunc királyinkhoz vól sokua.

Olly régi mű Királyinc eredete, Mind egy ág-
ról királyinknac nemzése, Numidac, Afrusoc,
Maurusoc, neme, Kikne mind Penusokrol el-
nemzése.

Harmad része Affrica ez világnac, Mellyne
nagy részéuel Penusoc birtac, Tunetum birodal-
manac kit hittac, Nyóltz száz mérföld hossza ha-
tári vólta.

Igen kegyetlen ha vól Mulcasses, Tudta ho-
gy az Robet nagy engedelmes, Mű nállunc ne-
azért vól olly kedues, Hogy régi Királoktól vól
ő nemes.

Robetec

Röbetet vártuc lönni kiráallyunknac, Ekybe
nyilása lök kapunknac, Vártuc lönni Röbetet a-
iándéknac, Azért lök könnyé beiöüése hadaknac,

Nagy vigan mikor mü Röbetet várnoc, Ha-
dadat várasba várba fogadnoc, Mikor soholt Rö-
betet mü nem látnóc, Kérdezésböl értöc meg
czalatásunc.

E dolgot bizonyal meg értuén, haluán, Rö-
bet vólna Afiában meg foguán, Czac hogy ne-
ueuel vólnánc meg czalatuán, E dolgon feienkét
lön haboroduán.

Völtunc è czalárdfäg ért fel indulua, Mert iö-
tételc à kitöl várunc vala, Czalatásunc most azö-
töl lök vala, lö tétel ért bößbu adattot vala.

Ezért bößbu állásra fel indultunc, Feiedelmül
iöue közzénc Mesuarunc, Egy akaratból ellened
támadtunc, Vgyeközetünc, hogy raytad bößbuc
állunc. :: ::

Legyen elég, lám vérkeünc ért lakoltunc, Tá-
madás ért lám sokat halua látunc, Sulimannac
engédni kéßec vagyunc, Meg eskéßre im mayd
mind elő állunc.

Meg esküüec váras népe Czafárnac, Mind ve-
tecegy hiten valo Wroknac, Mint ez világon leg
bodogb kiráallynac, Feienként berenczet neki ki-
áltnac.

Igaz wrnac öc Solimant kiálttyác, Meg Ba-
E badito-

baditóioknac ötet vallyác, Kegyetlenec rontoiá-
nac ötet mondiác, Fea vuóltic, hogy életét kiua-
nyác.   ∴   ∴

Nagy vigan lön è dolgon mind à két fél, Két
fél egymástól hogy szabadulást nyer. Mind két fél
re nagy örem vigaság ter, Barbarossa Czafárnac
országot nyer.

Tön nagy vigadást ezen Barbarossa, Hogy
kezében Tunctum birodalma, Általa Czafár
Tunifoc királya, Reménli meg hódol egeß Affrica

Eßt Czafár képében ő fel fogada, Őket régi
szabadtságban tartana, Minden szokásokat ő hel-
lyen hadna, Sőt ő adaiokat meg salitana.

Lönne gondioc à hit meg tartására, Mindét
művelő az ország hasznára, Ellenfégg ellen valo öl-
talmára, Ki nem leßen országac romlására.

Törüentelenségtől őc ne félyenec, A mű sa-
badtságban Törökec élne, Hasonlo szabadtságoc
reményenec, Czafár kegyelmességében hidienec.

Élyenec czac à Czafár hiwségében, Senki-
től nem lébne őc röttegésben, Sőt ellenfégg leßen
félelemben, Czafár szablyáia előt resketésben.

Támadást ne tegyenec Czafár ellen, Se pedig-
len ő nistartoi ellen, Mert ha fel támadnac többet
bürtelen, Semmie lebne ellene hirtelen.

El rendelucn Tunetumnac dolgait, Igen há-
nya magában okoságít, Hozza mint haytfa Nu

mida

midác hertzeget Mindenféle küldözi ő követeit.

○ Temerdeki nagy kaszdagfagokat, Követeke-
től küldöz aiándékokat, Síp Bauával igérettel
azzokat, Czaßárnac meg hódlata Numidákat.

Igen hamar Halit, és Asan Agát, Elindita,
ada vellec síp hadát, Taraszkokat, egyembe és ál-
gyukat, Kikkel meg hódlatnánac várasokat.

Senki sohul ellenec nem támada, Minden vá-
raselőttec kaput nyita, Kiben népét a két Ága
mind hadia, Mert az fő várasból ország füg vala.

Törökeket egy váras nem fogada, Karuenna
neuc, nagy ő szabadlaga, Mahomet bentsége bé-
ne nagy vala, Papoknac soklaga lakóia vala.

Eßt is Hali, és Assan meg iyestéc, Szentléges
helyyt, szabadlaga nem nézéc, Czaßar népét be-
venni kénstertéc, Tunnis országot így Czaßárnac
véuéc.

Nagy győzedelemmel őc meg terénec, Barba-
rossához örömmel ménénec, Lót dolgokat neki
meg jelenténec, Barbarossától aiándékot vönc. •

Im meg hallóc romlását Maurusoknac, Válto-
zását Tunetum országanac, Hasonlást mondha-
runc ennec okánac, Öröcké igaz mondása Chri-
stusnac.

Egyenetlenségből loc háborodás, Emberec
köst sokot lönni nagy romlás, Országokban gya-
korta nagy változás, Semmi iöt sokot hoßni vis-
ta vonás

Ej

AGÖ

A Görög birodalom változását, Ha meg tekinttyúc országi romlását, Ó Császársága hamar változását, Tekinczúc meg az ő vissza vonását.

Magyaroc ha magunkat is tekinttyúc, Országunknac romlását ha meg nézzúc, Ha vissza vonásunc csúnkbe vesszúc, Soc hasonlásinknac hasámát vertryúc.

Soc Nemzet között legiobbac nem vagyunc, Sőt bizony soknál aláb valóc vagyunc, Kic arulást, czac el haylásnac hiuunc, Labò elmeüec nagy sockan vagyunc.

Régi historiankat ha oluassúc, Soc vissza vonással rakua talallyuc, De ha mind azokat most hátra hadiuc, Mű vdénkbeli dolgot czac gödollyuc

Soc nemzet közt már példa bebed neuúnc, Soc országban vagyon rut neuúnc, hirúnc, Czac à hadakozásban diczirtetúnc, Vakmerő bátorság iò hirúnc uçuúnc.

Egyeneslég hogy nem lön országunkban, Sokac lönec király valogatásban, Két felé való soc arulkodásban, E mia lön országunc meg romlásban.

Soc vdeic, hogy pogán hadakozic, E Magyar nemzetre mind töreködic, Ha egy értelmec lön volna mind nekic, Bizony Töröc wram még messze laknéc.

Mert az ólta pogán soc országokar, Magánac meg vöc

meg vót nagy birodalmokat, Meg hodlatot nã-
gy foc tartományokat, Még isforgódni láttyuc
Magyarokat.

Melly hamar el véué Görög országot, Semmie
réué Görög Czásárságot, Hertelen meg véué ō
Egiptumot, Hamar meg ronta Zóltán Királly-
ságot.

Nagy foc országokat most bámlálharnánc, Kik
nec romlásból mű tanólharnánc, Vissza vonás-
ból löt dolgot mondharnánc, Romlásra okot ab-
ból találharnánc.

De hadiunc békét mostan mind ezeknec, Kő
nyőregiunc kegyelmes Istenünk nec, Adia igaz er-
telmet igéié nec, Legyé vezere Lelkünk nec búuún-
knec.

Adion egy értelmet ō mű közünkbe, Cseri-
se bent Lelkét mű búuúknben, Fiedelmet kit a-
dot mű elónkbe, Tarcza, éltesse, vegye sét keduébe

A ki bõrze most ezeket versékben, Iouist ol-
uasà vesteg vltében, Kit találá harmintz harmad
Könyuében, Lakic Kalota hauasa iõuében.

Ezer, öt száz, és az iõ hetuen egyben, Negy-
uen napi böyt nec első hetében, Soc gond forga
vers bõrzo elmeiében, Nemzeté nec foc iót kiuan
búuében.

F
I N I
S

CRONICA.

AVAGY,

Szép historiás Enec,

Miképpen Károly Czásár hadakozot Affricában
à Barbarossa Bassa ellen, Es miképpen Muleassett
à Tunetumi ki v̄zettet Királyt, esmet az ő Ki-

rályi Birodalomba be vitte, és s̄ékiben

·✠· helyheftötte. ·✠·

Zötred Romai Károly Czásárról, Les̄
bes̄edem most ő s̄ép hadárol, Barbarossa
ellen indulásárol, Tunnis orságnac sa
badulásárol.

Guleta allat l̄öt nagy hartzokrol, Meg vétel-
l̄eröl, ot l̄öt ostromokrol, Keres̄tyén s̄ Töröc had
meg viuasárol, Soliman hada s̄égyen vallasárol.

Nagy Tunetum orság meg vétel̄eröl, Töröc
Barbarossánac s̄égyen̄eröl, Tunnis Királyrol, az
Muleass̄eröl, Es ehöz Karoly kegyelmess̄eḡerök

Imar vala akkor ennyi v̄döben, Ezer, öt s̄áz,
harmintz öt estendöben, A s̄ent Iuán hua s̄ép
v̄döiben, Hogy Károly l̄ön s̄ép hadi kefs̄ületben.

Fell kefs̄ül̄en Károly nagy hamarúsággal, Soc
fegyueres

fegyueres gyaloggal, louagockal, Olaßockal, és iò
Spaniolockal, Németekkel, Taraßkockal, álgyuckal.

Igen fánya vala ő Siciliát, Az Olaß orßágok-
nac taplalóiat, Velle őßue à nemes Sardinia, Es
Spaniol orßág gyakor rablását.

Mert akkor czoda képpen Barbarossa, Vgye-
közic vala Siciliára, A Nápolnac nemes birodal-
mára, Mind az Olaß orßágoc romlására.

Olly igen örül ezen Kereszténység, Es vigad
sóc Keresztén nemzetiség, Károly által leßen Isten
segítéség, Törökeken bossú álló elleniség.

Deréc tanáts ez Károly Czaßárnac, Hogy ól-
talma legyen Sicilianac, Pogan ellen keresztén or-
ßágoknac, El töré ßaruát az Barbarossánac.

Olly ßép vala ez hadnac indulattya, Mert Po-
gán ellen vala mozdulattya, Kereszténység mara-
dását mutattya, Minden nép köz iónac ez ha-
dat láttya.   ?::   ..

Minden felöl pénz nélkül söc wr fiac, SPani-
oloc, Lusitaniaiac, Németec és nagy söc Olaß wr
fiac, Ez hadat haluán Károly mellé futnac.

Imè az harmadic nagy Pál Papánac, Diczir-
retic dolga it mint iámbornac, Dézmaia melly va-
la Hispaniánac, Hadi kölczégül ada az Karolynac

Nagy ßép kilentz öreg haiót is ßörze, Kiket
ßép móddal à hadhoz épüte, Virginius Vrsinus
lón vezere, Iustinianus Pált adà melléic.

Oda

Oda boczárà ezeket Károlyhoz, **Hogy va-**
lami szerencze neki hoz, Mindenkoron jelen legy
enec ahoz, Halgassanac õc à Károly Czásárhoz.

Czac az Velentzesséc meg maradánac, Solimá
Czásár frigyében állanac, Segitféget ellene nem
adánac, Barátságát nem véuéc à Károlynac.

Auria Andrásnac Károly izene, Viz erõuel
hogy lépén fel készütné, Minden hadi sörssámmal
fel épülné, Valami az hadnac õ módia lönne.

Siet Auria készülni haióckal, Órull hogy leszen
egy hadban Czásárral, Igen készül Czásár mellé
sép haddal, Vini akar régi nem baráttyáual.

Paranczola Czásár más Hadnagyánac, Az
Alfonus Daualus Vastiusnac, Békét hadna most
Enariánac, Eleybe iõne gyalog hadánac.

Az Vastius iõ Auria Antallal, A nagy Auri-
ánac Attyafiáual, Indulánac nagy lép hatuan
haióckal, Kic mind rakuác vitezlõ férhacckal.

Rõuid vdon soc jámbor egybe gyüle, Kæt
Sanseuerin° haiókat sörze, Saiát pénzüel kész kæt
wt épüle, Vitezlõ sörrel, Károly mellé méne.

Igē lépén azoc mellet készülnéc, Spinellus à Ka-
rafa, épülnéc, Spaniol Alarkoual el erednéc, Kõl-
czégekben Károly mellé sietnéc.

Bátorlággal vadnac indulásokban, Tolcta-
mis Peter egeß haiókban, Vitezeket sörze lép
hæt haiókban, Kõlczégéuel épülést iõn azokban.

Ez haióc kébec lóuén mindeneckel, Algyue,
taraszkoc, soc eléseckel, Ezece melet vitezlő szép szi-
néppel, Vastius indula iò reménféggel.

Kampaniánac egész iffiúsága, Kóvetéc Vasti-
ust soc szép haiókba, Indulánac velle nagy viga-
ságba, Károlly mellé poganoc ellen hadba.

Egyút à Toletanus Péter fia, Iudulla, Frideri-
cus neue vala, Pannorumba hamar iuttanac va-
la, Melly váras à Siciliaban vala.

Sót Auria Andras is hamarlággal, Epüle ti-
zenhat öreg haióckal, Ezece melet nagy szép háró
gallyáckal, Czásárhoz Hispaniaba méne azzockal.

De à Czásár à Spaniol wraknac, Régi mód
berént paranczol azoknac, Gyalog és louag hadat
meg adianac, A mint régi szokása az országnac.

Engedelmesec Károllynac az wrac, Szép nyóltz
ezer gyalogot mellé adnac, Kic mind válogatuán
egyic valánac, Ezece melet het száz louagot adnac.

Kapitányul ezece előt boczátác, Mendocius Mő
regiust indítác, Halgatnia ez hadnac ötet hadiác
Bó kölczéggel Czásár mellé boczátác.

Ott meg látuan nagy soc iábor wrfiac, Karoly
iò bádékát, velle indulnac, Fúzetés nélkül Károllynac
bolgálnac, Láttyác nagy hasznát ebből hazáioknac.

Reménfégbé Károlly nagy iobban vala, Lu-
sitaniā király ki vala, Kinéc leánya à Károllynal
vala, Attyafiát mellé küldöttc vala.

Nagy

Nagy Őép huſon őtt haiockalez vala, Kiket
Karauelláknac hinac vala, Kęt ezer gyalog ezekbę
iò vala, Viadalhoz valo űőrfám űoc vala.

Igen őrög hatuan haioc is iutnac, Kic nagy
terhő allà valóc valánac, Kęű hadat, űoc élęűt kikre
rakánac, Ezeken űoc gyilkos népec valánac.

Az Károly Czáűar paráczolattyából, A gyil-
kosoc meg tartatác halálból, Hogy ezec euezzenec
ez haiókból, Ezért tartatánac meg gyilkosfágból.

Temęrdeki élęűvel kazdagfággal, Haiókat rak
nac űoc hadi űőrfámmal, Terhölęc vitezlő ferfi-
ckal, Algyuc, tarafkoc, porr, gilyobiflockal.

Hamar ez meg léuén paranczola, Aűőny em-
ber, gyermek mind el maradna, Feie eűic vala ki eűt
hágnac, Hadat bátorituán vizen indulla.

Sardiniaba hadáual euezuén, Karalis váras-
ba Valtius léuén, űőp hadánac Károly ott is őrül
uén, Meg indulla, iò reménfęben léuén.

Vélekődeűt, mulatfágot él haguán, űoc vitor-
lákat à űélęc boczátuán, A nap enęűeti űęl űępen-
űuuán, űuezőkęc iò űegitfęget aduán.

Portufára iutánac Vticánac, Melly határa va-
la az Affricánac, Paranczola Károly egęű hadá-
nac, űegitfęg ért menybę fel hiálczanac.

Rőttenetes vala az Károly hada, Mert nagy
à űoc haióknac űéle hofűa, Lobog az hadaknac űű-
ren zárlóia, Magas hegyről nézi földęc lakóia.

• Ebben hamar hír lön Barbarossának, S'ama
ninczen soc keresztényen háióknac, Eßt meg láttac
várából Karthagonac, Nem iò hír lön ez Haria
denufnac.

Mert Pogan raboc ot elsaladoznac, Kic ke-
restyénektől keményen tartatnac, Karolly hadá-
ról kic mindét iól tudnac, Barbarossának kic min-
den hirt mondnac.

Olly igen felemléc az Barbarossa, Iól erti Ká-
rolly Czáfár ielen vólna, Hęc száz körög háióckal
közel vólna, S'ép hadával ő reia indult vólna.

Czoda igen kérdezi à raboktól, Mi végre in-
ditattot had Károllytól, De főképpen egy kere-
styén fogollytól, Az iò Aloisius Presendától.

Ottan Barbarossa à fő népeket, Egybe gyű-
te, és bátorita őket, S'ólla nekic szép bátor besé-
deket, Had viselésre fordítac eßeket.

Ne fellyetec (vgy mond) è sokaságtól, E kere-
styén Czáfárnac hatalmától, Mert ezec kéñec
mű nekünc predaul, Ez hadra mert indultac ok-
talannul.

Semmic leñec ezec mű erönc ellen, Mert az
hęc v'dön el vesñec hertelen, Semmic leñec erös
gyalogúnc ellen, Es az iò Numida louagoc ellen.

Igen nehezec ellenség gyalogi, Lábokat à fő-
ueny iól el be nyeli, Afegyuer nehéz, és terhó eßt
műueli, Illy hęc v'dön somiusag őket ósi.

Lám ez

Lám ez hadat hirrel melly nagynac mondíáe,
Illy búc földén ehféig miat elfogynac, Laffan lassan
meg döglenc, el halnac, wy vitezec, vastagságot
nem szoktác.

Imè Károlly ó nagy méltóságáual, Mú pre-
dác leben nagy kazdagtságáual, Hatalmunkban
leben az ó hadáual, Dúczókedúnc mú enyi soc
rabunckal.

Ast el hidiétec, vgyeközem ezen, Fegyuer, é-
lés, segítség böwen legyé, Fogyatkozás dolgaink
ban ne legyé, Soc Numida segítség velúnc legyé.

Róuid búual, tölletec ast kiuánó, Guletat meg
tartania akarom, E munkát fel vegyétec akara-
tom, Oltalmazásat tú tölletec várom.

Igen örökédietec oltalmazni, Soliman Cza-
bárnac ast megtartani, Ha hir newben akartoc
neuekődni, Hatalmas Czabártól soc jókat venni.

Ott a fő Törökec elő állánac, Sina Kefat, kit
fidónac, Haydin, Tabác, Salec velle valánac, Gya-
ser Agual nagy bátron búlánac.

Ezoda bátorsággal ast fel fogadác, Várat há-
lálíg Czabárnac tartaná, Hirec neuec romlását
nem akarnác, Sőt meg öregbiteni ebből várnac.

Vgyan keűlnec ezec lan czárookkal, Es válaga-
tor kezec Affruókkal, Guleta ba be menénc az-
okkal. Bátorsággal váriác Károlly hadáual.

Bátorságot búuekbe nagyot foktác, Barba-

rossz srouához igen biznac, Hiszic, Hogy Karol
lyal ségyent vallatnac, Mert magoknac nagyot
tulaydonnitnac.

Igen erős vala Guleta vára, Tunnis országac
vala fő bástyáia, Azért óltalmára sietec vala,
Mert orfiágot az várbol őrzic vala.

EZ ÉNEKNEC II. RÉSE.

Az erős Guleta várnac vitatásrol, és meg véuéstrol.

CZabárnac halljátoc már ki állását, Száraz-
ra hadáual ő ki állását, Erős Guleta vára
meg állását, A két félnek ot erős hartzolását.

Vitéz Hadnagynac ő paranczola, Hogy gya
log had rend serént ki állana, Ió móddal, hogy
ellenfég ne árthatna, Mert soc pogán à tenger
parton vala.

Lón soc lóuédezés à pogánokra, Spaniol had
ki álla à szárazra, Soc gilyobist sóra à pogánok-
ra, A pogán népottan indulla vtra.

Az Olasoc az vtán ki állánac, Vastustol lép
rendben állatánac, Az vtán Németec is ki állá-
nac, Vdeiglen ezec mind helyt állánac.

Rörtentes lóuédezésséc ló nec, Az louagoc is
ell ki kölczénc. Míg az álgyuc, sórsámoc, költsé-
tóc nec, Az gyalogoc addig mind rendbe ló nec.

Ió reménséggel Károly is ki álla, A menybe-
li lsten.

É Istennek hála adá, Könyörge, segítség lenne pu-
gánra, Visselne gondot hada okalmára.

Ott szép móddal bölczé táborát iartata, Két to-
rony közt szép látott fel vonnata, Salinarianac e-
gyic nevé vala, Aquarianac tornya a másik vala.

Az Károly el választá ő hadából, Seregeket ki-
küldte táborából, Poganokat kergette tábor-
ból, Bizuást czeleköthessenek azoktól.

Czoda képpen az Affrusoc forgódnac, Mind
óránként azoc környül forgódnac, Louag, gya-
log, viánnoc farkalkodnac, Kimiletlen kit kap-
hatnac le vágnac.

Spinda Ieronimus ott el esséc, Ki egy Numi-
datol el ökleltötéc, Vgyan azontól feic el vétetéc,
Kin az Károly Czászár igen hátkodéc.

Ezenközbe más fő ember is vesé, Federicus
Carectus ott ell vesé, Numidákban puska mia soc
vesé, Vastius ot szép két sereget törze.

Czac hamar a régi város helyére, Karthago
régi templóma helyére, Két zászló népét allata az
helyre, Hogy lönnénec tábornac őrzésére.

Reménység mindékor nagy az Károlyat, Gya-
kran jár ki ő maga is Strazáuat, Biszattyá népeit
nagy bátorsággal, Sémix né fél, tellyes bizodalómat.

Ezenközben Vastius gondol erre, Kébsit min-
dent tábor erősítésre, Mindeneket biszát erőssen-
ere, Hogy ki ki mind gondollyon ő feicére.

Tesnecc

Tess nec nagy erös munkálodást ezen, Minden
rendbeli nép forgodíc ezen, Fő nép is mind kapát
kezébe veszen, Köz néppel egyút erös munkát tessé.

Az el kezdet erősség nec nagy helye, Kénserít
mindent munka tételre, Mert az Károlyly intötte
öket erre, Hogy ez legyen nekic nagy örzésekre.

Rólla Czásár est vegešite magában, Ha küšeb
bec tess nec is ez munkábá, Nagyob bátorsággal
tess nec táborban, Nem olly soc vigyázás kel tabo-
rában.

Igen biznac az várbeli toluaioc, Táborra gya
kran ell ki viténc azoc, Kic miat nyughatatlanoc
Olašoc, A táborból löuöldesit nec azoc.

Ott egykorban az várból ki viténc, A Salec-
kal lanczár oc ki iouénc, Mind tábor erősségeig
menénc, Kikre Olašoc is ell ki menénc.

Sarnensis ki fő, ott kert vala, Salec népéuel ki
ment vala, Salecláta tabortól meššé volna, Rea
sere, lön Sarnensis halála.

Ast látuan ő népe ottan futaméc, De nehez
nép Törökektől vágatéc, Sarnensis marháia mind
el nyeretéc, Šép satora törökektől meg fosztattéc.

Czac hamar feiét Sarnensis nac véuéc, Iob ke
zével Barbarossá nac küldéc, Zašloiát is aiándekő
be viuéc, Kiért nekic šép aiándéc küldetéc.

Rólla örömekben az várbeliac, Soc álgyu gi-
lyobist táborra šórnac, Taborbelic igen šomor
kodnac, Hogy halála löt illy ieles wršnac. El-

Esmet más nap más fő Török ki vte, Neue Ta
bac, haynalkorban ki ioue, Törökeckel fel hága
à töltésre, Spanioloc kéfén véuéc efbekben.

Meg farat Spaniolokban le vága, Mendefius
hadnagy sem baladhatà, Mert ő fegyueres és el né
futhatà, Kit az Tabac vgyan ott meg nyakaza.

A Sarmentus Férentznec ő záblóiát, El nyeréc
és teritéc ő vtokat, Mert hallánac mindenfelé dob
bókat, Ó ellenec valo induláffokat.

Igen hamar Károly is kébült vala, Fegyueré-
ben oda érkezet vala, De à Török már az vár fe-
lé vala, Spaniolokat meg feddette vala.

Az dolgokon az Vastius meg indula, Minden
hadnagyokat ő egybe hiua, Századoffokat is mid
elő hiua, Azoknac iden létecben igy bólla.

Soc győzedelmeket mű Czafárunknac, Velem
őbue börtetec wrunknac, Mert nagy vólt ercie
mű iob karūknac, Diczireti, hire bép vólt hadūknac

Túteket most czac rövid bóual intlec, Előbi ió
hír neue ingerlelec, Ne láttassatoc most erőtlene-
k nec, Hol kellene lönnerec erőssék nec.

A mostani vétségteket láttátoc, Hogy me-
uetic ez fegyuertelen látroc, Mert láttátoc, hogy
ezec mind toluaioc, Kérlec dolgotakat meg iob-
bizátoc.

Tanáczulén est adom most tünéktec, Paranc-
zolattal is hadiom est nektec, Vétségteket diczi-

rette vigyétéc, Kiuel ſéggyenteket el törellyétéc.

Immar vérfégtéc vtán dicziretet, Magatok-
nac vegyétéc tífteféget, Ha ez vtán ilyen vakme-
rőféget, Czelekődnetec, vegyétéc wy hirt neuet.

Sietféggel reáioc ki vrefre, Kéſetec legyétéc ó ra-
ioc menéſre, Feienként vigyázzatoc tú mind erre,
Be ne ſalladianac az ó helyekre.

Reménfégünc talám múnket meg nem czall,
Vakmerőknetec talám ſerencze ſolgál, Mindenkör
az vgy bátor ſűueknetec ál, Bátor meréſ, gyakor-
ta ſoc iót talál.

Ez elegyülésben meg történhetec, Óket v-
uén, vár kezünkbe eſhetec, Dicziretes hír neꝝ neꝝ
tec adatic, Soha neuetec el nem feleytetec.

Gradeus, Azuares és Ciſnerius, Rodericus, Ri-
palta, és Sarmentus, Didacus, Abila és Rinicius,
Mondac, beſéde nalloc foganatos.

Igen fogadac, mindent czelekeſnetec, Valami
ſolgálna az ió hír neꝝnetec, Minden veſedelmet
ſemminec vélnetec, Az ió intéſnetec óc eleget teſnetec.

Ebben igen ſoc vdo nem mulhatéc, E dolog
ban mikor harmad nap teléc, Töröc eſmet ki v-
ri ſándekozzéc, Ben è tífte Gyaffer Agánac adatéc.

Ez Gyaffer Aga ſoc ió lanczárokkal, Es kéz v-
ues ió löuó Affruſokkal, Sinte dél ſűbe ki vte az-
zokkal, Nagy vakmerő képpen tárfafáguál.

Tábor töltéſére óc fel hagánac, Nyilat, gilyo-
bilk tá-

bist táborra Boránac, Spánioloc, Olaßoc késsen vad
nac, Táborból két felől raíoc rohannac.

Czac hammar Vastius harmat sereget, Ezac
mellé boczátà segitséget, Rendele táborban álla
sereget, Külemb külemb segitõ seregeket.

Olly erõs viadal két fél kößt tarta, Két fél tiß-
teség ért erõssen viua, Mind két félben nagy soc
ackor el hulla, Puska lövés miat bennecc soc hala.

Meg futamánac Ianczárocc, Affrusoc, Erõs vi-
adalban Gyaffer hadnagyoc, El esséc, és ez lön õ
futamássoc, Vágiác õket Spanioloc, Olaßoc.

Igen sietnec az várban Balladni, Keresztyénecc
sem akarnac tágulni, Várba együt akarnac vellecc
menni, Várbeli nép kezdesebe venni.

Törõc Sina látuán akarattyokat, Nem vár-
hatà mind kapun be azzokat, Keresztyéneckel ki
zárta azokat, De pogánoc tuduán ál aytoiokat.

Igen gyorsac ál aytóra sietni, Keresztyénecc né
bünnecc õket vágni, Mind az váríg pogánokat hul
latni, Raytoc lõt boszbulágot meg torlani.

Pocklul bánkodnac Gyafferenc pogánoc, Ho-
gy el esset Gyaffer vitéz Agáioc, Velle el hullottac
soc iõ Ianczárocc, Vellecc õsbue vesztec vitéz Penufoc.

Egy vitéz, fõ Olaß ackor el esséc, Vitéz Dida
cus Abilat el lövécc, Lövés mia Ripálta sebesedéc,
Soc iõ Spaniol, Olaß sebesedéc.

Rõtteneccsül várból lövédeznec, Viszta terés

nehéz Keresztényeknek, Mert várból sűrűséggel
lőuöldeznek, Lőés miat sőt Keresztények vesznek.

Pironkodnak az várbeli pogánok, Megesme
réc embereckel ő dolgok, Várból ki vítésre nem lön
több gödioc, Vár meg tartás lön forgalmatoságoc.

E dologban nem sőt napoc mulánac, Fő né-
peket Károly hiua tanaczinac, Kikkel el végeze.
Mondiac Senczókna, Hogy heába vdot ne mu-
latlanac. ∴ ∴

Tanáczocon lön, hogy az várbelieknek, Félelem
vrán félelmet adianac, Többet sűvet venni ne
hadianac. Igaz félelmet rajoc balitsanac.

Vala Károly Czafárnac erre gondia, Mikép
pen Guleta várat meg rontsa, Törökeket várba
mint meg baltsa, Éléssec, segítségeket el fogja.

Olly bép móddal várat kozbe vétete, Vastu-
sai sanczokat helyheftete, Egy felől Spaniolokat
helyhefte, Más felől sántzba Olafokat vete.

Tarabkokat, álgjukat nekic ošta, Port, gi-
lyobil à sántzokba hordatà. Harmad sántzban
à Némeket hadià, Egybers mind ronczac az
várat akarià. ∴ ∴

E három sántzba fő népeket hadia, Aurianac
is Czafár paranczola, Tísbiben hogy ő is hiuen
el járna, Negyed felől tengerről várat rontsa.

Rötenetsen várat vini kezdéc, Földen har-
felől lönie kezdéc, Negyed felől Auria emberkő-
dec, A

déc, A tengerről lóuéssel iől forgodéc.

Rötteeneres vala várnac viuása, Lóuésektől
mind bellet föld reng vala, Mint ha vólna földnec
meg indulása, Fúst mia el véteréc ég villága.

Ezen lóuéstől à tenger háborog, Erős forrás-
sal, tartyékkal fel forog, Mert sűrű lóuéssel Auna
bórog, Soc haio bóršám lóuéstől czikorog.

Forgódnac minden felől Kereštyénece, Földről
három felől, három nemzerece, Mint mutattyá ő
nēkic rīstefégece, Egyniást mellyic halladia me-
steršégece.

Olly rötteeneres vala à roppogás, Lóuésecc miat
mint vólna föld indulás, Vala sötűrtég és igen
nagy zugás, Ben valóknac rómülés háborodás.

Gyakor lóuéstől az várnac kőfala, Bástyaival
földre vízbe šakada, Várban soc pogán à miat
meg hala, Patanttyusoc mind el hullottac vala.

Az vár lóuéstől haynalban keštéc vala, Óreg ál-
gyuckal délig lóttéc vala, Négy felől šánralan soc
álgyu vala, Šinetlen kikkel várat ronnttyac vala.

Régi vđótól foguan, à mint iriác, Miólta ál-
gyu bóršámot raláltac, Illyen rötteeneres vóttat né
láttac, Algyuknac illy sockafágát sem láttac.

A lóuéstől dél šűben meg šűnnece, Földről
à pórnac fústi fel kelléce, Meg nyilatkozéc vitá-
ga az égnece, Meg lárzic vár tórés kereštyénece.

Seregenként minden zášlo allyánac, Hat lay

torat mindeniknec adánac, Akarattya mert ez
Károly Czašárnac, Hogy menyenc ostromla-
sára várnac.

Deréc ostróra hamar indulánac, Mikor trom-
bitác ostromra fútatnac, Mert Károly Czašártól
bátoritatnac, Nagy zörgéssel ostrólásra rohannac.

Olly igen emberkednec Spanioloc, Németec-
kel forgódnac az Olasoc, Igen felelmesc várban
pogánoc, Mind az által lőüldöz nec reaioc.

Minden felől töréssket meg hágác, Cefut Si-
naual Törökec hogy lárác, Magoc né bizuán ha-
marfutamánac, Fő Törökec Sinaual balladánac.

Imit amot várbol Töröc balladoz, Soc közzü-
lec tenger habiához kapoz, Véletlen vesélt az vő-
raioc hoz, Kin à keresztyn had igen vigadoz.

Nagy vigan az Spanioloc vadásšác, Berkek-
ben à Törökeket fogdassác, Az vizen is Töröket
madarásšác, Kimiletlen pogánokat nyakazzác.

Ot, soc pogán testet földre hullatnac, Mellyen
nagy őreme vagyō Károlynac, Vésedelmét hogy
láttya pogánoknac, Es šép nyereséget az ő hadánac

Soc álgyu šőršámot várban találnac, Soc ha-
iókat az vár allól ki vonšnac, Kiken vigafága na-
gy az Károlynac, Šertelen bánattya Barbaroš-
sánac.

Vagyon nagy gödban erről Barbarossa, Mint
oršágot Czašáránac tarthassa, Károly ellen mit
meg ol-

meg óltalmassassa, Ségyen vallászat mint táuoß
tathassa.

Olly igen ez kár vallásson bánkodic, Ez hírt
haluán fertelé somorkodic, Elmeiébé igen meg
haborodic, Mindenképpen magában veskedic.

Gondolkodic magábá nagy dolgokról, Iken
valo dolga állapattyárol, Mint vissellyen gondot
méltoságárol, Nagy Tunnisorßágnac birodalmárol

Rõuid vdon Sina az Ianczarockat, Es velle el
ßalladot Affrusockal, Barbarossához érközéc az-
zockal, Velle meg maradot fõ társaiual.

Azzokat meglátuán à Barbarossa, Sidalom
besédeket raioe hányà, Ségycé vallással azokat or-
tázza, Es nagy fenyegetéssel pirongatà.

Czac hamar Sina, társai képeben, Barbarossá
nac felele illyen képpen, Tudod dolgukat nekunc
mindenképpé, Vóltúc mindenkor vitézlo életbé.

Igazán ha szabad most velled bölnunc, A míg
fegyueres embereckel vittunc, Dolgainkban mid
addig iól forgottunc, Semmi dolgunkban meg
nem fogatkoßtunc.

Obtan mikor pokolbeli ördeggel, Vinunc ke
letéc õ dúhósségueel, Ki munket õ retteretes tizõ-
uel, Iyestec, föld indulás félelméuel.

Semmi czodad ebbõl nekéd ne legyen. A te
ßúued háborodást se tegyen, Ha elióttunc illy na
gy ellenség ellen, Ki az várban semmit nem had-
ia éppen. Igen

Igen nagy rőttenéssűnc lön dolgától, E po-
kolbeli ördeg hatalmától, Égő tüze rőttenetes vól-
tától, Czodállýac ábr, mint szabadultunc attól.

Sőt ez vtán à re iob szerenczedben, Stolgállúc
te neked minden vgyedben, Ha velűnc löttel vól-
na bõmélyedbé, Te is meg röttétel vólna búuedbé.

Segítéged lesűnc mű ez városban, Ez vára-
nac, várnac meg tartassaban, Tunnis országac
óltalma zássaban, Ellenfégeddel valo viadalban.

Illy befédeket haluán Barbarossa, Lön ő ha-
ragiánac hátra hagyássa, Ó haragiát fordita na-
gy lép bókra, Inte őket ország óltalmazásra.

Minnyáian kérlec hogy most ez ország ért, El-
lenféggel viunc maradássunc ért, Iò hirűnc ne-
uűnc ért, tisztelégűnc ért, Soliman Czafárnac
méltosaga ért.

Olly bizonyal hissem én est búuemben, Gule-
tárol Károlly illy nagy öremben, Nem lesen: Mert
esmet fordul kezűnkben, Sőt lesen Károlly nagy
keferűségben.

Az Numida seregec ielen vadnac, Gyalog, lo-
uag, lép haddal velűnc vádnac, Élni, halni, mű
melletűnc akarnac, Egyút velűnc szolgálnac à
Czafárnac.

Nagy kazdagon Numidáknac fűzete, Fõ né-
peket kazdaglággal terhele, Affrusoknac is kazda-
gon fűzete, Numida had nagyhiwséget ielente.

Ez Histo-

EZ HIST. ÉNEKNEC III. RÉSE.

Mint iőt Muleasses Király Károly Czaárhoz
Es mint hartzoltanac, &c.

DER ÉC viadal módiát immár el kezdem, Ha
most meg halgatt yátoc én bebedem, Mule-
asséről bebedem el kezdem, Károlyhoz ő ioué-
sét meg ielentem.

Régi király nemzetsegből ez vala, Ki ez előt
Coronás király vala, Tunnis országban wralko-
dic vala, Barbarossától ki vzetet vala.

Ez dolgokban Czaár mikor forgana, Azon
közbe Muleasses el iuta, Tulsó Numidiabol ki iőt
vala, Dorax hertzeggel Czaárhoz iőt vala.

Ackor Károly Czaár ő sátorában, Ségkiben
vl vala méltóságában, Muleassét hogy be viuéc
sátorban, Kinec nagy bizodalma az Károlyba.

Siet meg apolni Czaár iob kezét, Eucl mu-
tatni engedelmességét, Keresstyén Czaárhoz ő
nagy hiwségét, Hozza iò keduet és nagy re-
ménységét.

Deréc Baua tolmác által eiről lön, Károly
Czaárnac könyörgést eiről tön, Hogy országát
Károly neki meg adna, Mert kezében leben à
mint ő látna.

Efic monda: Hatalmas Czaár, én hiszem, A-
zért hozot ide az én Istenem, Noha felségeddel

H

külembez

külembez hiem, Királylagomra légy nagy segít
ségem.

Vgyan azzon nagy Istent én is vallom, Ki az
éget teremttőre imádom, Im országō kezében le
főn látom, Nyiluan valo gyōzedelmedet látom.

A közenséggel valo ellenéget, Iottel meg rō
rani kegyetlenéget, Kin iob részere vettel gyōze
delmer, Mert kezében látom fő erősséget.

Látom nyiluan, hogy ő gonoságokat, Most
meg fűzetic soc toluaylásokat, Te általad hífé lako
lásokat, Touáb nem visic ő gonoságokat.

Kegyeltségeket mostan meg rontod, Ez or
szágot tudom hogy el foglallod, De reménségem,
hogy nekem meg adod, Mert est mutattya Cza
sári nagy vóltod.

Olly engedelmesien adót meg adni, Kés lesic
felségednec bōlgáltatni, A mig éllec nagy híwség
gel engedni, Iò tétedröl soha nem feleytközni.

Soha kétséged felöllem ne legyen, Iò teteled ne
kem kezessém lesien, El vót iò tétel feledue nem le
sien, Mert én fűuemben ez be iruan lesien.

Ellenségim ellen Siciliából, Segítséged vároc
s Sardiniabol, Felséged közel valo országidból,
Hísem segítségül lési iò vóltotbol.

Régi nemzetiségem, hísem meg nézed, En Ki
rály nemzetissem meg tekinted, Mert Császár vagy
romlássom könyörülled, Meg vót országot kezé
ben crested.

Véls-

Velekedéken Károly meg felele, Tolmácz ál-
tal hamar felell ezekre, Vgyeközet nagy soc vdeie
erre, Hogy toluaiokat földről el tőrellye.

Itt meg fűzetéffe soc toluaylását, Barbarossa-
ual az ő soc rablását, Segitfégül hirta mennyei at-
tyát, Es à Christust, egy Megváltó bent fiát.

Czac meg lássa, hogy ő hitet meg tarcza, Mert
kétféges, mint Penufoknac módia, Meg véuén or-
szágát, neki meg adia, A mit mondor, czac ma-
gát ahoz tarcza.

Iò kedud est Muleassés halgata, Károly iò bá-
dékárol hálát ada, Mindeneket nekie fel fogada,
Mind à lönne, à mit Czáfár akarna.

Azért Czáfár királynac kezét foga, Mellyel
neki nagy kegyelmet mutata, Egy lép látort kö-
zel fel vonatà, Muleassést à látorba bálita.

Czeleködic Király nagy emberféggel, Esmer-
ködni erökedic fő néppel, A tábort meg körüli fő
népeckel, Nezi tábort melly nagy erőssitéssél.

Ott álgyuknac, taraszkoknac soklagát, Hogy
meg néze hadi borsám soc vóltát, Czodállya à Ká-
rolynac soc puskását, Tábornac hertelen illy
munkáiát.

Meg kérdezéc ő tölle az Hadnagyoc, Barba-
rossa ellen ha elég hadoc, Sömbe viadalhoz ha va-
gyon módio, Ha meg verethetnéc töllec toluaioc.

Meg felele Király erre azzoknac, Iolehet, nagy
Hij bada

hada Barbarossának, Penusoc nem ió fővel hozza vadnac, Fegyvertelen seregeket Numidának.

Egy keves Török bin népe ki vagyon, Mellyhöz neki fő bizodalma vagyon, Ne véllýéc hogy az soc viadalt állyon, Sokat azokban meg halnia hadion.

Numidákat viadalnac állattyá, Azzockal Penusokat ki bozáttya, Azokon tú főveteket próbállyá, Ianczárokat ő főkségére tarttyá.

Deréc hada Penusoc és Numidác, Azokat velletec főmbe vitattyác, Kiknec vérét velletec ki ontattyác, Ielen lesíne, ha győzedelmet láttýác.

A mit múelhet az ő vérec kőuúl, A Törökek nec véfedelme kőuúl, Mindent kérért másnac véfedelméuel, Az Affricabeliek nec vérecek.

Tú nektec pediglen az viadalban, Sullyosb semmi nem lesíen dolgotokban, Mint hogy lesítec hęw vdon főmiuságban, Hanem ha hordosítoc vizet hordókban.

A napnac forrosága és főmiuság, Viadaltokban lesíen ártalmasság, Nap hęwségétől, fegyvertől faratóság, Ebből ió tú reátoc nagy főmiuság.

Czafarnac est hadnagyoc meg beálléc, Mellyen főue igen meg vidámodéc, Győzedelemrezen indultatéc, Bizonyos reménségbē bátorodéc.

Róuid hartzog napoként történéne, Török s Numida louagoc ki ióuec, Táborból, Spanioloc is ki me-

is ki ménec, Vtközésséc, kemény hartzoe ot leſſe

Egykorban pogánoc apro álgyukat, Nem
meſſe táborhoz vonác azokat, Táborra mind lö-
uældözéc azokat, Igy mutattyác az ő bátorſágokat.

Rólla Károlyly nem sokat gondolkodéc, Tá-
bor őrzéſſére had rendeltetéc, Montegius Czafár-
tól ki küldetéc, Pogánockal ſép viadal kezdetéc.

Vgyan Czafár ſép ſeregeket ſörze, Louago-
kat, gyalogokat rende, Kic kel à táborbol hartz-
ra ki méne, Pogánockal vgyeköznie kezde.

Montegius hamar ſebefedéc, Egy fő Numi-
datól meg ökleltetéc, Garzias Laſſius is ot elſſéc
Spaniol Karaffától meg tartatéc.

Foglyya mert ot elſſic vala Garzias, Federicus
Karaffa neki hiw társ, Kitől törtinéc tárſa ért vér
ontás, Ó maga vérében is lön ki omlás.

Eſt látván Károlyly, à fegyuerelſſekkel, Segitſé
gúl méne nagy ſierſéggel, Pogánoc ot létét nem
túrhetéc el, Meg futamánac őc hertelenſéggel.

Az álgyu ſörſámokat el hagyánac, Mind az
által futásban hártzolánac, Mind két félben sokan
ot el hullánac, Sűrű löueſſéc az hartzon valánac.

Iſtent, ſent Iacabor Károlyly kiálttya, Egeſ ha-
dánac hartzon ez ielt hagyja, Poncius Andráſt el
eytue ot láttya, Louag vti pogantól ſabadittya.

Czac keueſ Görög louagia Károlynac, Kic po-
gánhoz hartzon haſonlitatnac, Pogán ellen har-

azon igen forgódnac, Coroneus Lázár Hadnaggy azzoknac.

Illyenképpen hogy az hartz végeftetéc, Hat mintz ezer pogán őbue gyűtetéc, A Barbaroffától bátoritatéc, Hadnagyul egy Numida pap adatéc.

Vala egy torony Kartagónac dombián, Kiben az Károlyly szép népet balituán, Tábor legyen toronyból óltalmazuán, Ez toronyra vala pogán induluán.

Meg borítottác vala à toronyban, Spanioloc valánac már nagy kinban, Tűz és fűst miat vadnac ohaytásban, Pogánoktól erős ostromlatásbá.

Seregeckel haluán Károlyly indulla, Gyalagokkal, louaggal szépen mozdulla, Erős viadalt pogánnal tarta, Kiket végre Károlyly meg futamta.

Az pogánokban sockat le vagánac, Ott halála lön nagy Numida papnac, Velle őbue iekestő Numidáknac, Szép nyeresége lön Károlyly hadanac,

Czoda bátorsága Károlyly Czafárnac, Ielen ackor lönni minden dolgánac, Tekinteret ad ő méltoságánac, Hirt neuet hagyot vtána valóknac.

Vala egy nihány ot à fő népekben, Kic valánac illyen vgyeközésben, Hogy elég vólna már à tisztelégben, Meg teritenéc Károlylyt ő földében.

Nem túrhetéc akarattyoc jelentéc, Tanácsokat Czafárnac meg emlitéc, Czafártól besédec meg halgatatéc, Végezetre hogy dolgokat végezec.

Dorgalás

Dorgálás képpen Czafár nekic bõlta, Mint fé-
lékenieket feddette vala, Mert õ dolgot alkotmat-
lanfág vala, Felte, miuel õ búuec rakua vala.

Ott à Czafár ell kezdé õ beféder, Hogy ne
féltenéc semmiben bõmélyét, Mert Keresztység
óltalmaért feiét, Nem bánja, és ki ontani õ vérét.

Sõt azért iõt mostan õ Affricába, Hogy gõ-
dot vissele méltóságára, Keresztván országoknac
óltalmára, Pogánoknac lönne nagy romlássokra.

Ezec hogy ha így nem történhernéne, Lön-
ne tisztéséges halál feiekne, Adnác meg kelke-
ket Isteneknek, Így is ségyenségec tauol legyene.

Váriác czac meg már az hólnapi napot, Meg
láttyác pogannal viadallyokat, Mert Isten vezérli
az õ hadokat, Ó vissele nekic mindé gondiokat.

El kezdet dolgoknac békét hadianac, Vit-
zekne felelmet ne adianac, Bátor búuet õ magok-
nac fogianac, Könyörgéssel Istenhöz ohaytsanac.

Ne félyene, Mert õ az ellenséggel, Sõmbe
meg vi bátron à pogán néppel, Az egy igazság
ért kegyetlenekkel, Isten ielen leszen õ hiueuel.

Töltéseket tesne Guleta várán, Minden feöl
az vár meg omlot falán, Sietéggel mindenec ké-
sen áluán, Guleta varába népét válastuán.

Vagyó Czafár el indullo bándekban, Egyes
Istenhöz fel kiáltásban, Kéri Serenczesité õ ha-
dában, Vegye õket bent bánnya árnyékában.

Soc olay

Soc olay kertec, kic környül valánac, Kinec ál-
tal azoc el iaránac, Ha mi czalárdfága vólna
pogánac, Hamar mindé hírt kimec meg hozánac.

EZ HIST. ÉNEKNEC III. RÉSE.

Az útközetről, mint lőt Károly Czásár diadalmos
à Barbarossa ellen, Es mint vltötte Muleassett
az ő elebeli Tunetum Királyi fékiben.

VEGYŰC elő két had sómbe állását, De-
rec serént hadac sómbe viuasát, Pogano-
kon Karolly bosbu állását, Muleassettnek helyére
állását.

Paranczola Czásár az Vastiusnac, Hogy in-
ditóia lönne sęp hadánac, Viadalhoz rendelye
módiát annac, Késé léuén hadac, meg indulyanac
Rendele el Vastius az hadakar, Ball kéz felől
sárnyul az Olasok, Iob kéz felől hadià Spanio-
lokat, Közébben Németeket és álgyukat.

Elöl forgódic sęp sörrel Vastius, Mert fő had
nagy vala, bölcz, igen okos, Sűueben is vala na-
gy bátorságos, Károly vala bēnc nagy bizodalmos.

Czásár helyét hadià közep zázlóknál, Vala-
gator vitézettel, wrackal, Fegyueres louagockal
gyalogockal, Nagy foc iámbor vitézlo férfiackal.

Albanust válasta hátul iáróban, Mellé adà
fegyueres louagokban, Gyalog fegyueresset és
puskássok-

puskássokbá, Hogy forgódnéc, lönne bátor dolgábá.

Trombitát futatá, Dobot vitéz, S szép rendelt
haddal Károly crede, Lusitanus Lajos vagyon me-
lez, Mert fogorlága forgódic melete.

Vala Salernitanus Olaf hadnagy, Vén Alar-
ko vala Spaniol hadnagy, Ebersteynius vala Ni-
met hadnagy, Mint iamboroc forgodnac, és egy
sem lágy.

Rötenetes had indulássa módia, S szép hadak-
nac sűrő lobog zászlóia, Zöreg dobia, harlag soc
trombitáia, Karolly Czásár magábá est vigadia.

Az el rendelt hadat mind féllel eljária, Minden
rendeget erőssen bisztattyá, És nagy intésséckel ba-
torittya, Hadnagiokat viadalhoz oktattyá.

Diadalmat nagy bizonnyal réméli, S üvénc
bátorlága erre vísi, Erössen Istenec ióuóltát hiszi,
Bisztatását hada elöt így kezdi.

Emleközzetec meg erről vitéztec, Soc gyöze-
delmet neké szözzetec, Allatá nem vólt fégyenbe
esésetec, Söt vólt dicziretes gyözedelmetec.

Olly hires vólt mindenbé vitéztec, Mészé hal-
lot io hiretec neuetec, Dicziretes vólt tú had visse-
lésetec, De most tú seb és iob hirt neuet vésetec,

Pogán ellen most erőssé viatoc, Az Istenben le-
gyen bizodalmatoc, Gyözedelmet ő általa váriá-
toc, Reménfégyben hidiétec, nem czallatoc.

A segít meg, á ki ért hadakostoc, Mert most hie

ellenfégi ellen vitoc, Bizonyal segítségét meg lát-
tyátoc, S'ép nyereségeckel meg kazdagultoc.

Túrietec azért most az nap hewségét, Esfe-
gyuereitek nec ő nehezségét, Ez nagy főuenyt és
pornac fel kelését, Mutassátoc búuetec keménységét.

Reia Károllynac vitezec felel nec, Ó bauára ne-
ki illy vállást tes nec, Fel kiáltuán, mindenre késéc
les nec, Minden nyauallyát tőrön el benued nec.

Őtet Királlya nem czac Affricában, De még
Coronázos Ierusalembe, S'ent koporso leßen sa-
badulásban, Őtet fel emelic illy méltóságban.

Pogánockal késéc őc hadakozni, Bátorsággal
most is bõmbe meg vini, Régi gyõzedelmeket
wyítani, Igaz hit melet mindent el benuedni.

Ebt végezuén Vastius maga mellé, Válogatá
ő forgodásá mellé, Iò Spaniolokban válasta mel-
lé, Két zászló allya puskást feie mellé.

Reiäoc vtnec soc felöl pogánoc, Könvü ser-
rel mért vadnac az Affrusoc, Lõuöldezic azzokat
à puskássoc, Kic elõt gyakran futnac pogánoc.

Forgódnac ott Spanioloc, Olasoc, Bisattáf-
salielen vadnac Hadnagyoc, Ingerked nec ő vel-
lec à Pogánoc, Sokszor futánac, sokszor tē nec azoc.

Imè vitezec hewség nec miatta, A fegyuer ne-
hezségē nec alatta, Bágyadnac bõmiuságnac mi-
atta, Futua siert nec egy meg látoc kútra.

Lõn è miat meg romlása rendek nec, Maga
hordoc-

hordóckal hordássa vizek nec, Meg nem búnnie
ostatni seregek nec, De nem lehet enyhítése hęw
fęg nec.

Igen haragšic Vastius magában, Hátra veri
népet à rend állásban, Sokan vadnac fiò fogadat
lanlágban, Kin Czásár is meg haraguéc magábá.

Vtannoc indula meg nem túrhete, Sokaknac
az hátokat ott meg vere, Seregekbe azokat viššba
vzze, Meg bomlot rendeket igy meg epüte.

Mikor kéš berezue seregec mennec, Pogán fe
löl ottan hirec iouénec, Tunetumtól három mély
föld ióttene, Viadalhoz oc šépen kéšültene.

Ez hír haluán Károly igen forgódic, Hada
tölle igen bátoritatic, Vastiusól minden rend el
iáratic, Meg bomlás rendekben nem találtatic.

Igen hamar két had šömbe érközic, Barba
rossa hada nagynac láttatic, Bizonyal šáz ezer
nec az mondatic, Sűrö záslockal had ékes nec tetzic.

Vonata elő pogán soc áldgyukat, Kereštyének
re lötete azokat, Hogy meg boncza šépen šör
zet hadokat, De nem tehete aual árralmakat.

Siet Vastius is arra gondolni, A pogánokra
áldgyukat vonnarni, De látuan annac kéšedelmet
lönni, Kezde ebben tanáczár váltoštatni.

Vitęzec šúue nagy geriedéšekben, Vadnac
viadalhoz nagy iell kérésben, Daulus Vastius ó
rúl šúuében, Hogy illy iò ielt esmer az vitęzekben.

Nagy iò keduel erròl Károlyyal s'òlla, Nèki tet
zic álgyu nem s'ük lég vólna, Melly nem minden
kor haszonra solgálna, Vitézekben ò most nagy
iò lelt látna.

Itt történhetic è kéfedelembòl, A pogánfág
s'üuet véfen ezekbòl, Mú vitézúnc s'üue lassodiéc
ebbòl, Ne kétélkòdiúnc mú gyòzedelmünk bòl.

Czáfár erre Vastiusnac felele, Dauale, A mú
nèk ed tetzic ebbe, En is vagyoc most azon érte-
lembe, Az vitézeknec futás te ielt ebbe.

Vigan meg s'örzem est, Vastius monda, Czá-
fárral à seregeket bis'tata, Viadalra nagy s'épen
bátorità, Az vitan Károly Czáfárt meg solita.

Már én is élec én birodalmammal, Te töléd a-
datot hadnagyfággommal, Paranczoloc nèked
hogy hamarfággal, Innét táuozzál Czáfár gyor-
safággal.

Sietféggel meny nèked rendelt helyedre, Törté-
netbòl ne légy vesédelmünkre, Mind ez egéß had-
nac nagy veséfére, Mert egy gilyobis v'itat nyit
ezekre.

Arra Károly mostolyoduán felele, S'òlla nèki
Erròl semmit ne félne, Mert nincz Czáfárokròl
emlékòzetbe, Hogy senki vesét el álgyu lóuésbe.

Leg ottan azért Károly meg indula, Az ò nè-
ki rendelt helyre be álla, A közbe soc dob, trom-
bita s'ólala, Ròttenetessen had òs'ue roppana.

Vagyon

Vagyon két felől olly erős kiáltás, Rottenetes
nagy czattogás, roppogás, Tetzic hogy leszen ég
ből sackadozás, Es hogy allattoc vagyon föld in-
dulás.

A keresztényénc sűrön lőuöldeznec, Gilyobif-
sockal pogánokat vesztne, A pogánoc is akine
czelektetne, Nyilat, gilyobist sűrön raioc hintne.

Tertinetből Ferdinandus Gontzaga, Ki leg e-
lől vtközéc pogánokra, Egy fő Numida herize-
get le vága, Vtánna valóknac lép vrtat nyita.

Ott hamar három fázat pogánokban, El lő-
uöldezné az Affrusokban, Kin pogánoc lőne
háborodásbá, Es az álgyuc melől meg indulásbá.

Rottenetesen futásokban hulnac, Keresztýé-
nektől lőtetne, vágatnac, A Barbarossa hada mel-
lé futnac, Meg terésre nem bátoritathatnac.

Ezec félelmet Barbarossá látván, Ottan hadi
tanácszat meg fordítván, Ellensége ellőt lőn meg
indulván, Tunetumban ő hadát be sálítván.

Meg sálita à több futo népeket, Váras környúl
az hostatokban őket, Seregenként mind el rende-
le őket, Es maga mellé tartá törőkeket.

Gondolkodic, az ő esét forgattya, Mint Ká-
rollyó ségyenét meg torollya, Erős bősűviát mit
rayta meg állya, Solimannac mint az orfágot
sarcza.

E meg lőt dolgon Károly vigadoza, Ellenség

táborra helyére állá, Erről fő népeckel tanácsot
tarta, Hogy másod nap Tunetumot meg állya.

Nagy félelme Pogánoc búuét állác, Károly
tanácsár mert nekic meg hozác, A Numidác mi-
kor è hírt meg hallác, Barbarossát seregenként el
hadiác.

Ezeken Barbarossa meg iyede, Szokásánal felet-
teb meg röttené, Czoda dolgot ő gondolnia kez-
de, Melly gondolatot fő népeckel közle.

Röttenetes vala ő gondolattya, Mert vala hae-
ezer Kerebtyén rabia, Tunetum tömletze ezeket
tattya, Meg ölnie ezeket mind akaria.

Igen vissza tertzé Czefut Sinafnac, Hammar
állá erről Barbarossánac, Nem illic est műuelnie
Királynac, Tisztelége ellen Coronaiánac.

Sinas mondia, Mert erről felelmedet, Károly-
nac jelented röttegésedet, Félelmedben kétségbe
esésedet, Meg fertesztened jó hír neuedet.

Hamar eucl jó híred ferteszteted, Vitczeket illy
dolgoddal röttened, Ó bátorságokat eucl el ves-
ted, Táuozzéc tölled ez czelekedésed.

Vgyan ezac az, E dolgot hátra hagyad, Soli-
man Czáfár haragiat meg lássad, Ez dolgoddal
ellened ne indiczad, Az ő nagy méltóságát meg
gondollyad.

Meg állá haragia Barbarossánac, Engede à
Czefut Sina fáuánac, Meg engede életeteket rab-
bokra

boknac, Várból méne templomába várasnac.

A Mersedbe alá méne hadáual, Sömbe legyen az városbelieckel, Nagy Tunetumbeli fő wrfiackal, Végézzen maradásokról azockal.

Nagy örem ádatéc szegény raboknac, Két fő Török bolánac egymásnac, Szabadítói lönnénc raboknac, Az várat meg vénéc Károly Czaárnac leles dolgot akarnac czeleködni, Poganíságot akarnac hátra hadni, Régi vallásokrol még emleközni, Istenben, s Iesus Christusban öc linni.

Vala egyic Spanyol nemzetiségéből, Neue Ferentz neki Medeliombol, Memim neuc à Török neuzetből, Rab nézetiséget ki meg szána fűwből.

A másik neue Catarcus Vintze, Dalmata ö, de Törökül más neue, Ez herelt vala, Gyaffer Aganeuc, Méltó nekic neuc emleközetre.

Es hogy Barbarossa méne városban, Meglátván, hogy keucs Török az várban, Herteken lön à tömlöz fel rontásban, Mind à hat ezer rab szabadulásban.

Ezec várban à fegyuer tarto házat, Fel töréc, fegyueressitéc magokat, Imit amot ben valo poganokat, Sörnyen vágác vár piatzon azzokat.

Végte vár kapuiára sietnec, Ramáda Agáual vgyeközénec, A Törökec töllec meg gyözeténec Vár kapuián töllec ki vzeténec.

Igen hamar siet Barbarossához, Olly hirt vifen, ki

Ben, ki önekie gonosb, Az Czufut Sinára nagy áe
kókat hoz, Hogy ő löt vólna búuel à rabokhoz.

Vigan rabot várbol ieleket tesnec, Kereftyén
el nyert záblókat ki tesnec, Porr fel gyutással is ie-
leket tesnec, Károly hadaba őc így hírt iekentnec.

Ezenközbe mennec Muleasshöz, Tunetum
bol ő régi Királyokhoz, Wy hírt mondna nagy
Tunetum varához, Gyakor hírec hamar iutnac
Karollyhoz.

Igen hamar à Czásár el erešte, Gyahent és
Bucka Nyirat gyorsan küldé, Sűp haddal várba
à Rabokhoz küldé, Várbelieket aual erősite.

Nagy somoru keduel à Barbarossa, Méne kö
nyörgeni vár kapuiára, De tekintet nem lön mel-
tofogára, Mert emleköz nec régi sándékára.

Vellec sokat pogán nem beszélhete, Látá dol-
ga neki ot iól nem lönne, Nem iól bánnac várbe-
liec ő velle, Nyilat kezéből ráioc lőuöldeze.

Ő dolgáról nem sokat gondolkodéc, Futá-
másra népéuel kábolódéc, Het ezer sámu haddal
meg futaméc, Hipponba sietni vgyeközéc.

Reytötte vala ot el soc gallyait, Vizbe meritöt
te vala nasadit, Várban hatta vala hadi sörfa-
mit, Vár erősfégére ő hiw sölgait.

Az vár vala, váras egyic kézében, Vagyon
reménfége ő hiueiben, Hogy fdölle nem estenec
kétfégben, Figyelmelec vóltac az vár őrzésben.

Fel vona-

Fel vonatà oda iutuán hayoit, Fel rakatà minden hadi bõrbámit, Esmet hadia várban hiw bõlgait, Kiknec aianla minden segítlégit.

Igen liet õ az Algeriomba, Eueznie az õ birodalmába, Iffianta meg vót szép Királlyagába, Semmi reménlége nincz Tunetumba.

Deréc haddal à Károly meg indula, De hogy ellenség futássat meg halla, Genuai Adamot el válasta, Szép hatoockal pógán ellen indita.

Ez hogy közelget vala poganokra, Látà kétfec vólnánac viadalra, Nem esmere õ elég vóltác arra, Nem lön bátorsága menni azokra.

A pógán sem vze keresztyéneket, Mert nem tudta õ erõtlenégeket, Tudattlanfág mia valla ez vétket, Algeriomba viué Törõkeket.

Czáfár hogy közelget vala hadáual, Tunetumhoz à gyõzedelmes haddal, Váras népe ki iõuénec à kolczal, Hogy Czáfárt be fogadiác vigafággal.

Mulcassés könyõreg à Károlynac, Kegyelmes legyen várasbelieknec, De nem hihet Károly semmit azoknac, Mert né állottác á fogadássoknac.

Ez elõr, Mert hò pénst ígértéc vala, Egef hadnac, è fogadás lõt vala, Elõb elõb mind mutogatnac vala, Mind az oráig meg sem adtác vala.

Igen liet Vastius be várasba, Várasbol esmet liet be az varba, Hól fogadác õtet nagy vigafággal,
K ba, Egy

ba, Egy rab reytet kénczet neki mutata.

Meg mutata Vastiusnac egy kutat, Abban
lónni harmintz ezer aranyat, Ki halássa Vastius
azokat, Ne ki végre Czáfár ada azzokat.

Ezenközbe városba lép seregec, Be érköz nec
seregenként vitézec, Olasoc, Spanioloc, és Né-
metec, Predaláshoz kezdé nec ott mind ezec.

Minden felé tes nec kapdoslafokat, Vágiác az
engedetlé Penusfokat, Predára hányác foc kazdag
fagokat, Nagy foc ezústecket és aranyokat.

Olly keferues lón ez Muleassés nec, Hogy láta
veszedelmet nemzeté nec, Mert Németec nem ked-
uez nec senkinec, Kiméletlé mindeneket meg öl nec.

Raytoc semmit azoc nem könyörül nec, Spa-
nioloc kazdagfagnac örül nec, Pogán ölését hat-
tác Németek nec, Olasockal oc aranyat kerés nec.

Ezenközbe Muleasses Czáfárnac, Könyörög,
legyen kegyelmes várasnac, Kiáltatà Czáfár ot az
hadaknac, Hogy véget vessenec az vér ontásnac.

Senki embert ne olyan paranczola, Foglyot
se fogion aßt erőssen hadià, A ki nem fogadna,
meg nyakaßtattya, Igy vérontást vitézeckel ha-
gyattya.

Serény iffiatskákat és lép leányokat, Reyte-
get nec el azért asszonyokat, Titkony tengerre ik
tattya azokat, Vitézec mert nem túrhetic ma-
gokat.

..

..

E foc öl-

E fóc ödekléstől és predalástól, Késsen búnné-
nec meg raggadozástól, Meg kazdagitattánac
az váraftól, Tunetom váraffa kazdagfagátol.

Vége hogy lón è nagy fóc ödeklésnec, Vitéz
lő népec meg czendesedénec, Vigan nyereségeken
öruendénec, Halákat adánac à nagy Istenec.

Öruendésle Károlynac is vagyon, Mert Tun-
nis ország ő kezében vagyon, Czac egy dolgon
neki bánattya vagyon, Barbarbarossa hogy fia-
badfagban vagyon.

○ Lón könyörgésle esmet à Királynac, Hogy
hiuen boldgál hóltaig Károlynac, Czac ő legyen
királlya az országnac, Meg füzeti adaiát à Cza-
fárnac.

Igen nagy kegyelmessége Károlynac, Meg
engede országát à Királynac, Illy móddal, hogy
hiw legyen mint wránac, Mind pediglen az ő
maradékinnac.

Sebes szép két madarásó Sólymokat, Numidi-
ai két hamarlouakat, Adoba Károlynac adia az-
zokat, Ébrendenként meg küldie ő azokat.

Ellensége legyen Török Czafárnac, Barátlá-
gát ne vegye Solimannac, Igy leßen barátty: Ká-
rolly Czafárnac, Mert Károlyly által wra országánac.

Hò pénst füzessen Guleraiaknac, Válogatot
ezer Spanioloknac, Vétke eben ne eséc Királynac,
Igy marad békefegében országnac.

Mert Károly Czásár à Guleta várat, Magánac tartà Affrica bástyaát, Benne hadià soc vitez-
lő Bolgaiát, Illy móddal ada Királynac országát.

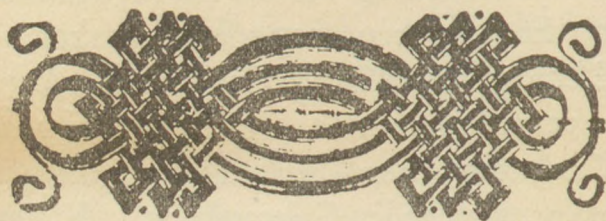
Győzedelmes haddal Károly meg tere, Sicilia-
ba ő vissza őueze, Sűp győzedelménc nagy lön
ő hire, Soc felől menec hada nézéssere.

Nagy hála adást tesfen Károly Isten nec, Igaz
hatalmas gond viselőinec, Irgalmas és kegyel-
mes vezérénc, Őtet valla minden segítségénc.

Ezeket ki be rende le versékben, Iouius olua-
sa egy iő keduében, Ha ki oluasni akaria bőueb-
ben, Meg talállya harmintz negyed könyuében.

Más fel ezer hetuen egy estendőben, Mikor
közelgetnénc à böyt kezébben, Kalota sekben vé-
gezéc Erdelben, Nagy dicziret Wt Isten nec men-
nyekben.

Laus Deo. Finis.

CRONICA

MELLYBEN MEG IRATATTIC

Pnster Iohannis, Az az, A nagy Ianos Pap

Czaßárnac igen nagy Czaßári birodal-

ma, Ki Indiaban bir igen nagy

böw földén.

S O C Dolgokról wrac már nektec íóltá,
Historiák ból íép dolgokat irtam, Ieles
dolgokat versékben ki adtam, S'ólloc
most Indiarol mit oluastam.

Pananß lönne hogy ha ést el halgatnám. Mit
arról értöttem ha ki nem adnám, Czac hiába én
magamnac tartanám, A kic nem tudiac, azzok-
tól meg vonnám.

Emlekezem azért nagy Indiarol, Feiedelmé-
röl, á nagy Ianos paprol, Ianos papnac ó nagy
birodalmárol, Feiedelemsége állapattyárol.

Czac róuid beíéddel neuzetiröl, Indusfoknac
keresztényéné létekröl, Keresztényensége nec az ó ren-
diröl, Halgassátoc ieles dolgot ezekröl.

Tatár Czaßárnac nagy ó birodalma, Mellyel
határos nemes nagy India, Indus vizröl vötte ne-
uét India, Hóßbu és íelles neki birodalma.

A nap fel kellésröl nap nyugatig, Három e-
zer, három száz, negyuen öt melly földig, Észak-

K üj

rol Dél-

rol Dére enyire nyutozic, Harom ezer, nyóltz
ház, és tizen négyig.

A Christus búlleréssénecc vtánna, Mikor irnac
vala az iò nyóltz házban, Ogerus Hertzeg Da-
na Markában, Attyafiaiual lön iò bándékban.

Be hiatuán tizen öt attyafiát, Meg beséluén
azzoknac iò bándékát, Inte, öregbiczéc Christus
orságát, Vehesséc Christustól ennec iutalmát.

Ianos, à Frisiai Király fia, Kinecc Gondebo-
riff vala az attya, Ogerus bándékát mikor meg
halla, Iámbor vala, Hertzeg mellé ment vala.

Lönec az attyafiacc késülésben, Nagy remén-
ségecc vagyon az Istenben, Segítségecc lesén min-
den vgyekben, Erössen biznac Christ' bét neucbé.

Iò reménséggel táborban állánac, Husz ezer
fegyueres louaggal vadnac, Segitségül Istent hiuán
indulnac, Bizodalommal, bátorfaggal vadnac.

A nagy Isten hiueit meg ségite, Győzedelmec-
kkel vgyekben berete, Általoc pogánokat meg tē-
rite, Igaz vallásban őket fel épüte.

Czac hamat öt nagy foc tartományokat, Si-
geteket, és foc iò országokat, Meg haytánac Chri-
stusnac várasokat, Magoknac börzénec wrafiágokat

Magasságbeli felséges Istenec, Hálát adnac
kegyes teremtoieknac, Hogy így viselte vgyeir
népénec, Istent vallác ő gond viselőieknac.

A meg vót, meg haytot bép országokat, Az
Ogerus

Ogerus kiuánván igazakat, S'olituán tizen ött
attyafiakat, Nékic öbta külön királyságokat.

Gondeboriff fia az Ianos vala, Isten ayitatos
ki vala, A többi czuffságban neuestéc vala, Ia-
nos papnac az jámbort hiyác vala.

Nagy Indiát öc soc tartományokkal, Mikor
birnác soc S'igetel, országgal, Meg épüöttéc hit-
nec vallásaual, Vigadnac hogy Isten vagyon ha-
dockal.

Imè törtinéc az ö Hadnagyoknac, Betegsé-
ge bátyoknac Ogerusnac, Kin busulásloc lön
attyafiaknac, Testamentoma ez lön Ogerusnac.

Fiát Gondeboriffnac, Ianos papot, Látuán
benne nagy ayitatosfágot, Hogy megtarthassa
hitbé pogáfágot, Neki hadia ot az fő birodalmar.

Isten igéie hogy inkább meg állyon, Pogánok
bollót nép köstec meg maradion, Tób attyafíanac
ö paranczollyó, Ianos pap Czafárnac mind adót
adion.

Czoda engedelmesséc attyafiac, Az Ianos
papnac öc hiuec valánac, Adót adánac neki, Bol-
galánac, Mint köstec válastot fő Czafároknac.

Olly b'orgalmatos Ianos pap dolgában, Istét
hirdetteri soc országban, Eiössiti igaz hit vallás-
ban, Magát foglalta b'entfég dolgaiban.

Deréc v'gyeközésle neki ez lön, Christus hiti
maradion pogán népen, Ö nemzetiuel eleget te-
gyen,

gyen. Halhatatlan nevet magánac vegyen.

Országban azért az Indianac, Hirdettettez
igéie à Christusc, Általoc bent Mathénac és
Thamásc, Végezetre Birthalan Apástolnac.

Miért hogy az, ezec elöt régen vólt, Esmet
poganságra à nép haylot volt, Christus vallása
nálloc vtálua vólt, Régi szokot pogánfág ő köstec
vólt.

Ianos pap halála vtán Indusc, Ianos pap ne
uen hittác ő Czašárioc, Mostis Belwlgian nyelue-
ken Czašároc, Azon neuen hiyác mindé országoc.

Nagy mostis wrašaga Belulgiannac, Noha
romlása régi birodalomnac, Soc nemzetec hitek-
ben váltostanac, Keresztényeni hitet hátra hattanac

Oršaga negyuen mostis Belulgiannac, Ezec
melet paranczol királyoknac, Kic neki hodlotra-
nac, adót adnac, Mint felséges wroknac vduar-
lanac.

Sceua országban ő fő lakohellye, Mert igen
bőwféges siros földc, Iól solgál az eg mértéklet-
tesége, Abissinusc köst fő nemzet népe.

Temerdec kazdagfággal bőuelkődic, Minden
népe köz neuel igy huatic, Magokat Abissinuf-
soknac neuezic, Mind az negyuen országban
melly nép lakic.

Ékes lakohellyei neki vadnac, Aranyal dra-
gafággal azoc vadnac, Indiai módra fel rackat-
tanac,

tanac, Ben házakban drága kővec láttatnac:

Paranczolatnyánac nép engeddimes, Wroc ne ue kőstec nagy beczületes, Iamborságban ő maga hires neues, Minden országiban ő beretetes.

Hódlot Királyoc neki vduarlanac, Hólnapő ként vduarlani be iárnac, Négyen egy óra vduarhoz iarolnac, Vduarlanac mind fottáig az hónac

Azoc vtán esmet más négy Királyoc, Előbi négy helyere menne azoc, Rend berént így iárnac be à Királyoc, Soc fő nép vagyon ezek nec vtánnoc.

Nagy asbonyokkal Czafárné asbonyhoz, Négy Király feleségi asbonyokhoz, S'ép ékesléggel menne be vduarhoz, Indiai Ianos pap Czafárnéhoz.

Olly s'ép s'ör tartással vagyon vduara, Mert mind fő nép láttatic vduarába, Négy Királyoc kal, mert ékes vduara, Mert ő Abissinusoc nagy Czafára.

Deréc birodalom mikor éppen vólt, Hét Királyoc akkor vduarlanac vólt, Tizenkét Ersec, Husz Púspec vduarol vólt, Hetuen két Hertzeg vduarhoz be iár vólt.

Ezeckel soc fő népec vduarlottac, Harom száz és hatuan záblós wrfiac, Visontac valósággal be iártanac, Abissinus Czafárnac vduarlottac.

Böueb vólt néppel régi vduara, Három száz

L

ezer

ezer bómély volt vduarba, S'intelen tartottác efit
vduarokba, Abissinus Czašároc méltóságokba.

A mikor indult ki Czašár hazából, Más vá-
rasba menni egy várassából, A vagy hadba in-
dulni oršágibol, S'ántalá volt népe soc oršágibol.

Tizen három kereštet emeltenec, Zášloc hel-
lyén azoc višfeltetténc, Šekerec ékes volt à kereš-
teknecc, Külön külön hadoc volt kerešteknecc.

Oda bámláltattác illyen seregec, Mindenic ör-
zéššere enyi népec, Tudni, S'áz ezer gyalog kez
vuesšec, Es tiz ezer válaštot louag népec.

Rõuid somnáia kerešt õrzõinecc, Tizen hárõ
šáz ezer gyalog népnecc, S'áz harmincz ezer lo-
uag fegyueresnecc, S'amát nem tudtác à deréc e-
rõnecc.

Pogánoktól hogy hada külembezne, Záš-
loc helyén kerešteket šörzette, A tizen ket Apa-
stoloc neuere, E tizenket kerešt volt meg šételuc.

Reménšegec nagy volt az WR Christusban,
Bizodalmoc ártatlan halalában, Tizen harmad
kerešt ez volt hadában, Mert kerešt fán volt Chri-
stus értunc kénban.

Illyen hadoc régi Ianos papoknac, Alattoc
valo Abissinussoknac, Mert magoc kõšt illy neuel
huattatnac, Nagy volt birodalmoc régen az-
zoknac.

Néha mikor helyét meg váltoštatta, Es vd-
uara né-

szara népét meg indította, Vólt ő ménő útában
ilyen módia, Egy hadat többi előt indította.

Czoda drága dolgot azoc visfeltec, Egy nagy
örög tállat, fel emeltötter, Abba soc drágafágoc
helylyhebtettec, Arany, ezüst, soc bép és drága kővec.

Imè à Czásárhoz közel más hadban, Pusztá
keresit fá vólt fel állatásban, Ekesítés nem vólt à ke
resitfában, A mellyet visfeltenec másod hadban.

Példaul Czásár előt visfeltettéc, Harmad hel
lyre még más dolgot börtettéc, Egy tiszta arany
tállat fen visfeltéc, Mellyet fekete földel meg tóltettéc.

Illy nagy dragafága az első tálnac, Méltóság
gat jelentötte Czásárnac, A keresitfa, benuedését
Christusnac, Legyen emléközésére Czásárnac.

Rötennyen meg látásán mássic tálnac, Föld
det nézuén, földé létét tagiánac, Kővelysége ne
leheslé Czásárnac, Legyen emléközete dolgainac.

Emléközém régi Iános papokról, Birodalmok
ról, vduaroc módiáról: Sólloc immár mostani Iá
nos papról, Abissinusloknac nagy királyokrol.

Gyakran vagon Istennec ilyen dolga, Az
alá valókat fel magasztallya, Fenn valókat mind à
földre le hánya, A Birodalmokat is változtatya.

Nagy birodalmoc kic régen vóltanac, Cza
sárfágoc, Királyfágoc vóltanac, Más fejedelemség
alá változtat, Nevezetekben is meg változtatnac.

Iános papoknac is nagy Czásárfágoc, Mint

régen nem olly nagy most birodalmoc, Hét Király helyén négy most vduarlóioc, Nem olly soc országokon birodalmoc.

Tekélletesleg ritka embereknél, Szabadtság kiúanas nagy az népeknél, Noha nem volna iob az egy hiwfégnél Régi és iò móddal meg szokot rendnél.

Röppenetes dolgoc neha történec, Szabadtság ért à köz népec fel kelne, Oktalannul viadalokban vesne, Mert Isten vezere Fejedelmekne.

Ez Ianos papnac most is ő birodalma, Nagy mert vagyon negyuen egész országa, Ez mellet egy nyihány hódot országa, Kiknece nekí vduarol az Királya.

Nagy szép rend tartással mostan is vagyon, Négy Király bintelen vduarban vagyon, Feleséget, soc fő nép vellec vagyon, Más helyekbe menuen, tauozás vagyon.

Soc vdeie országoc kezdetinec, De magua né backad az egy nemzetne, Ayitatos Ianos pap nemzeténe, Változássa sem löt neuzetinec.

Soc dolgokat historiákban irnac, Minden dolgokról őc irást hadnac, Kaldeai bötücket őc mind irnac, Melly nyeluen betűn Romában nyomtatnac.

Igaz egész Biblia nálloc vagyon, Mind ő,wy testamentom nálloc vagyon, vrosége mikor Czarsárnac

fárnac vágyon, Irás oluafára ő gondia vágyon.

Az vdeie hogy elő ő ebédnec, Király módra
mindent el késitnec, Mint módia vágyon feiede-
lemfégnec, Az asztalhoz egyedől vl étkénec.

Vonat sátorot gyakrabban a mezőken, Mert
ot soha semmi hideg nem leßen, Sátor körül iffiu
nép őrzést tesé, Mind ebéd vaczora sátorban lebé.

A loc országokból válogattanac, Három száz
iffiakat iókat álatnac, Nagy fűzetésséc ez iffiaknac
iárnac, Sátor környül mind éyel nappal vadnac.

Nagy négy Királyoc asztalhoz szolgálnac, Fő
wrfiac a sátorban forgódnac, Őrző iffiac mind
vad bórben ot vadnac, Fegyveres kézzel sátor
környül vadnac.

Iò bort iffié rísta arany pohárból, A sert pe-
diglen iffiá ő kristallyból, Maga bor sine lárza-
néc kristallyból, Szegény Magyar meg iffiá fa ku-
pából.

Étke madar, hall, és vadakból vágyon, Indi-
aj módra kazdagon vágyon, Főzetéssé neki na-
gy vágyon, Feiedelmi módra mindé meg vagyó.

Vége mikor leßen ő ebédénec, Négy Király-
ne asztonyoc be viternec, Kic vduarlani Czafárné
hoz iöttec, Czafár elöt tanzolnac, éneklenc.

Illy vigafág rételeknec viánna, Ki kéfértöt nec
asztony satorába, Az herétec vadnac az hordo-
zásba, Kic be visic, s ki hozzác satorokba.

Tanaczából minden birodalmának, Négyfe-
leléget veszen ő magának, Eze leanyi négy som-
séd királyoknak, Kic Ianos papnak társul be ho-
zatnak.

Azért ezac egyic annak hálo társa, De négy
felelég vételnec ez oka, Ha az elsőől magzat né
támadna, Azzoc közzül más Czafárhoz maradna

Esmec ha másik is magtalálönne, Az harma-
dic Czafár ágyasa lönne, Azért a többi is vgyá
ot lönne, Vgyan Czafár neuc alatt ben lönne.

Temerdeki kazdaglaga Czafárnac, Mert föl-
de icles ió az Indianac, Minden estendőben haró-
sor sántnac, Minden estendőn haróssor aratnac.

Vagyon olly terméssé gabonaioknak, A loua-
goc abból ki nem látzanac, Bora bővséggel te-
rem Indianac, Minden fele gyümölcszec bőuen
vadnac.

lő izú dinnyec és fűgęc teremnec, Estendőbē
mind egy másra le érnc, Egyęc fele gyümölcszec
mind vgy érnc, Mind fogyatkozás nélkül bő-
uelkődnc.

Czoda bővség è Sceua országában, Terem-
borso és bab minden holnapban, Estendeig min-
den lakodalmokban, Fűge, dinnye, borso, va-
gyon azokban.

Terméssé icles minden veteménnc, Czoda
bővsége samárnac, Teueknec, lő louaknac, lu-
hoknac

hoknac és ökröknek, Teheneknek, soc czorda ös-
uereknek.

Ott nagy böczületlen vadnac ösüerec, Fő né-
pektől iò árron meg vétetnek, Abissenus nép köfít
azoc keduesbec, Alà valóc semmire böczültörnek.

Olly fépen ösüereket ékesitnek, Abissenusoc
kiknek kell kedueknek, Ianos pap orfági è neuel
élnec, Mind Abissenusoknac neuefretnek.

Rég óltától foguá ez neuel élnec, Noha or-
fágoc neue kulembeznek, Sceua orfágtól többi
meg gyözetnek, Mert böwféggel, iò népéuel nem
érnek.

Ianos pap is főképpen Sceuát lakia. Mint fű-
lettet földét ást vgyan tarttya, Sceua eget egéfé-
gesbnek tarttya, Noha töb orfágit is látogattya.

A Sceua is papoc Romai módra, Missét bol-
gálatnac organa főkba, Azon egyházi öltezet
módiába; Inkáb minden dolgoc az állapotba.

A keresetség is lefen azon neuebe, Atya, Fiu
és fiend Lélec neuebe, Noha fido törvény nincz
feledetbe, Mert vadnac à környűlmetélkedésbe.

Czoda dolga Abissenus nemzetnek, Környűl-
metélléssé ásson népeknek, Nem adhatunc neue-
zetter most ennek, Hölokokra oc beleget is sűtnec.

Romai mód ferént birodalomban, Egy pa-
triarcha vagon orfágiban, Patriarcha fűz ő ál-
lapattyábá, Soc papoc vadnac hozzá halgatásbá.

Ezeknek

Ezeknek szabad meg házasulnioc, De hogy
ha meg hal az ő házasfáríoc, Nem szabad másod-
szor hazásulnioc, A mint à Görög papoknak ő
módioc.

Romai vallásbol mellyic ki lépic, Az à pap e-
rössen meg büntöttetic, Nemellic patriarchától
átkoſtatic, Végezetre ehféggel meg öletic.

Vagyon Barrara városban lakása, Egy ma-
gas berkes hegyben neki háza, Arnyékos hely
patriarcha lakása, Gyönyörűséges helyen vagyon
háza.

Meg intézuén ő iöuedelme vagyon, A déz-
mákbol nagy kazdagfága vagyon, Czáfár ada-
iában nagy része vagyon, Nagy kazdagfággal
patriarcha vagyon.

Felette foc Kalastromoc ot is vadnac, Kikbe
foc bözretes barátoc laknac, Patriarchától azoc
tápláltatnac, Kazdagfágból foc begényt látogatnac
Espotalbeli nagy foc begényeket, Mind az pa-
triarcha élteri öket, Ierusalembe foc bözretéſeket,
Christus koporſoiát látnia ſent földet.

Látni mint vadnac à hitnec dolgában, Chri-
stus felöl valo igaz vallásban, Eſtendönként kö-
uetet küld Romában, Minden felöl hírt viſnec è
dolgokban.

Életénec ha mikor vége leſen, Kéncze, à melly
tölle maraduán leſen, Czáfár hazában be ſolgál-
uán leſen,

van leßen, Választástól hamar nagy gyűlés leßen.

Czac hamar mást ő helyébe választnac, Kit a
tístre alkolmasbnac találnac, A ki csmertetic arra
méltóbnac, Nagy wrafiág hamar adatic annac.

Ieles törüenyec Abissinussoknac, Kic az Isten
felől hamissat bíólnac, Tűzzel meg égettetnec, ké-
nyosztatnac, Az ő poroc belectől fuattatnac.

Valami gyolkosság ha köfitec essic, A gyil-
kos ember hamar megfogatic, Hólt ember at-
tyafiánac adatic, Élete, halála kezében essic.

Meg őli nemellyic nagy soc kénzással, Atrya-
fiáért nagy bőrnnyú halállal, Nemelly pedig bőrzé-
dic Kalmárokkal, Aranyat adnac érte nagy ma-
rockal.

Pogán módra néma bűnben élöket, Röttene-
tes kényockal ólic őket, Nem válogatnac semmi
bőmellyeket, Isten szerént tesnec őc törüenyeket.

Régi bókássokat nem váltoftattyác, Senten-
ciát törüeny könywből mondiác, Az oruoknac
ő bőmcket ki tolyác, Egy közenféges rab kezé-
be adiác.

Olly törüenyel adiác kezébe rabnac, Hogy
ennec bíóual kuldullyon azoknac, Hegedüluc ké-
regessen azoknac, Egy nap nyugolmat ne adiő
oruoknac.

Soc tartományokat vellec el iáron, Egy nap
nál többet egyút ne maradion, Halálos senten-

M

cia raytos

tia raytoc vagyon, Mulatásoc hogy ha tudásra
vagyon.

Pörbeli dolgoc egyebet kic esnec, Mint irása
meg vagyon à törüénec, Mindeneket érdeme fe
rént büntöt nec, A mi igaz folyása à törüénec.

Egyic vétec másíknál à mint nagyobb, Azzó
képpen à büntötéssé sullyosb, Nemellyec dolga
lesé szám ki uetés, Ostorozás, veszőzés, tömlerzés

Rút allà s fell hordozzálla nemellynec, Nagy
südalomra lesen ez vétke nec, A mint hobba sul
lyos volta törüénec, Keduezéssé semini nincz ott
senkinec.

Olly szép móddal menyegzőket sörzenec, Há
zas népnec erőssen meg eskösnec, Nagy lakodal
mokat ackoron tes nec, Soc jámbort lakodalom
ra be gyűt nec.

Söt paráznaflag házasoc köst léuén, Egmá
stol el válnac, à mint ot törüény, Egyic felis má
sikat meg néöluén, Czac ömagát köteleből meg
mentuén.

Eretnekség támadás hogy ha lesen, Leg or
tan à nép nagy támadást tesen, Minden ember
kezébe köuet véssen, Köuezéssel annac halála lesé.

Vegyuc előlanos pap hada módiát, Haddal
ellenfégen indulásat, Az ő hadánac iò móddal
iarásat, Kösség nec tölle épen maradásat.

Elephantot hadához sockat tartnac, Kinec az
hárokra

hátokra tornyokat raknac, Vitezi módra ékeftörüén vadnac, Kic győzedelemre fokat használnac.

Nagy paranczolat megyen Királyokra, Kic engedelemmel késülnecc hadra, Elő mennecc paranczolt helyre napra, Késiecc Czászároc mellet viadalra.

Temerdeki foc louagoc, gyalogoc, Vgyá meg hiyhetlen az ő sámac, Gyalogoc mind kéz iyes, parittyásloc, Az louagoc sisakos, pantzéllosoc.

Vigan vagyon à kösség had vdeién, Mert nekicc iól solgál hadi törvény, Ackor leszen pénzec böuebben gyúluén, Sánto ember örül hadnac vdeién.

Soha sánto embert senki nem bántrya, Sabadon sánt, marhaiát isiól adia, Solgálla nép köf séget nem predállya, Mert à Czásár böw süzetés sel tarttya.

Péncz verés noha ninczen országiban, Noha arany, ezüst nagy sokasságban, Hogy ne legyen péncz meg hamissulásban, Arany, ezüst drablastic apróban.

Régi mód szerént őc illy pénczel élnecc, Arabiai aranyal is élnecc, Mellyet Arabiabol oda visnecc, Semmi fele péncst egyebet nem vernecc.

Ekessege, payst, kopia, louagnac, Mint itt nállunc is vagyon rendi annac, Doboc, trombitac hadában hasznognac, Mellyel hadat viadalra inditnac.

Mij

Czásár

Czafár kezében ezüst kerest vagyon, Hadbá-
loua hátán mikoron vagyon, Bizodalma mert à
Christusban vagyon, Ó tölle segítség várásfa va-
gyon.

Az el hodlot Királyokban sokakat, Indituán
azoc ellen ő hadakat, Az hewlégre meg haytot-
ta azokat, Nemellyeknec rötatta el nyakokat.

Többi közet lám à Kassán Királynac, Hitet-
lenfége ért mint arulónac, Feiét vétete Czafár à
Királynac, Röttenéstère à töb Királyoknac.

Trogloditac, kic mérges nyíllal élnecc, Nem ré-
gen vólt engedetlen né löttec, Ianos pap, David
Atanadidingelnecc, Viadalban tölle meg győzet-
tenec.

Vgyan azzon nagy Atanadidingell, Betfage
Királyné asßony népéuel, Meg viua, meg veré, na-
gy erős vgyel, Hadnagyát meg ölete fő népeckel.

Rea menuén Manikongrus királyra, Ki hay-
lot vólt régen à poganfagra, Meg győze s hoza
az igaz vallásra, Orßagáual ösue illy bodogfagra.

Vig löuén è dolgon előb indulla, Tormedá-
ra, Nigritác Királyára, Meg győzuén hoza na-
gy adó adásra, Orßagáual eséc abból romlásra.

Az vtán indula à Selamsra, Mahumet hitin
valo Maurus királyra, Kiuél két vttal eiössen
meg viua, Ott el vesé à Czafár nagyob fia.

Lön erős viadal à két fél közet, Röttenetes vér-
ontás

enttás két had közet. Vön Ianos pap azon is
győzedelmer, Vgy indita visssa onnat à népet.

Köny hullása nagy lön fia halálán, Fő népek-
nec viadalban hullásán, Vgvekőzic ezeknec meg
torlássán, Az viadalhoz iob móddal induluán.

Adaia sokfelé az Ianos papnac, Mint hogy pa
ranczol ő soc országoknac, Külembféle adókat a-
zoc adnac, Ianos pap Czafárnac be solgáltatnac.

lò aranyat, nemellyec darabokban, Nemel-
lyec ezüsteket pogaczokban, Nèkic socféle bar-
mokat czordákban, Ianos papnac solgáltatnac
adóban.

A mely ország à művel bõuelkődic, Czafár-
nac olyan adò solgáltatic, Sellyem és Barsony soc
felől vitetic, Nemelly országból czac sò solgáltatic.

Nemelly borsat és rabokat be visen, Soc Ti-
gris vadakat és Oroslánt visen, Staruassokat, soc
Pardotzokat visen, Vad bőreket nemelly adoba
visen.

De vadakban nagy ó gyönyörűsége, Mindé
féle vadat tartat kerrekbe, Gyönyörkedic azoknac
nézésébe, Népe kőst vagyon vadbőr böczületbe.

Rõuid sòual irtam az Indiarol, Ki bõuebben
akar çrteni abbol, Forgasson historiákat meg ar-
ról, Elég irást találhat Indiarol.

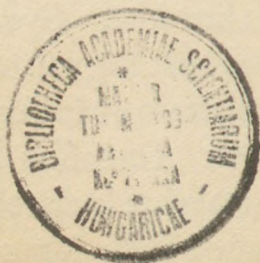
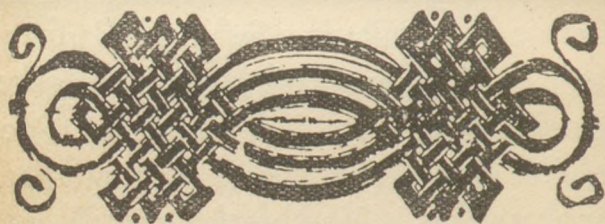
A mint Mande Villai Ianos irta, Iouius Pál
Púspec mint magyarásita, Azzokat oluastamez

vers folyásra, India állapattya irassára.

Segítseget vároc à nagy Istentől, Hogy ha az
én életem nem rövidül, Több historiakat adoc ki
versül, Czac legyen bent felsége segítségül.

Ezer, ötsházban, és hetuen háromban, Nemes
Kalotászeg tartományban, A ki ira versül Istoria-
ban, Nem vala búue ackoron bánatban.

Laus Deo : Finis.

1961.54206 — Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető : Bernát György

M. TUD. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
Könyvtelt. 2581 / 1962

